

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENEC

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563; Zagreb št. 39.011; Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Vesele in blagoslovljene božične praznike

želita vsem naročnikom, dopisnikom, bralcem in prijateljem

Uredništvo in uprava „Slovenca“

Božična skrivnost

Evangeljsko sporočilo nam v podrobnosti slika prvi božič pred 1932. leti. Odrašenik je bil rojen sredi največjega siromaštva in revščine. Ni se rodil niti v lastni hiši, ampak pod tujo streho. Seveda je v hlevu vsega primanjkovalo, česar bi Marija potrebovala. Nedostajalo je celo stvari, ki jih tudi najrevnejša družina za take prilike spravi skupaj. Že ob rojstvu vzame Gospod nase najbednejšo usodo, ki si je more izmisliti človeška pamet. K tej obupni revščini se pridruži zopet sama revščina. Ubogi pastirji iz betlehemske planjave so prvi, ki se zberejo krog bornega ležišča božjega Deteta.

Tudi v srečnejših časih smo s čustvom ganotja razmišljali o globoki skrivnosti betlehemskega uboštva. Toda tako doživeli uboštva nismo nikdar, kakor ga velik del človeštva doživlja v letosnjem letu. Ni še dolgo, ko je bogastvo pritiigalo vse polno velikih in svetlih luči, za katerimi je utonila revna svetloba betlehemske jasele. Mnogo teh luči je danes ugasnilo. Hrupne zabave in razkošne veselice nekaj oblagodarjenih ne prevpijejo več tihih vzdihov siromaštva, ki kaže svojo goloto. Neka resnost se polasača celo tistih krogov, katerim so verski nagibi tuji. Se celo pa je splahnela božična romantika, kakor se je sentimentalno družila z nekdanjim božičnim obdarovanjem. Danes imamo pred seboj resnične in popolne reveže, ki prosijo in potrebujejo nujne pomoči. Kakor okrog prvega božiča, veje tudi okrog letošnjega atmosfera siromaštva in revščine.

Iščimo tudi v teh neprilikah božjih sledov. Morda bo človeštvo sredi splošne bede bolj dostopno razmišljanju o božični skrivnosti. Nedoumljiva skrivnost božje modrosti čuva zadnji in najgloblji odgovor, zakaj je učlovečeni Bog stopil na zemljo sredi tolikšne bede, zakaj si je izvolil križ in ga zapustil kot edino dedščino svojim najdražjim. Morda radi tega, ker človek stoprav sredi svoje revščine in slabosti dobi najbolj jasen smisel za božje bogastvo. Oropan vsega snovnega in čutnega bo človek najpreje domel vrednost nadnaravnega in božjega.

Ali naj bo v naših dneh drugače? Mar se ne bo večno z mnogo jasnejšim in čvrstejšim glasom uveljavilo v naši duši, ko je mnogovrstnost in šumnost zemskega postala skromnejša in tišja? Vsi, ki so zidali na temelje gole človeške modrosti, stoji danes razočarani in praznih src. Ali ne bo vsililo novo močno hrepenenje po večni, božji modrosti? Kdo še veruje v odrešenje človeštva po sami civilizaciji in kulturi? Zato mlado teženje, ki išče nazaj k naravnosti in v pravosti otrok božjih. Pred nekaj dnevi smo v našem listu čitali, da mednarodno prostozidarstvo zre na stavbo Zveze narodov kot na svoje najponosnejše delo. Nihče ne bo tajil, da je ideja mirnega sporazumevanja enakosti in bratstva med narodi lepa, ki tudi nima nič protikršćanskega na sebi. Zato je ženevsko institucijo tudi papež pozdravil. Toda tej lepi zamisli (ki pa je krščanskega, naravnost papeškega porekla) frama-sioni niso znali in tudi niso mogli dati živega duha, ki bi oživljal mogočno zamisel. Zato tudi Ženeva ni mogla in na teh temeljih tudi ne bo mogla nikdar postati drugi Rim, kakor je bilo misljeno. Iz helih, marmornatih sten palače Zveze narodov ne veje ljubezen, ne pravičnost, ampak le hladna pre-računjenost in egoizem. Kljub »društvc ali »Zve-zic narodov ne nehajo krvave vojne, močnejše države diktirajo pravo silnejšega slabotnejšim sose-dom, vsepovsod pa se vrši mrzlično divje oboroževanje vsakogar proti vsem, kakor ga še ni videl svet. To je resnica, čeprav zakrita s peno lepih diplomatskih fraz. V takem razvrnem času, mi-slimo da je v razočaranem človeštvu več smisla za angelsko božično sporočilo o miru »ljudem, ki so dobre volje«, so duše bolj dovzetne za blagovest o božjem kraljestvu, ko je človek z vso svojo teh-nično modrosjo pri kraju in mu preostane le še razmišljati o krizah in zopet samih krizah.

Marsikdo, ki le maloverno in s skepsjo gleda na duhovno zapuščino prvega božiča, spozna njeno vseobsegajoče bogastvo šele tedaj, ko je v nevar-nosti, da ga bo izgubil. Saj tudi potrebo zraka naj-bolj začutimo v trenutku, ko nam ga prične zmanj-kovati. Je vendarle vse nekaj drugega, kar nudi človeštvu krščanstvo, kakor pa mu more dati teh-nična civilizacija. Življenjska modrost krščanstva ni zajeta iz človeških, temveč iz božjih globin. Z drugačnimi duhovnimi silami je prepojena kultura, ki brsti iz krščanskih temeljev, kakor pa more pognati iz snovnosti in tehnike. Zato srečujemo pri mnogih odličnih duhovih, ki so se sami ali že po svojih prednikih oddaljili od krščanstva, neko globoko domotožje po očetovi hiši, opazujemo

Proti nasilju za politiko miru

Paul-Boncour dobil zaupnico

Pariz, 23. dec. Ž. V nadaljevanju nočne seje je govoril nacionalist desničar Louis Marin. On zelo dvomi, da bi imela sedanja francoska vlada sploh pravico pogajati se v imenu Francije z Združenimi državami v zadevi vojnih dolgov. Marin je dalje protestiral, da je prevzel vojno ministrstvo Daladier, ki se je že večkrat izjavil za znižanje vojne-ga proračuna. Govornik je zahteval vlado narodne koncentracije, ker so časi zelo resni in torej nima nobena druga vlada s katerokoli večino pravico po-gajati se in sklepiti pogodbe brez odobritve vsega naroda.

Za Daladierom je govoril Paul-Boncour, ki je ponovno naglašal, da njegova vlada nadaljuje zu-nanjo politiko bivšega predsednika Herriota. Vlada

v vseh točkah zastopa stališče francoskega konstruk-tivnega načrta. Paul-Boncour odklanja enostransko kontrolo, ki jo predvideva versailska pogodba, kajti takšen sistem se lahko izvaja le s pomočjo nasilne politike, danes pa je potrebna pomirjevalna politika in zbližanje, ker je le na ta način možna medsebojna lojalna kontrola. V zadevi vojnih dol-gov se namerava vlada pogajati z vsemi interesira-nimi državami ter pri tem računati z izjavo zbor-nice. Socialist Leon Blum je zadovoljen z vladno deklaracijo, vendar pa si njegova skupina prid-ruže pravico, da lahko zavzame samostojno stališče v vprašanju uravnoteženja državnega proračuna.

Nato je bilo glasovanje in je bila na predlog ra-dikalnega zastopnika Francoisa Alberta izrečena vladi zaupnica s 365 proti 215 glasovom. Predsednik

je nato odgodil seje na nedoločen čas. Pozneje se je ugotovilo, da je za vlado glasovalo 379, proti pa 166 poslancev. Glasovalo jih ni 61, 8 pa jih je bilo na dopustu.

Pariz, 23. dec. tg. Glasovanje v poslanski zbor-nici za Paul-Boncourja znaša samo 379 glasov proti 166. Njegova večina je prilično enaka Herriotovi, vendar pa je opozicija močnejša za okoli 50 glasov, ker so omahujoči elementi srednjih strank glasovali proti vladi, radi česar dobiva vlada Paul-Boncourja značaj, ki se nagiba bolj na levo stran. »Matine« pravi, da je Paul-Boncour preveč odločno apeliral na socialiste, tako da je moral izgubiti omahujočo sre-dino. Njegova večina je morda manjša, kakor je bila Herriotova, vendar na homogenejša.

Poziv avstrijskih školov ob enajsti uri:

Država, posezi z železno roko vmes

Moderni veleroparji in oderuhi

Dunaj, 23. decembra. V sedanji gospodarski mizeriji, ki rapidno na-rasča do prave katastrofe, to je do popolnega polo-ma sedanjega gospodarskega in družabnega reda sploh, je katoliška cerkev tista, ki sredi propadajo-če kapitalistične družbe najbolj povzdiguje svoj glas zoper brezmejni egoizem, ki povzroča to zlo. Med te izjave spada tudi resolucija konference av-strijskih školov, ki je zborovala v Solnogradu.

Avstrijski školje vidijo največje zlo v oderuški visini obrestne mere kredita, ki ne odgovarja ne zdravim gospodarskim normam, ne uravnoteženim za-htevam, in v absolutnem gospodstvu, ki ga skupina kapitalistov in kapitalističnih kartelov izvaja na cene za življenje potrebnih produktov. Odkrilo in odločno pravijo avstrijski školje, da je zadnji čas, da državna oblast v to z energično roko poseže, ker bo sicer val revolucije, ki se po ekscitah ka-pitalističnega mogotstva naravnost umetno ustvarja, preplavil vso sedanjo družbo.

Navajajoč besede znane okrožnice papeža Pi-ja XI. da finančni kapital danes neomejeno razpo-laga s kreditom in ga po svoji samovolji razdelju-je, tako da danes finančni mogotniki ropajo cele narode, malim in srednjim ljudem krađejo vse nji-hove prihranke iz žepa in si zaslužujejo ne samo delavca, ampak tudi obrtnika in kmeta, opozarjajo avstrijski školje predvsem na strašno bedo kmeta, ki ga je kapitalizem spravil danes že popolnoma na kant. »Njegovo blagostanje naglo pada, breme dol-gov pozira vse sadoe njegovega dela, gospodar-stva prihajajo na boben, tako da se bajtarji, ki imajo komaj za sok enkrat na dan, v svojem obupu edineje bolj boljševizirajo, dočim drugi prodajajo svoje posestvo in si iščejo zaslužka v mestih, kjer ga pa ne najdejo. Kmetijski stan je čedalje manj osnova gospodarstva, radi česar se na nezasičen način pomnožuje prole arija in se postružejo so-cialni konflikt — zaključujejo školje to žalostno poglavje.

Obrestno oderuštvo vlekapitala pa seveda ne oškoduje samo kmeta in malega obrtnika, ampak pog bno vpliva na vse podjetništvo sploh, tako da produkcija vedno bolj zamrzuje in se vsi posli ustavljajo. »Bogastvo ne služi blagostanju celokup-ne družbe, delovna močnosi se krči in ljudje, ki morejo delati in bi radi delali, stojijo na cesti pre-krizanih rok. »Če država ne bo poskrbela, da se tej gospodarski nemorali neomejenega oderuštva ne napravi konec in če kmet in obrtnik ne bosta dobivala zopet kapitala po zmernih obrestih, po-

hrepenenje po silah, ki so oživljale krščanski vek in predajale božično blagovest iz stoletja v stoletje, obujajoč v vseh časih krasne, dovršene postave na vseh duhovnih področjih. In česa nam danes naj-bolj manjka? Globoke vere preprostih pastirjev, pa bi bili sredi vseh naših bridkosti naenkrat veseli in potolaženi, pa bi se mesto obupa zaupanje in pogum naselil v naše srce.

Po vsem svetu se vrši velika ločitev duhov. Morda bo gospodarstvo in duhovno obubožanje, za katerim trpi človeštvo in posebej še naš narod, marsikomu vzbudilo smisel za svetopisemsko de-želo ubogih pastirjev, ki so vsi revni in borni, a polni žive vere pribiteli k betlehemske jaselem. Vse naokrog vidimo pobudo za novo duhovnost, zlasti mladina je, ki čuti v sebi klic novega po-slanstva, da obnovi sebe in družbo. Ne smemo se ustaviti pri posameznikih. Je resnično hrepenenje po dvigu. Ravno v gospodarskem življenju, kjer je sodobni rod najbolj tepen, prodira spoznanje, da brez obnove človeka ne bo mogoče več uposta-viti milijoni gledajo danes le še na Cerkev, od katere edine pričakujejo vrelce živih voda. Od same kulture in organizacije si ne obetajo ničesar več. In če gledamo v zgodovino našega naroda,

tem državniki zastoj upajo na novi vzcvet nard-ne-ga gospodarstva. Ni naloga školov, da bi do-ločali obrestno mero, niti se more ta določiti ša-blonsko za vse slučaje in razmere enako, treba pa je na vsak način izpodrežati možnost oderuštva.

Nimamo pa, nadaljujejo avstrijski školje, opravi-ti samo z obrestnim oderuštvom, ampak tudi z oderuštvom pri cenah. Na to opozarja tudi papež Pij XI. v svoji okrožnici »Quadragesimo anno«, ob-sojajoč anonimnost pridobitnih družb, ki imajo na ta način skoraj neomejeno možnost najbolj oderu-skega dobička. Markantno pravijo školje, da se »najhujše krivice in goljufije v gospodarskem ži-vljenju odigravajo v polutemi anonimnosti za fasado kakšne nevtralne firme«. Proti diktiranju oderu-ških cen javnost nima nobene pomoči, ker nima nad sklepi trustov in kartelov ter konkretno nobe-ne kontrole. Morala bi jo pa imeti država, ki bi morala imeti absolutno možnost, da določanje ode-ruških cen v vsakem slučaju prepreči, ker gre tu naravnost za goljufijo, ki se samo zato ne imenuje in ne čuti goljufija, ker je vest ljudi v tem oziru že popolnoma otopela. Zakaj so se mnogi tako vrgli ravno na trgovino in na blagovni promet? Zato, ker nujna ravno ta popolnoma neurejeni trg

možnost, da človek na najlažji način brez pose-nega truda na račun konsumenta obogati.

»Cele karavane ljudi, kmetov in obrtnikov, je puščavski vihar oderuštva pokopal pod seboj,« pravi avstrijski školje. Pa ne samo v Avstriji, se razume, ampak po vseh državah sveta od Tihega do Atlantskega oceana. Veliki mogotniki finančnega kapitala so po besedah papeža »internacionalni pe-tentatit, ki odirajo več držav naenkrat. Ljudje, ka-kor pravijo izborni školje, ne morejo že več dihati. Zveza narodov bi imela na tem polju veliko dela, zakaj izgredi mednarodnega finančnega kapitala ogrožajo gospodarsko blagostanje in socialni red po vsem svetu. Neobhodna dolžnost, naglašajo školje, je danes, da vsi pomagamo z deli krščanskega usmiljenja, da se kolikor toliko omili beda milio-nov brezposelnih. Toda s tem se ne bodo ozdravile korenine sodobnega gospodarskega in socialnega zla. Treba je, da državna oblast priporoče nace-lom morale in prava zopet do veljave v oblasti kredita, cen in plač. Treba je, da se ustvarijo mož-nosti poštenega dela za vsakogar in da se drako-nično prepreči oderuštvo — če ne, se bodo že močno manjajoči se temelji sedanje človeške družbe docela podrli.

Zalosten Božič

Brezposelni protestirajo in plenijo

Glasgow, 23. dec. Ž. Tukaj so bili snoči hu-di spopadi med brezposelnimi delavci in poli-cijo. V Glasgowu Greenu se je zbrala skupina 2000 brezposelnih. Ko so zborovalci opazili, da so se med nje pomešali policijski agenti, so jih hudo pretepli s palicami in steklenicami. Ne-kega tajnega policista pa so vrgli v reko Klyde. Končno je policija na konjih navalila na de-monstrante ter jih po daljši borbi razpršila.

Tudi v glasgowskem občinskem svetu je prišlo do hudega incidenta pri debati o brez-poselnih. Člani neodvisne delavske stranke so protestirali proti temu, ker občinski svet ni hotel sprejeti deputacije brezposelnih delav-cov. Kmalu nato je prišlo do spopada med ob-činskimi svetniki ter jih je moral predsednik s silo odstraniti iz dvorane.

London, 23. dec. Ž. Več komunistov je hotelo snoči prirediti demonstracije pred zaporji, kjer so zaprti voditelji brezposelnih delavcev. Do večjih nemirov ni prišlo.

vidimo, kako je njegova duhovnost v časih naj-težjih preizkušenj pognala najgloblje korenine.

Božični praznik obnavlja v vernih srcih mla-dostne spomine in z njimi mladostne sile. Vidimo, da poraja stiska enih v srcih drugih novo ljubezen. Ni več mogoče imeti krščanstva v ustih, ne da bi mu sledila dejanja. Vsi čutimo, da bodo le de-janske, globoko v življenje segajoče reforme od-vrnile od nas grozečo temno usodo. A tudi nihče več ne dvomi, da more temeljita življenjska spre-memba poteci edinele iz resničnega, globokega krščanstva. Stiska je rodila novo, neomajno vero, ki si s svežo neposrednostjo in mladostnostjo utira pot, si nalaga žrtve in odpovedi vse to v prepri-čanju, da bo samo s praksičanskim heroizmom mogoče uresničiti in utelesiti v novi družbi blago-dati božične blagovesti.

Cerkev se pripravlja, da nam nocojšnjo sveto noč znova podari Odrašenika sveta, ki se hoče v vsakem času in v vseh okoliščinah človeštvu daro-vati. Letos, ko preživljamo dobo krize in pomanj-kanja, pa naj nas božična blagovest opomni, da z deli krščanske ljubezni razodenemo Kristusa in krščanstvo znova vsem našim potrebnim bratom in sestram.

Dortmund, 23. dec. tg. Danes dopoldne je pri-šlo do velikih izgrediv o priliki demonstracij ko-munističnih brezposelnih delavcev. V trgovskem delu mesta je morala policija s silo izprazniti ši-roke trge, katere so zasedli moški in ženske s svo-jimi otroci v prvih vrstah. Zvečer so demonstranti začeli ropati trgovine z živili, v katere so priha-jale skupine po 10—20 demonstrantov. Pobili so tudi mnogo policijskih stražnikov, od katerih jih je več ranjenih z noži, naposled pa je policija iz-grede zadušila. Ves dan so patrolirale pripravlje-ne čete policije po mestu.

Ugoden odmev Jevtičevega govora

Atene, 23. dec. AA. Današnji grški listi prin-a-šajo članek o govoru jugoslovanskega zunanjega ministra Jevtiča v jugoslovanskem senatu. Listi na-vajajo Jevtičeve besede, da je politika Jugoslavije politika miru, toda ne politika priklonjene glave. Govor ministra Jevtiča je napravil najgloblji vtisk, pravijo listi, v vseh tukajšnjih političnih krogih in v široki javnosti.

List »Ethnos« prinaša pod naslovom »Jevtičeva beseda« daljši komentar in pravi: Minister Jevtič je odgovoril hladnokrvno, kar že samo po sebi predstavlja dokaz več v prilog Jugoslaviji, ki se v očeh svojih sosedov, ki jo znajo ceniti, ume držati svojih načel in se ne da zavesti na pot, kamor bi jo hoteli spraviti njeni nasprotniki.

Poškodovalci levee kaznovali

Split, 23. dec. AA. Iz Trogira poročajo, da se je šest mladeničev iz Trogira, in sicer Carila Ste-po, Hercegović Filip, Madiraca Ivo, Vrbat Ivo, Lu-juš Vitko in Sundo Vladimir, vsi obrtniki in javni nameščenci, prijavilo in prznalo, da so poškodo-vali beneške grbe, leve na mestnem obzidju, v noči od 1. na 2. t. m. Izjavili so, da so to storili, ker so bili v svojih narodnih in patrijotičnih čustvih raz-žaljeni po pisavi italijanskega časopisa. Vsak iz-med njih je bil zaradi tega prestopka kaznovan na 5 dni zopora, razen tega pa je mestna uprava proti vsem vložila pri sodišču tožbo za povračilo škoda, ki so jo napravili mestni lastniki.

„MARGO“ SLAD

v koščkih (ne zamenjati z manj vrednimi ponaredbami) je je najboljše sredstvo proti kašlju in hripavosti, ter izvrstnega okusa.

Pri nakupu naj se pazi na zaščitno znamko „MARGO“.

Močnejši ima vedno prav

Velesile pustile Kitaj na cedilu

Zeneva, 23. dec. Zveza narodov si je dala v zadnji koledarski spoznanja med Kitajsko in Japonijo radi japonske okupacije Mandžurije dobre tri tedne oddiha s tem, da je takozvani odbor devetnajstih, ki zaseda kot organ izrednega običnega zbora Zveze narodov, odložil razpravo o tem vprašanju do 16. januarja. Z izjavami, ki jih je dal predsednik odbora Maks Huber po odgoditvi zasedanja, apelira odbor na Japonsko in Kitajsko, naj se skušata čimprej sporazumeti in tako omogočita rešitev vprašanja, ki prizadeva toliko skrbi ne samo Zvezi narodov kot takšni, temveč tudi vsem njenim članicam in postaja nevarno za ohranitev svetovnega mira.

Besedilo sporazuma, kakršnega je predlagal odbor devetnajstih, sicer še ni bilo objavljeno, da bi se pogajanja še bolj ne zapletla. Toda danes ni nikakoli tajna več, da je stvar Kitajske pred Zvezo narodov zgubljena. Sporazum, ki ga je predlagal imenovani odbor je namreč v bistvu naklonjen Japonski, zato ga je tudi Kitajska odbila. Med tem, ko se je Lyttonovo poročilo zavzemalo za ohranitev vsaj navidezne suverenosti Kitajske nad Mandžurijo in se je zadovoljilo le z upravo avtonomijo mandžurskega ozemlja, odbor devetnajstih nikakor ne obsoja proglasitve neodvisne mandžurske države Mandžukuo, tudi ne omenja, da je Japonska z oku-

pacijo Mandžurije prekršila pravila Zveze narodov in tudi ne določa dneva, ko bi Zveza narodov na izrednem običnem zboru morala zavzeti končno stališče v sporu. Znano je namreč, da stremi japonska politika za tem, da se končna rešitev pred Zvezo čimbolj odlašna in tako Japonci pridobijo na času, da lahko popolnoma zasedejo Mandžurijo in utrdijo svoje postojanke. Kitajska delegacija je objavila poročilo, v katerem izjavlja, da ne more sprejeti predloga devetnajstih radi pravkar omenjenih točk.

Vprašanje je sedaj, ali bo Kitajska vztrajala pri zahtevi, da Zveza narodov ne prizna suverenosti nove države Mandžukuo in to tudi pod pogojem, da se pogajanja pred Zvezo narodov razbi-jejo. Dejstvo je, da se Kitajske pripravlja na nekako diplomatsko revolucijo in je v ta namen okrepila svoje zveze z Rusijo. Značilno je, da je bil za kitajskega poslanika v Moskvi imenovan prav dr. Jen-Hui-Cing, predstavnik Kitajske pri Zvezi narodov in načelnik kitajske delegacije za mandžursko vprašanje. Anglija je bila vselej na strani Japonske in svojo podporo bo morda še okrepila prav glede na to, da iščejo Kitajci pomoč pri Rusih.

Niti Francozi se niso nikdar navduševali za Kitajsko. Če je kdaj glede stališča Francije obstajal kak dvom, ga je gotovo razpršil uvoznik

oficijoznega »Tempsa« pod naslovom »Zveza narodov in kitajsko-japonski spor«. Pariški list trdi, da sploh ni bilo umestno spraviti kitajsko-japonski spor pred Zvezo narodov, češ, da je ustroj Zveze primeren za reševanje konfliktov med evropskimi in civiliziranimi državami, nikakor pa ne more Zveza narodov reševati takšnih sporov, v katere je zapletena Kitajska, to je država popolne anarhije. Bolje bi bilo prepuštili spor Kitajcem in Japoncem, da ga sami rešijo. Z drugimi besedami: »Temps« je mnenja, da bi bilo bolje pustiti Kitajsko na cedilu, da bi Japonska lahko sama obrabala z njo!

Kitajska torej ne more pričakovati iz Zeneve odločilne besede in gotovo je, da Zveza narodov več da na to, da bi Japonska še nadalje ostala njena članica, kakor da bi z obsodbo njenega postopanja v Mandžuriji izvala njen izstop iz Zveze. V Zenevi se seveda zavedajo, da bi pomenilo takšno priznanje svoje šibkosti strahovit moralni udarec za Zvezo narodov v svetu, a obenem domnevajo, da bo Zveza radi te moralne izgube manj trpela kakor radi moralnega izstopa Japonske. To je bolj mizilo za neinformirani svet, v resnici pa so v ozadju načrti velesil, kako bi si Kitajsko razdelili med seboj in utrdili svoje kolonije na Daljnem vzhodu.

Jubilej moskovskega GPU

Te dni slavi 15letnico svojega delovanja tako zvana OGPU ali GPU (Gepu), to je Objedinennoje gosudarstvennoje upravlenje v Moskvi. Ta urad, ki je za sovjetski sistem vprav centralnega pomena, datira od 6. februarja 1922 in je stopil na mesto prejšnje Čeke (ločnice VČK, to je Vserossijskaja čerezvikažnaja komisija), ki je bila ustanovljena l. 1917, da se bori proti kontrarevoluciji, štrafkom in sabotaži in proti spekulaciji. Načelnik Čeke je bil proruski Poljak Džeržinski, ki ni poznal nobenega usmiljenja in se ni strahil tudi najkrutejših sredstev, da se zatirajo nasprotniki sovjetskega režima. Čeka je bila odpravljena, ker njeno ime v inozemstvu ni zvenelo preveč simpatično...

Struktura in metode tega urada pa se z zamenjavo z Gepu niso bistveno nič spremenile. S pravico imenujejo komunisti to institucijo zmeč revolucije in sicer ne samo doma, nego tudi v inozemstvu, ker je Gepu obenem največja pomoč komunistični internacionali (Kominterni) za širjenje svetovne revolucije.

Centrala Državne politične uprave je v mogočem poslopu na Ljubljani v bližini kapelice tako zvana iberske Matere božje, ki so jo boljševiki pred dvema leti podrli. Število uradnikov Gepu znaša 2000. Gepu, ki je gotovo največji in najbolj točno in sigurno posluječi policijski urad na svetu, ima nešteto oddelkov in pododdelkov.

Glavni oddelki se tako imenujejo: Inostrannij oddel, kollektivne funkcije so posebne funkcije analognih oddelkov, ki jih imajo taki uradi pri nas. Je pa delo inozemskega oddelka v Moskvi jako veliko-potrebno in mu je menda kos samo sloviti angleški Intelligence Service. V vseh državah, kjer obstojajo sovjetska poslanstva, se nahajajo upolnomočenec tega oddelka Gepu, ki je registriran kot tajnik ali ataše, da uživa imuniteto. Takega upolnomočenca ima pri sebi tudi vsak sovjetski inozemski konzulat. Inozemski oddelki zbirajo po svojih agencijah poročila o političnih in gospodarskih tajnostih tujih držav, o delovanju ruskih emigrantov, med katerimi pa ima Gepu veliko svojih spionov, in o zadržanju sovjetskih zastopnikov in državljanskih v inozemstvu. Agenci Gepu se navadno nastanjujejo v tujih državah za stalno, vzdržujejo važne zveze in pošiljajo svoji centrali tudi poročila in poročila vojaškega značaja. Ti zastopniki Gepu imajo svoje pomočnike v članih inozemskih komunističnih strank, katere obenem pazljivo nadzorujejo. Zastopniki Gepu delujejo vzporedno in soglasno s posebnimi upolnomočenci Komunistične internacionale v inozemstvu, kolih naloga je, da podminirajo gospodarsko in socialno strukturo kapitalističnih držav.

Potem pride Kontrarevolucionij oddel, ki predstavlja ogromno spijonazno centralo, katere nadzira vsakega sovjetskega državljana, vsako mesto in vsako vas, vse državne urade in privatna podjetja, kolikor jih še je, vse državljansko življenje sploh, ali je zanesljivo komunistično orientirano ali pa obstojajo stranke, struje in krogi, ki so sovjetskemu sistemu več ali manj nasprotni. Število njenih spionov je ogromno in se rekrutira večinoma iz delavskih, obrtnih in uslužbenških krogov pa tudi propadlih pripadnikov bivše inteligence in buržoazije. Posebno rad se kontrarevolucijski oddelki poslužuje mladih žensk iz gledališkega sveta, plesalcev in hotelov. Ima svoje podkupljene ljudi tudi med uslužbenci inozemskih poslanstev in konzulatov. V posebnem laboratoriju ogledujejo inozemsko diplomatično pošto z metodami, ki vzbujajo občudovanje mednarodne policije.

Od ostalih oddelkov omenjamo Ekonomičeskoje upravlenje, ki nadzoruje delovanje vseh državnih gospodarskih podjetij in zasebnih fabrik, kolikor jih še obstoja. Ta oddelki pazi, da ne bi inozemski inženjerji in delavci spijonirali v sovjetskih podjetjih tega, kar se ne sme izdati, najbolj pa gledajo na to, da ne bi domačini sami sabotirali in ovirali gospodarsko delovanje po sovjetskem sistemu.

Sekretarij oddelka ima v evidenci vse struje in kroge, ki se povsem ne strinjajo z oficijelno komunistično stranko. Pazi posebno tudi na tako zvane nadstrankarje, izvenstrankarje in nevrtače ter na verske organizacije in sekte, kakor tudi na literarne pojave, kateri bi ne bili v skladu z marksistično-leninistično-stalinsko doktrino.

Posebni Informacionij oddel agentov se še posebej peča z zadržanjem in javnim mnenjem narodnih slojev. Ta oddelki pregledujejo tudi zasebno korespondenco. Agenci tega oddelka nimajo samo naloge, da poročajo vladi o nazorih med ljudstvom, ki so nasprotni boljševizmu, ampak morajo paziti tudi na kritične glasove, ki se v ljudstvu javljajo proti posameznim odredbam režima, češar se režim večkrat poslužuje za to, da izpremeni po zbiranju ljudski sodbi kakšne svoje napačne smerice in odredbe.

Ossobij oddel, posebni oddelki, obstoja za rdečo armado in mornarico ter pazljivo sledi duhu in nastrojenju vojakov.

Zelo važen oddelki je tudi Vostočnij oddel, ki vodi revolucionarno propagando boljševizma v azijskih državah. Upolnomočenci in agenci tega oddelka v tujih azijskih državah imajo tudi naloge, da zasledujejo delovanje inozemskih diplomacij.

Na koncu naj omenimo samo še Specialnij oddel, ki rešuje naloge, katerih drugi oddelki ne morejo, tako na pr. desifriranje posebno težkih pisem iz inozemskih držav.

Gepu ima tudi svoje posebne čete, med katere spadajo tudi granitarji. Temu uradu in njegovi železni organizaciji in disciplini ter železnih živcev njegovega osebja se ima sovjetski režim v nemali meri zahvaljati za trdni obkolj svoje diktature. Molotov, Stalin, Kalinin in Vorosilov, stebri sovjetskega režima, so poslali tople čestitke Menšinske-mu, ki je načelnik državnega političnega upravljanja. Vorosilov pravi v svojem telegramu, da je Gepu bila vedno na svojem mestu in da je v borbi zoper kontrarevolucijo storila naravnost nadčloveško delo. Da se Gepu enako kakor bivša Čeka ne ustraši tudi najkrutejšega terorja, je splošno znano.

Ratifikacija rusko-poljskega pakta

Vasara, 23. dec. AA. Poljski minister za zunanje zadeve Beck in sovjetski poslanik v Varšavi sta izmenjala ratifikacijske listine o nedavno sklenjenem rusko-sovjetskem paktu glede medsebojnega nenapadavanja.

Zagrebaški vremenska napoved: Zmerno hladno in stalno.

Dunajski vremenska napoved: Nobene bistvenih izpremembe vremena ne bo.

V Bolgariji imajo vladno krizo

Sofija, 23. dec. tg. Radi interpelacije, ki je bila vložena radi zlorab pri pomiloščenju kaznjencev in nameščenju sodnikov, je na današnji popoldanski seji sobranja demisijski pravosodni minister Vrbancov, kateremu očitajo, da je vršil pri pomiloščenju umazane kupčije. Ker pa se je vladni s sprejemom dnevnega reda izrekla zaupnica, bodo zamenjali samo pravosodnega ministra.

Sofija, 23. dec. tg. Videti je, da se bo delna kriza, ki je nastala radi odstopa pravosodnega ministra, razširila, ker zahteva najmočnejša skupina v vladni koaliciji, to je zemljedelci, da se njihov vpliv v kabinetu okrepi s tem, da se jim prepusti ali notranje ministrstvo, finančno ministrstvo, trgovinsko ministrstvo ali pa železniško ministrstvo, posebno pa zahtevajo, da se jim izroči železniško ministrstvo. Položaj je težak radi tega, ker se one

koalijske stranke, ki imajo do sedaj v svoji posedi navedena ministrstva, branijo oddati te resorte in grozijo, da bodo vstopile v opozicijo.

Umor za umorom

Sofija, 23. dec. tg. Danes dopoldne se je izvršil v Sofiji zopet nov macedonski umor. Dva mlada človeka, od katerih je eden nosil dijaško čepico, sta napadla na cesti upravitelja jetišnice Duko-va, ko je šel v svoj urad, in ga ustrelila za hrbtom. Strelila sta pobegnila, ne da bi mogli določiti njuno identiteto. Umorjenec je pripadal prej skupini protogerovistov, v zadnjem času pa je prestopil k mihajlovistom. Domneva se, da je bil umor izvršen kot kaznovanje bivših strankarskih pri- stavev.

Ves svet podivjal

Atentati s smrdljivimi plini

Dunaj, 23. decembra. AA. Danes ob 11 dopoldne se je pripetil na Ennsu nov atentat s plini za soljenje, in sicer v poslopu poštne hranilnice. Ko se je iznenada začel širiti plin, je prišlo med občinstvom do panike. Ljudje so razbili vrata in okna, da ubeže na cesto. Na pomoč policijani gasilci, ki so bili opremljeni s maskami proti plinu, so morali prezačiti vse prostore, ker je bil zrak silno dušljiv.

Policija je odkrila v nekem kotu dva zavojca, iz katerih so ubajali strupeni plini. Sodijo, da gre za neokusno šalo. Na sumu imajo nekega mladeniča, ki je takoj, ko se je začel plin širiti, skočil skozi okno na cesto. Socialistični »Abend« pa opo-

zarja na to, da se je podoben atentat pripetil prošle nedelje v veliki dunajski trgovski hiši. Iz tega list sklepa, da je stvar delo nacionalnih socialistov.

Vratislava, 23. decembra. AA. Neznanci so preteklo noč vrgli v stanovanje rektorja vratislavske univerze steklenico s smrdljivim tekočinom, ravno ko je rektor sedel v krogu svoje rodbine. Ranjen ni nihče. — Rektor se je nedavno tega zavzel za židovskega profesorja Coena, ki so ga hitlerjevski študentje ogorčeno napadali. Policija sklepa, da je zato pri hitlerjevcih treba iskati povzročiteljev atentata.

Nesposoben režim v Spaniji:

Oblastniki obsedeni od fiksne ideje

London, 23. decembra.

Posebni dopisnik znan »Morning Post«, ki je prepotoval Spanijo, je objavil celo serijo člankov o novem republikanskem režimu, katerega imenuje režim terorjac.

Piseec pravi: »Ako bi se bili najhujši sovražniki španske republike zarotili, da jo uničijo, bi ne mogli tega svojega cilja doseči boljše, nego ga dosegajo ministri sedanje republike, ki z vsakim svojim sklepom vedno na novo oškodujejo prestiž republikanskega režima.«

»Novi ljudje, ki se smatrajo za tvorce nove Spanije, niso zamudili nobene prilike, da dokažejo popolno nesposobnost, da vladajo deželo. Tekom 18 mesecev republikanskega režima je Spanija mesto da po zlomu monarhizma napreduje, nazadovala. Mesto pozitivnega dela so osredotočili republikanski oblastniki svoj trud na rušitev, ker so obsedeni od fiksne ideje, da morajo uničiti vse,

kar je ustvarila monarhija, pa naj je še tako dobro. V tem oziru njihov fanatizem nima nobene mere. Pred republiko Spanija ni poznala verskega problema. Ustvarili so ga republikanci s tem, da so otvorili kulturni boj in skušajo uničiti vse dobre tradicije vere in cerkve. Istotako so ponesrečene njihove reforme na vojaškem polju, radi česar so izstopili iz armade najboljši oficirji. Vprašanje katalonske avtonomije so rešili tako pozno, da je nastal separatizem, ki grozi državo razdeliti na kose. Če bi bili republikanski vladodržci nadaljevali program monarhije, ki je začela s sistematično elektrifikacijo dežele, s kanalizacijo na eni in izsuševanjem na drugi strani, bi republikanci imeli sedaj podlago, da pravilno rešijo agrarno vprašanje. Tako pa v vseh 18 mesecih republikanskega režima ne pomehujejo širajki in izprta. Samo čudež bo, če se bo Spanija mogla izogniti novi revoluciji.

riskemu poljedelu omogočile odbiti inozemsko konkurenco. V vprašanju vojnih dolgov pa je Roosevelt izjavil, da je njegov princip ta, da se lahko vsak dolжник s upnikom razgovarja in mu potoži o svojih razmerah in nadlogah, ki ga težijo. Upnik pa mora v svojem lastnem interesu postopati z dolžnikom obzirno in s spoštovanjem.

Zopet potres na Halkidiki

Solon, 22. decembra. Včeraj ob 5.26 zjutraj so na polotoku Halkidike ponovno čutili močne potresne sunkne. Potres je trajal dalj časa in je med prebivalstvom povzročil veliko paniko. Ljudstvo je zbežalo na prosto, kjer so se dogajale grozotne scene. Iz hiš se je čulo jadikovanje ranjenec, ki niso mogli pravočasno zbežati iz stanovanj. Vse dopoldne se prebivalci niso vrnili v svoje domove. Panika je še večja radi tega, ker pričakujejo novih potresnih sunkov. Obšli se trudijo, da bi pomirile prebivalstvo. Tudi v samem Solonu so čutili potres. Številni prebivalci so zapustili poslopja, vendar pa se je ljudstvo kmalu pomirilo. Škode potres ni napravil nobene, vsaj znatnejše ne, in tudi človeških žrtev hvalabogu ni bilo.

„Slovenec“ svojim naročnikom!

Dne 23. decembra 1932 se je v »Slovenec« upravi vršilo žrebanje jubilejnih nagrad, katere je »Slovenec« obljubil svojim vestnim naročnikom za 60 letnico. Žrebanje je nadzoroval g. notar Mate Hafner iz Ljubljane. Nagrade dobijo sledeči naši naročniki:

I. Nagrada 6000 Din:

Pungertnik Edo, Planina 115 pri Rakeku.

II. Nagrade po 1000 Din:

Šebenik Filip, Ljubljana, Zaloška c. 80. Svobojak Marija, Stara Loka 64, p. Sk. L. Božnar Anton, župnik, Sutlanska poljana, Podčetrtek.

Kmet Franc, Trbovlje II/56. Leitgeb Ivan, mestni delavec, Ljubljana. Dr. Neuberger Mavricij, zdrav., Hrastnik.

III. Nagrade po 200 Din:

Felician Stefan, Ljubljana, Gosposvetska 13. Viteznik Viktor, Belgrad, Krunska ul. 23. Potrebuješ Alojzij, kolar, Vrhnika 101. Zupančič Mohor, davč. kontr. v Ljutomeru. Barle Franc, Nasovec 14, p. Komenda. Bezek Fr., Črnuče 75, p. Ježica. Stritar Ivan, krojač, Male Lašče, p. Vel. Lašče. Šlapanja, učil., Kokrško predmestje 83, p. Kranj. Cuznar Anton, Cesta v Rožno dolino 24, p. Vič. Kokač Al., Florestrat 25, Lotterade Limb. - Holland. Podarčič Jože, Vidovdanska cesta 9, Ljubljana. Košmerlj Al., stolni vikar, Ljubljana. Volk Alojzij, žel. uradnik, Kotoriba. Dimec Ivan, Podlog 42, p. Sv. Peter v Sav. dol. Kocjančič Franc, Dobje 19, p. Mojstrana. Šumij Milica, Gradišče 9, Ljubljana. Mrhar Ivan, Stanežič 21, p. St. Vid n. Lj. Kregar Ivan, pasar, Zrinjskega cesta, Ljubljana. Petkovšek Franc, pos., p. Hotederska 9, Saler Zofija, Metlika, Zargi Maks, trgovec, p. Kamnik. Avbelj Marija, Kolodvorska ul. 20, Ljubljana. Remec Bogomil, ravatelj drž. real. gimn., Kruševac. Grampovčan Ivana, pos., Vrhnika 108. Josip Sterle, Maribor, Rotovški trg 9. Vireng Fr., Resljeva c. 25, Ljubljana. Trante Minka, učil., Vače. Avanzo Alojzij, Hrenova ul. 15, Ljubljana. Duhovnik Augustin, žand. narednik, Vaše 40, p. Medvode. Štampa Valent, Gospojna ul. 7, Maribor. Darovic Jožef, drž. bolnišnica, Belgrad. Orel Ivan, prokurist tv. Sarabon, Zaloška c. 1, Ljubljana. Ivo Kotnik, arc. sekr., Bar, Črna gora. Novak Janez, Ribnica 84, Dol., Smola Rudolf, Glavni trg. Novo mesto. Kováč Franc, namest. drž. pravdnika, Novo mesto. Vrbee Jožef, Glinca, Cesta VII št. 4, p. Vič. Triller Josip, gostilna Stol, Zirovnica. Jurčak Fran, pos., Vojnik 22. Hrovat Dragotin, podobar, Domžale 62. Skušek Ivan, Pred Skofijo 3, Ljubljana. Malič Justina, učil., Bogojna. Kočar Albin, Bobovek 2, p. Kranj. Habat Tomaž, Trzin 98. Kramarič Iva, strokov. učiteljica mešč. šole, Krško. Samec Jože, Murska Sobota. Dr. Perne Franc, Frančiškanska 2, Ljubljana. Stele Marija, Tabor 2, Ljubljana. Grom Milan, šol. uprav., Babno polje, p. Stari trg pri Rakeku. Pole Vinko, Leskovec pri Krškem, Robek Franc, Kostanjevica 10, p. Zdole pri Krškem. Pregelj

Ivan, Grablovec ul. 20, Ljubljana. Debeljak Fr., tajnik Mestne hranilnice, Skofja Loka. Čenčič Karel, Novi Vodmat 158, p. Moste p. Lj. Hefertle Jurij, obč. tajnik, Mokronog. Rottner Ivan, pos., Laznice 2, p. Limbuš. Keceļ Franc, Trzin 46. Novšak Jos., Kralja Petra trg 9, Maribor. Agrikulturno kem. ured. za kalijevo gnojeno, Zagreb. Beloglav Vilibald, šol. uprav., Serdica, p. Rogoševci.

IV. Nagrade po 100 Din:

Plot Karel, kaplan, p. Ribnica. Dol. Ambrožič, Franc, žup. uprav., Turjak. Korosec Josip, mlinar, Podpeč, Preserje pri Lj. Križ Miroslav, veleposest., Čabar. Florjančič Ivan, trgovec, Studenci ob Izviru. Maribor. Dr. Bergoč J., Sodna ul. 9, Maribor. Wöding Josip, Oplotnica pri Konjicah. Pehani Miroslav, Trebnje, Dol. Železnik Gregor, Zagorje 130. Babšek Ferdo, Slomškova 3, Ljubljana. Selšek Ivan, Petelinje 21, p. Dol pri Lj. Belič Leopold, škofski zavod v St. Vidu n. Lj. Zajec Ivan, Vel. Loka 30, p. Višnja gora. Švigelj Jožef, župnik v p. Nova vas pri Rakeku. Ojstrž M., Strelška ul. 25, Ljubljana. Mohorič Stelka, St. Vid n. Lj. Stepišnik Martin, Slov. Bistrica, Jelenc in Slajmer, Miloš Obilič 1, Maribor. Benkovič Iv., Vel. Stradon 5, Ljubljana. Kapucinski samostan, Osijek. Rott Ela, učil., Rečica v Sav. dol. Zore Franc, obrtna šola v Ljubljani. Kosem Marija, Prešernova 5, Jesenice. Čížek Alojzij, mestni župnik, Slovenjgradec. Vrabelj Fr., Radvanjska 20, Maribor. Salamon Ivan, Ulica na Grad 4, Ljubljana. Sušnik Rihard, lekarnar, Marjin trg, Ljubljana. Trontelj Lucija, Hrenova 12, Ljublj. Belič Andrej, Kavškova ul. Ljubljana VII. Goršek Anton, Gotovlje 22, p. Zalec. Tepina Anton, Strazišče 39. Mandič Josip, župnik, Perušič, Lika - Hrv. Učakar Alojzij, Mengeš. Rom-Tonič Alojzij, Poljanski nasip 8, Ljubljana. Hohnjec Mihael, Glavni trg 11, Maribor. Pospil Josip, župan, Draga pri Loškem potoku. Ravnik Marija, Boh. Bistrica 30. Jožef Cvenkelj, Peratica, p. Brezje. Herman Jožef, Jan. Kolarjeva 6, Maribor. Babnik Jožef, Fužine 5, p. Sp. Hrušica. Luhn Viktorija, Pred škofijo 20, Ljubljana. Šloser Franciška, p. St. Vid n. Lj. Pleterski Fran, Korytkova 21, Ljubljana. Dr. Kežar Mirko, sodnik, Marenberg. Vogelnik Lojze, Radovljica. Lavrih Pavle, Predtrg 30, p. Radovljica. Zalta Josip, Dunajska cesta, Ljubljana. Istenič Pepca, Gosposvetska 2, Ljubljana. Mihelič Alojz, trgov. v vinom, Breg - Celje. Toplak Ignac, Strossmayerjeva 8, Hočevar Franjo, odd. fin. kontr. Vrgorac, Primorska ban. Jernejčič Anton, Zrinjskega 5, Ljublj. Perčič Peter, Sebenje 8, p. Krize na Gor. Kozamerik Janez, Stranska vas 26, p. Dobrova p. Lj. Bežjak Branko, Ob Ljubljani 5, Moste. Lah Minka, vila Poldi, Jesenice. Gor. Rybar Zinka, Kralja Ferdinanda Rumunskog 8, Belgrad. Kogoj Franc, uradnik v p. Petrovče 13. Hlad Maks, Taborska c. 13, Maribor. Knaps Jože, duhovnik, St. Rupert na Dol.

One, ki so prejeli nagrade po 100 Din ali po 200 Din prosimo, naj nam takoj sporoče, ali želijo denar v gotovini, ali pa morda, da se jim vpiše na račun naročnine za prih. leto.

Uprava »Slovenec«.

Zdravstveno stanje g. nadškofa Jegliča

Gornjihrad, 23. dec.

Danes je obiskal obolelega g. nadškofa ljubljanske škof dr. Rožman. V njegovem spremstvu se je nahajal tudi zdravnik g. dr. Breclji, ki je skupaj z g. dr. Arhom iz Ljubnega bolnika preiskal.

Oba zdravnika sta izjavila, da se stanje bolnika vidno boljša, vendar pa pri visoki starosti g. nadškofa še ni izključena vsaka nevarnost. Želimo visokemu bolniku skorajšnjo popolno ozdravljenje.

Sirotam olajšaj gorje!

Konjice, 21. decembra.

Veliko je dandanes na svetu revščine in bede in menda še nikoli ni bilo toliko prilike za razna telesna in duševna dela usmiljenja kakor v teh težkih časih, ki jih pravkar preživljamo. Žal, da se tega le malokdo zaveda izmed tistih, ki jih je Bog obdaril z zemeljskimi blagi in obilnejši meri kakor druge. Zato Kristus ni zaman izrekel po-

Razen tega so prejeli tudi božičnega peciva in druge priboljške za praznike. Posebej se omenjamo, da dobra kneginja opravlja to telesno delo usmiljenja že dolgih 48 let, četudi javnost dozdaj o tem ni ničesar vedela. Vsako leto je bilo obdarovanih za božične praznike najmanj 50 otrok, včasih še tudi več. To božično obdarovanje je že stara tradicija v tej hiši. To prelepo navado je gospa kneginja prevzela od svojih staršev.

Ni nam treba še posebej poudarjati, da je gospa kneginja globoko verna in praktična katoličanka, ki je ves advent vsako jutro prihajala k svitnicam in pogosto pristopala k mizi Gospodovi. — Želimo ji v imenu ubogih obdarovanih otrok, da bi ji Božje dete v obilni meri povrnilo njeno dobrotljivost in jo bogato blagoslavljal, saj je reklo: Karkoli ste storili kateremu izmed mojih najmanjših, ste meni storili.

Škoda, da gospa kneginja v Konjicah nima posnemalcev, četudi bi jih lahko imela. Saj je še par takih, ki imajo kljub krizi vsega dovolj in bi si za praznike to ali ono lahko pritrkali ter dali ubogim. Manjka jim samo socialni čut in ljubezen do bližnjega.

Ljudska kuhinja v Mostah

Ljudska kuhinja Elizabetne in Vincencijeve konference v »Ljudskem domu« v Mostah je pričela delovati z dnem 21. t. m., ker je bilo treba poprej iti preko nekaj tehničnih zaprek. Kuhinjo vodita dve č. sestre družbe sv. Vincencija P. — Kuhinja je urejena tako, da lahko daje hrano še več ubogim, kakor se jih je priglasilo doslej. — Prijave sprejema slej ko prej »Salezijanski mladinski dom« na Kodeljevem, ki daje prošilec tudi legitimacije.

Ta kuhinja je neodvisna dobrotelna ustanova obeh navedenih karitativnih organizacij, ki že desetletja delita podpore iz darov dobrih ljudi — brez prispevkov od kakih javnih sredstev. Zato dobi hrano tisti, ki je zares potreben, da je le dostojen. Vsako drugo namigavanje odločno zavračamo. — Za odsek: F. K—n.

Poskušen vlom v karmeličanski samostan

Moste.

V noč od srede na četrtek je bilo že drugič vlomljeno v samostan, vendar se hušja nesreča ni zgodila, ker je bil vlomilec pravi čas opažen ter je bila pozvana policija. Ni pa bilo mogoče vlomilec prijeti, ker je na zagoneten način izginil. Po opisu je bil velike postave.

Kako je prišel v samostan čez visoki zid, tudi ni mogoče dognati. Moralo je biti v noč pred 11. uro, ko je po molitvi čast. redovnic bil opažen po tej uri. Le čuječnosti v molitvi redovnic se mora samostan zahvaliti, da je bil obvarovan neznanega a gotovo nameravanega zla. — Sicer pa — kaj išče brezvestni vlomilec za takim zidovjem samostana enega najstrožjih redov, ki zase nima

Ako se nekaj prismodi ... čistilka Vim to hitro očisti!

V 3 7-52

ČISTILKA VIM ČISTI VSE!

Bož. Jakac: Odmevi rdeče zemlje

Po pismih iz Amerike priredil Miran Jarc. I. Zbirka Kosmos. Jugoslovanska knjigarna, Ljubljana, 1932. 204 str. Bogato ilustrirano.

Slikar Jakac je zašel med pisatelje. Z nezapučenjem sem vzel v roke to knjigo in jo bo za meno še kdo. Res mu je pomagal pisatelj M. Jarc, to nam pove že naslov — toda, kako naj uspe sožitje enega, ki je z likovnimi vtisi napolnil svojo dušo in drugega, ki mu brani predvsem ritem življenja, gibanja in nastajanja v ušesih? Kako naj posodim uho tistemu, ki ostro gleda, ali narobe! In vendar mislim, da je Jakac dokazal, da tudi ališi in kot spremljavo je dodal nazorno tisto, kar je mimogrede videl.

Za enkrat je pred nami šele prva knjiga njegovih Odmevov Rdeče zemlje, Severne Amerike. Na Vulkaniji je mimo Patrasa in Gibraltarja prispel v New York, kjer mu je strah vseh izseljencev, Ellis Island, dokazal, da si Amerika ne želi vsiljivih radovednih tujcev. Etbin Kristian je tu prva tolažba, ki mu omili neprijazni sprejem. Mimogrede se Jakac seznani z New Yorkom in dobi prve velike utise novega sveta. Nato potuje v Cleveland, kjer ga sprejmo domačini. Daljši čas je preživel med njimi in se vživljal polagoma v sfingo Amerike, posebno pa v problem slovenskih izseljencev. S slovenskim družbo se je nato napotil v Chicago in k svojemu stricu v Pittsburgu.

Nesrečen slučaj, ki ga je Jakac doživel v Clevelandu z Edvinom Primožičem in naklonjenost prijatelja dr. Kerna je bila vzrok, da je odšel na daljšo pot na Divji zapad. Obiskal je prirodna čuda Jelovstone National Parka, ki jim res menda ni para na svetu razen v malem, nekako grandioznem svetu podzemeljskih votlin podkarpatske Slovaške. V okolici Seattla, v Rentonu, Krainu, v Oregon Cityju in drugod je zopet obiskoval Slovence in doživel glavni problem te prve knjige, problem slovenskega izseljenca v Ameriki. Začetkom oktobra 1929 se je nato odpeljal po južni pacifiški železnici bajni prostolinci pacifiškega obrežja, San Francisco nasprot.

Slikar Jakac je predvsem potnik, ki žejno sprejema in strastno beleži s svinčnikom in pastetom svoje utise v svoj album. Kako ga včasih delo priganja, to čutimo; kedaj je utegnil pisati svoj dnevnik, temu se čudimo. Kajti na čudo se nam je odkril v slikarju Jakcu tolik potopisec, da so njegove likovne beležke v ti knjigi res samo še nazorna spremljava in niti najmanj ne njena glavna zadeva. Jakac ima smisel za pomembnost vsakdanjega, na videz malopomembnega motiva, za lepoto narave, za človečnost v najširšem smislu, za kulturo in umetnost in kar je glavno, za vse o pravem svojem času. Za to smo ves čas res napeti pri branju, ne muči nas s problemi, a te probleme vseeno globoko doživljamo. Iz kalejdoskopa vtisov spretno izbira tiste, ki tudi nam ostanejo v spominu kot markantna doživetja. Že v uvodu so dobro postavljeni Japonci, Špartanka in Amerikanec z vsiljivim Nemcem (str. 19). V Ameriki pa nas zaplete v problem in sicer v tisti problem, ki nam je najvažnejši, problem slovenskega izseljenca. Naj bo povedano slovenski literaturi na sramoto, da nam ga doslej še ni nihče tako res iz življenja zajel kakor slikar Jakac, čeprav ni romanopisec. In vendar doživljamo ob njegovih doživljajih v Clevelandu, Chicagu, Pittsburgu in v slovenskih naselbinah Divjega zapada cel kolektiven roman socialnega tipa ameriškega izseljenca.

prav nič posvetnega blaga, s tistim pa, kar ima, podpira one — dostikrat nevedne, ki tako pogosto trkajo na njegova vrata. Castite redovnice, same brez sredstev, pa se izživljajo v delu, ljubezni do bližnjega in v molitvi. — Zato je tem bolj obsojanja vredno, da vlamija podlež tam, kjer nič ni — razen zakladov božje milosti. Zate pa vlomilcu gotovo ne gre. — Toda: javna varnost, kje si?

Ako se enkrat res nekaj prismodi ... lonec se zamaže in začrni — tedaj se šele vidi, kaj more VIM VIM za trenotek odstrani nesnago, ker vsebuje milo. VIM ne praska in ne pušča nikakih sledov.

VIM

Višek te prve knjige je podan v Clevelandu.

Vse probleme srečamo: Amerikanizacijo in alkoholizem kljub »suši«, umetnost in naravo in uživanje, kako spretno vplede nepisatelj Jakac po obisku v clevelandskem muzeju v svoje pripovedovanje Walta Whitmana, brez katerega si Evropejec ne more misliti doživetja Amerike. Čudovito je doživetje ameriškega miljeja v družbi malega Benija ob Cuyahoga Riverju v Clevelandu. Sijajno »tko iz življenja naših Amerikancev nam nudi z opisom slavnosti proglasitve clevelandskega predmestja Euclid Village za »Belo Ljubljano«, nepozabni so večeri z malo Zofi, višek pa doseže drama slovenskih izseljencev navsljivi življenjski sliki Jakčevega strica in njegovih v Pittsburgu. Vse, kar je zaenkrat pozneje doživel na Divjem zapadu, je samo ilustracija k osnovnim utisom iz Clevelanda, Chicaga in Pittsburga.

Slikar Jakac je v ti svoji prvi knjigi nedvomno dokazal, da zna doživljati tudi z ušesom, umom in razmišljanjem in ne samo z očesom. V zvezi z njegovo besedo so tudi njegove likovne beležke neprimerno bolj zgovorne kakor bi bile sicer. Ne bomo razmotrivali vprašanja ali ni mogoče, da je slikar Jakac zgrešil svoj poklic, kajti hvaležni smo mu za oboje: njegove likovne beležke bi bile brez tega besedila neme, a bojimo se, da bi tudi besedilo samo ne zmagalo tiste nazornosti, ki jo vsebuje celota knjige kakoršna je.

Sevé poredko: Lahko je bilo slikarju Jakcu, k omu je priskočil na pomoč pisatelj Jarc! In mogoče bodo mislili, da sem dvomil o pisatelju Jakcu, ko sem zgoraj vprašal, kdaj neki je pisal svoj dnevnik. Pa ni res, da dvomim! Sledil sem ob pripovedovanju Jakčevem za pisateljem Jarcem, pa mislim, da bistvenega temu spisu le ni mogel dati. Kar je dal, je vse hvale in časti vredno, a doživetje Jakčeve preveč pristno veje iz teh vrstic, da bi ga mogel kdo ponarediti tam, kjer nas je najbolj prevzelo.

Z Odmevi Rdeče zemlje smo iz Jakčeve duše pa tudi po zaslugi stilista Jarca dobili knjigo, ki je po občutju globoko naša, po problemu trpko slovenska, po zanašajoči melanholiji celega narstroja pa dvakrat dolensjska.

Nestrpno pričakujemo druge knjige. — Frst.

Dolly milo

Lavendel, Buttermilk, Idol, Chypre so najboljše za negovanje lica

Prerokba pred 100 leti

Pred 15 leti je bajje Chateaubriand to-le napovedal: Evropa sili v demokracijo. Najdrzejši nauki o lastni, zakonitosti, svobodi se prej in slej oznanjajo. Ko pa se dotaknejo lastnine, zavlada povsod strašni neizmerni prevrati. Naj bi človeštvo tudi rastle, človek bo padal, najodličnejše lastnosti genija se bodo izgubile, domišljija, pozreza in umetnost zamro v rodu, ki tvori samo ulnjak, v katerem slehernik polni enako celico, je kolo v stroju, atom v organizirani gmoči. Če ugasne krščanska vera, dospemo s svobodo v socialno okamenelost, v katero je Kitaj dospel s suženjstvom.

Tako stoji tiskano v ljubljanskem nemškem Ilirskem listu 29. julija 1848 med drobnjavo, ki pa ima v sedanjih dneh svojo polno veljavo na Ruskem, v Italiji in drugod skoraj do pličice po Chateaubriandovi napovedi.

Obiščite razstavo

Telef 3190

RADIOAPARATOV

RADIO LJUBLJANA

Miklošičeva cesta 7 in 5

Slovenska božična pesem v Zagrebu

Zagreb, 21. dec.

Po odlično uspehi Finžgarjevi proslavi »Divje-ga loveca« v velikem gledališču v petek 16. t. m. zvečer, kjer je sodeloval tudi Slovenski cerkveni pevski zbor sv. Roka s slovensko narodno pesmijo, je le-ta zbor v nedeljo popoldne v župni cerkvi sv. Petra, ki jo je dal preč. g. župnik dr. Lončarič za to prireditelj na razpolago, prvič nastopil s samostojnim koncertom. Pokroviteljstvo nad prireditvijo je prevzel preč. g. kanonik zagrebškega kaptola g. Janko Barle, urednik sv. Cecilije. Zbor si je postavil za nalogo, podati slovensko božično pesem v skromnem pregledu od njenih prvih početkov do njenih najboljših predstavnikov današnjih dni, želeč s tem vpeljati zagrebške Slovence v skrivnostno božično razpoloženje in pokazati bratom Hrvatoma lepoto slovenske božične pesmi. To se je zboru v celoti posvečilo.

Mladi, komaj pred poldrugim letom sestavljeni zbor je zbral v svoj krog za nšo pesem vnete pevce, ki z vso pridano prilagojo na pev-

stvalniku in Belarju in nato k našim najnovejšim predstavnikom cerkvene glasbe. Pobožno je do-nela Z. H. Sattnerjeva: »Noč božična«. Z vso fi-noso je bila podana Sattnerjeva »Blažena noč« (sopran solo gdč. Erika Družovič), St. Premrl nas je povedel čez zasneženo poljan k jaslicam, kjer je zbor zapel uspravko: »Le spi, le spi, Z. Raz-glašenjem Gospodovim St. Premrla, so prišli tudi »sv. Trije kralji« v deželo daljno Jutrovo (solo g. Berlot). Sledila je Tomčeva za tenor na-pisana: »Presveta noč prihaja k nam« (solo dr. Gasparac) in na kraju Vodopivčeva »Kaj se vam zdi pastirci Vie«.

Zanimanje za koncert je predvsem zbudilo v javnosti prijazno sodelovanje naših rojakov: od-lične pevke gdč. Erike Družovič, solistinja za-grebškega gledališča, ki je s svojimi toplimi sopra-nom ogrela poslušavce. Z enakim zanosom je naš mojster pevec g. Mario Simenc s svojim mogočnim glasom napolnil božji hram. Kdor je pred vojno slišal njegove »Pastirce« s kapucinskega kora v Gorici, je imel utis, da se je vrnil prav tja, kjer so bili njegovi prvi začetki vzbudilne pozornosti bodočega slovenskega junaka tenorja.

Ambiciozni dirigent g. Janez Gorenšek je vodil zbor neustrašeno in vtil vanj vse svoje zna-je. Pod njegovim vodstvom obvlada zbor pred-vsem točno ritmično, dobri sta njegova dinamika in izgovarjavo, ki sta bili manj poudarjeni. Zbor v dirigentovo dobro voljo brezpogojno zaupa in mu bo tudi v bodoče pomagal pri njegovem težkem a hvaležnemu delu. Zbor razpogala z odličnimi močmi in je že dokaj dobro vpet. Mehkim sopra-nom, pomagajo močni altji (ki so glasovno najboljši del zbora), tenorji kriti v visokih legah, a basji tvorijo fundamentalno podlago celoti. Med soliste zbora naj omenimo lirske tenor g. dr. Ivo Gaš-parca, baritone gg. J. Gorenška, A. Berlota, I. Prezlija ter dr. Mikuličiča, ki so svoje pevske par-tije z zborom odlično zapeli. Pri orglah je z vso diskretnostjo spremljal konservatorist gosp. Fr. Luževič.

Obisk koncerta je bil kljub nenavadni uri ob pol 4 popoldne, in ko so bile vse trgovine odprte, nad pričakovanje množičen. Od ministra dr. Sverljuge, ge. Arko Jožice in visokih uradnikov

Hubertus
terpentinovo

milohvalijo
ker je poceni... zaradi

ske vaje, kar pa ni tako lahko, če pomislimo na dolžnosti, ki vsakega vežejo v njegovem stanu, poklicu in službi. Toda ravno v tej ljubezni do pesmi same, se je vsak član zbora potrudil in s tem pomagal skupnosti in poti k cilju, kjer je slovenska cerkvena pesem mogočno zadonela.

Po kratkih uvodnih besedah, ki jih je spre-govoril č. g. o. Cevo, je sledil spored. Takoj pri prvi pesmi »Jager na lov«, zapisani že v letu 1751 in prirejani za zbor po skladatelju gosp. K. Odaku, je zbor pokazal, kako je naš narod v tistih časih že z vso vernostjo čakal rojstvo Gospodovo. Sledila je A. Försterjeva globoko občutna »Staroslovenska«. Takor nato sta stala pred nami po S. Premrlu in Sacherju oživilna Rihar in Vavken. Oba tako narodna in meliko sta nam zapela tiste pesmi, ki jih stari in mladi pri polnočnih rado poje, a prav težko pogreša, če se »Zveličar nam je rojen zdaj« in druge podobne ne oglašne z »Blažega kora. Pesem božična polagoma prehaja k

Pismo iz Mostarja

O božji travi

Mostar, 21. decembra 1932.

Gospod urednik, sedaj ste pa imeli precej časa mir pred menoj. Ta mesec se nisem še nič oglasil. Deloma je bila vzrok precejšnja zaposlenost; minili so mi namreč tisti prvi časi v Mostarju, ko razen šole nisem imel nobenega drugega posla. Najbolj so me pa ovirali pri delu — domači pre-piri. Čudili se boste, kako to, ko vendar živim v Mostarju sam v svoji celici kakor menih. Res je to, a prav za prav sva vendar v sobici dva: jaz in — brat ošel. Ta je pa postal v zadnjem času neko-liko siten; tožil je nad prehlajenjem in nad revmatizmom, pa proti ljubljani je ves čas škilil. No, sedaj sva se pa zopet precej pobotala in upam, da bova v prijateljstvu preživela lepi božični čas.

Za božič se pa vendar moram zopet oglasiti, in sicer naj danes napišem par vrstic o — tobaku. Nisem mislil, da me bo — nekadilca — kdaj tudi tobak zanimal. A tukaj mi govor o tobaku tako udarja od vseh strani na ušesa, da bi se me bilo moralo nekaj prijeti, če bi si bil tudi ušesa trčkal. Sedaj je namreč v Hercegovini za sadila bož-je trave najlepši čas: država kupuje od nje to-bak. V Hercegovini ga je prišla pobirati 24. no-vembra; zbiranje bo trajalo nekoliko do konca de-cembra. Dobra dva tisoča sezonskih delavcev sta pri tem zaposlena poleg par stoletnih stalnih usluž-bencev. Doslej je država odkupila v Hercegovini — kakor poroča Jugoslovanski list dne 20. dec. t. l. — 3.819.000 kg tobaka. Tobak je poleg vina glavni pridelek Hercegovine; zlasti se bavi s pri-delovanjem tobaka zanašni del dežele (s katoliškim prebivalstvom). Sedaj prihaja torej denar v deželo, kupujejo se živila in plačujejo se — dol-govi pri trgovcih.

Zato je sedaj v teh krajih na dnevnem redu samo eno vprašanje: po kakšni ceni bo plačala država tobak. To vprašanje je pa silno komplici-rano. Tobak je plemenita rastlina in ga ne mo-remo primerjati s krompirjem, ki ima več ali manj enotno ceno. Ne, pri tobaku je v ceni vse polno razlik. Tobak, ki raste na višinskih krajih, je boljši od nižinskega. In celo pri posamezni rastlini v istem kraju imajo posamezni listi različno vrednost. Čim bolj pri tleh je list, tem manj je vreden; kajti tobak je tem močnejši, čim bolj protok vrhu rastline raste. Če sem prav poučen, se deli tobakovo listje po kvaliteti, v šest razredov; pa še ti raz-redi imajo svoje pododdelke.

Imel sem srečo, da mi je dal bivši tajnik tukajšnje organizacije sadilcev tobaka na razpo-lago podatke o ceni tobaka za pet let, in sicer za dobo od 1923 do 1927. Podatki se nanašajo na vse pokrajine v naši državi, kjer se prideluje to-bak, to je: na Hercegovino, Dalmacijo, Južno Srbijo, Severno Srbijo, Črno goro, Bosno in Voj-vodino. V vsaki izmed teh pokrajin se prideluje

drugačna kvaliteta tobaka in ga seveda država drugače plačuje. Vzemimo n. pr. leto 1927! Takrat je plačevala država kilogram tobaka v Hercegovini povprečno po 22,43 Din, v Dalmaciji po 18,62, v Južni Srbiji po 15,77, v Črni gori po 18,63 Din, v Severni Srbiji po 14,61, v Bosni po 6,90, v Voj-vodini po 6,49 Din; povprečno je plačevala država tobak po 16,84 Din za kilogram.

Iz teh cen je razvidna silna razlika v kvaliteti tobaka. Najdražji je bil to leto tobak v Hercegovini. Ne smemo pa misliti, da je vsako leto tobak najdražji v isti pokrajini. Ne, tobak ima glede kvalitete včasih v eni pokrajini dobro letino, v drugi pa slabo. Najvišja cena, ki jo je država v teh letih kdaj plačala za kilogram tobaka, je bila l. 1923 v Severni Srbiji, ko je dobil kmet po 45,22 Din za kilogram; najcenejši je bil pa tobak l. 1924, v Vojvodini: po 15,16 Din.

Kakšne pa so letos cene tobaku v Hercegovini? Informiral sem se tozadevno pri predsedni-ku organizacije sadilcev tobaka in ta mi je rekel, da letos povprečna cena ne bo dosegla 10 Din; morebiti bo neznatno višja nego 8 Din. Ugotoviti se bo mogla šele, ko bo odkup zaključen. Kakor torej padajo cene vsem kmetijskim pridelkom, tako se je pocenil tudi tobak. Moja statistika mi pove, da je n. pr. l. 1923, plačala država v Her-cegovini kilogram tobaka povprečno po 34,38 Din; letos bo torej skoro štirikrat cenejši.

Vsi časopisi — tudi slovenski — so poročali letos, da kmetje vendar ne prodajo vsega tobaka državi, ampak da se je razvilo silno živahno tihotapstvo s tobakom. Saj je baš radi tega prišlo v oktobru toliko slovenskih uslužbencev finančne kontrole v Primorsko banovino, da so se ojačile vse postaje finančne kontrole edino radi borbe proti tihotapcem. Tudi slovenski listi so poročali, da je pred kakimi 14 dnevi utonilo v Buni pod Mostarjem enajst oseb, ko so se ponoči vozili čez močno naraslo reko, in se je od vseh potnikov rešil samo eden. Kmalu nato je pa poročal Jugo-slovanski list, da so še tistega, ki se je rešil, — zaprli, in sicer radi tega, ker se je ugotovilo, da so vsi ponesrečenci tihotapili tobak.

Sedaj je namreč za tihotapstvo najlepši čas. Tobaka je obilno na razpolago, po gorah pa še ni snega. Pa se zbero tihotapci v večje čete — stlejejo tudi po 50 mož — si uredijo straže in patrulje in gredo v ponočnih pohodih čez gore v Bosno in dalje na Hrvaško in v Slavonijo. Tam se pa seveda tobak ne prodaja kilogram po kovaču. Da pride pri tem do »nesoglasja« s finančno stražo, to

Vedno najboljšiše

in največje nagajice, kakor tudi vse modne potrebščine pri M. Pirnat, Sv. Petra c. 21.

Kino „Kodeljevo“

(Telefon 31-62)

predvaja danes ob 3., jutri, v ponedeljek, torek in sredo ob 4. in 8. ZVOČNI FILM

je vedel že Martin Krpan, ki se je moral otepati »mejačev«. Martin Krpan bi bil res lahko hercegovski narodni junak.

Seveda se pa taki boji ne končajo navadno tako zabavno kakor na Vrhu pri Sv. Trojici, am-pak z velikimi denarnimi in zapornimi kaznimi. Težko življenje to: z mejači v nasprotju, žalostna pot brez tobaka do ječe.

Tudi tobaka se torej drži nebroj bridkosti.

Prav za prav ne toliko »tobaka« kakor »škije«. Hercegovci namreč strogo loči tobak, ki ga ku-piš v trafiki, od »škije«, ki jo dobiš pri tihotapcu. (»Škija« ali menda pravilneje »eskija« je, kakor so me učili arabaka ali pa turška beseda in po-meni »prosti tobak«). Seveda pa tudi vsak tobakar dobro loči obe vrsti tobaka. Katera je boljša? Pravijo, da je stvar taka: če se navadiš »škije«, ti ne diši tobak iz trafike, in obratno.

Seveda je takih tihotapcev polno tudi v Mo-starju. Kupijo tobak na debelo od kmeta in ga razdelijo v manjše zavojčke. Tisti, ki število teh prodajalcev škije v Mostarju nizko cenijo, nava-jajo zanje število tisoč oseb.

Nam, ki smo navajeni legalne poti, se pri tem vzbuja vprašanje: ali ne vpliva na ljudi neugodno ta neprestana borba z oblastjo in to življenje, zdru-ženo s takim rizikom?

Sedaj mora vsak sadilec tobaka oddati državi ves tobak, kar ga pridelal. Poprej je bilo to neko-liko drugače: Avstrija je pustila kmetu po pet kilogramov tobaka za vsakega kadičala v hiši. Ta tobak se je imenoval »pusilula«. Ker je država menda tobak tudi precej ugodno plačevala, se tihotapstvo ni razvilo do takih mej kakor sedaj, ko je za denar povsod tako trda. Sicer pa tudi cene tobaku v Avstriji niso mogle biti bogve kako ugodne: poročal sem svoj čas, kako se je fra Didak Buntič vse življenje boril za zvišanje cen tobaka.

Mi se danes — o božičnih praznikih — prav es ne bomo bavili z vprašanjem, kako bi se pre-pričile nezdrave razmere, ki spremljajo tihotap-etvo s tobakom, ampak bomo voščili vsem toba-karjem za praznike obilno užitka pri njihovem delu tobaka v čast in državi — to je nam vsem — v korist.

Ivan Dolencec.

pene in odlične kakovosti...

Glavno je

cena in izborna kakovost

Vital Vodusek:

Nedeljske misli

Nešteto jih je, ki jim prinaša božični večer nebeško lepoto in toploto, čeprav v najbolj pre-mraženo in temno stanovanje, čeprav v hlev. Ne-šteto pa jih je tudi, ki jim ta praznik nišar več ne daje. Ti gredo v božični noči enako za svojimi človeškimi veseljem kakor vsak drug večer. Ne do-tekne se jih več niti spomin otroških praznikov. Prav za prav ni to ne čudno ne novo. Človek se čisto lahko upira Bogu, posebno takrat, kadar trka na dušo kakor otrok. In če se je celo ves svet tako malo zavezal za Jezusovo rojstvo — dasi je malo za njim celo svojo zgodovino štel od tega mejnika — da danes ne vemo niti točne letnice, kaj še meseca ali dneva tega silnega dogodka, ko je zemlja zaplamljena v božji luči, ne more biti nič novega, če danes po tolikih stoletjih neštetihi spo-min tega rojstva več ne prevzame.

Pa je vendar čudovit spomin: Jezus se je rodil. Bog je prišel k nam. Božja ljubezen med človeško, Božja stopinja v človeške sledove. Bog je stopil v ta svet, ki ga še vedno otipavamo. Res je stopil in vse to ni praktična. Tako velika skrinost je to, da jo more sprejeti človek samo z otroško ali pa največje vero. A danes mu skoro manjka obojega. Ni več otrok v zasne-ženem gozdu svetega večera, velike duše pa tudi nima več. Zato moramo božji nositi: nevernim, odraslim, ubogim, premraženim, obupanim, jokajočim, zasmehujočim, izgnanim, sploh vsem.

In to naj bi bil res naš praznik: vsaj enemu vrnil božič, svoj enemu vrnil Boga. In naj bi bilo srce izpuhjenega človeka tudi renejše od slama-nega izgublja. Ljubca roka bo najrajši vanj polo-žila božjo ljubezen...

Knjižica »Nedeljske misli« se je nekoliko za-kasnila in bo izšla šele v januarju. Ysi, ki jo jo naročili, jo bodo takoj dobili po pošti. Kdor bi jo še želel, naj jo naroči na naslov: Kaplan Vodusek, Loke, p. Zagorje ob Savi.

F. Svetina:

Polnočnica

Po zasneženi stezi se pomikajo dolge množice ljudi. Sključen in zamišljen hodijo drug za dru-gim. Molče stopajo po stopnicah v cerkev, prič-kujejo dvanajste ure... Kako vedri so obrazi, kako verujoči pogledi.

Prišla je dvanajsta ura. Udarci zvona nazna-njajo novi dan »Kristus se je rodil«.

Množica molči. Molče molči, vdano prosi. V mislih se dviga k Njemu, ki jim je dal življenje. Tam šepeta mati: »Blagoslovi moje otroke, ohrani mi moža, odvрни nesrečo in raz-svetli nas z ljubeznijo. Daj nam mir in zad« olj-ustvaril vse, kar živi in ti služ. Vrni mi zgro-žljeno moža, razsvetli mi sina in hčer in pokaži jima pota življenja. Sprejmi moje solze, usliši me in pripelji mi srečo in ljubezen v hišo: moža, ki se je vdal pijači in grehu in otroke, ki ne vedo, kako jih ljubim. Oče nebeški, usliši moje molitve...«

In mlad mož ob steni: »Ozdravi mi ženo, ki jo ljubim. Brez nje ni sreče v mojem domu. Vse-gamogočni, vrni otročičem mater in meni ljub-ljeno ženo.«

BEN HUR

Vstopnina

samo Din 8-*, 6-*, 5-*, 4- in 2-*

Rezervirajte vstopnice!

Očaneec je molil: »Ti neskončno Modri, pusti mi zadnje dni življenja, da umrem v luči Tvoje Ljubezni in Modrosti. Zahvaljujem se Ti za vse, s čimer si me obdaril... večno hvaljeni...«

In mlado dekle: »Srečna sem in Te prosim, da bi bila deležna Tvoje dobrote celo življenje. Pusti mi njega, ki ga ljubim. Nič več kot to, saj sem še mlada in on me ljubi, tako neizrečeno ljubi.«

In on: »Pokaži mi pota k njej, ki jo gledam in molim v duši; pelji me tja brez nevarnosti nad življenja prepadi in daj mi jo v varstvo, dobrot-ljivi oče. Ohrani mi mater, brata in sestre in daj pokoj očetovi duši. Daj pokoj bratovi duši, amen.«

Minila je polnočnica. Pomlad je živela na obrazih, milina je omežala poteze in srce je našlo novo vero. Verovalo je, zopet je upalo in ljubilo.

Ob stopnicah je prosil siromak: »Ljudje, usmilite se me. Bog vam daje srečo. Usmilite se me dobri ljudje.«

In ljudje so dajali, smehtajoč se od radosti. Bili so podobni tistim, ki jih je sreča nepričako-vano obdarila. Dajali so, kajti k njim je prišla sreča, v dušo se je zopet naselil mir, upanje.

In dajali so, dajali in dajali, vsi... »O ljudje, Bog vam plača, bodite vedno taki, celo leto, celo življenje. Dajajte in Bog vam bo dal, verujte in srečni boste. Toda gorje tistemu, ki me bo po-zabil. Nekdo pa je molil za vse: »Oče naš, ki si v nebesih, posvečeno bodi Tvoje ime... Amen!«

Jubilej značajnega moža

G. Anton Sotlar — šestdesetletnik.

Ravno na Božič dopolni 60 let G. Anton So-tlar, trgovec in posestnik v Radečah pri Zid-mostu. Rodil se je 25. decembra 1872 na Logu, župnija Radeče. Kdo bi mu prisodil 6 križev. Kot mož poštenjak, strogo veren, je tudi svojo šte-

vilno družino vzgojil v strogo krščanskem duhu. Udeleževal se je mnogo tudi v javnem življenju. Bil je dolga leta svetovalec in podžupan mestne občine Radeče, dokler ni bil teh poslov razrešen. Pomagal je povsod, kot svetovalec, ali kot član raznih organizacij. Mnogo je skrbel za reveže, podpiral je vse, ki so bili pomoči potrebni. Tako je še vedno cerkveni ključar, upravnik Okrajne hranilnice in posojilnice v Radečah. Njegovo značajnost ve ceniti le kdor ga pozna. Bil je tudi odlikovan za državljanske zasluge. V njegovi hiši so tudi vsi katoliški časopisi, tako Slovenec in Do-moljub, katerih naročnik je že nad 25 let.

Vzor moža poštenjaka ohrani ljubi Bog še mnogo let čilega in zdravega svoji ljubljani dru-žini!

Kako postanem dober godbenik

To brezplačno knjižico pošlje tovarna glasbe Meinel & Herold v Mariboru št. 102-B vsakemu prijatelju glasbe, bodisi začetniku ali izvežbanemu. Zahtevajte knjižico takoj z navadno dopisnico!

Vlomi na Veliki planini

Kamnik, 23. dec.

Znano je, da imajo večino pastirskih koč na Veliki planini čez zimo v zakupu ljubljanski in kamniški smučarji. V jeseni si jih udobno uredijo, zavarujejo pred mrazom, nanosijo drv in stelje, da pozimi lahko pridejo za več dni na planino in užijajo vse prijetnosti idealne smuke na tej priljubljeni smuški postojanki. Večinoma so ti smučarji akademiki in študenti, ki niso toliko pri denarju, da bi si privoščili večdnevno bivanje v turistiški koči. Na planino so že znosili štedilnike, odeje in nekaj živčja, da bo za božične praznike vse pre-skrbljeno.

Zadnje dni pa so veliko koč na Veliki planini obiskali vlomilci in odnesli, kar jim je vrednega prišlo pod roke. Štedilnike in male pečice, katerih niso mogli odnesti, pa so večinoma razbili in na-pravili še več škodo. Iz neke pastirske koče je bilo ukradenih tudi šest odej in kuhinjska posoda v skupni vrednosti 700 Din.

Kamniški orožniki so takoj samili, da tatvine izvršuje znani strah hribovskih vasi Jože P., kate-riga orožniki kljub marljivemu zasledovanju nikoli ne morejo dobiti v roke. Klati se po hribovskih va-seh, ropajo in krađe, kar mu pride pod planinami in z-ganja. Gotovo ima v teh vaseh več skrivnih prijate-ljev, ki ga skrivajo in mu nudijo zavetje ter preje-majo od njega ukradene predmete. Ugotovljeno je, da je bil Jože pretekli mesec večkrat na Veliki pla-nini in skoro gotovo je, da je vse vlome izvršil sam, ker drugega večjega postopača ni v vsej okolici. Star je komaj trideset let in močan, da malo takih. Raznoga ga v vseh vaseh pod planinami in se ga boje, ker je hudoben in maščevalen. Kamniški orož-niki so obvestili sosedne orožniške postaje o drz-nem, že dolgo zasledovanem vlomilecu in je upati, da bo kmalu prišel v roke pravici. Čitateljem »Slo-venca« so gotovo še v spominu njegova rokovanja-šva, ki jih je uganjal poleti, saj smo o tem že po-novno pisali.

za 10.000
-15.000

Din je zavarovan vsak Slovenec
naročnik za slučaj smrtne nesreče.

Ljubljanske vesti:

„Za praznike nam dajte jesti!“

Naval na mestni socialni urad — Skromne socialne podpore mestne občine

Ljubljana, 23. decembra.

Po pet, šest ur zamrzujejo te dni, pred prazniki, številni prosilci, brezposelni družinski očetje, družinske matere in drugi reveži na mrazih stopnicah pred vratmi mestnega socialnega urada v Mestnem domu. Vsi prosijo za praznične podpore, vsak ima željo: »Vsaj za praznike dajte moji družini jesti.« Dva uradnika in ena uradnica sprejemajo prosilce, toda delo gre le počasi od rok. Uspeh njihovega čakanja pa je skromen: nakazila dobe za živila, v vrednosti 80, 40, tudi 70 in celo 100 Din. Vendar je vsakdo, ki kaj dobi, vesel da bo le imel kaj jesti o praznikih, da bo družina vsaj te dni sita. Stopnice in hodniki seveda ni mogoče ogrevati. Na magistratu vsaj tako nazarensko zeblo ni. Tiste prostore pa je mestna občina izrabila v druge namene, saj vendar ne gre, da bi reveži s svojimi umazanimi čevlji, s svojimi raztrganimi oblekami kazili mogočnost in čistilnost magistratnega poslopja.

Možje si v vrstah krajsaj časa čakajo, da si pripovedujejo, kako je bilo na fronti, hudo je bilo res, skoraj tako hudo, kakor dandanes, ženske pa se v drugi vrsti spominjajo, kako so med vojno čakale na kruh in sladkor pred prodajalnami. Prav tako je bilo, kakor danes, ko tudi že čakajo dolge ure. Tedaj je bilo dovolj denarja, pa nič živila, danes pa je živila dovolj na vsem trgu, po vseh mesnicah in pekarnah, le denarja nimajo ti ljudje, stradajo pa prav tako, kakor včasih.

Moški zase, ženske zase čakajo v vrstah. Moški so sami brezposelni, vsi imajo knjižice in usoda skoraj vseh je enaka: tudi lani je bil pozimi brez dela, čez poletje pa je delal, sedaj pa je zopet brez dela, tri tedne, že mesec dni, dva meseca, od septembra dalje... Večino njih uradnik, ki jih sprejema in jim nakazuje podpore, že pozna. Stari prosilci so to, niti se jim ni treba dosti legitimirati, saj so že v kartoteki. Sedaj pred prazniki so na vrsti le družinski očetje. Prednost imajo v Ljubljani pristojni. Kdor ima več otrok, več dobi. Po večini so nakazila za živila v vrednosti 60 do 70 Din. Ta živila dobe brezposelni pri trgovcih v svojem okraju.

Pride še mlad možič in pove, da ima štiri otroke. Izkaže se z dokumenti. »Koliko časa ste pa že v Ljubljani?« »Pol leta!« »Da, moj ljubi, vam pa ne moremo dati nakaznice, ko ste komaj prišli v Ljubljano.« »Gospod, prvič prosim, otroci mi stradajo, vsaj dva kovača mi dajte. 22 let sem stanoval v Mostah, sedaj sem dobil majhno stanovanje v mestu. Vedno sem pridno delal. Saj sem se rodil v Ljubljani, torej sem Ljubljančan.« Z ozirom na njegovo potrebo in vse, kar je navedel, res dobi nakaznico za 60 Din živila. Drugega možkega uradnik pokrega, ker njegovo družinsko življenje ni v redu. Vendar pa ne bo lačen čez božič, dobi tudi on majhno nakaznico. Tretji ima vse dokumente v

redu, samo strašno zamazane. Otroke ima, ženo ima, v Ljubljano je pristojen. Ampak uradnik se spomni, da je žena od njega ušla, ker je mož pač pijanec in da mati skrbi za otroka. S podporo ne bo torej nič, pač pa dobi v neki kuhinji hrano čez praznike.

Pride mlad fant in pove, da je še samski, samo lačen je. Nakaznice za živila ne dobi, pač pa mu uradnik nakaže prenočišče v ogrevalnici. In zopet prihajajo družinski očetje, ljudje, ki so bili vedno trezni, ki skrbijo za družino, ki jih je bilo vedno sram na magistrat priti prositi, toda letošnja stiska in skrb pred prazniki sta jih prignali. Po več sto jih sprejema ta uradnik zadnje dni pred božičem.

Na drugi strani čakajo ženske. Vdove so številni otroci, ki čakajo doma, kaj jim prinese mati z magistrata, žene, ki sicer imajo moža, pa jim je na ramah iz teh ali onih razlogov vsa skrb za družino na njihovih ramah, ker mož nič ne zasluži, ker ga je sram prositi na magistrat, ker je mož pijanec, pa mu na magistratu ne dajo nič. Vsaka žena ima pač svojo usodo, svojo nesrečo in skrb. Tu so zopet skrbnice sirot, ki prosijo za svoje varovance. Po 70 do 100 Din se glase tu nakazila za živila. Prav potrebni otroci dobe tudi kakšno oblečilo ali obutev.

Uradnica sprejema revne starice. Izgarene služkinje, ki so na stara leta ob službo, vdove delavcev in revežev, za katere ne skrbi nihče, razen dobroteljskih organizacij, dobrih ljudi in od časa do časa tudi magistrat. Nakazila za živila v vrednosti 30 do 60 Din dobivajo.

Po 500, 600, celo 800 prostic sprejema socialni urad te dni na dan, ves čas velja samo reševanju prošnji, od 8 jutraj, ko pridejo uradniki v urad pa do 2 popoldne, ko odidejo. Še jutri jih nekaj sprejetih, toda proračunska sredstva za letošnje leto namene so že izčrpana. Ni čudno, dosti jih ni bilo, ob tem navalu morajo pa še la skopneti. Človek bi se kar razjokal, ko vidi, kako skromno, kako ubogo, zanemarjeno in primitivno je socialno skrbstvo v našem mestu.

Tudi premog že dele. Posamezne družine dobivajo po 100 kg šentjanževca, ki ga je pet vagonov podaril g. Jakli iz St. Janža. Dosedaj je socialni urad razdelil že 1 vagon, druge pa bo z onimi od TPD razdelil v teku zime. Tudi drva, ki jih je prav tako podaril g. Jakli, že čakajo na razdelitev. Vsaka družina jih prejme majhen kupček, tako, da bo imela ali ob praznikih, ali pa vsaj ob novem letu gorko. Gospa Šumijeva z Dolenjske ceste je za reveže tudi podarila 2000 kgy premoga. Ti zgledi zaslužijo priznanje.

Vse te podpore mestne občine so sicer majhne, če že ne malenkostne, vendar bo družinam le nekoliko pomagano za božične praznike. Sredstva pomožne akcije še niso našla in še čakajo kot rezerva za najbolj trdo zimo, ki še pride.

Kino „Kodeljevo“

(Telefon 31-62)

predvaja danes ob 3. jutri, v ponedeljek, torek in sredo ob 4. in 8. ZVOČNI FILM

BEN HUR

Vstopnina samo Din 8,-, 6,-, 5,-, 4,- in 2,-

Rezervirajte vstopnice!

Marjan Čadež:

Ljubljansko vreme

preteklega tedna

(od 16. do 23. decembra)

Ta teden je potekalo v Ljubljani vreme enolično: neprestano smo imeli meglo, temperatura se je z dnevi enakomerno nižala, ozračje je bilo mirno in tudi barometer se ni dosti izpreminjal ter je stal ves čas zelo visoko. Vendar pa se je lice pokrajine med tednom močno izpremenilo. Prve dni, ko je bilo ozračje razmerna topla, je iz megle večkrat po malem rosilo in zjutraj se slana ni pojavljala. Ker pa se je temperatura z dnevi neprestano nižala, je že v ponedeljek začelo zmrzovati in nastopila je tudi slana, ki je bila naslednji dan močnejša in končno je pokrilo pokrajino še ivje, ki se je nabralo v megleni noči od srede na četrtek. — Glede megle lahko omenimo, da se ni razprostirala samo po ljubljanski kotlini, temveč skoro po vsej Srednji Evropi in sicer nekako do višine 600 m. Nad to višino so bili najlepši dnevi skoraj brez najmanjšega oblaka in tudi temperature so bile razmeroma zelo visoke, kar je povzročilo t. zv. toplota: preokret: v dolinah nižje temperature kot v višinah.

Zračni tlak je bil ta teden najvišji v ponedeljek 19. t. m. in sicer 754 mm (tako visoko ni stal že od prvga februarja), najnižji pa v četrtek 22. t. m. (748 mm), najvišja temperatura je bila v ponedeljek 16. dec. 3°C in najnižja v četrtek 22. dec. -4°C.

Javna zahvala

Najiskreneje se zahvaljujem na tem mestu gosp. primariju dr. Josipu Požgancu za popolno ozdravljenje nosnega lupusa z njegovim radijem. Vsa druga zdravljenja z najrazličnejšimi sredstvi so ostala po dveh letih brez uspeha, zdravljenje z radijem pa je bilo naglo in čudovito uspešno. Zato čutim dolžnost, da se g. primariju javno zahvalim za njegovo blagotno skrb in nesebično delo.

Fani Tiefengraber, Ljubljana.

Kaj bo danes?

Drama in opera: Zaprti. Kino Kodeljevo: Ob 3 »Ben Hur«.

KAJ BO JUTRI?

Drama: Ob 15: »Jurček«. Izven. Globoko znizane cene. Opera: Ob 15: »Adel in Mara«. Izven. Znizane cene.

Ob 20: »Pri belem konjčku«. Izven. Kino Kodeljevo: Ob 4 in 8 »Ben Hur«.

KAJ BO V PONEDELJEK?

Drama: Ob 15: »Srce igračka«. Izven. Globoko znizane cene.

Ob 20: »Voda«. Izven. Opera: Ob 15: »Mala Floramy«. Gostuje g. Dubajčić iz Zagreba. Izven. Znizane cene. Ob 20: »Pri belem konjčku«. Izven. Kino Kodeljevo: Ob 4 in 8 »Ben Hur«.

KAJ BO V TOREK?

Drama in opera: Zaprti. Kino Kodeljevo: Ob 4 in 8 »Ben Hur«.

Vseh težav in križev prosti v miru božjem, brez težav, dragi Slamečevi gosti, proslavite sveto noč!

NOČNO SLUŽBO IMAJO LEKARNE:

Danes in jutri: mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Ustar, Sv. Petra c. 78 in mr. Hočvar, Celovška cesta 54; v ponedeljek: mr. Sušnik, Marijin trg 5 in mr. Kuralt, Gosposvetska c. 10; v torek: mr. Trnkoczy ded, Mestni trg 4 in mr. Ramor, Miklošičeva c. 20.

Za malo denarja, lepo darilo za Božič!

Trgovska hiša ANT. KRISPER

Mestni trg 26 LJUBLJANA Sibirarjeva 1—3

Kitajska misijonska razstava. Vsak četrti človek na svetu je Kitajec. Kdo misli na to? A dejstvo ostane dejstvo, če se ga kdo zaveda ali ne. Če pa pomislimo, da je vseh ljudi na svetu 1900 milijonov, Kitajcev samih pa 475 milijonov, zaznamo vso resnico naše trditve, ki nam da misliti... Gotovo mora vsakogar zanimati, kaj je ustvaril ta skoro 500 milijonski narod, ki je razvil visoko kulturo že v času, ko je bila Evropa še na najnižji stopnji kulture, v verskem in kulturnem oziru. To bo skušala dati kitajska misijonska razstava, ki bo v hotelu Union (bela dvorana) od 1. do 6. januarja 1933.

Prof. Ehrlich.

Umetnostna razstava v Jakopičevem paviljonu je odprta vsak dan od 10. do 16. ure. V paviljonu je toplo zakurjeno. Vse dan igra radio. Razstavilo je 25 likovnih umetnikov 125 slik in kipov. Razstava je predvsem zanimiva radi tega, ker je prva razstava »Slovenske pokrajine in človeka«. Na razstavi je poseben dolenjski oddelek. Priporočamo obisk zlasti za božične praznike.

Opozarjamo na današnji oglaš kina »Kodeljevo«, ki igra te dni, za božične praznike najprikladnejši film »Ben Hur«.

SLATINSKE TABLETE ZA HUJŠANJE

so sestavljene iz zdravilnih mineralnih soli in neškodljivih, toda zelo učinkovitih praškov in ekstraktov zdravilnega rastlinstva. Vse te izbrane sestavine delujejo jako pozitivno na človeški organizem, ne vsebujejo nikakih škodljivih snovi in so tako za nemoteno delovanje srca, ledvic in ostalih organov popolnoma neškodljive.

Slatinske tablete za hujšanje

odstranjujejo na najprimernejši in edino priporočljivi način vse, posebno pa neprijetne in nečiste zunanje znake čezmerne debelosti, razkrajajo in raztopijo preobilno maso na telesu, podbradku, vratu, trebuhu, stegnih, bokih, trebušni mreni, črevih, ledvicah itd.

Abnormalna težina telesa prične postopoma padati, telo postane prožno, ves organizem pridobi na svežosti, elastičnosti in mladostnem občutku.

Težina Vašega telesa se zmanjša tekom 1 leta za 8 do 14 kg.

Slatinske tablete za hujšanje

dobite v vseh lekarnah, in sicer doza s 100 tabletami za Din 40—, z 200 tabletami za Din 74—; kjer jih pa ne bi dobili, se obrnite direktno na proizvajalca:

Lekarna Mr. L. Bahovec
Ljubljana, Kongresni trg

Kjer vsa druga sredstva odpovedo, dosežejo Slatinske tablete za hujšanje presentljiv uspeh.

● Pomožna akcija mestne občine ljubljanske. Združenje trgovcev v Ljubljani prav toplo priporoča vsem svojim gg. članom, da se odzovejo pozivu mestne občine in prispevajo za najpotrebnejše v Ljubljani. Ker je pomožna akcija izvedena od strani kr. banske uprave tudi za vse ostale kraje, prosi uprava Združenja trgovcev vsa zunanja, kakor tudi ljubljanska društva in cenjene dame, naj trgovce vsaj za časa pobiranja tega davka na uslužbenec ne nadlegujejo še s posebnimi nabiralnimi polami. Tudi bi pri tej priliki apelirali na kr. policijsko upravo, da bi posvečala večjo pozornost raznim delomirnežem, katerim je beračenje že pravi poklic. Vedno nadlegovanje ljubljanskih trgovcev potem takih sumljivih elementov mora biti tudi enkrat konec. Tudi opozarja uprava Združenja trgovcev, da letos ne bo priredila nikake samostojne dobrodelne akcije, zato naj interesi ne vlagajo na združenje prošnje. Predsedstvo uprave.

● Za »Pomožno akcijo« so tudi letos darovali mestni uradniki in oni z Liceja in Mestne branilnice po 1—2 odstotka enkratne svoje mesečne plače. Prispevek bo znašal, kadar plačajo tudi nekateri zamudniki, okoli 70.000 Din — kakor lansko leto. Čuje se, da tudi uradniki OUZD pridno nabirajo med seboj prispevke za »Pomožno akcijo«. Prosimo tudi drugo uradništvo, da priredi v svojem krogu jednake zbirke. Vsak naj da nekaj po svoji možnosti, tudi najmanjši dar je dobro došel.

● Darujte staro obleko za »Pomožno akcijo«. Kdor ne more darovati v denarju, naj daruje staro obleko, perilo in obutev. Drobna dopisnica, telefonično ali ustno obvestilo mestnemu socialno-političnemu uradu zadostuje. Urad bo čimprej poslal mestnega uslužbenca, da prevzame darovano. Če bi se prevzem nekaj dni zakasnil, potrpite, ker je vse mestno uslužbenstvo napreženo do skrajnosti.

● Ptički v lileju. Društvo za varstvo ptic pevk nam priredi v božičnih praznikih izredno lepo razstavo in tekmo kanarčkov zlatih vrvicev, ter bo petje najboljših pevcev prenašala Ljubljanska radio postaja na božič popoldne ob 15. Na Stefanovo ob istem času bo pa imel predavanje o reji, boleznih, petju in negi kanarčkov sploh. Kdor pa želi vedeti kaj in kako poje njegov kanarček, ga lahko prinese za časa razstave v licej, kjer bo ptičke ocenjeval za to določeno strokovnjak, proti odškodnini 10 Din. — Društvo za varstvo ptic pevk v Ljubljani.

Preskrbite se za praznike iz novo došle zaloge

Automat buffetu „DAJ-DAM“

na Aleksandrovi cesti 4

PRISTNA in IZBORNA na razstavi v Bruslju odkovana VINA najkakovostnejših Stajerskih producentov in graščin po izredno NIZKIH CENAH.

Postrežemo tudi na dom! — Kličite telefon 23-08!

● Nove stavbne prijave. Kakor sedaj kaže, ne obljublja slavnba sezona v prihodnjem letu prav nič prida. Le malo stavbnih prijav je bilo dosedaj vloženih, niti od daleč pa ne toliko, kakor lani do božiča. Zadržje dni sta bili vložitve dve stavbni prijavi. Ob Zeleni polji v Trnovem namenava zgraditi trgovka in posestnica Marija Rupnikova enonadstropno hišo. Rupnikova je pred kratkim prodala svojo hišo v Gerbičevi ulici gospej Amaliji Černe-

tovi iz Tomaja na Krasu. — Drugo stavbno prijavo je vložilo podjetje »Union«, ki namenava zgraditi poslopje za lastno električno centralo. Ta centrala bi stala na dvorišču hotela »Union«, za akademskim domom.

Božiček naj bo praktičen

Naj si blagovoli ogledati veliko zalogo damskih in otroških plaščev, vsakršnega zimskega perila, kravat, rokavic, nogavic itd. itd. v staroznani domači trgovini

Ign. Žargi - Sv. Petra cesta 11

● Prijet poverjevalce. Ljubljanska policija je aretirala nekoga J. K., proti kateremu je bila vložen ovadba, da je poveril neki lesni tverdi na Stajerskem okoli 20.000 Din. Preiskava je še v teku.

Naznanilo. Slavnemu občinstvu sporočamo, da je konzorcij izvoščkov s konjsko vprego znatno znižal pogrebne vožnje. Za vožnjo v mestnem pomerju se računa 50 Din. — Naročila sprejemata: Alojzij Plantarič, Ljubljana VII, Aljaževa cesta 8 in Milan Pukelstein, Ljubljana, Zabjek št. 11.

● Pamparce, obleke, trenchcoat najceneje: A. Presker, Sv. Petra cesta 11.

● Kemično čisti obleke šimene, Kolodvorska ulica št. 8.

● Damske nogavice, volnene, volna svilna, volna flor in otroške, trpežne ima trdka Miloš Karničnik, Stari trg 8.

Teokarović

Prvovrstno sukno! Največja izbira!

Tovarna prodaja lastne izdelke: v megazinu Ljubljana, Gradišče 4 v Mariboru po zastopniku gosp. St. Šlibar, Prečna ulica 6

Vesele božične praznike

in srečno novo leto želi in se priporoča za obilen obisk

Slaščičarna PELICON

Ljubljana, Wolfova ulica 11

Vesele božične praznike

želi vsem cenj odjemalcem najstarejša ljubljanska trdka porcelana in steka

F. KOLLMANN

LJUBLJANA, Mestni trg

ME LA PLETENINE

ZA GOSPODE: TYRŠEVA C. 9

ZA DAME: TYRŠEVA C. 20

Pozor, Prosvetna društva!

Slikam oderske kulise

po lastnih ornutkih

Izvršujem vse fig. slikanje

Cene solidne

Karol Kruljc, Ljubljana, Reber 17

Znamka Cijch

najboljši moderni smučarski

K. Pučnik

Ljubljana

Izgotovljene dresse za dame, gospe in dečke po meri iz nepremočljivih in nov, trikotov in zabradov modre in rujave barve

Dnevna kronika

Po 18 letih se vrnil iz vojske

Ježica, 22. decembra.

Po 18 letih se je vrnil iz Poljske republike Jože Škrjil iz Kleč, pd. Bostec. Imenovan je bil v svetovni vojni in po prevratu ostal v Boleslavi na Poljskem. V Boleslavi je živel 15 let. Zadnje čase pa je tudi tam težko za delo. Že dve leti je hodil vstopovod, a nikjer ni dobil stalnega dela. Prehodil je Rusijo, Češkoslovaško, Madžarsko in vso Poljsko, pa nikjer dela.

Zelja po domu ga je napotila, da se je napotil

proti domu, in sicer kar peš. Na pot se je odpravil koncem oktobra in je prišel po 34 dnevih v svojo rojstno vas. Prehodil je 1484 km. Preživljal se je samo od tega, kar so mu dobili ljudje dali. Najbolj vpljudni so bili Slovaki in Avstrijci, dočim so bili Madžari jako osorni z njim. Vsled dolge hoje so mu noge popolnoma zatekle. Povsod vlada še večja draginja in brezposelnost. Vesel je bil, ko je po kratkem počitku dobil takoj delo v Ljubljani. Ker je dober tesar, ga je vzel v službo g. ing. Dukič.

Tako izgleda pravi

Sidal

pazite pri nakupu na

IN ZNAMKO

S PRAVIM SIDOLOM ČIŠČENI PREDMETI
IZ VSAKOVRSNIH KOVIN DOBJO
NAJVEČJI SJAJ!

Z MALO KOLIČINO SIDOLA OČISTITE OK-
NA IN ZRCALA HITRO IN BREZ TRUDA

DOMAČI IZDELEK

Da bo še bolj jasno!

V »Jutru« od 17. t. m. odgovarja bivši predsednik in sedanjí podpredsednik Kmetijske družbe g. Ivo Sanein na članek, ki je izšel v »Slovenec« dne 11. t. m. pod naslovom »Kdo je kriv?«. Ne bi se spuščal v debato, če me ne bi pisec v tem članku izrečno napadel, kot »poda, ki je dve leti tako imenitno gospodaril pri družbi in skušal zvaliti vso krivdno za neuspehe pri Kmetijski družbi v letih 1929-1931 na mene in ostalo vodstvo družbe.

Pred vsem moramo pribiti dejstvo, da je bil prejšnji odbor natančno obveščen o vsem poslovanju družbe in da se ni ničesar ukrenilo brez vednosti, oziroma pristanka odbora in predsednika. To je treba ugotoviti z ozirom na pripombo, da tisti štirje odborniki s predsednikom vred, ki sede v današnjem družbenem odboru, niso vedeli za družbeno poslovanje. Ta trditev je zanje naravnost žaljiva.

Sedaj pa malo pogledimo, kako izgleda tista ogromna izguba od 846.000 Din, ki jo je g. —ek v »Jutru« od 29. novembra navedel. Pogledimo, odkod izvira in kdo jo je prav za prav zakrivil.

V »Slovenec« od 11. t. m. je našel naša izguba v bilanci za l. 1929 v znesku 150.000 Din, v »Jutru« od 17. t. m. pa v znesku 113.480 Din. Kaj je prav? Ugotavljam, da znaša izguba 153.000 Din. K temu je treba prišteti še 64.000 Din za obresti pri nekem denarnem zavodu, ki jih je družbi prepoznano zaračunal, in so morale priti v bilanco za l. 1930. Definitivna izguba v l. 1929 znaša torej 217.000 Din. Te izgube nihče ne more naprtiti odboru, ki je prevzel upravo družbe šele 16. novembra 1929, leta.

Izgubo pri modri galici, ki je ostala od 1929. leta na zalogi za l. 1930, navaja pisec v »Jutru« članku za 38.000 Din. Kako je s to izgubo? Po pisčevih podatkih je ostala na zalogi 93.493 kg galice v vrednosti 673.078 Din. Ker družba ni imela lastnega kapitala, si ga je morala izposoditi pri bankah, ki so ji računale s provizijo vred po 12 odstotkov. Galica je ležala leto dni, predno se je vnovčila. Leta 1929 je družba prodajala galico po 8.30 Din, l. 1930 po 7.80 Din. Razlika znaša torej pri vsakem kilogramu 50 par, ali skupaj 46.742 Din. Obresti za izposojen denar so znašale 80.769 Din. Pri galici je torej Kmetijska družba izgubila 127.510,86 Din. Prepustim javnosti, da presodi, če zadene krivda pri tej izgubi prejšnji odbor ali odbor pred 16. novembrom 1929.

Primanjkljaj pri Zvezi kmetijskih podružnic v Brezjah je nastal že l. 1928. Tedaj se je glavni funkcionar te zveze obvezal plačati 40.000 Din na račun izgube. Toda tega ni nikdar storil. Ponovna revizija l. 1930 je izkazala še večji primanjkljaj, ki je izviral iz prejšnjih let in je znašal 117.451,65 Din. Tudi ta primanjkljaj je treba šteti med izgube l. 1929 in prej.

Pravdni stroški zaradi nepravilne dobave semenkega krompirja iz Poljske so znašali 28.450,09 Din. Glede te pravde je predsednik osebno interveniral na Dunaju, pa se je v zvezi temu vlekla tožba do l. 1931, torej polna tri leta in končala za družbo neugodno. Res, da so taki izredni slučaji mogoči v vsakem podjetju. Ni pa prav, če se izguba, nastala vsled poslovanja enega odbora hoče naložiti drugemu, ki je moral to izgubo za prvega likvidirati. Dejstvo je, da tudi ta izguba gre na račun odbora pred 16. novembrom 1929.

Če seštejemo vse štiri postavke, dobimo izgubo 490.413 Din, ki jo je moral likvidirati prejšnji odbor, če je hotel sestaviti pravilno in resnično bilanco. In prav za ta izguba 490.413 Din izvira iz poslovanja odbora pred 16. novembrom 1929.

Kar se pa tiče od banke uprave pismeno zagotovljene podpore za razširjenje »Kmetovalca«, ki je izstala in povzročila Kmetijski družbi izgubo 114.000 Din, lahko pove sedanjí in prejšnji predsednik Kmetijske družbe, koliko pismenih in ustmenih intervencij je bilo v tej stvari. Toda vse so bile zaman, podpore ni bilo od nikoder. Tudi tega primanjkljaja ni mogoče naložiti na rovaš prejšnjega odbora.

Če odštejemo od zgoraj navedene izgube v znesku 846.000 Din, ki jo g. —ek hoče naprtiti prejšnjemu odboru, zneske 490.413 Din in 114.000 Din, ostane kot izguba pri poslovanju v l. 1929-31 znesek 241.587 Din. Edino za to izgubo nosi odgovornost odbor, ki je posloval od 16. novembra

1929 dalje. Za vse drugo odgovarja odbor pred 16. novembrom 1929. Vsaka drugačna trditev je neresnična.

Z ozirom na gospodarsko krizo v l. 1929-31 ni nobeno čudo, če je družba pri 20 milijonskem prometu, ki ga je imela, utrpela to izgubo. Saj je prav malo podjetij, ki bi bila v tem času izšla brez izgube. Mislim, da lahko ves prejšnji odbor s predsednikom vred z mirno vestjo izjavi, da je storil vse, kar je bilo v danih razmerah mogoče, da obvaruje družbo pred večjimi izgubami.

Končno je treba ugotoviti še to, da je prejšnji odbor prevzel družbo s približno 3 milijonskim dolgom, ki je letno žrl ogromne obresti. Sedanjí odbor pa je našel pri prevzetju družbe dovolj sredstev, da mu je omogočeno poslovanje brez dragih bančnih kreditov. Prejšnji odbor je poravnal tudi razne dolgove družbine nepremičnine in napravil sklepe za varčevanje v družbini administraciji tako, da bi družba lahko prihranila letno okrog 400.000 Din na režijskih stroških, seveda če jih bo današnji odbor tudi tako izvajal, kakor jih je začel prejšnji odbor.

To sem moral povedati, ker sem bil izzvan. Upam, da si bo javnost lahko ustvarila svojo sodbo o gospodarstvu pri Kmetijski družbi.

Inž Rado Lah

bivši ravnatelj Kmetijske družbe.

Najprimernejše darilo za Božič je

Voigtländerjeva **BRILLANT-KAMERA**

Cena Din 420.-

Drogerija „Adrija“ Mr. Ph. S. Borčič
Ljubljana, Šelenburgova ulica 1.

Kaj pravite?

Pred dnevi sem bil v nekem mestu Slovenije. slučajno sem se sešel z znancom, ki je, odkar se nisva videla, postal pravi mestni škric. Kol znonca sva se marsikaj pogovorila, najdaljši predmet našinega pogovora je pa bila današnja gospodarska slika. Med raznimi čestitkami, ki jih je vpletal v svoj pogovor, je tudi sledeča:

Kriza, ki danes tare vse stanovce, je res težka. Po mojih mislih jo pa še najmanj občuti kmet, ali obrtnik na deželi. Kmet pridelava vse doma, kar potrebuje, tako da mu ni treba nič kupiti, nasprotno, vedno ima še kaj za prodaj. Zaradi svoje neizobraženosti ne čuti duševnih potreb in ne more svojega denarja drugače porabiti, kakor če ga zapije ali da v hranilnico. Kaj njemu mar moda? On kupi eno obleko in je za njega moderna deset let; porablja jo lahko za vsako priliko in nobenemu se nad njim ne spotika. Ta stvar je pa vse drugačna v mestu. Če se ne ravnaš po modi, si starokopitnež in te sploh nihče ne mara. Udeleževati se moraš kulturnih in družabnih prireditev, plesnih veterov i. t. d. Vse to pa stane in zopet stane. Zato je kriza v mestih mnogo občutnejša kakor na deželi.

Sicer pa sem mu dal na njegova izjavljanja primerna pojasnila in odgovore. Ker pa mislim, da je še več takih škricov, ki mislijo, kakšno blagostanje je na deželi, kako dobro gre ljudem, zato rabimo take škricne na deželo, naj si stvar od blizu ogledajo. Videli bodo, koliko mora kmet napraviti že do tega časa, ko škric še leži v postelji. Videli bodo, kako slabo se izplača kmetovo delo, ko želi prodati del svojih pridelkov, ki si jih skoro od ust odtrga, da bi oblekel in obul svojo družino, pa ne dobi toliko, da bi si mogel kupiti najnujnejše potrebšline. Potem je res, da mora biti za kmeta ena obleka deset let moderna za vsako priliko. Da, mestni škrici, zelo se nam smilite, če vam moda in ples povzročata krizo. S tem pa tudi kažete, da je vsaka izobrazba vredna piškovega oreha in da vas vsak kmet v izobrazbi desetkrat potolče. In če je res, da je obleka odvisna od izobrazbe, potem so taki škrici tisti, ki bi morali deset let nositi eno obleko — več izobrazbe namreč s takim govorjenjem ne kažejo.

Kajpada je na drugi strani res, da je tudi med kmeti marsikaj napak, kakor je tudi res, da večina izobraznih in izobraženih ljudi ne misli tako kakor misli tak-le prazni, a naduti škric!

Koledar

Sobota, 24. decembra: Sveti večer. Adam in Eva, prvi starši; Hermína, devica. Strog post. Nedelja, 25. decembra: Sveti dan Božič. Rojstvo Gospodovo.

Ponedeljek, 26. decembra: Stefan, prvi mučenec; Marin, mučenec.

Torek, 27. decembra: Janez Evangełst, apostol. Mlaj ob 12.22. Herschel napoveduje mrzlo, vetrovno vreme.

Novi grobovi

† Dr. Anton Furlan. V bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji je umrl v četrtek zjutraj dvorni svetnik v pok. in odvjetnik dr. Furlan Anton, star 65 let. Pokojnik je bolehal 3 in pol mesece. Dva meseca je bil na kliniki v Zagrebu, zadnji pol-drugi mesec pa v bolnišnici v Kandiji. — Bil je dolgo vrsto let uslužben pri okrožnem sodišču v Novem mestu, odkoder je bil imenovan za dvorne-ga svetnika k stolu sedmorice odd. B v Zagrebu. Ko je vstopil v pokoj, se je posvetil še odvetništvu. Bil je znana markantna in priljubljena osebnost. Njegov spomin je ovekovečen tudi v slovenskem slovstvu v »Vzorih in bojih«, kjer ga omenja dr. Debevec kot sošolca pod imenom Damjan. Tudi Milčinski se ga spominja v črtici »Preko Sotle«. Lepo spravljen z Bogom je zapustil ta svet. Zapuščal vdovo, sina zobozdravnika in hčerko zaščitno sestro. Naj počiva v miru! Žalujemo naše iskreno sožalje!

† Na Homcu pri Kamniku je umrl dne 23. decembra gosp. Franc Šarec v 80. letu starosti. Pokojni se je kljub visoki starosti redno udeleževal službe božje in pristopal kot član Apostolstva mož vsako prvo nedeljo v mesecu k sv. obhajalu. Vse svoje življenje ni bil nikoli bolan, zadnji teden pa je podlegel pljučnici. Pogreb bo na sveti dan popoldne. Naj v miru počiva, žalujemo pa naše sožalje!

† Zvonka Breznikova. V Ljubljani je umrla trgovska učenka Zvonka Breznikova, stara 18 let. Doma je iz ugledne družine Breznika Stefana v Pliberku na Koroškem. Oče je dobil obvestilo, da je hčerka bolna. Brž se je odpeljal v Ljubljano, kjer pa je svojo hčerko našel že mrtvo. Hudo prizadetim staršem izrekamo najgloblje sožalje. Pokojni Zvonki naj sveti večna luč! Pogreb bo danes ob dveh popoldne iz splošne bolnišnice.

† V Mozirju je umrla g. Frančiška Marolt, ki zapuščala poleg žalujočega soproga 4 male otroke. Blaga žena in skrbna mati, počivaj v miru v prebranem grobu!

† Golob Franc. V mariborski bolnišnici je umrl v četrtek zjutraj gosp. Franc Golob. Bil je mnogo let oskrbnik obče bolnišnice v Slovenjgradcu, po vpokojitvi pa 10 let tajnik posojilnice v Rušah. V sredo so ga prepeljali radi nevarne bolezni v mariborsko bolnišnico, drugo jutro je tam izdihnil. Pogreb bo v soboto.

Fotoamaterji!

Kar danes lahko storite, ne odlašajte za jutri. Pridite, da se pripravite o izbiri in cenah fotoaparátov, kakor tudi ostalih potrebščin

DROGERIJA „ADRIJA“

Mr. Ph. S. Borčič Ljubljana, Šelenburgova

Osebnosti

— Promocija. Na zagrebški medicinski fakulteti je bil dne 22. dec. promoviran na čast doktorja vsega zdravilstva gospod Janez Schrott, redni član JKAD Danice. Iskreno čestitamo.

— Romunsko odlikovanje. Romunski konzul v Ljubljani ing. Milo Jelacin je prejel visoko odlikovanje romunske krone. Odlikovanje mu je izročil romunski zunanji minister Titulescu osebnó, ko je bil na potu od konference male antante iz Beograda v Zenevo skozi Ljubljano, v kateri je prebil nekaj ur.

— Odlikovan za 40-letno službovanje. Iz Rajhenburga: Ob 40-letnici službovanja kot občinski redar je bil odlikovan z zlato kolajno za državljanske zasluge Jožef Krevelj, posestnik in tržan trga Rajhenburg. Čestitamo.

— Iz finančne službe. Napredovali so: za davkarja v 8. pol. skupini Šušab Stanko pri davčni upravi v Višnji gori; za pomočnega davkarja v 9. pol. skupini: Mlakar Viktor pri davčni upravi v Slovenski Bistrici, Stular Alojzij v Kranju, Hreščak Viljem v Šmarju pri Jelšah, Volje Stefan v Ljubljani okolica in Fabič Stanko v Murski Soboti.

— Spremembe v železniški službi. Premešeni so zvaniki I. kategorije: Kordin Avgust.

Ugodna prilika!

Vsled okazijske odprodaje nudi cenj. damam **konfekcijska tvrdka**

Drago Gorup & Co. - Ljubljana

MIKLOŠIČEVA CESTA 16-I. nad.

po znatno znižanih cenah elegantne zimske plašče in obleke

Ljubljana glav. kol. v prometno komercialni oddelček direktorja, Zagar Janez, Rakek v Ljubljano dol. kol. Istenič Viktor, Breg na Savo, Siljan Josip, Slov. Bistrica na Breg. Accetto Alojzij, Jesenice v Ljubljano glav. kol. Kranje Anton, Jesenice na Rakek, zvaniki II. kategorije: Samarín Jožef, Zalog na Rakek, Marvin Alojzij, Rajhenburg v Videm Krško, Zvab Stanislav, Tezno v Maribor glav. kol. Vidic Janez, Ljubljana gor. kol. v Kranj, Grzetič Rudolf, Rakek na Jesenice, Mlakar Jurij, Maribor glav. kol. na Pragersko, Orník Adolf, Pragersko v Maribor glav. kol. Lužnik Matija, Grosuplje v Čušperk, Služitelj: Jerič Franc, Tezno na Pragersko. Prometni izpit so napravili: uradniški pripravnik: Orlov Viktor, prometno komercialni oddelček, Kavšek Janez, progovna sekcija Ljubljana gor. dol. proga, inž. Sluga Janez, gradbeni oddelček, inž. Pehani Gojmir, kurilnica Ljubljana II gor. kol. uradnik IX. položajne skupine: Outrata Drago, strojni oddelček, dnevnica: Miklič Fedor, Škofja Loka, Flego Jožef, kurilnica Ljubljana II gor. kol. Brzjavni signalni izpit: uradniški pripravnik: Gojnič Dobroslov, Videm Krško, zvaniki I. kategorije: Zabkar Karel, Velenje. Za brzojavca: zvaniki I. kategorije: Kocjan Vinko, Čakovec.

Velika izbira
radioaparátov, gramofonov
plošč, smučarske onreme,
smučí, čevljev, obleke itd.
pri „Tehnik“

Josip Banjai

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 20

Obiščite nas brezobvezno. Naročila po pošti se izvršijo točno in takoj.

Tako izgleda skala aparata

SUPER 33

6 + 1 cev

Elektro-dinamski zvočnik

Dovršen sprejem vseh evropskih postaj na kratke in dolge valove

Standard Radio

— Odlikovanja. Odlikovani so bili: z redom Belega orla četrtega razr. rez. san. podpolkovnik dr. Aleksander Band; z redom jugoslovanske krone četrtega razr. rez. peh. kap. I. razr. Rudolf Rister; z redom jugoslovanske krone petega razr. rez. peh. kapetan I. razr. Rihard Kosin, Fedor Slajmer, Edvard Prinčič, Ignacij Vidic, Ivan Sterk, Božo Frančič in san. kap. I. razr. dr. Valentin Meršolj; rez. peh. kapetana II. razr. Vladimir Perše in Andrej Žele; rez. peh. poročnika Bogdan Pogačnik in Križan Palek; rez. narednik Milan Karbunar; rez. podnarednika Peter Šešut in Ivan Sedlar; z redom jugoslovanske krone tretjega razr. rez. san. podpolkovnik dr. Josip Nedok; z redom jugoslovanske krone četrtega razr. rez. san. podpolkovnik dr. Avrelj Nardeli; rez. peh. kapetana I. razr. Oskar Marčič in Alfonz Lorgier; rez. peh. poročnik dr. Joža Poduj in inženjer Ivo Valand; z redom jugoslovanske krone petega razr. rez. peh. kapetani I. razr. Jakob Perhavec, Dominik Lušin, Ivo de Pol, Peter Grahovec, Albert Ofner, Rajko Paulin, Ferdinand Repaš, Lovro Hribar in Mihael Gutman; rez. topniška kapetana I. razr. Dragotin Grünhut in Ferdo

Največja izbira

daril za Božič po konkurenčnih cenah dobite v

DROGERIJA „ADRIJA“

Mr. Ph. S. Borčič,

LJUBLJANA, Šelenburgova ul. 1

Križmanič; rez. Konjeniški kap. I. razr. Aleksander Jarolimek; rez. inž. kap. I. razr. Stanko Turudija; rez. san. kapetani I. razr. dr. Franjo Zmežak, dr. Branko Boguljič, dr. Vladimir Vereš, dr. Rudolf Borovski in dr. Fran Praunsperger; rez. lekarniška kapetana I. razr. Dragotin Rihite in Franjo Vanek; rez. peh. kap. II. razr. Franjo Kobal; rez. topniški kap. II. razr. Dragotin Pum; rez. konjeniški kap. II. razr. Božidar Graovec; rez. san. kapetana II. razr. dr. Vilim Vrkljan in dr. Mirko Lendvaj; rez. lekarniški kap. II. razr. Jurij Klarner; rez. pehotni poročnik Franjo Štiglic, Peter Grba, Branko Grba,

Namesto posebnih daril nudi

„DAJ-DAM“

za polovično ceno v Bruslju odlikovana vina v buteljkah

po Din 15.-

— Pri ljudeh, ki so pobiti, utrjeni, nesposobni za delo, povzroči naravna »Franz-Josef« grenčica prosto kroženje krvi in zviša zmoglost za misli in delo. Vodilni kliniki dokazujejo, da je »Franz-Josef« voda odlične vrednosti kot sredstvo za odprtje črev pri duševnih delavcih, slabotivcih in ženskah. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Poizvedovanje

Dotičnik, ki je dne 20. t. m. v uradnih storih tuk. zemljiške knjige pomotoma odnesel spise, opremljene s štampiljo advokatske pisarne dr. S., naj jih blagovoli vrni!

PLANINKA ČAJ

Bahovec ojačuje organe za izločanje, krepi kri in celi organizem. Zavitek Din 20.- v apotekah.

ZIMSKE SUKNJE

črne in v modnih barvah ter najboljše double sukno v veliki izbiri po priznanih nizkih cenah pri **Drago Schwab • Ljubljana**

Osiale vesti

— **PRIRODNOJA ŠTEVILKA »SLOVENEČ«** izide v sredo, dne 28. decembra. — V torek, dne 27. decembra izide »Ponedeljski Slovencec«.

— Vesele božične praznike in vso srečo v novem letu vsojimo vsem svojim prijateljem Janez Brodar, Ivan Strein in Anton Umnik, bivši slovenski poslanci, ki se nahajajo sedaj v Beogradu.

— **Slomškova družba** bo imela svoje božično zborovanje v torek, dne 27. decembra t. l. Sporedi: 1. Ob pol 9 bo sv. maša v franciskanski cerkvi za vse med letom umrle člane. 2. Po sv. maši zborovanje v uniojski beli dvorani. a) Predavanje z. Stanka Gogale: Moralna plat denuncijanstva; M. Očakar: Šesti kongres za novo vzgojo. 3. Razstroski. K obilni udeležbi vabi odbor.

— **Prosvetnim društvom** in vsem podeželskim domom naznanjam, da sprejemam slikanje vseh vrst kulisa za gledališke odre po najnižjih cenah. Delo solidno. Naslov: Vombegar Jernej, slikarski mojster, pošta Cerklje pri Kranju.

— **Najlepša igra za božični čas** so gotovo Timmermansovi »Trije kralji«. Izšli so v zbirki ljudskih iger. Knjigo naročite pri Prosvetni zvezi v Ljubljani, Miklošičeva 5. Cena je izredno nizka. Samo 12 Din.

— **Naša zvezda**, glasilo dijaških kongregacijstov. Božična številka tega lepega dijaškega lista je bogata in mlada. Pred vsem so zgoščeni in sodobni članki »Kristus Kralj«, »Naše liturgično življenje« in »Oznanjam vam veliko veselje«. Vmes so tople pesmi, prizor »Sveta noč v zvoniku«, »Božično hrepenenje najmlajših« itd. Končala se je tudi lepa Weiserjeva zgodba »Alfredova skrivnost«. — Slede končno za slehernega človeka zanimiva zaglavja: Kongregacijski obzorik, Na potih ljubezni, Povsod Bog... List, ki iz njega dehti čista mladost, toplo priporočamo.

— **Šašel L.** živi v slovenskih pregovori in rekih. Novo mesto 1932. Založil pisatelj. Natisnil in prodaja J. Krajec nasl. v Novem mestu, dobi se tudi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. — Naš neutrudljivi zbiravec in zapisovavec narodnega blaga L. Šašel je za božič izdal 48 str. obsegaajočo knjižico pregovorov in rekov o živilih. Ker pri nas doslej še nimamo podobne zbirke, človek z veseljem seže po novem delu, zlasti še, kdor ve, kako težavno je takšno delo. Na vsak način moramo priznati Šašlu mnogo vestnega truda, ki ga je imel s to zbirko, in le obžalujemo, da je na nekaterih mestih precej nepopolna. Zabeleženi so skoraj vsi belokranjski reki, večina dolenskih, manjka pa mnogo pregovorov iz drugih slovenskih krajev. To se mu je zdelo potrebno omeniti, da se enakih pomanjkljivosti obvarujemo pri izdaji vseh slovenskih pregovorov, ki jo bomo menda tudi v kratkem dobili. Kljub temu je knjižica, ki stane 5 Din, priporočljiva v prvi vrsti za društvene knjižnice in vsak jo bo s haskom prebral.

— **Književne novosti:** Odmevi rdeče zemlje. Po pismih iz Amerike priredil Miran Jarc, s slikami opremil Božidar Jakac, I. del (Kosmos), Din 100; Novo mesto, roman, spisal Miran Jarc (Zbirka domačih pisateljev), vezano Din 55; Luč z gora, iz življenja mladega fanta, nevezana Din 15, vezana Din 22; Mafi skrb, roman, spisal H. Sudermann, poslovenil Mirko Javoršek, nevezana Din 26, vez. Din 40; Kriza Ljubljanskega zvonca, urenil Fr. Albrecht, Din 10 (Odgovor Ottonu Zupanciču); Tolstoj, Peter Veliki — Moskva, roman, vez. Din 100; Suklje, Sedobitki, mali in veliki, vez. Din 80 (nadaljevanje njegovega dela: Iz mojih spominov, trije zvezki po Din 70); Osvirk, Daritev, pesnitev, Din 22; Marx, Kapital, vez. Din 80; Ribičič, Miklavčeva noč, mladinska knjiga, Din 30; Cajazzo, Kristinov mladenec, življenje Pierre G. Frassattija, broš. Din 25, vez. Din 30; Krizanovska, Moč preteklosti, roman, II. izdaja, Din 30; Suchy, Starodoljske pravljice, vez. v platno Din 38, celo platno Din 42; Zupane, Belokranjske pripovedke, Din 16; Zabet, Sv. zakon, vrede življenja, Din 20; Komanova Mapa, Slike, zgodbe, kale, vse za naše male, Din 40; Wenig, Zivalec in roparji, knjiga pravljic, broš. Din 20, vez. Din 30. Vse te knjige ima v zalogi Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

— **Požar pri Polhovem gradu.** V četrtlek zvečer je okoli osmih zopet izbruhnil požar pri Blažu Dolencu, posestniku v Dolenji vasi 3, ter uničil dvojni kozolec s podom. Druga poslopja niso bila

v nevarnosti. Škoda je precejšnja in je delno krita z zavarovalnico. Kako je požar nastal, ni znano. Upati je pa, da bodo naši budni orožniki kmalu požigale na sledu.

— **Prosvetna društva in gledališki odri**, ki so pridržali na ogled jim poslane izvede igre »Vodac« in ki so prejeli naročene izvede iste, prosimo, da čimprej poravnajo tožadene račune, da nam na ta način prihranijo stroške opominov. — Obenem naznanjamo društvom, da izide v nekoliko dneh drugo dramsko delo istega avtorja (Vombegarja): »Vrnitev«. Igra je v gotovih ozirih lažja za uprizoritev kot »Vodac«, ker zahteva manj igravcev (10 oseb) in je zelo primerna za božični ali postni čas! Zahteva tudi le dvojno scenerijo (sobo in pokrajino). Ker mnoga društva ne pazijo na to, da bi knjigo res vrnila nepoškodovano, te igre ne bomo posiljali na ogled. Pogoji za nje uprizoritev pa so isti kot za »Vodac« (veliki odri šest knjig, ostali štiri, mali in revni odri tri; s tem so društva tudi oproščena avtorske tatljeme). Naroča se isbolam kot »Vodac« pri založbi Misijonske tiskarne Groblje-Domžale, pri Prosvetni zvezi v Ljubljani ali pri avtorju (Jože Vombegar, Ljubljana, Celovška 14).

— **Vsa društva in odre opozarjamo** na predstave veseloigre »Vodac« v Narodnem gledališču v Ljubljani, kjer si jo lahko ogledajo kot vzorec za svoje prireditve, zlasti, ker jo bodo nekajkrat vpriporili tudi ob nedeljah popoldne.

— **Smuški tečaj SSK Maratona** v Rimskem vrelcu se odloži do prevega snega. Pričetek bo pravečasno objavljen v dnevnem časopisu.

— **Tudi v inozemstvu uspeh.** Tovarna Jos. Reich se že 87 let bavi s kemičnim čiščenjem in barvanjem obklet ter pranjem in svetlokanjem perila. Številni naročniki so z delom tovarne jako zadovoljni. Skoro petdeset uslužbencev opravlja neprestano z mrzlično naglico in največjo natančnostjo svoje delo. Vse vrline tovarne Jos. Reich je spoznala mednarodna komisija strokovnjakov v Bruslju, kjer je na podlagi fotografij in opisov vseh sorodnih podjetij odlikovala ravno našo tovarno Jos. Reich z veliko oceno, zlato kolajno in diplomu.

— **Ohranimo naše običaje!** Ni ga praznika, ki bi bil združen s toliko lepimi in pristno slovenskimi običaji, kakor je božič. Še človek, ki ob svojem delu in skrbih — danes tudi čisto v ne-delu — ne ve, kje se ga glava drži, se oddahne, ko se spomni svoje mladosti in prelepih prizorov, ki jih je doživel o božičnem času. To, ob čemer je uživala otroška duša, je še vedno zdravilo za srčni polno srce odraslega. Na žalost se naši pristni običaji v mestih vedno bolj pozabljajo, na deželi pa žive še naprej, čeprav nekoliko bolj skrito. Prav zadnji čas je, da se pobrigamo za te običaje in jih na novo odkrijemo meščanstvu, ki je že zdavnaj pozabilo nanje. Prav posebno in hvaležno pot za doseg tega lepega namena je ubrala drogerija Gregorič v Ljubljani, ki je razpisala kar 12 lepih nagrad za najlepše in najbolj zanimive fotografije pristnih slovenskih običajev od Miklavža do sv. Treh kraljev. Natečaja se lahko udeležijo vsi fotograf-amatjeri. Ker je pri nas že toliko ljubiteljev črno-bele umetnosti, lahko upamo, da se bo do 31. januarja nabralo v uredništvu »Foto-amaterja«, v katerem je razpisal natečaj, mnogo lepih in zanimivih slik naših slovenskih običajev. Prva nagrada je umetniško izdelana spominska kolajna, drugih enajst nagrad pa je v fotografskem blagu. Prepričani smo, da bo natečaj zbral toliko slik, da bo mogoče izdelati lepo serijo diapozitivov naših božičnih običajev, po katerih bodo z veseljem posegla naša prosvetna društva in tako vodila svoje člane nazaj k slovenskim običajem.

VAŽNO ZA DRŽAVNE USLUŽBENCE, ker si lahko nabavijo gotove obleke, vaskovratne plašče in hubertus za dame in gos-pode proti nakaznici »Nabavljene zadruge državnih uslužbencev v Mariboru« pri **ANTONU MACUNU** manufakturna in konfekcijska trgovina v **Mariboru, Gosposka ul. 8-10** Smučarske obleke v modri in rjavi barvi.

— **Smučarski klub Bloke** pojasnjuje vsem ljubiteljem zimskega sporta, da se nahaja na Blokah poleg S. K. Bloke tudi Društvo kmečkih fantov in deklet (kratico: D. k. f. d.), ki goli poleg svojega prosvetnega dela tudi smučarstvo, a nima z našim klubom nikakih poslovnih vezi. Naprošamo vso športno javnost, da pri dopisovanju in objavah v časopisju pazi na naš naslov (s kratico: S. K. Bloke), da ne bi prišlo pri eventualnih informacijah glede prehrane, prenočišč, vremenskih poročil itd. do neujubih nesporazumljenj.

— **Smučarski tečaj** ekskurzijskega oddelka JUJ v Mojstrani. EO priredi od torka, dne 27. t. m. do 1. januarja 1932 smučarski tečaj za učitelstvo in po njih vpeljane goste v Mojstrani. Tečaj bo vodil znani smuški učitelj gosp. Rus iz Radovljice. Prijave sprejema tajništvo JUJ do vključno 26. t. m. Tečajniki bodo ložirali v hotelu Triglav v Mojstrani, za vso komoditeto pa skrbli učiteljska gđ. Minca Rabičeva. V slučaju neugodnih snežnih razmer, se bo vršil tečaj pozneje, kar bomo javili polom dnevnikov. — Odbor EO.

— **Kvarne posledice žganja.** Iz Kamnika nam pišejo: V tunjski kotlini pod Kamniškimi planinami obrodi največ sadja v kamniškem okraju. Veliko ga prodajo in posuše, mnogo pa ga tudi prekuhajo v žganje, o katerem trdijo Kamničani, da mu težko najdeš enakega. Najbolj na glasu pa je tunjska slivovka. Pri marsikaterem posestniku jo nakupajo precejšnja količina, da je je dovolj za dom in še bez. Vprašanje pa je, ali prinese žganja pijača gorskim vsem več dobička ali škode. Da je žganje velik strup za doraščajočo mladino, je vsakomur znano, težko pa boš to dopovedal onim, ki ga imajo doma. Taki so menda tudi Tunjčani. Zadnjič se je zbralo pet prijateljev v starosti od 15 do 21 let okrog steklenice žganja. Ko so se ga pošteno nasrkali, so šli malo vasovat. Pred hišo nekega posestnika so se tako glasno prepirali, da je mislil, da se pretepajo. Ko jih je pozval, naj bodo mirni, so pričeli še huje zgrajati in lomiti ograjo pri vrtu, da so zbudili nevoljo pri vseh sosedih. Kaj imajo zdaj od tega? Zagovarjati se bodo morali pred gospodi v Kamniku in morda sprejeti kazen za dejanje, ki so ga izvršili v pijanosti.

— **Oddaja kolodvorskega bufeta v zakup.** Ravnateljstvo drž. železnice v Ljubljani razpisuje pismen. natečaj za oddajo kol. bufeta za žel. postaji Dragovgrad—Meža v triletni zakup. Licitacija se bo vršila dne 23. januarja 1933 ob enajstih pri gornjem ravnateljstvu (Ljubljanski dvor) soba št. 59. I. nadstropje.

— **Najtrajnejše darilo za božič ali novo leto** so Cankarjevi ali Finžgarjevi zbrani spisi, ki izbirajo v odlični opremi pri Novi založbi v Ljubljani. Cankarjevi spisi so opremljeni z odličnimi uvodi in opombami iz Cankarja in pomeni ta izdaja zbranih spisov najodličnejšo zbirko naših klasikov.

— **Obleke po najnižji ceni.** Produkcija obklet v Tekstilni industriji d. d. v Varždinu je v Jugoslaviji nekaj posebnostnega, kakor je n. pr. produkcija avtomobilov v Fordovih tovarnah ali pa produkcija čevljev pri Bati. Izdelki nizkih cen in

Če vzrok ti je znan, ne boš dolgo bolan.

To je glavno pravilo zdravlilne umetnosti, temu se pa pridružuje pregovor: »Če se bolezen pojavi, povprašaj najprej kaj želodec pravi«, kajti kakor pričajo tisočletna opazovanja, je želodec največkrat izhodišče tudi takih bolezenskih pojavov, ki so za nevedše oko videti brez vsakeh zvez z želodcem.

Končno pa ne more biti vsakdo poučen o postanku vseh bolezni in torej ne more vsakdo vedeti, da nastanejo n. p. tudi mozolji in mnoge druge kožne bolezni zaradi pomanjkljivega delovanja želodca in črev, ravno tako kot imajo nasprotni pojavi, kakor hujšanje, debelenje skoro vedno vzrok v nerednem delovanju prebavnih organov.

Tudi neredno kroženje krvi, ki povzroča toliko obolenj, se skoro vedno nanaša na bolan želodec in črevesje, kakor tudi bledica, slabost, slabokrvnost, nespečnost, prerano starjenje itd., ker vse to je v zvezi s krvjo, kri pa je življenje. Samo zdrav želodec in zdravi prebavni organi lahko proizvajajo in ženejo zdravo kri po telesu.

Tudi poapnenje žil in starostna onemoglost imata svoj vzrok v pomanjkljivem kroženju krvi. Zbog tega je dolžnost bolnih kakor tudi zdravih, starih in mladih, čistiti prebavne organe tako, kakor se mora čistiti vsak stroj, da redno deluje.

In če nastopijo motnje, kakor — pomanjkanje teka, bel jezik, slab okus, slab duh iz ust, neraz očiščenje, kolcanje, zgaga, glavobol, zlata žila, hipna slabost, motn e v jetrih, vranici in ledvicah, slabo čiščenje ali celo zaprtje, potem nika r ne oklevajte temveč telo dobro prečistite s prizanim sredstvom »PLANINKA« čajem Bahovec, ki je sestavljen večinoma iz najboljših planinskih zdravilnih zelišč.

Zahtevajte pa v lekarnah izrecno »PLANINKA« čaj Bahovec, ki se ne prodaja od rto, temveč samo v zaprih in pombiranih paketih po Din 20.— iz z napisom proizvajalca:

Lekarnar Mr. L. Bahovec
Ljubljana (Kongresni trg)

Odobreno od Ministratva za narodno zdravje v Beogradu, S. Br. 12399 od 20. julija 1933

izborne kakovosti se lahko dosežejo samo s pomočjo izbornega produkcijskega sistema. Po takem sistemu je urejena tudi imenovana industrija, ki se je uveljavila že po vseh večjih krajih s svojimi oblekami znamke »Tivare«. Cene so tako nizke, da se kupci kar čudijo. To je omogočeno z vzorno ureditvijo tovarne, ki sama izdeluje vse potrebščine za obleke ter silno ekonomično izrablja čas in delovne sile. Iz izdelane blaga se krojijo obleke za dečke in gospode vseh vrst in krojev. Vse izvršuje na tako zvanem letemem traku od tkalnega stroja do izgotovljene obleke v likalnici in oddelku za razpošiljenje. Važno pa je to, da pridejo izdelki v roke konsumentov naravnost brez vsakega posredovanja. Že v tovarni so za vse vrste določene stalne cene in po teh cenah se tudi brez vsakega tudi najmanjšega pribitka prodaja v prodajalnah »Tivare« obklet. V Ljubljani sta taki prodajalni na Sv. Petra cesti pri mestnem kopališču in na Mestnem trgu št. 3, kjer so na razpolago oblačila vseh vrst, za dečke in gospode, kakor so prispela iz tovarne.

— **Odlikovanje domače trdkice.** Na letošnji mednarodni razstavi v Bruxellesu je bila odlikovana naša domača, splošnoznana trdkica alkoholnih pijač Fran Zaletel iz St. Vida nad Ljubljano z Grand prix. Dobila je zlato kolajno in diplomu. Je to ena najstarejših trdkic te vrste, ustanovljena je bila že leta 1794. Podjetje je postalo zadnja leta zelo napredno in se je moderniziralo v vseh smereh. Veležganjarna in restlinska destilacija, pa ta sloves za svoje izdelke tudi zasluži. Zakaj kupovati drage inozemske likerje, ko pa imamo prav tako, če ne boljše domače blago? Trdkico prav toplo priporočamo in ji za njeno odlikovanje iskreno častitamo.

— **O sredstvih za hujšanje** se mnogo poveljuje in nepovoljnega govori. Ravno to leto pa je prišlo v promet tako sredstvo, ki niti na manj ne ovira pravilnega delovanja telesnih organov, je prijetnega okusa in presenetljivo izvršuje svojo nalogo. To so »Slatinske tablete Bahovec« za hujšanje, ki se dobijo v vseh lekarnah, proizvajajo pa jih lekarnar L. Bahovec, Ljubljana.

— **Pri bolečinah v želodcu in črevih ter prebavnih navajaj uporaba naravne »Franz-Josef« grenčice** prebavila k rednemu delovanju in s tem olajša prehod hranil v kri. Zdravniška strokovna mnenja podpirajo, da se je pokazala »Franz-Josef« voda posebno koristno pri ljudeh, ki se premoalo gibljejo. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— **Eden najbolj zdravlilnih čajev**, sestavljen iz naše najboljši, dobro poznane planinske rastline, je »Planinka« čaj Bahovec. Skoro ni mesta v naši državi, kjer ne bi ga poznali in zelo malo je takih sredstev, ki bi si v tako kratkem času pridobili toliko priznanj. Uporablja se proti različnim prebavnim in želodčnim motnjam, za čiščenje krvi in zboljšanje krvnega toka, proti motnjam v jetrih, ledvicah in črevih. Deluje popolnoma naravno in blagodejno, tako, da ga lahko tudi občutljive osebe prenašajo. Planinka čaj proizvajajo lekarnar L. Bahovec v Ljubljani. Poznaj ga tudi že v sosednjih državah kakor tudi v prekmorskih krajih.

— **Lepa pozornost vsakega veseli:** izkazali jo bodete, ako podarite kavo Hag v krasni božični dozi. Kava Hag je izborneša okusa, prosta kofeina in zato popolnoma neškodljiva. In kako se kava Hag šele v prazniški opremi lepo predstavlja! — Najboljše darilo k Božiču je zdrava, prava zrnata Hag-kava.

Z najmodernejšimi aparati opremljen zobni atelje dentista Ban Borisa

se nahaja odslej — Zg. Šiška, Celovška cesta 75 I. Tramvajska postaja: mitnica — v hiši gostilne »Pri Kmetu« — Telefon 23-75. — Postaja: mitnica. Ordinira od 9 do 1 in od 3 pop. do pol 7 zv.

Na željo tudi izven navedenega časa.

— **Zanimiv pojav** je priznanje naših gospodinj onemu, katerega so ljubile že njihove babice in matere, in katerega tudi one same ljubijo. To ni konzervativnost ampak priznanje, ki je prešlo v njihovo kri. To se opaža n. pr. pri sredstvu za čiščenje »Sidel«, ki se v vsakem gospodinjstvu rabi za čiščenje vseh kovinskih predmetov, zreal in oken. Sidel je postal tekom časa zanesljivo sredstvo, ki je obenem tudi naš domač proizvod.

— **Cenj. čitatelje opozarjamo na današnji oglas, Slovenska kuhinja v Beogradu.**

— **Da si nabavite DR. CERNETOV POSLOVNI KOLEDAR** je sedaj zadnji čas, zaloga se krči. — Din 30.— v trgovinah.

— **Posode nimate.** Centralna vinarna Vam nudi vino v svoji posodi najugodnejše.

— **Silno poceni in jako dobri plašči** — konfekcija Avgust Iglič, Ljubljana, Tavčarjeva 3.

— **Umetno in trgovsko vrtnarstvo** Ivan Čeh, Ljubljana VII., Gasilska 14, se priporoča za nagrobne in jubilejne vence po najnižjih cenah.

— **Neveste! Gospodinj!** Kuhinjsko posodo in porcelan, le solidno blago, kupite najugodnejše pri »Jeklo«, Stari trg.

Jesenice

Iz tovarne. Te dni so pričeli s podiranjem splošno znane trafike »pri Ančki« na Cankarjevi cesti. Na tej cesti sta bili letos odstranjeni tudi dve stanovanjski hiši in baraka dveh branjevcev. Vsi ti objekti so stali v območju tovarne in so se morali umakniti racionalizaciji obrata. — V obratu samem so v teku priprave za podaljšanje livarne, v mrzli valjarni pa se vrši velika modernizacija naprav.

Delavci žične valjarne zahtevajo izboljšanje akorda, a tovarna se temu protivi. V mrzli valjarni pa vsiljuje tovarna nov akord, a se temu delavci protivijo.

Sport

Zima je tu!

Bela zaenkrat še ni, toda led že imamo. Zadnji mraz bo za praznike omogočil vsaj enemu delu prijateljev zimskega sporta, uživati krasote zime. Led, na njem pa stotine mladine, to bo žal tose prvi pečat zime. Po mestu, kamorkoli stopiš, naletiš na vesele obraze, ki prenašajo iz trgovin v svoje domove tisto ljubljeno orodje, ki priredi človeku toliko radosti. Smuči nosijo domov, in v mislih doživljajo tisoč vse tiste radosti, ki jih bodo deležni, ko pokrije bela snežena odeja livade in strma pobočja našega gorovja. Zima s svojo nezrečeno lepoto, omogoči vsem tihim prijateljem sporta, da postanejo sami sportniki. Od tolikih sportnih panog, ki služijo človeku v okrepitev zdravja in mišičevja, ki dvigajo borbennost, je narava sama vsakomur omogočila, da postane aktiven sportnik. Narava, ustvarjena od Vsegaomogočnega, nudi vsakomur tudi v sportu to, kar je drugače prihranjeno samo za gotove ljudi. Plavanje poleti in smučanje pozimi, to sta dve panogi, ki so prav za vsakogar.

Velika je že armada teh, ki poleti polnijo obrežja naših rek in potokov, po zimi pa počivajo drugega tih pobočja našega gorovja. Toda zopet novi vstopajo v to armado, ki bo počasi zajela vse plasti naroda. Slovenci prednjačijo v dveh sportnih panogah, ki sta v najožji zvezi z naravo. Na to smo ponosni; kajti to je jamstvo, da smo zbirav in močan narod. Plavanje in smučanje boeta postala naš narodni sport. Kako smo še pred leti z zavistjo v sreč gledali slike in pod njimi naslove: Mesta na smučeh. Te slike so bile iz Norveške, kjer vsako udeležilo prepeljejo vlakci sto tisoče prijateljev smučanja iz mest v božjo naravo. Ni več daleč čas, ko bo tako tudi pri nas. Vsi tisti, ki sedaj prenašajo s takim veseljem svoje »sličice« iz raznih trgovin domov, in pa vedno večje število onih, ki še vstopajo, so najboljša garancija, da bo smučarska armada zajela ves narod. Se predno je nastopil mraz, so se napolnile telovadnice z onimi, ki že znajo smučati, pa so se hoteli pred zimo temeljito pripraviti na smučanje. Gimnastika, ponekod celo smučanje po »suhem«, je bila že letos parola tisočev. Sicer ti tisoči ne bodo nič boljše smučali radi teh gimnastičnih vaj, toda njihovo mišičevje je pripravljeno za delo. Svoje telo so privadili že v telovadnicah. Ko se bodo preselili, kadar zapade sneg iz telovadnic na bele poljane, jim njihova »bela kri« ne bo delala takih pregrevil ko lani. Telemarki, ki so jih pametni ljudje upeljali v smučarsko tehniko radi varnosti drevja in kristjanije, pa še dosti takih stvari, bodo šli dosti lažje.

Zima je tu, le sneg še ni dobil uvožno dovoljenja v nižave. Kakor hitro je dobi, se prične veselje, za katerega vedo le oni, ki so že v vrstah smučarske armade.

Nogometni tekmi med Ilirijo in zagrebško Viktorijo, ki bi se imeli vršiti o božičnih praznikih, sta odpovedani, ker je igrišče v preveč slabem stanju.

Za božična in novoletna darila se priporoča ugoden nakup

volnenga blaga za ženske obleke od Din 26- dalje blaga za moške obleke " " 40- " šifon tankih niti, mehko blago Din 9.50 sletenih jopie in hlač, vseh vrst nogavice, žepnih robcov, flanelastih odev, puha, perja itd.

Različni ostanki pod ceno

R. Miklauc „Pri Škofu“
Ljubljana

Pred Škofijo 3 — Lingarjeva ulica

Ko so ljudje prižigali luči po hišah...

Iz knjige Dimitrija Merežkovskega: Jezus nepoznani (1932)

Ko je tri mesece po Oznanjenju zapadel sneg v planinah, ko so napovedovale v Jeruzalemu prižgane grmade praznik tempeljskega posvečenja, in se je pričelo ljudsko štetje, sta odšla v Betlehem.

Naporna je bila zimska pot preko gorovja. Sneg, ki se je tajal na solncu, je še vedno ležal v dolinah, in na cesti so stale mlake. Mirijam je jahala osla, in Jožef je šel z raven. Včasih je stopal osliček s kopitom neprevidno v mlako in z blatom poškrapljal Mirijamino obleko. Bila je zelo utrujena, a ni marala počivati, temveč hitela naprej, ker je vedela, da bo kmalu prišla njena ura.

Pozno zvečer, ko so že prižigali ljudje luči po hišah, sta dospela v Betlehem, a nista dobila nobenega prostora v prenočišču, ker je potovalo toliko romarjev v Jeruzalem na praznik. Popsod, kjerkoli sta trkala in prosila, da bi ju prenočili, so so jima odgovarjali: »Vse zasedeno!«

Stari pastir je šel mimo in videl, da sta obstala pred zaklenjenimi vrati prenočišča, kjer so ju surovo odslovili. Usmilil se ju je in odpeljal pod milo nebo, kjer je imel v neki votlini ovčji hlev. Tu je rodila Mirijam svojega Sina, Ga povila v plenice in položila v jasl.

Telica je stopila k jasl, stegnila gobec k Detetu, Ga nepremično gledala s krotkim očesom in ogrevala s toplo sapo, ker je bilo med skalovjem hladno. Tudi osliček je prišel, a ne ta, ki je peljal Mirijam, temveč drugi, domači. Tudi ta je Dete pogledal z razumnim očesom, in ta pogled je bil razumljivejši od neštevilnih človeških oči, kot da bi že vedel o Njem ose, česar še niso vedeli ljudje. In med obema, krotko telico in razumnim oslom, je stal kot tretji Jožef, najbolj krotek in razumen mož izmed vseh ljudi na zemlji.

Dete v jasl, je zaplakalo. Osel je privzdignil dolga ušesa kot da bi poslušal. Telica je zamukala, kot da bi odgovarjala mati svojemu otroku. Jožef je stopil k Detetu, Ga vzel v naročje tako varno kakor prime berač dragulj in nesel Mater, ki

ki je spala v oddaljenem kotu votline. Mati se je zbudila, vzela Dete in Ga pričela dojiti. Ko so se Jožef, telica in osel ozrli proti Njima, so zagledali sredi temne votline dva solnce.

★

Prav v tistem kraju so pastirji prenočevali pod milim nebom in bili na nočni straži pri svoji čredi. Dva sta sedela ob ognju, a vsi ostali so spali. Noč je bila hladna, slana je pobelila kamne in travo. A stari ded in mali vnuk, pokrita z ovčji kožami, sta se stisnila med dva velika ovčarska psa in spala na goli zemlji kakor v topli postelji.

Točno opolnoči se je deček zbudil, pogledal nebo in videl, da žarijo zvezde tako sijajno in blizu kakor nikoli. Postajale so vedno sijajnejše in bližje ter se nenadno vsule z neba na zemljo kakor sneženi kosmiči. Deček je zakričal, pričel buditi starega, in vsi pastirji so se zganili. Ognjena burja je letela proti njim.

In glej, angel Gospodov je pristopil k njim in svetloba Gospodova jih je osvetila, in silno so se prestrašili. Angel jim je rekel: »Ne bojte se; zakaj, glejte, oznanjam vam veliko veselje, ki bo za vse ljudstvo. Rodil se vam je danes v mestu Davidovem Zveličar, ki je Kristus Gospod. In to vam bo znamenje: našli boste Dete, v plenice povito in v jasl položeno.

In v hipu je bila pri angelu množica nebeške vojske, ki so Boga hvalili in govorili:

»Slava Bogu na višavah, in na zemlji mir ljudem, ki so Bogu po volji.«

In ko so Angeli odšli od njih v nebesa, so rekli pastirji drug drugemu: »Pojdimo torej v Betlehem in pogledjmo to, kar se je zgodilo in nam je oznanil Gospod.«

In so pokleknili in se poklonili dvema Solncema v temni votlini — Sinu in Materi.

In pohiteli so, prišli tja in našli Marijo, Jožefa in Dete, v jasl položeno.

Slava Sinu, ki je bil rojen!

Slava Materi, ki Ga je rodila!

Amen.

Likovič Joža:

Hlapca Tomaža sveti večer

Poldan je odzvonilo. Zvon se je še enkrat zganil, nato je pa onemel v mrzlih linah, da se pripravila lačna družina vran in se poskrila v razkopanih linah. Končno se je vse potajilo, ostalo je le sivo nebo, šop brzojavnih žic, ki se pletu preko nizkih streh, vse črne in mrzle. Včasih prileti drobna snežinka, zapiska tanek veter, pa zopet belina, neizmerna belina, ki pokriva zemljo in naša srca... Še malo potrpljenja, pa bomo zapustili pisarne z zaprašenimi policami, porumeneli spij in vsi tisto nevšečnostjo, ki se ji pravi pisarniški duh. Tipkari so prišli v nedeljskih oblekah; gotovo se je našel že nekaj prazničnosti v njihova srca. Sluga je bolj zgodaj odnesel izgotovljeno delo; že smo si voščili vesele praznike in podali roke. Čas prihaja, v tovarni piska delopust.

Odložil sem spise in za hip prijetno zaspan. Kdo ne bi prislulnil? Saj so ravno trenotki pred prazniki najlepši; vse se pripravlja, da jih čim lepše preživimo. Nerodno trkanje me nenadoma predrami. Kdo bi trkal tako pozno? Dvakrat, trikrat! Da bi ga... Sredi lepih misli sem se zdrznil, tuj korak me je vrgel v sivo vsakdanost. Ozrl sem se proti nepričakovanemu došlec. Nadložen starček v pre-

dolgi suknji se je stiskal med pečjo in vrati. V zadregi ni vedel, kam bi pogledal. S tresočo roko je šel v lase in preko oči, kakor bi si otnil solzo; nezaupno je nameril korake proti meni.

»Kaj pa želite, oče?«

»Gospod!« je jecelje pristopil siromašni mož. »Nocoj bo svet večer, ko bo našel vsak človek prijazno kotiček, da se bo vsaj malo odpočil. Le jaz ne vem, kje sem doma, kod bom počival. Nikdo me ne bo poznal. Pravico iščem! Trije župani se me branijo in me pošiljajo od praga do praga. Saj ne prošim mnogo, le malo slame naj mi vržejo, da bo za te revne kosti. Srce je itak onemoglo in več ne čuti zaničevanja in zapostavljanja.«

Starček je bil resnično zelo slab in zgaran, potreben tople nege in izdatne hrane. Ponudil sem mu stol, na katerega se je težko spustil in odložil dreveno palico. Izvlekel je oguljeno poselsko knjižico in nekaj preležanih listin.

»K vam so me poslali, da razsodite, kam sem pristojen, kdo bo gospodaril starim kostem, kdo mi bo lomil kruh...«

Starček se je naslonil na rob mize in nepremično zrl v pobledelo pisavo na papirjih, ki jih je krčevito tiščal v rokah. Tako je nadaljeval — —

Ko so zunaj peli svetočeni zvonovi, me je pred sedemdesetimi leti povila uboga mati, v solzah in bolceti, v skritem kotu, da ne bi zaznal široki svet za njen greh. Bila je dekla kakor stotero drugih; služila je na marofu pod Krimom, po barju... Lepo je govoril in vabil. Čim bolj je bila strgana bajta, tem lažje je dobil delavca za mal denar. Včasih se je zadrževal do pomladi in se potikal v brezdelju. Tako je našel tudi mojo mater, ki je verjela njegovim sladkim obetom. Ko je prišel njen čas, da je spoznala in okusila gorje ter me rodila, jo je zapustil in prepustil sramoti.

Kam je hotela sama z menoj? Dala me je na rejo k tujim ljudem. Mnogo se je trudila in trpela, da je plačevala zame. Končno je onemogla in umrla. Ostal sem siromak. Ko sem nekoliko dorasel, so me vzeli v Kočenijsko za pastirja. Tedaj sem najlepše živel. Kaj sem vedel za bridkosti in težave! Spomladi so bile vse zarje moje. V čišmilju sem se sladkal z medenim »vinčkom« in sanjnil z belimi ovčkami na nebu, ki so tekale čez Pokojišče bogve kam. Vse me je razveseljevalo. Pličalka o

sv. Vrbanu, pisana butara cvetno nedeljo, nov klobuk, ki mi ga je kupil gospodar za velikonočne praznike. Spal sem v linah nad hlevom; moj dom je bil košček neba, ki se mi je smehljalo skozi zaprašeno okence. Najprijaznejše in najtopleše pa je bilo v hlevu o božičnih dneh. Ko so se razbistrile zvezde zorničke, smo hodili k zlatim mašam. To so bila nepozabna jutra. V modrikastem luninem svitu so spale zasnežene smreke, nič se ni ganilo, samo zmrazil je prišla z lazov. Domov grede sem nabiral mah, ki sem ga rabil za jaslce; postavil sem jih vedno tako, da so se videle po vsem hlevu. Zdelo se mi je, da se je še žival veselila tišine svetega večera. Čisto nalahko so sopli volji, konji so nehali hrzati, božja ljubezen se je dotaknila nevrednega stvarstva!

Čez dolga leta so me prišli med hlapce. Zvečer sem začel zahajati na vas, kjer sem prepeval in vriskal z ostalimi fanti, da se je odmev razgrinjal od Padeža do Vihre, katero komaj doseže zelena strela. Tedaj sem bil močan, moral sem odriniti k vojakom; ko sem jih odslužil, sem smel sesti za gospodarjevo mizo in med ostalo družino žličiti preni močnik. Odkazal so mi celo sveto kamro, kamor so preje spravljali žito in suho sadje... Oprostite, gospod, da vas zadržujem z malopomembnimi spomini. Skoraj bom gotov! Tako so tedaj potekala leta in zime. Opekal sem in onemogel, žulji na dlaneh so se začeli luščiti, delo mi je začelo leteti od rok. Sključil sem se, tudi oči so otrpale. Komaj sem mogel še malo popoziti na živino. Zadržal, ko so se zopet začele zornice, mi je odpovedal gospodar:

»Tomaž! Drugam boš moral pogledati. Na Stefanovo pride nov hlapec, mlad in čvrst. Kamro boš moral izprazniti. Morda dobiš na občini kakšen kot za onemoglo. Saj bi te rad še pridržal, toda rabim delavne roke...«

Milo se mi je storilo. Zdravje in moč sem pustil pri njem, koliko živine sem mu zredil, kolko košov sena sem prenesel! Pospravil sem svoje stvari in jih odnesel v stelnik. Šel sem na občino in potegnil županu svoje težave. Nevoljen je pregledal moje papirje; a police je vzel debele zapiske in prelistoval od konca do kraja. Težavna zadeva, sem mislil in upal. Toda zmislil sem se.

»Pojdi tjakaj, kjer si bil rojen! V naših knjigah nisi zapisan,« so je branil župan z obema rokama in

mi učeno razlagal postave. Šel sem trkat dalje; odpiral in stiskal sem se za vrata kakor beraški potegon, ki prosi božjakov. Sramoval sem se, kajti zvesto in pošteno sem služil. Toda moral sem dalje! Suh aneg je naletaval, v obeh me je ščemela belina. Kmalu bi zgrešil gaz. Nihče me ni vprašal, kam sem namenjen, samo sinitke so me spremljale in žalostno žvokale. Spraševal sem po županu. Pokazali so mi veliko gostilno s kamnito klopjo kraj vrat, kakor bi bila pripravljena prav za beraške ljudi, ki prosijo milosti in drobtin. Tam naj povprašam. Stopil sem v prostrano vežo, zadisalo je po prijetnem domovanju, vinu in svežem kruhu. Toda komaj sem otkal sneg raz škornjev, že me je naglala debela krčmarica:

»Kar poberite se! Kaj mislite, da sedimo pri polnih mernikih suhega zlata? Komaj odpravim enega, pa se pritepejo trije drugi. Samo daj in daj!«

»Kaj pa bi ti rad? So te prazniki prignali k nam?«

»Tomaž sem! Moja mati je služila na marofu. Kaj me ne poznate? V vaši občini sem rojen. Postaral sem se, ne morem več delati in služiti; nikoli vas nisem doslej nadlegoval. Pravijo, da bom dobil v vaši občini zasluženi kot. Nekaj sem s pritrgal od ust, hranilno knjižico vam prepustim, da ne bo nadlega ravno prevelika in usmiljenja zastoj.«

»Prav nič te ne poznamo,« se je pretegoval župan na pragu izbe, iz katere sem šel trkanje kozarec. Pokazal sem mu knjižico. Z debelim prstom je šel od pike do pike in odmajeval:

»Tako, tako. Rojen si bil že pri nas, toda tvoja rajna mati, ki te je dobila kar tako, je bila pristojna v ono občino... Tja boš moral...«

Odvedel me je pred hišna vrata in kazal nekam čez Ljubljano, kjer so samevale črne vrbe. Trkal sem v tretje. Zopet sem ponavljal svojo zgodbo. Župan me je srdito gledal in zadirčno govoril:

»Kjer si pustil zdravje in leta, tam naj te gledajo še na starost! Nikoli te nisem videl tod. Seveda! Ko se mu godi dobro, pozabi na svoje kraje, na starost pa privleče domov kup revščine in prazne malho. Kam naj te pa stisnem? Na preživnini jih imam že sedem, v hiralnici plačujemo za neke ljudi, ki nam jih je vsilila oblast, češ, da so bili pred davnimi leti tukaj rojeni. Ne morem ti pomagati.

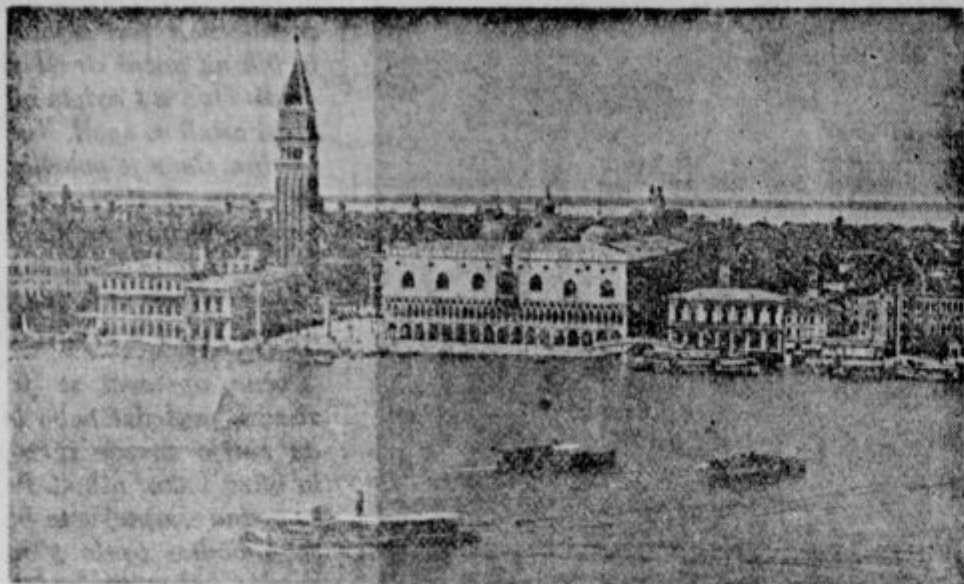
France Stok:

Sen ob Adriji

Na stolpu sv. Marka (Genezis)

Vzpel sem se na stolp sv. Marka, da spoznam obliko Venezije in bilo mi je, ko da gledam pod seboj vizijo iz pradavnine svetov, ko se je sredi tekočega kaosa prvič zgostila gmota in so v neugnanem vrtenju nastajali drug za drugim svetovi, ki so se v erodbežnem teženju trgali od osnovnega jedra. —

Slika pod mano: Samó voda in strehe in blato, ki se s težavo oprošča objema vodé. S strehami

kakor z želvamj pokrite in z gostimi dimniki najezene ploskve predstavljajo gmoto, ki je že dozorela do stanja življenja porajajočih in življenja vzdržujočih svetov, smaragdnó zelene, globoko sinje in bledikasto amazane vode pa so prvotni element, v katerem se godi to čudo porajanja svetov in v katerem se zgoščena in zgoščujoča se gmota nevzdržno vrti in se neprestano presnavlja. Slika pod mano mi kaže za večno vrtenje navito jadro osnovne gmote, mesto Benetke, za katerim se po spiralnih poteh kot sotekači vrte odtrgani in novi, šele trgajoči in oblikujoči se svetovi. Vsak trenutek pričakuje poroda novih svetov, novih oblik, novih sovrinov. —

V jedru pod mano se je osnovna gmota občutno zgostila. Jasno vidim napeto pero, Canal Grande, s katerim je nezana prasila navila to kolesje in ga pognala v nevzdržen tek. Kakor k hrbtnici ogromnega bitja se k temu nevzdržno poganjajočemu peresu stekajo vse notranje sile organizma v obliki poti in kanalov; tesno, podobno ograji hrbtničnih členov so se ga oprijele ograje stavb, v katerih nepregleden labirint razpade površje te gmote pri bližnjem pogledu.

Nazorno izraža ustvarjajoče večno vrtenje napeto pero Canala Grande, nazorno ti ga izraža poti, po katerih se poganjajo za njim odtrgani kosi, manjši svetovi: Po vrsti se lové za jedrom S. Giorgio, Giudecca, z lagunami in predotočji proti jugu in zapadu, pas lagun pred Mestrami, Murano, Burano, Torcello in Lido. Nazorno ti izraža vrtenje jedra, na katerem stojš, v daljavi na severu zeleni obroč trdne zemlje in zadnjih lagun, ki je ves zabrisan v jasnosti svojih resničnih oblik in daje samo moten vtis pogleda iz drvečega vlaka na vrsto dreves, mimo katere se voziš.

Vse se nevzdržno vrti okrog osi tega kolesa, stolpa svetega Marka, odkoder gledam. V smaragdnom praelementu morja se vrši to ustvarjajoče vrtenje in v vsak trenutek pričakuje, da se porodi nov kos življenja zmoežne gmote, nov svet. Kakor vizija iz geneze se mi zdi pogled na Benetke o lepem solnčnem popoldnevu, ko je nazornost zapadnih bregov zabrisana v svoji jasnosti in ves resnični, v svetlobi in senci kubično otipljivi svet neskončno jasno plava v brezbrežnem elementu morja. Kakor dih stvariteljske volje se nosi nad njim pražela po nastajanju in ustvarjanju in moje uho strmé lovi besedo večnega božjega dejanja: »Bodi trdina sredi vodé in loči vode od vode...«

Prevzet od veličine doznanja strmim in čitam s duhom, kakor je pisano v Pismu: »Trdnjo je Bog imenoval nebo... Bog pa je rekel: Zberó naj se vodé, ki so pod nebom, v en kraj in naj se prikaže suho. In zgodilo se je tako in suho je Bog imenoval zemljo, stoke voda pa je imenoval morja. In Bog je videl, da je bilo dobro... In Bog je ustvaril človeka po svoji podobi; po podobi božji ga je ustvaril, moža in ženo ji je ustvaril. In Bog ju je blagoslovil in je rekel: Naraščajta in množita se in polnita zemljo in podvržita si jo, in gospodujta... In Bog je pogledal vse, kar je bil naredil in bilo je prav dobro. In bil je večer in bilo je jutro šesti dan. Tedaj je bilo dodelano nebo in zemlja in vsa njuna lepota...«

Prevzet od veličine doznanja strmim in se čudim in prebiram znova in ponavljam: »... podvržita si jo in gospodujta!« Ali res doživljam večer tistega usodnega šestega dne in kakor Stvarnikovo

Kar nazaj se odpravi, če so te znalí žuljiti in izrabljati, naj te gledajo še v starosti.

Ne vem, če je govoril župan pravično, vem le to, da se danes vsakdo brani reveža.

Nazadnje sem potrkal v župnišću; duhovni goepod mi je poklical k mizi, da sem se malo pogrel in podprl. Svetoval mi je, naj grem v Ljubljano, tam bodo razsodili, kam sem pristojen. Tako sem prišel k vam. Sedaj pa razsodite, kaj se vam zdi —

Popisal sem njegovo zadevo in mu obljubil skorajšnje rešitev, kakor pač zahtevajo predpisi. Vdovin dar in malo tolažbe je bilo vse, kar je mogel najti pri meni. Ves sključen je zapuščal pisarno, morda s prijetnim upanjem v srcu, da bo vendar našel pravico in ljubezen, morda s solzo v očeh. Dolgo sem zrl za njim, snežinke so se po redno lovile okoli njega...

Tak je bil ta sveti večer, ko je prišel k meni hlapec Tomaž. Kakor Kristus na svet, ki ga ni hotel poznati...

tkrat danes moje oko zadovoljno boža obliko za obliko in se omamlja od spoznanja možnosti, ki jih je večna volja položila v to čudovito sliko nastajanja svetov? Saj menda ni človek nikjer glasneje odgovoril na božji poziv »podvržita si jo in gospodujta!« kakor tukaj!

Zatopim se v mistiko beneške zgodovine: Ko so se sredi prvega tisočletja našega štetja vrata Italije po razpadu obrambne organizacije rimskega

imperija na stekaj odprla ravno na strani naše slovenske domovine in je vse bežilo pred uničujočim ognjem in mečem narodov s severa in od vzhoda, so se latinski begunci umaknili na neveljavni in nestalni svet lagun, katere so tvorile od izliva Pada do izliva Soče element, ki je še kolebal med znanjem celine in morja, svet, ki je deloma še danes v stanju kakor tisti dan, ko je Bog ukazal, naj se zberó vodé, ki so pod nebom in naj se prikaže suho.

Proces te ločitve se vrši tu še danes prav tako kakor se je vršil pred poldrugim tisočletjem, ko se je nanj umaknil človek brezdomec, da uresniči božji ukaz: Podvrži si jo in gospoduj!

Laguna, ki je kolebala med celino in vodovjem, je moral osvojiti, utrditi in zavarovati pred vedno jo ogrožajočim osnovnim elementom, da bi mogel varno prebivati na nji. Zatonila je zvezda antične Padove in Ogleda, tu pa se je človek zopet strnil v organizirano obdino, da je bil lažje kos težki nagoli osvoboditve nove zemlje. In ko je po polstoletni borbi ločil celino od vode, je strnil ob Rialto, jedru sedanjih Benetk, vse zarodke nove moči, ki so preživeli veliki zgodovinski potop na celini, tu ali tam arodi lagun v Grado, Herakliani ali Malamocco. Ob grobu svetega evangelista Marka, ki ga je proglasil za patrona svojega mesta in svoje moči, je utemeljil svoj novi dom in zasanjal konec prvega tisočletja po gospodstvu nad zemljo. Na visku svoje moči se je povzpел do ene izmed svetovnih moči in šele naš čas je L. 1797 z brezobzirnostjo svojih načinov končal dobo beneške samostojnosti.

Pod menoj se razprostira sedaj mesto, ki je bilo trdnjava te čudne zgodovine in je sedaj ena najzgovornejših priči o moči človeškega duha.

Ko gledam nanje, se mi zdi podobno množici ovac, ki so se stisnile druga k drugi in z glavami iščejo k sredi, kjer je srce tega mesta, trg svetega Marka. K temu srcu poljejo neugnano občutki in utrupi življenja tega mesta. Od vseh strani se zbira sem po kanalih in stezah, preko mostov in trgov, po suhem in po vodi, skriti v sencah hiš in se sproščajo tu iz svoje pačevinaste mreže v občutju velike razkošne lepote. Priliv in odliv vseh življenjskih sil okrog tega srca je tako silen, da se mu brez oporekanja pokori vse življenje tega mesta. To srce vse prečuti, s svojim ognjem vse prepoji.

Tu ob trgu sv. Marka je glava Benetk, cerkev sv. Marka, ki vse prežanja in vse premisli, ki uredi zbegano misel ali omahujoče čustvo z zdravilom, ki ga je zmoežni samo svet mistike, ki je z vseobsegajočo domišljijo ustvaril intimni, vsega vsakdanje stvarnega očisti svet njene harmonične notranjstvene.

Tu ob trgu sv. Marka je tudi oko Benetk, stolp sv. Marka, ki bdi in gleda za vse svoje mesto. Enkrat je omagal in se je v ometi utrnil žarek luči njegovih oči, a se je z nezmanjšano silo zopet pognal pod nebo v zavesti, da je v ravnini in ploščini morij in step potreba bistrih oči in ostrih ušes.

V okrožju trga sv. Marka se začneja hrbtnica Benetk, Canal Grande. Kakor za pogon navito pero se je vgnezdil v gmoto mesta in sprejema in polkita do skrajnih mej mesnega telesa nebroj tenkih živec, vije in stez, nebroj tenkih in večjih žilic, kanalov in tokov. Nemirno tekajo sem in tja ti in oni, se preskakujejo po mostovih, zbirajo po ploščadih in trgih in urejajo tok življenja Benetk.

Do skrajnosti nervozno in tenkočutno je to čudno mesto, organsko ustrojeno do zadnje mišice in — lepota.

Lepota pa je amotnost, lepota je skladnost volje in dejanja, misli in čustva, vsebine in videza.

Kljub igrivi ljubkosti, ki potnika predvsem objame v Benetkah, je tu vse smotno, iz temeljev vse tenko preračunano in dobro premišljeno; vse je plod stvariteljske človeške volje in skrajnega napora razuma. Zdi se, ko da se je duh preutrudil, in ko je zagledal dovršeno sanjo svoje misli pred seboj, bi se sedaj neprestano samo igral. Benečanski videz je neprekosljiva ljubka igrača, vse je odsev tistega zadovoljstva, ki je navdajalo Boga sedmi dan, ko je počival od svojega stvariteljskega dela. Potnik, ki hodi po beneških ulicah, ne opazi sledov napora duha, ki je vse to zasnoval in v obstoju zavaroval, njemu se zdi celo mesto kakor velika igrača. Ko hodi po teh stezah ali se vozi po teh kanalih, neprestano sanja, doživlja in dojema brez napora, brez truda. Kakšen početk zmogostavne igrive domišljije je uresničil v cerkvi sv. Marka!

Kako smaguje igra nad zakoni k zemlji prikovane gmote v zunanjini palače dožev! Sama igra najsmelejše fantazije je ves veliki kanal in igra domišljije, skup ostrih domisle je vsak kotiček velikih in malih Benetk!

Lepota je skladnost vsebine in videza, lepota je skladnost volje in dejanja. Benetke kažejo to skladnost na vsakem koraku in so opojno lepe.

Lepota je skladnost vsebine in videza. Vemo pa, da je lepota neulovljiva in je ne ujame ne račun ne prodirna misel. Tako je lepota prav za prav videz sam.

In neulovljivi, bajni videz sam so vse Benetke. Kakor, da je še vedno prvo jutro po velikem rojstvu človeštva! Ko da je še vedno tisti dan, ko se je človekovo oko prvič zazrlo v svet in zanj še ni bila izvršena ločitev nebesnega oboka in vode in se prva celina še vedno negotovo ziblje sredi voda, iz katerih se poraja! Vse pijano je še to oko, NR se ni ustalilo zanj in se zdi, da se še vedno vse ziblje na vodi, po kateri se poigrava gondola, simbol tvoje sanjajoče misli. Črna, lahko polzeča, dotikajoča se površine vode drži in se ziblje podobna zibel, v kateri je popotnik podoben Adamu, ko je prvič začuden pogledal v svet.

Vse je videz tod: ne več ali je na vodi, v nji ali v zraku, ne več, odkod raste in kje se končuje — velik videz, ki se ti izmuzne, kakor hitro sežeš po njem in ga skušaš vsaj s pogledom prikleniti na trenutek treznega opazovanja.

Neulovljivi, brezoblični videz, po neskončnih poteh blodeči kaos je oče tega mesta. Duh se je vsidral v njem, človeška stvariteljska volja je prodrla vanj, ko sta bila že ločena v njem po pravolji Stvarnikovi voda in zrak in je voda začela deliti trdino. Nad vsem je zavladal ta duh in je celo praelementa vode in zraka ujel v zakone vidnih in otipljivih oblik. Po mili volji si sedaj poigrava z njima, čeprav sta oba brezoblična. In tako so postale Benetke klasično mesto stekla, igrivega, vsaki obliki se pokoravajočega sinu prozorne, podajne tekočine in iz notranjščine oblikujočega zraka. V beneških in muranskih delavninah doživlja popotnik čuda igrive iznajdljivosti, ko ti sapa, pognana skozi pihalnik v prozorno kapljo steklevine, naraste kot mlo mehur, ki se otrok z njim zabava; vsako poljubno obliko sprejme in jo spreminja po volji pihalčevi od pravečine krogle do gibke, sloke živalice. Duha Benetk, prastvariteljski nagib duha božjega, ki je plaval nad vodami, preden je oblikujoče posegel mednje, snuje tu še vedno kakor tisti prvi dan. Steklo in mozaik sta pristna otroka tega miljeja. —

Spoznavam in gledam: moje oko boža z ljubeznijo vsako obliko, ki se mu nudi in se opaja na resničnosti bližine in mamljivem videzu daljine. Gledam: kakor želve so gosto polegile pod mano hiše, z dimniki gosto najezene; v veselih vriških kupol cerkva se sprošča težka gmota pod sonce in trepetajoči zrak. Tam dalje pa nič kakor voda in zrak in laguna. Smaragdni pas na severu znani tuji drugi svet trdne zemlje. Od severovzhoda doli sledim potom beneške zgodovine: Grado, Herakliani, Torcello, Murano — do križišča potov sedanje in preteklo beneške resničnosti otoka smrti sv. Mihaela med mestom steklarjev Muranom in mestom lepote Benetkami. Podobna črni rakvi na veliki črni zibel se ziblje samotna gondola od Fondamentov novih proti otoku mrtvih. Vidim jo, kako omahuje sedaj sem, sedaj tja kot da se pti boji, a jo nepremagljiva sila neprestano naravnava v njeno smer, pokopalniški otok Sv. Mihaela, patrona v večnost se selečih duš. Z gondolo omahuje in sanja moja misel in zazre prikazen Boecklinovega »Otoka mrtvih« in njegovega čudovito privlačnega vzora, otočka Pontikonisija pri Krfu, mimo katerega sem pred letom presanjal najlepše morsko pot. Ostro obzidan kakor trdnjava leži pred menoj otok sv. Mihaela, podoben kristalu večne, ostrozajete misli, ki je okamenela v zaletu svoje jasnosti in veličine —, kakor krsta na črni zibel plava proti nji črna gondola, omahuje na svojem potu in izginja za ostrozarisanimi zidanimi otoka. Pa že tava za njo druga, pa tretja — neskončna procesija žalostnih misli, tavajočih po opolzkem srebru voda, neobčutnih za topla zlato vselega solca.

San Michele, otok mrtvih, križišče sedanje in preteklo resničnosti Benetk, okameneli kristal misli spoznanja minljivosti življenja, veselja in žalosti, slave in bede, smeha in jok. —

Pa sem odtrgal oko in sledil vršanju, ki je trkalo na moje uho iz globin in se zazrl v srce tega mesta, trg sv. Marka.

Jate golobov vzlétavajo nadenj, množice ljudi se prelivajo čez en kakor val, ki se zaganja sem in tja. Ne poznam lepše dvorane od trga sv. Marka. Kadar zarja zahajajočega solca pozlati mozaike in rože fasade cerkve sv. Marka, se spremeni ta trg v kapelo. Vse ostrmi kakor pred svečano razsvetljenim velikim oltarjem. Ko ga v lepi, jasni noči, v kateri je nebo nad njim globoko kot najgloblje morje, zalije mesečina in se godba odbija od njegovih stebriščnih sten, vidiš samo resno, kristalno zaprto prostornino, samo na eni strani švigalo podobni zubljen velikega požara pod nebo lok, stolpički in vrhnje rože fasade sv. Marka.

Odgoraj je cerkev sv. Marka s svojo fantastično fasado in nič manj neresničnimi kupolami podobna veliki igrači. Fasada pa je v žaru večernega solca kakor velik šopek evellie.

Otdod in v tem okolju sem doživel skrivnost palače dožev, ki se mi je doslej še vselej izmuznila: Tu sem spoznal, da ni nelogičnosti v njeni arhitekturi, o kateri trdijo modrijani, da je na glavo postavila osnovni zakon arhitekture. Odkar sem spoznal večno se prelivajoči videz kot osnovni element beneške lepote, se mi odkriva prav v nji višek tega načela: Za grobe oči vsakdanjega gledavca nelogično in nemogoče na čipkasto rahlost pritičja in nadstropja položena težka kocka gornjega nadstropja je kljub svoji gmotni sklenjenost —, pana vse teže in masivnosti, ker je njena površina spremenjena z vzorcem, vpletenim v sestav njene ploskve, v pester, lahek zastor, obešen nad čipke podstavka. Nobene težine in nobene nelogičnosti ne najdem več v nji: Palača dožev je najvišji izraz načela videza beneškega miljeja in njegove likovne umetnosti. —

Gledam in iščem navzdol: Pomedzeto potiskava morje in mi vabljivo pomežikuje, poslavljajoč se od dneva. Kakor iskri konji se prestopajo ob bregu gondole in komaj čakajo, da jih spustijo na pot. Vabijo, vabijo, da bi se sanji predal in da bi kot tu neprestano se prerajajoči Adam na gibkem

elementu njihovih poti začuden pil lepoto ustvarjenega sveta.

Toda še me mami pogled, še se iskaje v krogu vrtil, išče v daljine do zadnjih obzorj, išče v teanine kanalov in stez in išče in obnavlja mikavno bogastvo mravljišča pod menoj. Ob renesanski fasadi cerkve sv. Čaharije za sv. Markom se vstavi in misli na Dalmacijo, kjer je isti duh v družbi s slovanskim ustvarjal beneški sorodno kulturo, ko je še tema ležala nad Balkanom in se je srcu Evrope bližal nasilnik od jugovzhoda.

Iščem naprej, kjer mi Riva degli Schiavoni, največje obrežje Benetk, o mojem rodu baje. Schiavoni — iz Dalmacije, iz Hrvatskega Primorja, iz Slovenske Benčije, iz Gorice, Istre in Krasa — so cepali kakor vešče v luč kulturnega ognjišča Serenissime. Bili so to umetniki kakor Andrej Medulič Meldola, bili so ukaželjni dijaki iz Režije, Tolmina, Brd, Trente, Krasa in Istre, bili so trgovci in težaki, pa gotovo tudi mlada kri, ki ji doma življenja bilo ni. —

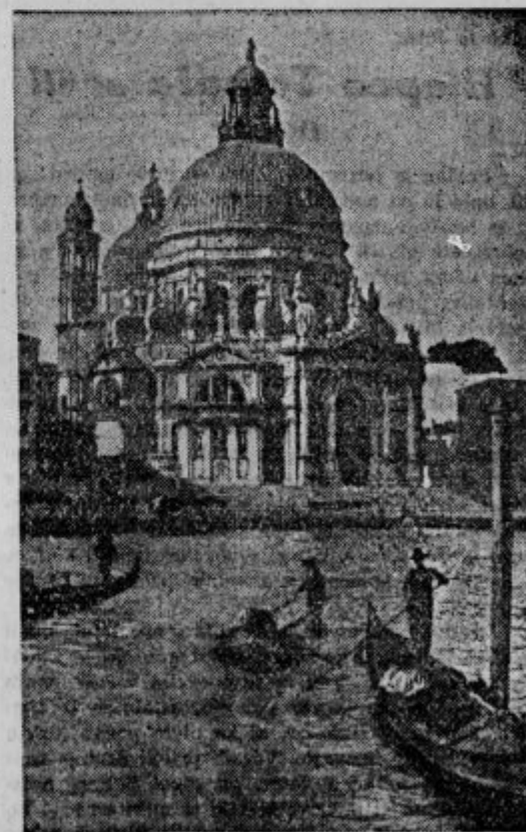
Riva degli Schiavoni: Pravijo še več, da so na ukaz Serenissime celi gozdovi zapustili kraški krš in se sem preselili, da bi njih jedrnat hrasti utrdili nestalna tla in da še danes nosijo ves ta prelestni videz in ga čuvajo, da ga ne izpodje in ne požre prapočrečni element vode kakor je požrl Herakliano. Zdi se mi, ko da na naših ramah sloni prelestna sanja Venezije, prelest, ki je mik in uteha lepote žejnemu svetu, da smo mi Slovani tisti Atlas, ki je podstavil svoja silna pleča, kjer bi vsaka druga omagala.

Pa mi zabodi oko od Rive v labirint ulic in stez proti severu, kjer se nahaja Furlanska steza, da poiščem cerkvico S. Giorgio degli Schiavoni; cerkvico, ki spominja na dalmatinske mornarje in je pristno slovansko skromna naznanj, naznотraj pa nudi enega najpriščišče ugašenih prostorov, kar sem jih videl. Viktor Carpaccio, največji pesnik med beneškimi slikarji, je v njen topli leseni oboji sten in stropa naslikal legendo sv. Jurija, sv. Trifuna in sv. Hieronima, sv. Jurija, mističnega junaka, ki je premagal zmaja poganstva in rešil smrti devico, sv. Trifuna, ki je ubil baziliska, ogromnega močera, ki je pustil Albanijo, sv. Hieronima, velikega učenika, ki je prišel nekoč od mej Dalmacije in Panonije. S. Giorgio degli Schiavoni je pristno slovansko srce sredi Benetk.

Kje vse je neki slovstvo in posebej slovensko v beneškem mestu, v njegovi krvi, v njegovi zgodovini? Na uho mi bijejo imena Schiavonov, Carso, Carnia, Udine, Dalmacija, Mocenigi, Gradenigi — in vem, da Serenissima izteza svoje prste čez Furlanijo do Koroške, čez Kras do Ljubljane, čez Istro v Dalmacijo, do Grčije in globoko v Balkan. Sledim jo po zvoniču sv. Marka, ki so ga v posnetih stavili tudi med Slovenci, sledim jo v delih Frančiška Robbe in drugih kamnosekov, ki parjev in arhitektov v Ljubljani, Celovcu in Zagrebu, sledim jo v Tintorettovi sliki sv. Miklavža v Novem mestu in se vprašujem: Moja kri, kje si ti v Benetkah? Ali smo res kakor naši hrasti samo pleča, na katerih sloni slava in lepota Benetk? Pogosto se mi je zdelo, ko sem se drenjal med njimi in so mi nerazločni glasovi njih govorice udarjali na ušesa, kakor da sem med svojimi ljudmi in da poslušam prirojeno mi melodijo besede, ki živi v tožno lepi govorici zvenčnega venč v Slovenski Benčiji, ali v govorici Brd, Gorice, Trsta in Krasa.

Slavi in procvitu drugih smo darovali svojo jedrnat hraste, svojo srčno kri in ji podstavili tako tudi svoje hrbe, da se ne zruši v prablasto laguna. Kakor cerkev S. Giorgio degli Schiavoni tone v morju okrožajočih jo stavb in je moje oko ne more doseči in jo samo s srcem slutiti, tako je naš element utonil v tem morju. Nežnejšega duha in globljega čustva pa ne srečaš v Benetkah ko v toplem, mistično poltemnem prostoru cerkve slovanskega sv. Jurija in ni je lepše legende vpodobila umetnost kakor je tista na njegovih stenah in iz poetične duše istega Carpaccia izrastla nepozabna legenda sv. Uršule v akademiji.

Cel krog po Benetkah je obhodilo moje oko in se je spočilo pri cerkvi S. Maria della Salute, na

začetku velikega kanala, kjer je kljub Palladiju Longhena dokazal, da se da tudi najtežji barok prilagoditi beneškemu načelu videza in v nji ustvaril enega viškov beneške likovne fantastičnosti.

Utrujenjo zaidé moje oko od nje v zaliv svetega Marka in si poigrava z bleščočimi valovi proti vzhodu, kjer jo vstavi dolgi odbojnik zaliva sv. Marka, nizki, razvečeni Lido. Na tej strani pred njim si poigrava solnčna luč v mirno se zibajočem valovanju vodé, tam onstran pa se noč in dan besno zaletava v ta odbojnik odprto morje in gode in buči svojo večno pesem v čudovitem, dušo prevzemajočem ritmu. Noč in dan tava vanj; tih, potuhnjeno se plazi enkrat in ga nenadno naskoči kakor besen

P. Roman Tominec OFM:

Rozmarijini prazniki

Pokopališče pri sv. Krištofu sedaj razpada. Le malo grobov je še, ki se zanje brigajo svojci. Pa ima prav ta zapuščenost, zaraslost in onemoglost starih cipres svoj poseben čar. S strašno, bolešno silo me vleče večkrat tja, da prebiram že izprane napise, da si z vso živahnostjo izpišem posamezne člane družine: očeta, matere, otrok, sorodnikov, ki večkrat v istem grobu pokojno počivajo, ko se v življenju nikoli niso razumeli.

Na desni strani od glavnega vhoda je stal še do zadnjega star bezeg. Pod drevesom sem opazil ploščo brez vidnega napisu. S precejšnjim trudom sem razmaknil veje in začel razbirati napis. Prav na vrhu je bila krona s sedmimi rogljički. S svitnikom sem si nato zopet sestavil celoten napis, ki dobesedno slove

HIER RUHET SANFT IM HERRN
UNSERE SÜSSE ROSMARIE. IM LEBEN
UNSERE FREUDE, IM TOD UNSER LEID. AUF
WIEDER-
SEHEN IN DER EWIGKEIT. WO VIEL
LIEBE, DA VIEL LEID... (nečitljivo) 1895.

(Tukaj počiva mirno v Gospodu naša sladka Rozmarija. V življenju naša radost, v smrti naša bridkost. Na svidenje v večnosti. Kjer je velika ljubezen, je tudi veliko trpljenje... 1895.)

Kaj utegne biti za tem napisom? Sladka bolečina davne ljubezni? Nesreča? Zalost za smrti grenka? Tako živo sem si zaželel vedeti, vedeti, brati za tem kamenom pokopano skrivnost, zapečateno in življenju odvzeto bolečino.

Povsem slučajno smo se nekaj mesecev za tem razgovarjali v neki družbi, da je umrla stara gospa baronica g. A. M. In da je pustila polno skrinjo knjig in starih pisem, ki se zanje nihče ne briga. Da je škoda takih starih spominov... Drugi je pristavil: stara šara. Jaz nisem rekel ničesar, pač pa mi je tisti hip nenavadno živo stopil pred oči oni nagrobni kamen pri sv. Krištofu. Ker nisem takoj prišel na misel, da utegne biti za tem kak duševni koneks, se za misel nisem posebno zavzel. Naslednje jutro se zgodaj prebudim in zopet mi z vso natančnostjo stopi pred oči stari bezeg, nagrobni kamen z izpranim, obledelim napisom. In zalem krona. V tem hipu se združijo s to predstavo spomin na večerašnji pogovor o ostankih g. A. M. Takoj sem sklenil, da še danes posestim staro in zvesto njeno služabnico, ki je imela do smrti v isti hiši stanovanje. To sem že večeraj zvedel, toda nisem pripisoval temu nobene važnosti.

Ko sem stopil v stanovanje postarne žene, me je obdal oni vonj domačnosti, ki ga imajo le posamezne zelo kultivirane družine. Kjer celo najbolj vsakdanja stvar, drugje bi bila z vso neizprosno banalna, dobi svoj mik in svoj čar. Mislim, da je to moč tistega genija, ki ga imenujemo z domačo besedo zraslost s preteklostjo in volja do sporočila očetov.

Zena, pravi tip onih zvestih duš, ki celo življenje z nesebično vdanostjo služijo in si celo posamezne navade svojih gospodarjev osvoje ter ljubo-sumno istovetijo časti hiše in rodbine s svojo lastno častjo, me je sprejela prijazno. Nekoliko naglušna, se je sklanjala vedno naprej proti meni in z malce visokim, vendar ne neprijetnim glasom, je vprašala, kako da se zanimam za stare papirje. Ker drugega odgovora nisem vedel, sem enostavno pokazal na srce, češ, da tako čutim. Nisem bil sicer popolnoma gotov, da me bo razumela ali da bi to upoštevala, pa sem vseeno to kretnjo napravil. Ona pa je brez besede vstala, pogledala me je s pogledom, ki bi ga imenoval — pretresljiv — in odšla v sosedno sobo. Čez čas prinese zveženj orumenelih listov in leseno šatuljo. Brez besede položi predme in čaka, kaj da porečem. V tem hipu pade en zveženj na tla, pisma se razsulejo. Oba se spogledava. Nato pa meni ostane oko na kroni s sedmimi rogljički in slika z groba pri sv. Krištofu. Prebledel sem od ganotja. Kaj če je to »ona«?

Nato sem bral, seveda vse bolj podrobno, sledečo zgodbo ljubečega in trpečega srca »naše sladke Rozmarije«.

»Danes je 12. december 18... Zunaj je oster mraz, sneg prav rahlo naletava. Ker je moja mala Rozmarija pravkar zaspala, lahko pišem. O čem? O njej? Da, o njej. Saj je moje edino upanje, edini žarek, edino solnce... Kaj sem napisala? Kako da si upam danes na glas misliti? Če bi to bral moj zakonski mož, bi se razžalostil. Ampak jaz ne morem zato. Zakaj pa so me sili... Nočem misliti na to, nočem. Pisala bom o Rozmariji. Njej in sebi pesem.

Čez dobrih osem dni bo že tri leta stara. Če je to sploh mogoče? Da sem vse to prestala? Da, ne gredo proč te mučne misli!

napadalec; ali pa pridrvi z daljnim zaletom in srditim bučanjem kakor nevihta, toda vselej obnemore v mehkem, podajnem elementu pešene vzhodne obale otoka. Čudim se, da ga ni še odplavilo in vem: Lido je čuvar miru sv. Marka!

Zaupaj, Marcel!

Paux tibi, v ta tisočletni mir, odkar ga varuje sv. evangelist Marko s svojim ponižnim levom, ki opira svojo težko tace na odprto knjigo, se vrača moje oko v središče Benetk in se zazre podse: Fasada cerkve sv. Marka gori v večerni zarji kakor prelesten oltar, okrašen s cvetjem in steklenino. Zastave vejejo na visokih drogovi, ko da je zavlada nad svetom večni mir in bo večni praznik. Zvon sv. Marka se razmaje in se njegov glas nosi nad strehami in kupolami. Večer se krasi s steze, na trge in v kanale. Gondole pred Piazzetto so kakor iskri črni konji, ki se privezani nervozno prestopajo na mestu, a ko jih osvobodíš, se s ponosom in veseljem poženo po svojem elementu, zeleni vodi. Druga za drugo dirajo v kanal in ozke pretoke, pod mostove in v zatišja, gondolier prepeva svojo ponosno pesem, po dvoriščih in ulicah pa se oglašajo samotni peveci.

Trg sv. Marka je kakor velik portal z nebrojnim izhodiščem v skrivnostno življenje. Golobje, ptice Afrotide, Irfotaje nad njim in sedajo zaljubljenec na rame. Kajti zaljubljeni, ljudje polni sanje o življenju in njegovih prelepih hodijo skozi ta vrata v življenje.

Da, tri leta. In letos se mi zdi, da bo prvič praznike doživela s polno zavestjo. Ko sem ji zadnjič pripovedovala o male mjezuščku, je s solzami v očeh velela: »Veš, če bi bila jaz Bogee, bi čisto drugače skrbela za malega Jezusa. In za njegovo mamico. Vse bi bilo že pripravljeno, ko bi prišla na zemljo.« S težavo sem ji dopovedala, da je to skrivnost. »A skrivnost? Kajne to je tako, če jaz stopim čisto k tebi in na uho zašepetam: psi, psi... Taka skrivnost?« — »Ne, še večja!« — »Kako večja?«, še bolj po tihem: psi, psi?« Da, sem rekla, da preneha z vprašanji, ki nanje odgovora dati ne znam.

20. dec. 18... Rozmarija je 3 leta. In jaz že 26 let. Ali je to veliko? Ali je malo? Mislim da zelo veliko! Vsaj zame.

Rozmariji sem kupila dve vrtinici: belo in ru-dečo. Vprašala me je, zakaj danes rožice. Pa sem ji povedala, da je njena mamica pred tremi leti veliko, veliko trpela zavoljo Rozmarije. Ker pa je vseeno iz trpljenja Rožica prišla k nam, zato sem ji kupila za spomin rože. Čez čas: »Ali si res veliko trpela? Toliko?« in je pokazala s prstikom do ramena. Prikimala sem.

»Mamica, ali me imaš zelo rada?« — »Seveda, toda kako da to vprašaš?« — »Veš mamica, ker si zavoljo mene trpela, sem mislila, da me ne maraš. Veš, ampak jaz nisem kriva, res ne.« Pri tem je položila prstek na usteca in me pogledala z dolgim, ljubečim pogledom.

Mislil, da sem malo zardela pred tem pogledom. Nato pa sem jo privila k sebi in poljubila. »Ti sladki moj srček!«

24. dec. 18...

Rozmarija spi. Ze eno uro čakam nanj. Georg nima niti na sveli večer zame časa. Naj bo, Bog že ve zakaj. Rozmariji sem morala razplesti laske in nato odeti oni svilnati sinji plašček, ki ji tako zelo pristaja. Nato je pokleknila k jasicam in pod drevesce ter igrala Marijo. Njena punčka je bila danes odeta v eno samo plenico. In še to je izbrala že zakrpano. Ko sem ji rekla, da lahko novo dobi, je dejala: »Če Jezus nima boljše, tudi jaz nočem za punčko.«

Prej sem jokala. Otrok že sluti moje trpljenje. Prišla je k meni, mi dala okoli vratu rožice in rekla: »Mamica, nič ne jokaj, saj sem jaz pri tebi.« O, moj otrok, da bi tebi enkrat lažje bilo.

Ta žena je morala veliko trpeti. Vsa njena tolažba ji je otrok Rozmarija. Od nje raste. Listi imajo nekele zgodbe iz njenih otroških let. Jaz pozabem samo praznike v letih doraščanja.

Ne vidim, kaj se godi po ulicah in trgih: mogoče se ljudje pripravljajo k prazniku, k nepozabni procesiji praznika Odršenikovega, ko si bodo za en dan postavili lesene mostove preko velikega kanala in preko Giudece in bo vse redno življenje za en večer zastalo, zato da se v miru in slijaju pozabavajo; mogoče se pripravljajo na veliki praznik grozda ali praznik rib; vem pa, da po osterjih tudi brez tega slastno jedo male ribice in ostrige in jim črno vino nostrano in veronese in čistite in toscano užitek sladi.

Vse je kakor v sanjli!

Ali bo večna ta sanja, ki nas toliko opaja, ki nas toliko približuje prvim utripom življenja svetelja? Ali ne bo nekega dne morje pogoltnilo vsega del, povzročilo Benetke kakor je Heraklano? Ali mogoče vsa ta lepota počasi ovenela in utonila v pozabo kakor trudni zaspji v nirvano nečutja?

Le eno se mi zdaj blasfemija: Da bi človek v svoji razdvojenosti kdaj poslal ptice z motornimi srci nad to mesto in bi brezčasno uničil, kar je v stoletjih s trudom ustvaril!

Zaljubljeni hodijo skozi ta vrata v svet spoznanja dobrega in zlega. Tam, kjer bo nova Mussolinijeva cesta dosegla to mesto, bi postavil Rodinova »vrata pekla« in bi za večno ločil kraljestvo golebice od kraljestva celine, kjer raste drevo spoznanja s strupenim vonjem svojih cvetov in sadov.

4. aprila 18...

Rozmariji je že dvanajst let. In njena mama je že siva. Trpim veliko, toda otrok mi je v tolažbo. Vse lahko z njo govorim. O vsem zna molčati in kako zna ljubiti! Kar strah me je, če se bo enkrat razvnelo! In nečimerna je postala. Ze sem jo morala karati zavoljo tega. Lep otrok je res. Temne lase ima in svetle oči. V telo je drobna in vitka pa zdrava. Ko jo je naš zdravnik dr. Rošan preiskal, je dejal: Drobna reč, kakor porcelan iz Meissena, pa zdravo jedro.

Začuda rada moli, in kako je globoka! Včasih, ko greva na sprehod, mi pove svoje misli. Tolaži me, da moram iti preko vsega, kar me teži. Mama, človek v trpljenju raste, sem brala. In veš kako raste? Meni se zdi, da na ta način, kakor kruh okusen postane, če vzhaja. Vse se v njem trga. Tedaj mrtvo testo oživi. Tako Bog z nami dela, in s teboj!

Poredna je tudi. Naša postrežnica je malo lena. Zadnjič je tožila, ker gre ravno k praznikom in bo več dela, da ne zmore težjih del in da bo treba še eno dobiti. Ker že poznamo to njeno bolezen, vedno dobim še eno dekle za par dni. Rozmarija pa jo sočutno posluša, zvečer pa pokliče dr. Rošana k nam na dom in mu nekaj šepeta. Jaz sprva še niti pazila nisem, kaj imata. Nato pa je dr. Rošan odšel k naši »bolni« postrežnici, jo resno preiskal in nato zapisal zdravila, prepovedal vsako težko jed, vino in pecivo pa je zanj v tem stanju strup. In vse to naša Marjana strašno rada je... Sedaj sem razumela. Dva dni je Marjana zdržala »bolezen«, tretji dan je pa izjavila, da so vsi dohtarji zanič in da bo ona jedla, kar bo njej prav in sploh da je zdrava. Rozmarija je rekla: »To sem tudi jaz vedno mislila...« Zraven se je strašno ljubeznivo smehljala. Ta škral, moj zlati!

Tu postanejo listi in dnevniki in pisma za nas manj zanimiva. Rozmarija dorašča. Zletenje cvete ob njej in tudi njo zaseže val prve ljubezni, prvega silnega spoznanja. Tu se prično njeni zapiski.

Tu vmes moram pripomniti, da se je Rozmariji poročilo. Kakor so ji veleli, tako je storila. Misa je bila pri njem, roke le pri njem. Kakor otrok je šla z oči zaslanjanimi tja, kjer je bilo srce, in stopila v zakon. Še ne dvajset let stara. Mati je napisala za njen dvajseti rojstni dan sledeče:

Dec. 18...

Moja Rozmarija, sladkost moje grenke razočarane mladosti, kako je s teboj? Zena si, mislila sem, da bo tako dobro. Pa ni, o, da nas greh nikoli ne izuči! Molčiš in nič ne rečeš, samo tvoje oči so, kakor od drugega sveta. O, ti moj ubogi otrok!

Rozmarija, 24. dec.

Pravijo, da bom dobila otročička. Jaz vem, da ne more priti. In če pride, ne more živeti. Kako bi se naj pogledala midva, ko bi iskala le njega, njega. Ljubim to malo, drobno, živo pod mojim srem, ampak jaz vem, da žvelo ne bo. Ti moj ubogi sonček, ti moja mala skrivnost. Ti me povedeš tja, kjer so sanje resnice. To jaz vem. Zato se smehljam, zato ljubim, zato trpim. In on, ki je oče tvoj, ki me ljubi, bo moral ostati sam. Niž ne bova rekla, samo z Bogom, čisto tiho, da ne bo jokaj. Kaj more on zato, da oba trpiva? On nič, jaz nič. Tako je življenje.

25. dec.

Od neke sem dobila rožo. Eno samo belo vrtinico. Ves dan jo poljubljam. Nobene misli ni v meni, ki bi ne bila bolj bela, kakor vrtinica sama. V meni vse tako čudno ugaša in nekaj novega postaja. Skrivnostno, zvonjenje samo od daleč slišim. In drobno pod srem, hrepeni po luči, nemirno je in prosil.

Da, luči bi rado. Ze prihaja luč — od onkraj. Mož se mi smehlja in mi boža lice. Jaz pa vem, da bo tako kot sem rekla. Zopet kliče mali...

27. dec. 18...

Rozmarija mati.

Rozmarija je mrtva. Poleg nje njen mali, ki jo je s seboj vzel. Umrla je na strtem arcu. Jaz sem mislila, da sem umrla, pa sem le umirala. Ona je imela strto srce v resnici. Zadnje veselje bela vrtinica — sem šla prosit tja. Prosila sem za rdečo, pa se je trudno nasmehnil, da samo belo in če bi škralno dal, bi vseeno bela bila.

Rozmarija je mrtva. Im Leben unsere Freude — im Tod unser Leid — — —

(Papir je poln sledov prelihtih solza.)

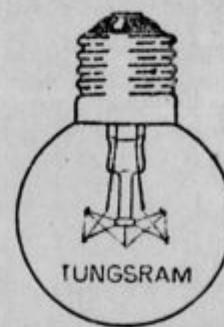
Tri ure in več sem presedel med stariimi spomini. Sedaj sem opazil, da imam sam vlažne oči. Z visokim glasom me je vprašala stara zvesta postrežnica: »Kajne, ali niso bili uboga naša gospa?«

»Ste jo mar poznali, Rozmarijo?«

»Jaz ne več. Tisti mesec, ko so jo pokopali, sem prišla in sem bila pri naši gospej 32 let. Pa so mi povedali.«

Uboga Rozmarija! Tvoji prazniki so bili otroški in enkrat si jih doživela. Ko si ljubila. Poslej si le še sanjala. Kjer ljubezen, tam bolečina.

Pred dobrim tednom sem šel gledat na Rozmarijin grob. Ni ga več. Zato sem napisal zgodbo njenih praznikov.

Zarnice, lestence, likalnike, kuhinjske aparate, izolirane žice, motorje, elektromaterial, zvonice, telefone, radioaparate kupite poceni v novi

elektrotehnični trgovini
Karol Florjančič
Maribor, Glavni trg 23

IVAN KRALJ

se priporoča za vsa ključavničarska dela
LJUBLJANA, Gregorčičeva ul. 5 ali Rimska c. 2

Pohištvo

poseljnina, preproge, lino-
leje, pohištveni predmeti. —
Zelo znižane cene.

KAROL PREIS, Maribor
Gospodsk. ulica 20.

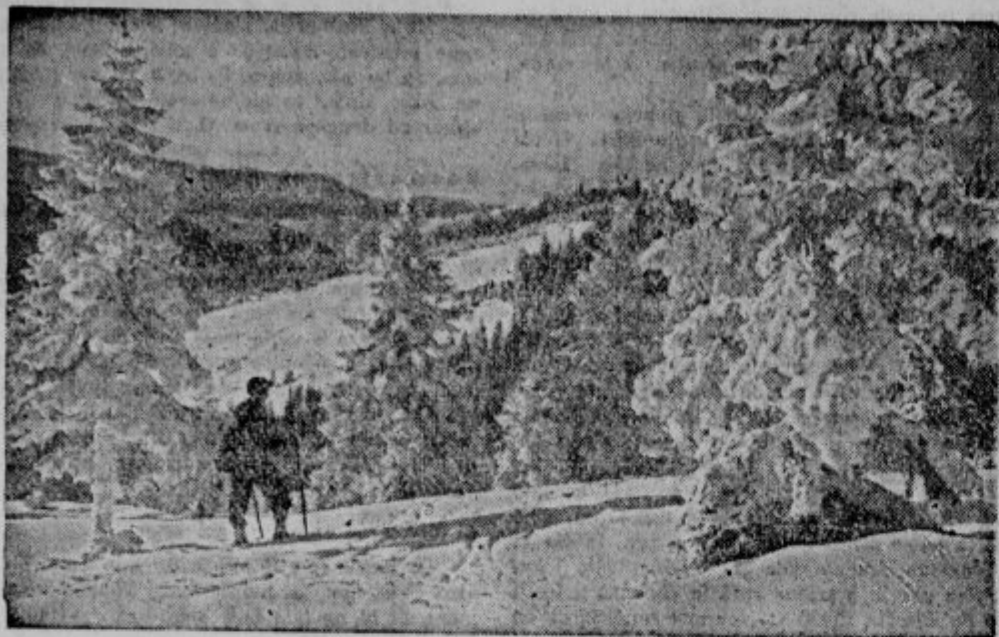
Ilustrirani ceniki brezplačno!

**Ali ste že
poravnali naročnino?**

Dr. Francé Mihlič:

Sveta noč vrh Pohorja

(Jezerski vrh, 1532 m)

Ribniško sedlo ni nobeno sedlo; sedlo, ki tvori v bližini skozi vrata prehod iz Dravske v Malsko dolino, leži nekoliko bolj spodaj, tam, kjer groboja kamena, poraslega s smrečicami in grmovjem, popotniku razodeva pobožne želje pohorskega ljudstva, da bi tu sezidali cerkvico. Te želje ni moglo izpolniti; toda sedla se je vendarle prijeloznačilo in zasluženo ime »Pri cerkvici«. Kopa, ki se zove Ribniško sedlo ali pravilneje »Jezerski vrh«, okrogla in stožasta kakor ugasele ognjenik, moči in kipi proti nebu, blede luni, proti zvezdam in zvezdicami iz vseh tajnosti in skrivnosti, ki jih je zagrnula okoli nje sveta noč, božična noč.

Jasna je, da se vidi daleč naokoli na vse strani preko pohorskih vrhov, kjer in grebenov, preko Višavja, Črnega vrha, preko Velike in Male kope, preko Roglje in Velikega vrha na ves nočno čarobni kras dostojanstveno molčečih Savinjskih planin, na veličastno resnost Karavank s Plešivcem, Obirjem in Košuto; pa tudi na oni prelepi svet, kjer možje in ženske, mladeniči in mladenke, otroci našega rodu in naše krvi, na nam ugrabljeni grudi pred zelenimi, razsvetljenimi jasticami popevajo svojo starodavno božično pesem še vedno v svojem materinem jeziku: »Pastirci na polju...« Jasna je tu gori sveta božična noč, da se vidi doli v polumrak zavita dolina, skozi katero nosi božično požrvice Drava iz dežele naše Gospe Svete nam in vsem bratom doli do Belgrada in še dalje, jasna je, da se vidijo razločno in odlični obrisi Kozjaka, našega zvestega obmejnega čuvarja, od Dravograda koroskega pa do tja, kjer skozi z mečem, sv. Vrbana, nad Mariborom, vesel in zdrav božič želeč podaja svojo roko preko globoke zarezane vinorodnim Slovenskim goricam.

Čim više se dviga luna, tem jasnejši pa tudi tem krasnejši postaja ves svet, ki nas obdaja, v bližini in v daljavi, kjer izginja in se že izgublja v neskončnost.

Malo in lahno potegne veter z dveh, treh strani iz dveh dolin in preko grebenov in že zašujemo milo, prelepo, ubrano zvonjenje zvonov in neznansko krasno, srce slehernega očarujoče njihovo prikrkavanje. Morebiti segajo radi lahne sapice, ki veje, sem gori zračni valovi, vzbujani v cerkvici sv. Boltenka pod Veliko Kopo ali v cerkvicah sv. Antona in sv. Primoža. Morebiti. Pa ti ne zvonijo, ne donijo tako nebeško lepo! Ne! To so zvonovi, ki zvonijo, vsakemu prav mu planincu dobroslušno tik pod nami, tik pod Jezerskim vrhom, tam doli pri »Cerkvici«. Sila in hitrost zračnega gibanja in vrvenja se stopnjuje; s severa iz Dravske, z juga iz Mislinjske doline prihaja in se bliža. Že prihajajo posetniki polnočnice sem gori k »Cerkvici«; na novo pozvane zvonovi in kmalu nato se razlega pobožno petje iz »Cerkvice«, ki je še niso mogli ugraditi Bogu udani Pohorci, pa jo bodo v kratkem slovenski planinci.

Za čas, za trenutek vse utihne. V »Cerkvici« je očitno ves narod zatopljen v gorko pobožno mol-

tev. Tudi mi tu gori na Ribniškem sedlu; zatopljeni v molitev, vsak v svojo, v otroškončne misli, v občudovanje krasne jasne božične noči, ki leži okoli in okoli nas in nas zaziblje polagoma v prijetno nebeško uživanje.

Pohorski vršaci, ki se dvigajo posebno razločno iz glavne gorske gmote, zlasti Velika in Mala kopa, se v svojih orjaških obrisih vsi po vrsti vidijo nad Dravsko dolino in nad predgorjem, ki se razprostira med glavnim gorskim grebenom in Dravo, nad Orlico in nad Rdečim bregom. Čim globlje v dolino sega pogled, tem daljše, tem temnejše postajajo njihove sence, prehajajoč od svetlordečih barv v višini preko vijoličnih v temnočrne nad grabami in prepadi. Kakor kresnice v vroči poletni noči se pomikajo skozi in preko njih svečle, ognjenordeče žive pike, ena oddaljena od druge; a ne v neredu, pač v različnih vrstah, a v vsaki vrsti vse usmerjene v isto pot in smer. To so planenice, ki kažejo pobožnim Pohorcem pot v rožnovenko cerkev na Ribnici, da tam, stari možje in stare žene, odrasla mladina in celo otroci, v ledenomrzlem božjem hramu s toplim občutkom zapojejo ali vsaj čutjejo svojo božično pesem.

Tik pod nami, na nasprotni strani »Cerkvice«, spi, vikovan in vkljenjen v tisoč ledenih verig, sivo-bradati orjak Jezernik v mrazih vodah Ribniškega jezera. Okoli njega in tudi okoli nas je razprostrli beli prt snežene odeje, prijetne ne le za oko, ampak tudi za vse, kar pokriva. Le tupatam je slišati, če veter zopet potegne močnejše, zamolklo »ječanje mladih smrečic, ki se kakor visoke breze do tal upognjene še niso navadile skozi celo, dolgo črno nositi težke, bele oblike in se zapojejo na glas, če jih zbudi veter iz zimskega spanja, da se na celim telesu tresejo od mraza.

Tam blizu jezera, tik pred Jezernikovim gajem, pred njegovim grajskim vrtom, ki ga tvori nizko, zimi in mrazu že davno prilagodeno ruševje, se dviga samotna smreka, pokonci stoječ, od vrha do najnižjih vejic, segajočih do tal, s snegom pokrita, ne samo s snegom, tudi z božičnimi darili za Jezernika in za nas. Dragocena, težka so in zelo mnogi jih je; zato se njene vejice šibijo do tal, in ko svetla luna, vedno više in više se dvigajoč, o polnoči, ko je pri »Cerkvici« že umolknilo zvonjenje zvonov, ubrano petje in pobožna molitev, s tisoč in tisoč čarobnimi biseri in diamanti v blestečih se snežnih kristalih začne prižigati tisoč in tisoč lučic in svečic v vseh možganih barvah, tedaj stoji tam doli, med nas in Jezernika postavljeno božično drevo s takšnimi nebeškimi darili in tako lepi nebeški svetlobi, da si sličenosti še nobena umetnikova roka nikoli ni znala postaviti.

Pa ko se utrja z nebeškega svoda zvezdica in v srebrnosvetlem loku blizu nas neke pade na zemljo, zapuščenjoč za sabo vidno sled, segajoč od pohorskih vrhov gori do nebes, tedaj vsi vemo, kod in kam, tako jasna je sveta božična noč vrh Pohorja.

Dedek je pravil

(Provansalske vraže na sveti večer)

»Kaj pa,« tako so nam pripovedovali dedek — v mojem času se je dogajalo veliko čudnih stvari na božičen večer. Vzemimo na primer to le zgodbo z belo kokoško. Koliko zaupljivih ljudi je zapeljala skoro na kraj sveta! Nekoč je skoro upropastila mojo lastno teto. Teta je ta dan šla od doma po obronkih nabirat suhljadi. Ne vem, kje je že bila, ko nenadno zagleda, da prihaja njej nasproti — prav počasi gre in nekaj kljuva — prelepa jarcica. Vsa je bila sneženo bela, lepo rejena in čila z jantarjevo rumenimi nožicami in živordečo rožo. Kratkotamo — veselje jo je bilo videti. Nihče na vasi ni imel slične kokoši. Nedvomno je bila tuja, od daleč se je morala pritepti. No, teta jo je seveda takoj pričela klicati: »pi, mala, pi, pi!« A kokoš se ni zmenila za njo, počasi je kljuvala in stopicala vedno naprej. Teta se je nagnila — kokoš je skočila stran. Teta je stekla za njo — ušla ji je izpod roke in zopet švignila naprej. Teta ni hotela odnehati, pospešila je korak in že skoro dohitela kokoš, a se je zopet zaman veselila. Sirkala je teti iz rok in jo oddrobila naprej. Vedno spet se je ustavila, nekaj pobrala in odhitela dalje, prav urno je tekla. Teta je že morala bežati, da ne bi zaostala. »Pi, pi, mala! Pi, pi, da bi te žaba brnila! Ali se boš ustavila!« In kokoš jo je menda razumela, ker se je stalno ustavljala. Obstala je in počivala. A komaj jo je teta vsa upehana dohitela, potna, skoro objokana, se je kokoš takoj oglasila: »kokodak-dak-dak!« je skočila, razprostrla peroti in odbrzela naprej. Letela je vedno bolj čvrsto in prožno, a teta je bežala za njo na vso moč, padala, se spotikala in bi skoro iz kože skočila od same zamere, sramu pa jeze. »O, ti prokleta putka!« je mislila, »če bi te dohitela, takoj bi ti zavila vrat, še preden bi utegnila zaviltil!« Ampak kje bi jo dohitela! Tako sta tekli, skakali in se drli obe skupaj vedno naprej. Teta je vpila: »Stoj, ti mrcina, stoj! Kokoš pa je odgovorila: »A-a, kokodak-dak-dak! O-o, kokodak-dak-dak!« Med tem je postajalo vedno bolj pozno, naposled je prišel večer. Samo sinjaste gore so se videle v daljavi, sicer pa je zagrnil vse mrak. Vas je ostala bogve kje zadaj. Pot se je skrčila v stezico. Povsod je bilo samo grmovje, stene, prepadi. — »Sveta Devica Marija!« — je naposled zavpila teta — »reši me in se me usmili! Kam sem zašla!« In seveda, čim je izgovorila sveto ime, je izginila kokoš kakor kafr. Ostale so samo stene, grmovje in temna, divja noč...

Večkrat smo se menili njega dni tudi o pošastnem črnem prešiču. Na tega so vedno naleteli naši fantje, če so se ponoči že okajeni vračali iz krčme. Komaj so stopili čez prag, jim je prikrilil nasproti prašič — rreski in z vso težo se jim je zagnal pod noge. Seveda so vsi zleteli v blato in se potokili... Cigav je bil ta prašič in odkod? Nihče v okolici ni redil črnih prašičev. In tudi je vedno takoj izginil izpred oči, ko jo je bil fantom tako zagledel. Čim so stali fantje zopet na nogah in se ozirali, ni bilo prašiča nikjer videti. Prižigali so vžigalice, letali sem in tja, povsod iskali, a vse je bilo zamen!

Ali pa vam bom lahko še povedal o črni ko-

Trije kralji

(Provansalski popev.)

»Ko je bil Jezus rojen v Betlehemu v Judeji, ob času kralja Heroda, so prišli Modri z Vzhoda v Jeruzalem in reko: »Kje je judovski kralj, ki je rojen? Videli smo namreč Njegovo zvezdo na Vzhodu in smo se mu prišli poklonit...«

Stari provansalski pesnik pripoveduje, kako je v mladih letih z ostalimi otroci vred srečal Kralje na zimski neobljudeni cesti v Arles.

Pripoveduje približno tako:

»Otroci,« so nam govorile matere zvečer pred praznikom Treh kraljev, »če le hočete videti njihov sprevod, ki je že odšel k Jezušku, mu morate takoj hiteti naproti: saj se že mrači! In ne pozabite vzeti s seboj darila.«

Ze smo leteli, leteli na vso moč po cesti proti Arlesu.

»Otroci, kam se vam tako mudi?«

»Hitimo naproti Trem kraljem!«

Tekli smo v provansalskih pletenih kapicah na glavi, z drobnimi lesenimi coklami na nogah, s srcem, utripajočim od veselja in hrepenenja gledali v daljavo, ki jo je že napolnila naša domišljija s čudežnimi prividi. Stiskali smo na prsa darove: pogačice za Kralje same, suhe smokve za njihove sužnje in spremstvo pa šope krme za njihove volode... Veter nam je žvižgal naproti in bilo je hladno. Zimsko solnce se je nagibalo proti reki Rhoni. Tenak leden pokrov je pregrnil studence, trava ob njihovih bregovih je zamrznila. Vrbe so molisje v zrak rdeče brezlistnate veje, po katerih so skakale prezeble taščice... In nikjer ni bilo videti žive duše. Kvečjemu smo srečali kako ubogo vdovo z butaro suhega dražja na glavi ali razcapanega starca, ki je brskal pod bodečim grmovjem v upanju, da bo našel na polju.

»Kam tako pozno, otroci?«

»Zrem kraljem naproti!«

Zopet smo pritisnili in še bolj veseli skotoma tekli naprej po neskončni beli cesti, ki jo je pometel zimski veter... Kričali smo, prepevali, se smejali in junaško nosili glave, kratkotamo, bili smo popolnoma slični mladim petelinčkom...

A dan se je nagibal koncu. Ciprese so kakor črne sulice že davno skrile nizke zvonič najbližje cerkvice v Mayenu. Povsod naokrog je sama gola pusta ravnina... Mi po njej vztrajno pasemo oči, a ne vidimo ničesar razen bodečih klobučev posušene trave, ki jih podi in obrača veter preko strnišč...

Tu pa tam smo srečali zakasnelega pastirja, ki se je zavijal v razcapan plašč in podil proti domu svoje ovce.

»Otroci, kam pa ob tej uri?«

»Trem kraljem naproti... Ali nam ne veste povedati, kako daleč še so?«

»Trem kraljem naproti? O, saj res, res. Nocoj imamo večer pred njihovim praznikom... Prav blizu že morajo biti. Le pritisnite, otroci, vsak trenutek jih boste lahko srečali...«

Pa smo tedaj zopet napreli!

bili. Ta zgodba je nemara še strašnejša. Samo enkrat so videli tega konja in sicer v Draguignanu. To je bilo zopet ponoči. Trop njenih zelencev se je skotal iz krčme in videl, da gre mimo prelepa črna kobila.

»Oho, to je pa lep konj!« je zavpil eden, ki ga je imel največ pod kapo. Res še nisem nikoli videl takega konja. Ta pa mora biti isker. Stojte, fantje, zajahal bom, da se bom malo prezračil!«

Pograbil je kobilo za grivo, a ta se je prav mirno ustavila in počakala, kot da bi mu hotela reči: Le gori, prosim, zelo me veseli! Fant je po-kočil, jo zajahal in že hotel pognati, a zdaj je pristopil še drugi:

»Čakaj no, da se bom še jaz vsedel. Saj bo prostora za dva.« In se je tudi pognal na konja. A za njim je priskočil še tretji:

»Meni tudi, prijatelja! Se meni naredita prostor. Saj bomo lahko vsi skupaj sedeli.«

In res, prostora ni zmanjkalo! Človek bi mislil, da se je kobili podaljšal hrbet. Ko je to videl četrti okajenec, je tudi zajahal konja, sledil mu je peti... In pomislite ta čudež! Čim več ljudi je zlezlo na konja, tem daljši je postal hrbet. Naposled je menda sedelo gori kakih dvajset fantov, a še vedno jim ni bilo pretesno.

»Jezus, Marija, sveti Jožef! Kaj pa to pomeni?« je naposled nekdo zavpil. In seveda, čim je to izustil, je izginila črna kobila kakor kafr. A pomislite zdaj, kaj bi se bilo zgodilo, če oni ne bi bil zakrčal? Potem ne bi našel nihče niti kosti vseh teh pijanih bedakov! Črna kobila bi jih bila v diru odnesla, kamor je hotela, in ni težko uganiti, kaj je hotela. V Gorenje Alpe bi šlo, kaj pa, v najhujše soteske, kjer so brezna, ki vodijo naravnost v pekel vragu in krepilje!

»Ali je že kdo čul, gospoda, o črnih mačkah? So na svetu mačke, ki se izpremenjajo v večje, a kljub temu prav mirno živijo na kmetih. Pa kaj še: ne samo živijo z ljudmi, temveč prinašajo srečo. Hiša, kjer imajo slično mačko, je vedno na dobrem. Gospodar ima povsod uspeh, denar se mu kopiči. Marsikdo pravi, da to ni resnica, da so to prav navadne mačke, ki niso v nobeni zvezi z bogastvom pri hiši. No, naj le mislijo svoje. Znano je, da ima vsaka glava svoj razum. Samo da niso vsi ljudje tako pametni, kajpa. Jaz vam lahko povem zgodbo, zgodbo, ki jo je bil doživel moj stric. Ta moj stric je šel nekoč v mesečini skozi vas, ko mu je stekla črna mačka preko poti. On ne bodi len, zagradi kamen in na vso moč — lop po njej! A mačka je skočila na ograjo in mu odtod pravi pa še kako koketno, nemarno:

»Vi bi morali biti malo bolj spretni, gospod, ker sicer ne boste ničesar opravili. Hoteli ste me zadeti, a namesto tega s kamnom skoro potokli okno pri sosedu...«

»No, in potem še hišni škrtat. Tega pač vsakdo pozna. Bom še o njem povedal par besed, da bomo končali vse te vraže. Kaj mislite: iz katerega vzroka se škrtat tako rad drži v konjušnici? Samo zato, ker ima nad vse rad kruguljček. Če strese mula vrat in se oglasi kruguljček, je to za škrtata največje veselje! Smeje se potem kakor prismojen in sicer popolnoma kakor otrok, ima nad vse ljubeč srebrni smeh. Marsikateri izmed naših starih mož je čul ta smeh. Pravijo, da se mu mora vsakdo namuzniti, če ga sliši. Tako veselo, prirčno in iskreno se smeje hišni škrtat!«

Toda bil je že pozen večer. Od zimskih oblakov preganjeni sonce se je spuščalo vedno nižje. Obmolkneli smo, ker smo se že malce bali na samem. Veter nam je še bolj pihal naproti in nismo več tekli tako prožno...

A nenadno:

»Glej jih!«

Ta divje-radosten krik nam je vedno privrel iz srca v trenutku, kadar je oslepljalo naše oči čudežno kraljevsko veličanstvo: zapad je nenadno začel v najsjajnejših zmagoslavjih svečanih barvah. Škrtat je v progah žarel na nebu. Solnčna krona se je svetila v rubinih in zlaču in njeni dolgi žarki so segali do zemlja...

»Trije kralji! Trije kralji! Tu so! Ali vidite krone in vence? Glej, kako vihrajo zastave in plašči! Glejte velblode in konje!«

Obstali smo in strmeli v navdušeni osuplosti. A vse razkošje, vse krasno zmagoslavje je trajalo samo kratkeč hip. Potem smo na svoje veliko razočaranje zopet bili sami v temi sredi ravnine.

»Kje pa so zdaj, kje?«

»Morali so kreniti onstran hribov!«

Mala sova je zaskovikala. Bilo nas je strah. Obrnili smo se in bežali nazaj proti domu.

»No kaj, ali ste videli Tri kralje?« so nas doma vprašali.

»Ne... Potovali so daleč od nas, onstran gorovja.«

»Kako pa to? Po kateri cesti ste šli?«

»Po cesti proti Arlesu.«

»Joj vi, mali bedački! Seveda tu niste na noben način mogli srečati Treh kraljev. Vi bi morali kreniti po stari rimski cesti... Škodla! Če bi le vedeli, kako je bilo lepo, ko so oni dospeli v Mayen! Vsa vas je pritekla, da poslušate trobentače in bobnarje, da gleda spremstvo, sužnje, velblode... A zdaj so že v cerkvi. Šli so k jasecam, da se poklonijo Jezušku. Po večerji morate takoj v cerkev. Le požurite se!«

V naglici smo pospravili večerjo, da bi stekli v cerkev. Cerkev je bila že natlačeno polna in je žarela v lučkah razsvetljenega oltarja. Nad oltarjem je sijala belchemska zvezda. Jaslice so bile preplavljene od svetlobe. Trije kralji v pisanih plaščih, rdečem, modrem in rumenem, so se že prišli pokloniti Jezušku in pred njim polagali svoje darove. Gašper je prinesel zlato, Melhior kadilo, Boltežar miro... In čim smo vstopili pa se pretili skozi ženska krila naprej so se že počasi oglašale orgle, ki so jih spremljali vsi verniki. Veličastna božična himna je od kraja tiho a potem široko in grozno širila svoje močnejše glasove.

»Nocoj, ko se je že daniilo,

skral sem zunaj na cesti

karavano treh velikih kraljev...«

Razgovor z detetom Jezusom

Pred 1602 leti rojeni veliki cerkveni učitelj sveti Hieronim je preživel dosti let v Betlehemu kjer je tudi pokopan. Zapustil nam je ganljivo razgovor z Jezuskom na Njegovem rojstnem kraju. Hieronim pravi:

»Kadarkoli gledam oni kraj, kjer se je rodil moj Zveličar, imam s Njim v srcu tale sladki razgovor: »O, Gospod Jezus,« mu pravim, »kako Ti je bilo trdo ležati v jasliah, da bi rešil mojo dušo! Kaj Ti hočem za to dati v plačilo?« In se mi zdi, da mi Dete odgovarja: »Jaz ne želim ničesar. Prepevaj samo: »Slava Bogu na visavah,« kajti veliko bom še moral pretrpeti na Getzemanskem vrtu in na križcu. Jaz pa pravim: »Joj, ljubljeni Dete! Kaj naj Ti pa dam? Saj bi Ti rad dal vse, kar imam...«

A Dete mi odgovori: »Nebo in zemlja

sta moja last. Ne potrebujem ničesar. Daj rajši revečem, kar imaš, in bom sprejel dar, kakor da si ga meni izročil.«

»Rad bom to storil. A hotel bi nekaj pokloniti samo Tebi. Kaj bi bilo za to najbolj primerno?« Teda mi Dete odgovori: »Če si že tako radodaren, ti bom povedal, kaj mi moraš dati: daj mi tvoje grehe, pokvarjeno vest in obsodbo.« — »A kaj boš s njimi počel?« vprašam. Odgovori mi: »Natovoril jih bom na svoja ramena. To bo moje imetje in ono veliko delo, ki ga je napovedal Izaija: »Ta bo nosil naše grehe in se nas usmilil.« Teda sem se pričel jokati in dejal: »O, božansko Dete! Vzemij vse, kar je mojega, in meni daj Tvoje! Ti si me rešil greha, in verujem v večno življenje!«

Magajna Bogomir:

Stela

Ležali sta že skoraj pol leta. Med posteljama je bilo komaj seženj prostora. Ti dve postelji in ta prostor med njima je bil ves svet obeh. Sicer je bilo v tisti sobi še deset drugih bolnic — toda vse te niso prav pripadale temu svetu, kajti nobena ni bila več kot mesec dni v tem prostoru — za obe so bile one le tujke, ki so le mimogrede, prenočevale le toliko časa, da so jih nadomestile druge. Prihajale so in odhajale — odhajale nekatere domov, druge v nebesa — sestra Stela je vedno rekla, da tiste odhajajo v nebesa. Tako pa ni bila nobena v tej sobi doma kakor šestdesetletna Mina, ki je bolehal na raku, pa nikakor še ni mogla na drugi svet, in osemnajstletna Ilonka, o kateri je doktor upal, da ji bo pregnal težko slabokrvnost, pa ji je sedaj le še umetno podaljševal življenje, kakor da bi mu bilo žal tako lepo in skoraj otroško dekle pustiti na drugi svet. Minuli so julij, avgust, september, oktober, november in večina decembra, Mina in Ilonka pa sta še živeli. Minilo je poletje, preživel sta jesen, začela se je zima in tako sta pričakovali zadnjega božiča. Tisoč in tisoč besed sta že izmenjali med seboj. Natanko sta poznali druga drugo in ni bilo ničesar nepoznanega med njima. Sicer se ni nič kaj posebno velikega pripetilo tej ali oni v življenju. Mina je bila tvorniška delavka. Pred tridesetimi leti ji je umrl nezakonski novorojenec — to je bil njen največji doživljaj — pa je znala Ilonki podrobno popisati, kako zelo lep je bil tisti otrok. Ilonka pa je ljubila nekega fanta, ki bil prav tako mlad kot doktor in prav tako prijazen, ampak je moral pred tremi leti v Francijo v rudnik. Prej ali slej pa jo bo prav gotovo obiskal. Se sestra Stela je rekla, da jo bo obiskal, naj le ona moli k Bogu zato, kajti molitev in velika ljubezen zmaga vse. Seveda fanta ni bilo vse te dolge mesece. Mina je rekla, da je pač vožnja iz Francije silno draga. Pisal pa ji je seveda vsak mesec. Ilonka je vselej Mini prečitala pismo, v katerem pravi Jože, kako silno ima njo, Ilonko, rad, in da bo nekoč še vse dobro na tem svetu. Sedaj je sicer zelo težko, toda končno se le more vse spremeniti. V neko pismo je še priložil deset irankov za približek v bolnišnici. Poslal bi več, pa nekaj mora poslati tudi domov in je drugače sploh težko kaj prihraniti. Sestra Stela je šla vedno zamenjat tisti denar v banko, potem pa je nakupila jabolk in oranž za Ilonko in Mino in nekaj cvetja. Ilonka je hotela imeti cvetja. Polovico ga je utaknila v čašo na mizico med obe ležišči, radi veselja in lepote, ostalo pa je morala sestra Stela postaviti pred Jezusa na oltarček v kotu sobe. Potem sta Mina in Ilonka govorili samo o Jožetu toliko časa, dokler ni ovenelo cvetje in ga je morala sestra Stela odnesti iz sobe. Nekatere bolnice so se hudovala, da sta doktor in sestra Stela bolj prijazna z Mino in Ilonko, dokler niso izvedele, kaj pomenijo napisi »Carcinoma« na tablici nad Mini-nim ležiščem in »Anaemia pernitirosa gravis« nad Ilonkino glavo. Teda niso nič več zamerile in njihovo spoštovanje do obeh je celo naraslo. Poleg tega pa je bila Ilonka celo lepa. Le ona in sestra Stela sta bili lepi in ni čudno torej, da je sestra Stela rajši govorila z Ilonko kot z drugimi, zlasti ker je bila Ilonka kakor otrok in je skoraj vriskala od veselja, kadar je bilo slišati vojaško godbo, ki je včasih igrala po cesti mimo bolnišnice. Toliko radosti je bilo tedaj v njenih sinjih očeh, da so se vzradovale tudi vse druge bolnice. Se Mina je tedaj zavila ustnice, kakor bi hotela zapeti, čeprav je stala že skoraj z obema nogama v grobu in so jo bile samo še kosti in koža in velike oči.

Ta predbožični večer pa je prišlo prav posebno življenje v duše teh bednih ljudi. Sestra Stela je postavila na oltarček v kotu jaslince, za katerimi je gorela rdeča lučka. Tudi so vse dobile od svojcev mnogo daril in mnogo cvetja, tako da je bila soba kot majhen vrt, kot košček pomladi, čeprav je onstran oken ležala gosta megla. Le Ilonka je bila silno žalostna. Dasi se je zelo trudila, da bi zakrila žalost, si je vendar morala od časa do časa s širokim rokavom srajce obrisati oči. Nič ni pomagalo, da jo je neprestano tolažila Mina in da so ji druge bolnice ponujale oranž in datljev. Ves ta mesec se je Ilonka radovala, kako velik paket ji bo postal Jože za božični večer, kakor ga je postal prejšnje leto k njej na dom. Čakala je ves dan poprej in iz ure v uro ta dan, toda paketa ni bilo, čeprav se je že naredil večer. Sestra Stela je rekla Ilonki, naj moli k Novorojenemu in bo on naredil, da bo vse prav. Ilonka je ubogala. Uprla je plave oči proti jaslincam in molila dolgo, dolgo. Mina

pa je molila z njo. Ilonka ni nehala moliti »koraj do enajste ure.

V sobi je vladala sveta tišina, le zvonjenje iz premnogh zvonikov se je slišalo iz mesta. Nekaj strašno velikega in veličastnega je živelo te ure v vseh teh bednih dušah, nekaj kar bi nikoli ne mogel spoznati ta svet, ki je življen izven teh ridov. Sestra Stela je hodila po prstih med ležalnimi in prekrizala vsako bolnico na čelu. Ilonki je zasepetala: »Potolaži se, mala! Prosila bom to noč Jezusa, naj blagoslovi tvoje srce.« Ilonka je strmela s plavimi očmi vanjo in se iz smehljala, ne da bi odgovorila kaj. Sestra Stela je ugasnila žarnico in odšla v kapelo. Soba je sedaj objela noč — le tam v kotu je brlela rdeča lučka in razsvetljevala Marijo, njeno Dete, Jožeta in mnogo pastircev na zelenem hribu.

Iz kapele se je zaslišalo petje, spremljano od godbe orgel. Pele so sestre — med njimi pa se je dvigal visoko med drugimi glasovi Stelin glas. Kakor iz silne dalje in iz čarobnih krajev je prihajalo petje, to prečudno petje, ki izpreminja ljudi angele. Sestra Stela — lepa Stela, v katere duši je zmagal klic veselstva, klic zemlje — je pela, njena pesem se je doteknila samega Boga in ga prosila, naj ustvari radost v dušah ljudi, naj razbije bolečino v njihovih srcih...

Mina in Ilonka sta poslušali in strmeli proti jaslincam, na zeleni hrib in v rdečo lučko.

Smejala se je Mina in smejala se je Ilonka, kajti naenkrat so se godile prečudne reči.

»Kako moreš misliti, da sem umrl, ko vendar smrti ni,« je naenkrat vprašal lep, lep otrok, ki je sedel na zelenem hribu, Mino. Saj si me vendar rodila in ti misliš, da sem umrl.«

Mina se je smejala radostno. »Jernejček, saj vem, da si živ. Vidim te in vem, da si živ.«

»Dolga časa mi je po tebi, mati, čeprav je na zelenem hribu lepše kot na zemlji.«

»Silno je lepo pri tebi, Jernejček!«

»Kako moreš misliti, da je umrla moja ljubezen. Noč in dan mislim na tebe,« je rekel pastir na zelenem hribu. »Cuj, Ilonka, danes sem se povrnil na planino, kjer sva včasih pasla ovce. Iz težkih črnih rovov sem se povrnil na planino. Ti pa si danes mislila, da je umrla ljubezen, ti moja mala, uboga Ilonka!«

Ilonka je zavriskala v veselju in stegnila roke proti zelenemu hribu. Vse je bilo živo tam. Nebeška družina, lučka, angeli, pastirji, najbolj živ pa je bil Jože in prav tako lep, kot je bil nekoč najlepši pastir med pastirji. Nepremično je strmela Mina, neprestano je strmela Ilonka na zeleni hrib, sestra Stela pa je prepevala v kapeli.

Visoko in veličastno je bilo razpoloženje v tej noči. Mina je poklicala Ilonko.

»Ilonka, glej, moj Jernejček je vendar živ, tako živ je.«

Mina se je začudila: »Kako vendar, da Ilonka ne vidi, Ilonka, Ilonka!«

Potresla je Ilonka za roko, ki je ležala stegnjena po beli blazini, to dolgo, nežno belo roko. »Ilonka, Ilonka!«

Samo smeje se in noče odgovoriti. O, kako boš verjela potem, če ti povem, da je Jernejček še živ. Ni več nagovarjala prijateljice, kajti oči so ji nepremično obvisle na zelenem hribu.

»Kdo bi si mislil, da je po tolikih letih Jernejček še živ!«

»Kdo bi si mislil, da se bo Jože povrnil nocoj!«

Stela se je vrnila v sobo in prižgala zopet luč. Takoj je šla k Ilonki in Mini. In glej, niti starka, niti deklica se nista mogli nehati smejati. Stela je prišla vsako za eno roko. Komaj je še čutila valovanje krvi pod presojno kožo. Prišel je tudi zdravnik in pregledal obe: »Čudno, da obe odhajata to noč,« je rekel. »Sicer sta si pa bili taki prijateljici, da bi ne mogli živeti druga brez druge. Odpeljite obe v posebno sobo, sestra Stela!«

Drugi dan je prinesel poštar paket za Ilonko. »Sladkarije so prileti. Zacinili so paket za petdeset dinarjev, ali bo Ilonka Rojinova mogla plačati?«

»Ne — je umrla,« je odvrnila sestra Stela.

Poštar je napisal na paket: »Umrla. Se ne sprejme.«

Sestra Stela pa je vzela iz posode pred jaslinci dva nageljna in položila v mrtvašnici Mini in Ilonki po en cvet na prsi. Potem je pokleknila in strmela v smeh, ki še ni izginil niti z ustnic Mine, niti z ustnic Ilonke. Zahotelo se ji je, da bi tudi ona ležala med njima, njena duša pa bi z Mino in Ilonko potovala z rdečim cvetom med nebeškimi romarji z zvezde na zvezdo po neskončnem vesolstvu.

Josip Vandot:

Pripovedka o božičnem Bogku

Mince je vedela, da bo šel letos božični Bogek kar mimo njenega doma. A ni mu zamerala, kdo more zameriti Bogku samemu? Dobro pač ve, zakaj gre včasih kar mimo hiše. Ga je že kdo užalil in morda ga je vprav Mince razžalila s kakšno prav neumno mislijo. Tolažila se je s tem, da bo pri polnočnici videla božičnega Bogka na oltarju in ga prav lepo prosila, naj ji ne zameri, če ga je užalila in naj pride vsaj drugo leto, ker bo ves čas pridna in se skrbno varovala, da ga spet ne užali...

Mati je že ves dan slonela bolna v kotu pri peči. Samo toliko se je bila dvignila, da je opoldne skuhala borno kosilec. Mince pa je ves dan hodila žalostna iz veže v sobo, iz sobe v vežo, pa sama ni vedela zakaj. Saj ni dolgo, kar je očeta, ki je bil drvar, gori v gozdu ubila smreka. Žalost in nesreča sta prišli v Minčin dom. Kako naj bo Mince vesela, ko je pa okrog nje vse tako žalostno, da ne bo drevi, ko je sveti večer, v hiši niti božičnega Bogka, ki si ga je tako želela?

Mati je bila zadremala pri peči. Mince se je po prstih splazila iz sobe in odšla naravnost pred hišo. Sonce je stalo skoraj že nad visoko zasneženimi gorami, po dolini je lesketal sneg, a gozd, ki se je pričel že tik Matčinega doma, se je svečel v zimskem razkošju in veselju.

Mince se ni prav nič obotavljala, temveč je pohitela po ozki gazi naravnost v gozd, a sama ni vedela zakaj. Gaz je držala po gozdu nekam visoko v hrib, da se je deklica kmalu upehala. Ze se je hotela obrniti in steči nazaj. A v tistem hipu je zaslišala pritaženo ječanje, ki je prihajalo iz bližnjega grmovja. Mince se je začudila in stopila iz gazi. Zabredla je po snegu in se ustavila začudena kraj širokega grma.

Za grmom je ležal majcen človeček, velik kakor dveletno dete. Ležal je v snegu in milo stokal.

»Kaj se ti je zgodilo?« ga je sočutno vprašala Mince.

»Ojojme,« je zastokal možiček. »Na smučeh sem drvel po gori, ojojme, pa se je zaokrenila smučka, zaokrenila noga in se pretomila. Ojojme, pa ležim tu in ne morem domov.«

Mince se je zamislila čudni možiček, pa mu je rekla prav prijazno: »Saj ti jaz lahko pomagam. Samo to mi povej, kje je tvoj dom, pa te ponesem domov, če hočeš.«

»O, saj ni daleč do mojega doma,« je odvrnil možiček. »Za tremi skalami, onkraj treh brd in vedno po gozdu, vedno po gozdu naprej. Lahko si natakneš moje smuči na noge, da greš hitreje. A pazi, ojojme, lahko se tudi tebi pri-godi to, kar se je meni.«

Mince se ni prav nič ne obotavljala, temveč si je navezala možičkove smuči na noge. Dvignila ga je na svoje roke in se poglala po

anegu — frrrr, kako naglo je šlo po strminah, po krhlem anegu čez prvo in drugo brdo! Možiček je bil prav lahek in Mince ni prav nič utrujal. Tudi smuči so bile lepo namazane in so drsele kakor po ledu...

Možiček je stokal neprestano na njenih rokah. Sele ko se je Mince poglala po tretjem brdu in je zavila za tretjo skalo, se je ozrl okrog sebe in rekel: »Saj sva že doma! Počakaj, deklica, počakaj!«

Mince se je ustavila in možiček je čudno zažvižgal v prste. Hipoma je kar gomazelo okrog Mince, nebroj majcenih možičkov se je usipalo odnekod, da Mince sama ni vedela odkod. Položila je ranjenega možička v sneg, njegovi tovariši so ga obkrožili in odnesli bogve kam.

Ze se je hotela obrniti in oditi proti domu, ker je videla, da se je pričelo že mračiti. A ustavil jo je možiček, ki je imel belo brado do tal, a na glavi črno kučmo, trikrat prevezano z zlatim trakom.

»Počakaj!« ji je velel. »Poznamo te — Mince si pokraj gozda, Mince, ki je nocoj ne bo obiskal božični Bogek. Lepo si prinesla k nam našega ranjenega brata in zato bomo tudi mi tebe lepo privedli domov. Samo počakaj malo.«

Na gozd je legala tema. A vsepoved so pritrkavali drobni zvončki, zlate lučke so se zibale med drevjem, zvončke, tihe pesmice so se spreletavale po gozdu. In Mince se je zdelo, da prihaja zdaj božični Bogek iz nebes in gre tod mimo v dolino, da stopi v vsako hišo, samo v Minčino ne. Vzdihnila je bridko, ker se je spomnila svoje nesreče in boje mamice.

A že so prizvončkale k nji male sani, v katere je bila vprežena gibčna srna. Možički so jo posadili na sani in srna je zdrvela z njimi skozi gozd. Pač je še slišala za sabo srebrno zvončkanje, a videla ni ničesar, samo zdelo se ji je, da drvi za njo še deset ali pa še več sani. Pa je bila trdno prepričana, da se vozi z njo sam božični Bogek, da napravi veselje vsem ljudem, samo nji ne.

Sani so se ustavile pred njenim domom in Mince je skočila s sani in hitela v izbo, da pogleda, kaj je z materjo. A mati je še vedno spala. Mince je stekla na prag, da bi se poslovila od neznanih možičkov, a nikogar ni bilo več pred hišo.

Šla je nazaj v izbo in se stisnila nedaleč od matere k peči. Zdelo se ji je, da sliši spet ono pritrkavanje in zvončkanje, ki ga je bila slišala v gozdu. Črna tema se je razgrinjala po izbi. A že čez nekaj hipov je zagledala živo, rdečo lučko, ki so begale po izbi iz kraja v kraj. Sredi te nedoločne svetlobe je pa zagledala tu pa tam majhne, črne postavice, ki so brižno huškale sem in tja. Čuden šum je polnil vso izbo in sem pa tja je zaprsketalo, kakor da nekdo vleče težko stvar po tleh.

Mince sama ni vedela, kako dolgo je ždela pri peči. Hipoma jo je predramila silna svetloba, ki jo je vžigala kdo ve katera luč. Skočila je na noge in si drgnila oči, pa sama ni mogla verjeti, da je resnica vse to, kar vidi krog sebe.

V kotu so se svetile jaslince in sam božični Bogek se je lesketal v njih. Na mizi so bili razloženi božični kolači in po vsi izbi je dehtel prijeten vonj, ki je širil krog sebe samo radost.

Mince je tlesnila z rokami, da se je prebudila mati, ki se je silno začudila vsemu temu. Nič več ni bila bolna; čutila se je zdravo kot v mladih letih. Mince ji je pripovedovala o čudnih možičkih, in obe sta verjeli, da so ju samo ti obdarovali.

Mince misli še danes tako. Mati pa ne verjame tega. Saj je za jaslinci našla listek, popisan z zlatimi črkami. In črke so povedale, da je božični Bog tu in tam, tam in tu in povsod. A še najrajši tam, kjer najde največ prostora. In kje naj najde več prostora kakor v prazni, borni hišici, kjer je gost sama nesreča?

REMEC

Tovarna upognjenega pohištva

Pisarna: Ljubljana, Kersnikova 7

Tovarna: Duplica pri Kamniku

lesna industrija

Telefon: Ljubljana 2266

Brz.: inženier Remec

Dobavlja vse iz lesa od najnavadnejših izdelkov do najlincega luksuznega pohištva. Vse za stanovanje, dom in pisarne etc.

Kompletne opreme za irgovske lokale, apoteke, gostilne, kavarne, restavracije, hotele, sole, urade etc. Parketi. Rezan trdi in mehki les.

Kupujte pri tvrdkah, ki inserirajo v „Slovincu“!

GOSPODARSKA ZVEZA LJUBLJANA R. Z. Z. O. Z.

Prodaja deželne pridelke, žito, mlevske izdelke, seno, slamo, kolonialno in specerijsko blago, kmetijske stroje in orodja, umetna gnojila, cement, premog itd.

Prvovrstna moka iz mlina Forgacs, Bačka Topola, je stalno na zalogi.

MLADI SLOVENE^c

SVETA NOČ, BLAZENA NOČ...

Danilo Gorinšek:

Bete snežinke

Bete snežinke — metulji lahkotni po poljih se in po livadah pod, k polnočnici vabijo valčki zvonovi, do cerkvice romajo srečni ljudje.

In vendar v tej noči premnogo je dete, ki samo brez jasele in drevea ihti, ki joka tako, da bi kamen se usmilil, pa nihče ne čuje ga izmed ljudi.

A vedi, ti dete, ki bol ti zgrinja, s kopreno temotno nedolžno sree, da svojega sina v pomoč in uteho nebeški je Oče poslal i za te!

Joža Vovk:

Jezuščku v jaselech

Jezušček naš mali, nekaj bi Ti darovali, saj si ves ubog nočoj... Kaj naj pač bi dali, siromašni smo, ubogi, revni vsi s Teboj...?

Jezušček, saj veš: Naša pesem ni tako nebeška, kot so peli jo pastirčki, naša pesem je tako človeška... Nismo modreci bogati, niso naši dari zlati, vendar: nekaj moramo Ti dati, saj si ves ubog nočoj...

Jezušček, takole bo najlepše: V hlevček Tvoj bomo stopili, svoja srca podarili, vanje dahnil boš gorko svoj smehljaj nebeški. Ah, potem bomo pastirčki, kakor kratki vsi bogati, res bogati — mi in Ti.

Vesela božična zgodbica

1.

2.

3.

Haló, otroci!

Napišite k tej zgodbi primerno besedilo in izkušajte zraven vesel konec za četrto sliko, ki jo bomo objavili v prihodnji številki.

Med najboljših spisov bo nagrajenih, nekatere druge posrečene rešitve bom pa priobčil. Upošteval pa bom samo rešitve, ki jih pošljete najkasneje do četrtega, 29. t. m. na moj naslov: Kotičkov striček, uredništvo »Slovenec«^c v Ljubljani.

E. K.: Pastirček (Božična pravljica.)

Pastirček Petreček je vedel, da imajo nočoj pri gospodarju božično drevesce, visoko božično drevesce, skoraj do stropa. In gospodarjevemu Milanu bo Jezušček prinesel lepih stvari. Pastirček Petreček ima tudi rad Jezuščka, morda še bolj kot Milan, pa nič ne dobi.

Sveti večer je nočoj in Petreček stoji ob hlevnih vratih. Na lico s omu še niso posušile solze. Kako je jokal, ko ga je gospodar Prisojnik ošleval in mu zagrozil, da ga spodi, ker, ker... Saj Petreček ni vedel zakaj! Kar pomni je pri Prisojnikovih. O, dokler je mati živel, je bilo lepo. Zadnje zimo je pa čisto sam, mati je umrla.

Petrečka zebe. Tiho odrine hlevna vrata in se pritisne do svojega ležišča. Veliki hlapec je že odšel k polnočnici. Petrečka je spreletela topla misel. Tudi on bo šel k polnočnici.

V dolini leži vas in pod ozdom na koncu vasi cerkev. Petreček ve, denprav vidi samo drobno lučko. Jaselec bo šel gledat. Kako je bilo lepo lanske leto, ko se je držal mame za roko in ga je stisnila pod svojo veliko ogrinjalko. — Petreček se je tesneje zavil v letni suknjič in potisnil kapo čez ušesa. Vrata so zaškrinjala in Petreček je odšel.

Tiho je poklical psa Šarka, ki je prišel in se pritisnil k njemu. Kako rada sta se imela Petreček in Šarko! Veš, Šarko, sveti večer je nočoj in k polnočnici grem. Gospodar je pa hud name, veš Šarko. — Petrečka je zatrepotalo ob ušnicah. Lahko noč, Šarko.

Petreček hiti po stezi navzdol. Kmalu bo v gozdu in potem spet po polju. Joj, kako nizko so zvezde nočoj. Kaj če bi padla katera na tla? O, Petrečku se zdi to jagoče, da bi padla zvezda na tla in bi jo on ujel. Joj, to bi bilo lepo! Na steno bi jo pripel k svoji postelji v hlevu in bi mu vso noč svetila, ob nedeljah pa bi jo pritril na kapo. Še gospodarjev Milan bi ne imel tako svetle in čisto prave zvezde...

V gozdu je temno, ampak pastirček Petreček dobro pozna stezo. Ne zebe ga, ker hitro stopa. — Kako bi bilo lepo, če bi tudi njemu Jezušček nočoj kaj prinesel. Kar na ležišče v hlevu. Morda knjigo s slikami, ah, knjigo s slikami, ki jo ima Milan... Ali pa, Petreček skoraj ne una pomisliti, ko bi mu Jezušček poslal mamico iz nebes. Pravo, živo mamico. Mamico — — —

Kdaj je neki Petreček prišel do vasi? Vsi so že odšli v cerkev. Petreček hiti...

Iz cerkve se sliši:

Na polnoči grede potihnejo črede, okrog Betlehema je petje lepo.

Pastirci ne spijo, srčno hrepenijo...

Petreček odrine stranska vrata. Plaho se izmuzne med fante iz vasi, ki slone ob podbojih in pri škropilniku. Orgle so ravnokar ušle. Pri oltarju drobno cinglja. — Petreček bi bil rad ministrant. Vedno bi gledal prav od blizu Jezuščka v oltarju in Marijo in svetega Jožefa. Tako lepo so naslikani.

Polnočnica je končana. Petreček se stisne k spovednici v ozadju. Mimo njega odhajajo ljudje. Nikogar ne pozna, saj skoraj nikdar ne gre v vas. Joj, ali ni to njegova mamica? Petreček ves zardi v obraz. Ne, zmoli se je. In vendar, če bi mu Jezušček... Ne, ne, tuja žena je, samo prav tako veliko ogrinjalko ima.

Toda Petreček še ni videl jasele. Na stranskem oltarju so. Hipoma ga spreleti misel: v cerkvi bo ostal nočoj in bo vso noč pri jaselech. — Cerkovnik Tine že ugaša svoje pri oltarju. Petreček stopi v spovednico, tiho, da ne zaškrpijejo vrata.

V cerkvi je tema. Samo večna luč še gori in rdeča lučka pri jaselech. Cerkovnik rožlja s ključem in od zunaj zaklene glavna vrata.

Petrečku je prijetno toplo. Čisto sam je v cerkvi.

Kako je lepo pri jaselech. Jezušček je droban in okrogel. Kako rdeča lička ima in zlate skodrane lase. Res, Petreček še ni videl tako lepega otroka. Marija se mu zdi premlajna, zdi se mu, da bi morala biti velika, kol je bila njegova mama. Toda če je pa Jezušček tako majhen, mora tudi Marija biti majhna. — Sveti Jožef je pa že tako star in odrinjen plašč ima.

Petrečku se zdi, da ga bo Jezušček slišal, če mu pove: »Tako te imam rad. In ti imaš tudi mene, kajne, saj za je mamica povedala...«

Ali se je lučka premaknila? Petreček ne ve prav, toda zdi se mu, da se je premaknil pastirček pred jasecami, vprav tisti, ki ima eno roko odlomljeno.

»Joj, kako me boli, Jezušček, pomagaj!«

Petreček ne verjame prav in vendar je res. Res, da je pastir dvignil zgornjo polovico roke in — Jezušček je dvignil glavo. Petreček se čudi in skoraj ne verjame svojim očem. Saj ni mogoče, in je vendar res.

Pastir je ložil dalje: »Cerkovnik Tine je bil tako neroden in mi je roko odlomlil, ko me je postavil k jasecam. Zdaj pa ne vem, kje roka leži.«

Petreček pa je že zagledal na tleh odlomljeno pastirjevo roko. Litro jo je pobral in se dvignil na prste k jasecam. Dal jo je ubogemu pastirju: »Tu je roka.« Pastir je debelo pogledal in vse jasele so oživele. Jezušček je vzel odlomljeno roko in jo pritisnil k pastirjevemu komolcu. Roka je bila cela in zdrava. Pastir se je lepo zahvalil in spet pokleknil pred Jezuščkom.

Tedaj se je Jezušček obrnil k Petrečku in potem še Marijo in svetega Jožefa in potem kar do vrsti vsi betlehemske pastirji in njihove

ovčke. Še osliček je poskušal tiho zarigati. Angeli nad jasecami pa so zatrepotali na zlatih nitkah.

Božje Dete izpregovori s srebrnim glasom: »To je pastirček Petreček, s katerim se imava zelo, zelo rada. Kako se ti pa godi, Petreček?«

»Zelo slabo, dragi Jezušček. Gospodar me hoče spoditi in ne vem, kam naj grem.«

Marija je usmiljeno pogledala ubogega Petrečka, nato pa je rekla svojemu Sinku: »Pastirček je in rad te ima. Prosim te, sprejmi ga med svoje pastirčke v jasele.«

Petrečku so se od veselja začudenja široko odprle oči, in vzdihnil je: »Kako rad.« Jezušček je priklinal in mu položil svojo drobno ročico na čelo. Petreček je čutil, da postaja vedno manjši in manjši...

Nato je stal tik ob Jezuščkovih nogah in ga je videl v obraz. Petreček ni bil več sirota, k ga nihče ni maral, ampak pastirček v jaselech in vsi so ga imeli radi: Jezušček, Marija, sveti Jožef, angeli in pastirji.

Drug dan je cerkovnik Tine videl novega pastirčka v jaselech. Hotel ga je postaviti v kol, saj ga je nekdaj drugi prinesel in ga ni on tja postavil. Toda pastirček je imel tako lep obraz in ročice tako pobožno sklenjene, da je mislil: »Eh, pa naj ostane, kjer je.«

Dolgo, dolgo je že, kar se je to zgodilo.

Joža Vovk: Snežinka

Bela snežinka se je rodila gori pod nebom, prav blizu nebes in se je tiho na zemljo spustila, na okno je sedla tik svetlih zaves.

Bela snežinka na oknu šepete: »Čujte in glejte, prinašam vam srečo. Lučico k oknu nočoj primaknite, zavese do kraja nočoj odgrnite.«

On že prihaja. Čujte: zvoní... tamle čez polje vesel je hiti. Lučko na okno brž, Jezušček gre, da tudi k vam se prijazno ozre...

Konec zgodbe: „Nehvaležna koza“

3.

Koza pa ni znala ceniti stričkov dobrotosti. Namesto zahvale — se je z vso močjo zalepela vanj in ga podrla na tla. Ubogi striček je treščil z glavo ob kolč, da je videl milijon zvezd pri belem dnevu.

4.

Ampak nesreča nikoli ne pride sama. Še preden se je strič Matie ulegel postaviti na noge, je pridrvela k njemu stara Jera, ki je od daleč videla, kako je odvezal njeno kozo od kolč. Razjarjena mu je poveznila posodo za mleko na glavo...

Tako se je dobrosrčni strič Matie znova prečital, da je nehvaležnost plačilo tega sveta.

Neka drugih rešitev

Sonja Vandot, učenka V. razr. na Mladiki v Ljubljani: »Tedad pa se je nehvaležna koza zalepela v ubogega strička, da se je prekuenil čez glavo. Ko se je pobiral s tal, se je tako nerodno zalepela v polovko Mico, da ji je razbil vsa jajca, ki jih je nela v Ljubljano na trg. Moral ji je plačati storjeno škodo, tako da revežu za praznike ni nič ostalo... Strič Matie si bo ta dogodek dobro zapomnil in bo v bodoče pustil te neumne kozе pri miru.«

Milena Simončič, učenka I. razr. m. š. v Ljubljani: »Tedad pa se je zlobna koza srdito zakladila v striča... V tem hipu je prihitela kmetica s palico v roki pogledat, kaj dela njena koza. Ko je videla to divjo borbo, je mislila, da je strič Matie tat, ki hoče odvesti njeno kozo. Začela je na vso moč udrihati po njem...«

Ivan Krusič, učenec (?) razr. m. šole na Jesenicah: »Tredja slika: Tedaj pa je koza s tako silo butnila v striča Matie, da se je postavil na glavo. To — namesto zahvale!«

Cetira slika: Strič Matie žalostno sedi tam in si otpirava bunke in praske po glavi, medtem ko koza uživa zlato svobodo. Nehvaležna koza...«

Janko Bizili, učenec III. razr. v Ljubljani: »Tredja slika: Tedaj je koza planila na striča Matie in ga nabodla na roge...«

Cetira slika: Ko je koza zagledala teto Mico, se je prestrašila in zbežala v gozd. Teta Mica je potem nanesla kozo — striča Matiea privezala h kolč in mu jih naložila par po grbi... Ubogi striček!«

Vinko Bitenc:

Srote pri jaselech

Sveti večer je nočoj. S zlatom nebo je pretkano, Zvezdic nebrojnih in meseca soj plava nad belo poljano.

V jaselech revnih leži Dete, porito v plenice; saj ga ne zebe: na smeh se drži, radost ožarja Mu lice.

Vrste pastirčkov hite preko pobotja planine, tam okrog hlevca orčice leže, angeli zro iz višine.

Mi smo sirote, to veš. Detec, revni ko Ti smo. pa nam zameriti tega ne smeš, če obdarili Te nismo.

Mi si želimo le to: Ti naš prijateljček bodi in da nočoj bomo srečni: lahko — z lic nam smehljaj svoj posodi...

STRIČKOV KOTIČEK

434. Dragi Kotičkov striček! — Šele prvi mesec dobivamo »Slovenec«, zato Ti doslej še nisem nič pisal. Oprost!

Veš, pri nas je takole: imamo muca in pička. Muc celo uro sedi na klopi in gleda pička. Včasih pa pride tudi k meni na posteljo. Toda na mojo žalost ga mama kmalu odpodi. On pa se skriva pod posteljo in ko mama odide, spet skoči na posteljo. Ali je prefrigiran, kajne?

Lepo Te pozdravlja Franc Širca, učenec I. razr. gimn. v Ljubljani.

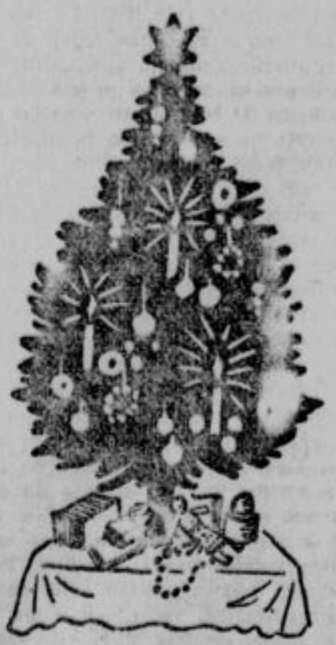
Dragi Franc! — Pa zakaj muc celo uro zamaknejo gleda pička? Ali mu piček tako lepe pesnice poje, ka-li? O, so mački jako muzikalni in se razumejo na glasbo, da je kaj. Ampak v tem slučaju močno dvomim, da bi mucu šle pičkove pesnice tako k sreči... Ga med ogledovanjem pička v kletki obklevajo najbrž vse drugačne misli, grduha zahrbtnega! Veš, kaj si brčkone misli? Tole: »Jemnasta, ali bi bil ta piček okusen zalozaj za moj želodček? O, mačke je treba poznati — in jaz jih poznam, da nihče ne takol!«

Pa še drugič kaj. Zbogom! — Kotičkov striček.

435. Dragi striček! — Rešila sem uganko, ki je bila v zadnjem »Slovenec«. Zdej Ti pa še jaz stavim eno uganko. Bom videla, če znaš tudi Ti kaj reševati. Torej uganj: Kaj delam medtem, ko sestavljam svoj kotiček? Če ugaaneš, dobiš od mene za nagrado lepo, debelo jabolko.

Te pozdravlja Milena Šegula, učenka II. razr. v Ljubljani.

Draga Milena! — Zame, ki imam čarodejno ogledale, v katerega vsak hip lahko pokukam in izvem vse, kar hočem vedeti, je malenkost rešiti takole uganko. Evo ti rešitve: medtem, ko jaz kotiček sestavljam, Ti lenobo paseš! Sem uganil, kaj? O, sem že vse težje uganke rešil s pomočjo čarodejnega ogledala, pa ne bi uganil te? Saj veš, kakol! Ampak, da ne bo zamer, moram kar kaj pristaviti: nisem hotel reči, da zmerom lenobo paseš (saj vem, da si drugače pridna deklica), ampak v tem hipu pa pa prav gotovo. Moje čarodejno ogledale nikoli ne laže. Pozdravljen! — Kotičkov striček.

Blagoslovljen Božič in srečno novo leto želi svojim mladim prijateljem Kotičkov striček.

Anica Kos, učenka III. razr. v Ljubljani: »Tedad se mu je koza zahvalila za dobro delo s tem, da ga je podrla na tla. Pri tem se je zalepela v kmetica in ji pobila vsa jajca. Ker je bil strič Matie vsega kriv, mu je...«

Za nagrado je bila izrečana Milena Simončič, učenka I. razr. m. š. v Ljubljani. Gosposka ulica 10. Dobi knjigo: Mladost v džungli

„SLOVENEČ“ SVETOVALEC

Naš domači zdravnik

A. P. S. g. Solzno, oziroma krmišljivo oko, ki Vas nadleguje že tri leta, je pač toliko vrednosti, da se napolnite z njim k zdravniku za obojne bolezni ali pa na obojni oddelki splošne bolnišnice, zakaj poleg zdravljenj Vam bo treba še kaj popraviti, da se solzenje spravi v pravno mero in da dobe solze pravilni odtok; zdi se namreč, da je solzni mešček ali solzno iztrebilo pokvarjeno.

J. C. Lj. Rak — podedljiv? Vaš oče in stari oče sta umrla zaradi raka v črevesju, kaj čaka Vas? Kako preprečite rak pri sebi? Jaz bi na Vašem mestu poskušal dognati, ali nista Vaša prednika morda bila izpostavljeni kakšnim posebnim škodljivostim glede prehrane in bi se tistih škodljivosti ogibal. Rak sam po sebi ne volja kot dedna bolezen, tudi dedna naklonjenost k raku ni ugotovljena, pač pa pridobi takšno naklonjenost marsikdo, ki mu kakšen dolgotrajen dražljaj na kakšnem občutnem mestu spravi odtodno stanje v točno razrast. Zato se ne vznemirjajte, pazite na redno delovanje prebavil, in če kdaj nastopijo motnje, ki jim vzrok ali povod nista očitna, posvetujte se s svojim zdravnikom, ki Vas v sumnem primeru napoti v prave roke glede ugotovitve in morebitne operacije. Preprečevalna operacija je neizvedljiva, pač pa je velike važnosti priprava in bolj piča prehrana.

L. L. H. Seč se Vam zapira priprava drugih, da ne morete spustiti niti kapljice? Ta silnost se pojavi pri vsakomur o kakšni posebni priložnosti, pri Vas pa da je stalna, kar pomeni nek nered v življenjskem vršenju. Bržkone ni to edina motnja, zato bi trebalo okrepiti Vaše živčno stanje na sploh, najprej pa izslediti in odpraviti vzrok splošne razvratnosti. Glede vprašanja pa je zadeva enostavna, opravljajte potrebo nekaj mesecev samcat, da Vas mine občut zadrževanja in strah pred njo.

I. D. M. Smrdete krogljice iz žolodca? Nisem še slišal ali bral o njih. Bržkone so tisto strjeni izločki iz drgal ali goita, ki imajo dejansko zoprn duh. Grenko sprehajanje iz žolodca znači, ali da žolodca ne oddaja prebavljene vsebine v črevo v pravem redu in pravem času, ali pa, da motnje žolodca ne prebavo s preglednim jedanjem, ali pa, da žolodčni sok ni pravičen. Vsekakor razlogov dovolj, da se daste temeljito pregledati kateremu zdravniku.

Ista. Hripavo grlo v vseh letnih časih? Tudi te zadeve ne kaže zanemarjati in je zdravniška preiskava nujna. Bržkone sta bolezen v žolodcu in grlu sorodni in se pozdravita hkrati pod večjim zdravniškim vodstvom.

Ista. O mrzlih nogah je bilo pisano že večkrat. Ponovim Vam pouk, a v tej letni dobi zadnjič! Komur se noge ne segrejejo, ko počiva na svojem ležišču, ali se mu celo slika, naj si jih, preden gre počivati, dobro segreje ali s holo ali pa (starejši ali slabotni ljudje) v topli kopeli. Segrete noge treba kratko kopati v mrzli vodi ali z mrzlo vodo obiliti, nato jih krepko odrgniti in dobro osušiti in takoj z njimi pod odejo, ki naj bo čez noge in bedra do pasu zadostna. Namestu mrzle kopeli ali mrzlega poliva priporočam, če je mogoče, sneg v bližini, kratek sprehod z bosima nogama. Kogar zebe rado v noge podnevi, a ima v postelji tople, naj stopi zjutraj iz postelje v posodo z vodo, hitro naj si nogi osuši in odrgne ter se primerno obuje. Tople noge in prehladi se srečujejo le redkokoli!

Fr. V. Lj. Revmatizem kaj da je, ko nihče tega po Vašem mnenju ne ve? Čemu torej vprašujete? Kaj je Vaš revmatizem, res ne morem vedeti. Poznam nekaj vrst revmatizma v sklepkih, poznam mišične revmatizme in revmatična obolenja živ-

cev. Katera izmed omenjenih spak strši že drugič po Vaši nogi (menda po bedru), ne znam uganiti, ker ne vidim uda, pa tudi v dopisu ni prav nič povedanega, kar bi omogočilo kakšno domnevanje.

J. F. B. Zaspavanje rok in lahti ponoči in pri lahkom ročnem delu znači kakšno spremembo v žilju, krč ali pa otrdevanje. Vi vidite vzrok v življenjski dobi, ko pričakujete meno. Morda je razlaga pravilna, vsekakor bi kazalo presejati tega stanja izročiti vršemu zdravniku, ker so možni tudi drugi vzroki, ki se dajo začeti odpraviti.

R. J. K. Vnetje srčne mrene je pogostna bolezen, ki se ne spozna vselej prav lahko, a povzroča mnogo motenj in bolečin. Ni pametno, da begate sem in tja ter poskušate zdravila od nevedčih ljudi. Obliži, ki dela mehurje, časih res koristi v začetku bolezni, kasneje manj, škoda Vam menda ni napravila. Najbolje je, da se držite v vsem domačega zdravnika, ki ga imate pri rokah, samo z njegovo vodstvom ali naročilom se zatekajte drugam. Morda bi kazalo, da Vas pošlje na notranji oddelk kakšne večje bolnišnice, kjer je mogoče ugotoviti značaj in obseg raznih Vaših boleznih in določiti smotno zdravljenje.

M. K. Lj. Čir na dvanaestniku Vas muči že 16 let! Zdravniki, zasebni, v bolnišnici in zdravilišču, Vam niso pomagali niti do zboljšanja, trpljenje se Vam veča. Težko je kaj svetovati, če ni Vaše poročilo pretirano, kar se mi zdi prav verjetno. Če bi se Vaše stanje v tako dolgem času zares ne bilo zboljšalo, bi Vam bili zdravniki že davno nasvetovali operativno zdravljenje, ki je v večini primerov uspešno. Ker se to ni zgodilo, sklepam s precejšnjo verjetnostjo, da je stanje Vaših prebavil kolikor toliko povoljno, da pa je Vaše živčno stanje izravnoteženo. Tega mnenja ne smatrate za očitno, marveč samo kot vodilo svojem ravnanju. Da mučna bolezen spravi v teku dolgih let živčevje iz ravnotežja tudi krepkemu človeku, je znan pojav, zlasti če so druge življenjske okoliščine take, ki tudi črpajo živce. Obrnite svojo pozornost na to stran, uredite si življenje tako, da se Vam okrepi živčevje, pa bo menda tudi s prebavo bolje. Ze zaljubljen sem podaril in z doživljenim primerom podkrepil dejstvo, da bolezen ne zgine, tudi če se bolni organ odstrani, zakaj čuda dosti boleznih je bolj zapčenih v domišljijo, kakor v telesnost!

I. L. Z. Spolna sdružnost še ni nikomur škodovala, pač pa vsakomur samo koristila. Kdor se hoče polagoma odvaditi opojnin, boječ se, da bi mu nenadna opustitev utegnila škodovati, ostane pivce ali pijanec svoj živ dan! Tiste početne nevedčnosti treba premagati s krepko voljo pa izginejo kakor tema pred soncem! Čede bodočnosti si ne delajte skrbi, čisto in redno življenje popravi vse posledice mladostnih zabod. Kar se bera v poljudnih knjigah o strahotah, ki zadevajo pobotnike, velja to v neki neri samo za zanemarljive splošne okužbe. Vam se vseh teh razočaranj ni bati, zato kar z vrdnim čelom in pogumnim srcem iz samote ven v polno življenje!

Isti. Zaljubljen pridevke se bojte, kakor da sem vajen kar vprok zmerjati? Kdor je doslej pazno prebral zdravniške nasvete na tem mestu, prizna, tako vsaj upam, dobro voljo: poleg strokovnega nasveta je dobil vsakdo, ki je iskreno iskal pomoči, tudi dobrohotno bodril! Pala je res tudi kakor reska in pikra beseda na račun onih, ki so hoteli sveta, kako naj brez škode še dalje rijejo po svojem ali tujem blatu. Tako tudi ostane! Vam pa in drugim resnobnim bralcem in bravkam pošiljam božični pozdrav! Kvikiu sreča!

Pravni nasveti

Ravna meja v mapi. F. P. S. Vaša njiva ima v mapi zarisanu ravno mejo, ki je pa mejaš ne prizna in v sredini orje krivo, tako da izorje v sredini pol metra v vašo njivo. Spomladu ste ga opozorili, naj se drži ravne meje, ki ste jo tudi zakoličili. On pa se za vaš opomin ni znebil in je kolikoli zmetal ven ter zopet zoral kakor prej. Ta mejaš je njivo, ki je prej tvorila eno samo parcelo, kupil pred 15 leti ter je bila tedaj odmerjena z ravno mejo. Vprašate, kako bi ubranili mejašo oranje v vaš svet. — Če mejaš šele zadnjih 15 let sili v vaš svet imate še vedno čas to preprečiti, ker tistega kosa vašega sveta še ni priposejeval, kar bi se zgodilo, ako ga 30 let nemoteno uživa. Če si mejaš ne da zlepa dopovedati, kje je meja, vam pač ne preostane drugega, kakor tožba.

Taksa za tožbo. Č. A. M. Obsojeni ste bili v plačilo alimentacije in v plačilo takse za tožbo, ki jo sedaj zahteva od vas davčna uprava. Ker težko plačate, bi radi dosegli oprostitev takse ali vsaj odplačevanje v obrokih. Ali je to mogoče? — Oprostitev ne boste mogli doseči, ker oprostitev plačila takse, ki jo na prošnjo lahko dovoli sodišče, velja le za takse, ki jih je treba od tedaj naprej plačevati, ko je oprostitev dovoljen. Glede plačevanja v obrokih pa vložite prošnjo na davčno upravo. Morda vam ugod.

Taksa za pogodbe za zidanje zgradb. B. I. D. Leta 1929 ste napravili s stavbenikom pogodbo za zgraditev dvostanovanjske hiše, ki vam jo je naslednje leto zgradil. Pred par meseci pa ste to pogodbo pokazali nekemu financiarju, ki vam jo je vzel rekoč, da ni kolkovana. Na finančni kontroli se vam je reklo, da boste plačali za boste črnice. Ali mora biti takšna pogodba kolkovana, kdo jo je dolžan kolkovati? Kdo odgovarja če ni kolkovana? — Za pogodbe o zidanju zgradb ali za dobavne pogodbe, s katerimi se podjetnik zavezuje, da komu kaj dobavi za pogojeno ceno ali da izvrši izvesten posel, se plačuje taksa po 2 odstotka od cene. Od vseh listin, ki se pojavljajo pri teh pogodbah kot postranske n. pr.: načrt, pogoji, proračun itd., ki jih je podjetnik podpisal in ki so pogodbili priložene, se plačuje taksa od pole po 5 dinarjev. Če se na take listine, ki so zavezane plačilu takse, ne pripleti taksa v kolikih in pridejo take listine pred katerokoli oblastjo, se pobere v znesku trikratne neplačane takse. Na plačilo takse in kazni se obso-dijo pogodbeniki solidarno.

Zidanje hiše ob železniški progi. F. B. L. Tik ob železniški progi nameravate zgraditi hišo. Ali more železniška uprava delati kakšne ovire? Ali je treba od nje dovoljenja? Kam je vložiti prošnjo, kaj priložiti itd.? — Za zgradbo hiše si morate izposlovati stavbno dovoljenje županstva. Prošnji za

gradbeno dovoljenje je priložiti: 1. situacijski načrt stavbišča v dveh izvodih; 2. načrt gradnje v treh izvodih; 3. po potrebi statični račun in tehnični opis gradnje v dveh izvodih (časar pa najbrž za malo stanovanjsko hišo ne bo potreben); 4. listino o določenih regulacijskih in nivoelacijskih črti za zidano (seveda le, če je ista sploh že določena); 5. prošnjo dokaz o lastnini. Železniško upravo bo županstvo povabilo h komisijemskemu ogledu, h kateremu je povabil tudi vse druge sosedje. Komisij-ski ogled na mestu gradnje mora občina izvršiti v 10 dneh po prejemu prošnje za gradbeno dovoljenje. O razpravi pri ogledu se ima sestaviti zapisnik, ki ga je poslati v mnenje gradbenemu odboru. Na podlatti posledka razprave in mnenja gradbenega odbora izda občina odlok ter ga preda prostoru in vsem zainteresiranim. Ta odlok mora izdati občina najdlje v enem mesecu od dne, ko je prejela prošnjo. V kakšni razdalji od železniške proge se sme graditi, smo povedali na tem mestu v nedeljo 20. novembra.

Podpora za bolnika. I. F. F. Vaš prijatelj je bolan in brez sredstev. Vprašate če bi dobil kakšno podporo od banke uprave. Kako je napraviti prošnjo itd. — Če prijatelj nima staršev, ki bi ga mogli vzdrževati, je predvsem dolžnost domače občine, da ga podpira. Če bo pri banki upravi s prošnjo uspel, ne vemo. Če misli napraviti prošnjo, naj kar napravi potem županstvo. Takšne prošnje ni treba kolkovati. Če bi rad priložil zdravniško potrdilo, naj prosí zanj zdravnika, ki ga zdravi.

I. P. K. Dopisov ne hranimo, zato ne vemo kaj ste vprašali. Če želite še kakšno pojasnilo, napišite jasno vprašanje. Na prejšnje dopise se pa ne sklicuj.

gače se pa izrečnega sprejema v domovinsko zvezo ne sme odločiti tistemu državljanu, kateri je po dobljeni samostojnosti skozi deset let, preden je prešel za domovinsko pravico, prostovoljno in nepretrgoma prebival v občini. Na kakšni podlagi ste vi, ki ste bili spodbetka uslužbenec južne železnice, ki ni bila državna naprava, zadobili domovinsivo v Ljubljani, če ste ga res dobili in iz kakšnih razlogov se vam isto sedaj odreka, ni povsem jasno razvidno iz vašega dopisa. Ako bi nam bili znani razlogi, iz katerih se vam ne priznava domovinsivo, bi mogli povedati naša mnenje.

Nesrečna pijaca. B. S. J. Pri sebi živite nad 80 let starega očeta svoje žene, ki je bil do zadnjega štedljiv berar in je imel 2000 Din gotovine. Po nesreči se je pobil po glavi in je od tega časa začel piti tako, da je ves denar zapil. Vašemu bratu je poprej posodil še 200 Din. Ko je sedaj popilval in zapirjal, ste od županstva dosegli prepoved, da Vaš brat ne sme vrniti dolžnih 300 Din vašemu tasi-prijatelju, ampak vam, ker ga vi preživljate. Vsih hudobij je brat vrnil denar vašemu tasi, ki ga je v nekaj dneh zapil. Vprašate, če lahko zahtevate od brata ponovno plačilo 300 Din, ki jih je on proti prepovedi županstva izplačal. — Ko je vaš tasi začel popivati ter je še imel denarja, takrat bi morali predlagati pri sodišču, da se ga radi zapirljivosti prekliče in mu postavi pogochnika za upravljanje denarja. Čim bi sodišče imenovalo tasi takega pomočnika ter bi bilo to v občini razglašeno, potem ne bi smel vaš brat vrniti dolga tasi v roke, ampak le njegovemu pomočniku. Ker torej vaš tasi ni bil preklecan, niti ni bila njegova terjatev napram vašemu bratu sodno zarubljena, je smel vaš brat vrniti kljub občinski prepovedi svoj dolg naravnosti tasi in ga ne morete prisiliti na ponovno plačilo.

Samopomoč na meji. F. K. B. Sosed je ob vaši nji, 30 cm od meje, zasadil smreke, ki so že do 6 m visoke in škodujejo vsakemu usevu na tem delu njive. Vprašate, kako bi mogli mejašo prisiliti, da smreke do višine plota poseka. — Vsek ima pravico, da s svojo lastnino prosto razpolaga. Če torej sosed ne bi hotel odstraniti smrek, od-nosno odgagati jih v višini običajnega plota, imate pravico, da ob meji na vaši zemlji izkopljete jarek in posadite vse korenine smrek, ki silijo v vašo njivo. Morda vam pomaga še veter in podere vse smreke.

Obrekovanje služkinje. M. K. D. Ako bo mogoče dokazati, da piše obrekljiva pisma zoper vašo služkinjo oseba, ki jo imate v mislih, naj služkinja toži dotično osebo zaradi žalitev. Če bo toženka tajila, lahko toženica predlaga, da njeno pismo preišče grafolog. Če bo toženka obsojena, bo morala plačati tudi stroške tožbe, seveda le, če kaj ima. Drugače pa bo morala svojega odvjetnika plačati toženica sama.

Ludovik Puš:

Vzgoja kmetijskih mladeničev na kmetijskih šolah

II.

Rekli smo, da je vzgoja oni vpliv, ki z njim vzgojitelj pospešuje, kar je v mladem človeku dobro; to je poglavitna naloga vsake vzgoje. Druga naloga njena pa je, da zatira, kar se pojavi slabega. Ako se mladina vzgaja na ta način, se ji krepi značaj, to je lista lepa čednost, ki človeku ne pusti, da bi obračal plašč po vetru v stvarih, ki se tijejo njegovega prepričanja, ampak se tistega, kar je spoznal za pravo in dobro, dosledno drži, četudi mu zaradi tega preti kaj neprijetnega ali celo huduga. Ako pa vzgoja vseh teh dobrin ne dosega, ni popolna in je ne moremo odebavati.

Kakor je urejen na naših kmet. Šolah način nadzorovanja in vzgoje, je skoraj nemogoče, da bi se dosledno pri gojenju gojile njegove dobre lastnosti. Kajti brez stalnih stikov z gojenci pri vsem njihovem življenju v zavodu se dobre lastnosti težko izluščijo iz trde skorje vsakdanjih slabih navad in napak. Kmetijski fantje so dostikrat uprav čudno sramežljivi, če je treba odkriti lepote svoje duše in to store šole, ko se je dobera utrdilo v njih zaupanje v onega, ki bi jim rad pogledal v dušo. Površnemu očesu pa vse te lepote ostanejo skrite. Kako naj potem neguje nekaj za kar niti ne ve! Da je pa v mladih srcih nepokvarjene kmetijske mladine skritega veliko dobrega in lepega, na kar še ni padla slana sodobne civilizacije in izkulturne pokvarjenosti, je dobro vsakdo, ki je imel prav od blizu opraviti s kmetijskimi mladeniči. Ako tedaj pri mladem človeku, ki je najpogostejši skrbnega vodnika, ni nikogar, da bi ga varno spremljal po poti h čednosti, ostanejo vsi zakladi mlade volje zakopani. Če greš na strmo goro in potrebuješ vodnika, gotovo ne boš vzel dveh ali treh; sicer te vsak lahko morda varno pripelje na vrh, ali najbrž po drugi poti. Ne bo tedaj prav, če boš šel nekaj časa za enim, pa te bo v sredi puta pustil drugemu, ki te poti ne pozna ali se mu pa ne zdi prava in bosta morala nazaj, pa po drugi poti. Tako se ne pride na vrh! Nekako tako le popotnik je mladenič, ki ima vsek teden druga vzgojitelja. Uspeh je zelo dvomljiv, skoroda nemogoče. Nemogoče tembolj, če vodnik včasih sam ne ve, kako bi. Kmetijski strokovnjaki so lahko odlični poznavalci svojih strok in dobri profesorji, ni pa s tem rečeno, da so sami ob sebi tudi strokovnjaki za človeško dušo in sree. Za vse pač ni mite! Če pa pošljeta kmetijski otrok in mati svojega sina v kmetijski zavod, hočeta ne le, naj se fant izuči v gospodarskih strokah, marveč tudi, da pride iz šole dober človek. Večkrat se je zgodilo, da so starši ob vstopu sina v kmet. šolo izjavili, da so fanta predvsem zato pripeljali v zavod, ker se bojijo, da ga sami doma ne bodo mogli obvarovati pred slabo družino in pred vsem drugim, kar iz tega sledi. In so prosili, da ga skrbno nadzorujemo in dobro vzgojimo, da ne bo več šli samo na vas in v gostino, ampak da bo imel smisel za dobre stvari. Šele v drugi vrsti je bila pri njih njegova strokovna izobrazba.

Nočem reči, da so starši imeli pravilno nazi-ranje o kmetijskem šolstvu, ker je jasno, da je kmetijska šola predvsem zato tu, da nudi svojim učencem strokovno nazobrazbo. Ali ni manj ali iz takšnih izjav očitno, da oče in mati vendarle veliko važnost polagata na vzgojno delo teh zavodov. Le na to niso do sedaj vedno pomislili, dali jim zavod res lahko nudi, kar želijo: da bodo namreč dobili sina dobrega, ne pa morda slabšega, kakor so ga zavodu izročili. Takole je rekla nekdo kmetijska mati, ki je bila imela sina v kmet. šoli, menila prve dni po nastopu službe: "Tudi naj se bil v kmet. šoli. Niti je šel še nekako dober, ven je pa prišel kar čisto drugačen. Za dekleti lazi, počuje in ni ne uboga. Sicer se je marsikaj iz kmetijstva naučil, vendar bi bilo bolj prav, če bi ga ne bili dali v šolo..." Vedno je med petdesetimi in več gojenci nekaj slabih, ki druge kva-

rijo. Toda vpliv takšnih učencev je treba hitro ugotoviti in brezpogojno zatreti že v kail, sicer lahko uspeh vzgoje veliko škodo trpi. In se zgodi lahko še komu, kakor se je tej materi.

Druga naloga vzgoje je zatiranje slabih last-nosti pri gojenih. Takšni vzgoji pravimo nega-tivna, ker samo slabo uničuje, ničesar pa ne do-grajuje. Je na vsak način nujno potrebna, vendar je sama zelo nepopolna in zelo pomanjkljiva. Mlademu človeku se hoče udeleževanja, zakaj mlada kri ne miruje. Ako mu zabraniš nekaj sla-bega, ga moraš takoj zaposliti z nečim boljšim, kar ga zanima in veseli. Sicer bo vzgojiteljevo delo zastoj. Namesto ene zatrite napake se bodo poka-zale kmalu dve ali tri nove. Takle vzgoja pa vlada na kmetijskih zavodih v naši deželi. Slabo se preprečuje in kaznuje. Zakaj v zavodu mora vladati disciplina. Kdor se pregreši proti predpisu ali povelju predstojnika, ga doleti kazen. V redu! Kaj pa gojencev značaj in volja? Ali se ne kotita v takšnem vzgojem ozračju dve veliki nečednosti: potuhnjenost in hlapčevstvo?! Samo da ga pred-stojnik ne vidi in da kazni uide... Kedar ga pa vidi, je treba pač pokazati, da je vzgleden učenec, in to se da! Ljudje božji: ali nimamo Slovenci še dovolj hlapcev? Sicer na tem mestu tega vprašanja ne bomo načelnili, pribiti je pa treba brez ovinkov, da je vzgoja v to smer napačna. Pa ravno na kme-tijskih šolah sedaj ne more in ne more biti kaj prida drugače. Slabe pojave zatirati s trdo besedo in predpisano kaznijo je malo, tako malo, da se mora dvigniti glas kmetijskih ljudi, da je pre malo.

Ta način vzgoje, za katerega smo pokazali, da je slab, ne bo zgnil iz naših kmetijskih zavodov vse dotlej, dokler se ne bo vprašanje stalnega in odgovornega vzgojitelja rešilo na ta način, da se vzgoja poveri človeku, ki se bo dosledno in nepre-trgoma s tem ukvarjal in ki mu bo ta stvar včas tako važna, kakor ta ali oni gospodarski predmet in panoga. Pa bodi s to dolžnostjo poverjen magari kmetijski strokovnjak: biti mora kot stalni vzgo-jitelj kmetijske mladine in vodja interneta odlično podkovan v teh vprašanjih, imeti mora tenek sluh za utripe mladega srca in zvrhano mero ljubezni do mladine. Poleg tega pa še kaj, o čemer bomo spregovorili prihodnj.

Kmetijska vprašanja

Vprašanje: Kdaj in kako naj se seje lucerna? Ali sama zase, ali skupno s kako žitarico, ki naj varuje posevce lucerne itd.? Kolikina za ha? Gnojenje? — C. L. - V.

Odgovor: Lucerna zahteva toplo in dobro pre-niša suho podnebje. Ugaia ji globoka, od plevelnih rastlin popolnoma očiščena in čista, dobro zago-jena, torej sploh skrbno pripravljena in globoko zrahljana zemlja, v kateri je tudi dovolj apna. Mok-re, močvirne zemlje lucerna ne ljubi in ne uspeva v njej. Najbolje je, da seje lucerno za okopavino, kateri ste močno gojili ter jo tudi marljivo oskr-bovali. Če hočete posebno za lucerno pripraviti zemljo, potem se Vam priporoča, da v bodeče dva-krat zaporedoma pridelujete na isti zemlji okopa-vine in prikratk močno gnojite s hlevskim gnojem. — Lucerna lahko seje od arede aprila do konca maja, pa tudi še začetkom junija, ako jo sejejo samo zase. Na vsak način je pravi čas za setev lucerne šele potem, ko se je zemlja ugrela in se ni več bati pozne slane. Če ste v zemlji zatili vse plevel in ni lega zemlje prepuha, potem je priporočljivo, da sejejo lucerno samo zase. Drugače pa sejejo lucerno med redko posejano jarino, med oves ali ječmen. Seveda morate jarino pokositi pozneje o pravem času, ko je še zelena, ker bi sicer lahko primanj-kovalo rastoči mladi lucerni svetloba in zraka. Za setev na široko potrebujejo na hektar 25 do 35 kg lucerninega semena, za setev v vrste pa 20 do 30 kg, pri čemer naj je vrsta od vrste oddaljena 15 do 20 cm. — Da Vam bo lucerna donala lepe in obilne pridelke, je neobhodno potrebno, da spravi-te v zemljo z gnojenjem tudi vse primanjkuječe hranilne snovi že pred setvijo ali ob setvi lucerne. S hlevskim gnojem je treba gnojiti za lucerno, ka-kor je bilo prej omenjeno. Gnojenje s hlevskim gnojem neposredno pred setvijo ni umestno, ker bi lahko s takim gnojenjem spravili v zemljo ple-velna semena. Pač pa lahko izlatno gnojite z umet-nimi gnojili. Ako je v zemlji premalo apna, kar morate dognati, potem gnojite z žganim apnom, okrog 20 q na hektar. Z dušiknatiimi gnojili lucerno navadno ne gnojimo. Ako hočete pomagati mladi setvi lucerne, zadostuje 20 kg dušiknatega gnojila na hektar. Lucerna zelo ljubi fosforovo kislino. Zato ji gnojite na ha s 4 q Thomasove žindre ali z ena-ko količino superfosfata. Koli ki dajte v obliki 40% kalijeve soli, in sicer 2 do 2,5 na hektar. V prvem letu ob setvi je priporočljivo gnojiti lucerna s 6 do 8 q Thomasove žindre in z 2,5 do 3 q 40% kali-jeve soli na hektar.

Ing. A. P.

Jedilnik za december

(Krekova gospodinjstva šola v Zgornji Šiški pri Ljubljani)

Nedelja, 25. dec. (Božič): Kosilo: Predjed: a) kolarica iz smokve s sadjem; b) mrzla šuka z limono, peteršiljem, jajci, beluški (špagjeti) in mesno hladetino (aspik). — Dvobavni jedni kipek na juhi. — "čene jarice (mlade kokoši), korenje, grah, krompir, jurčki (kislji), fižol v strožju, zelen peteršilj. — Mešana salata. — Božična potica. — Mrzla kavna penjava. — Večerja: Mrzla plo-ša. — Jajzine z ledvicami v omaki. — Salata. — Božično pecivo in punč.

Ponedeljek, 26. dec. Kosilo: Sadje. — Zdrobovi vložki na juhi. — Ocvrti zrezki, pražen grah in korenje, brusnice. — Omeletne rezine ali potica. — Večerja: Bržole, salata in mandelj-nova potica.

Torek, 27. dec. Kosilo: Sadje. — Možganova juha, z drobtinovitimi cmoki. — Govedina, sladka repa in krompirjevi hlebčki. — Sirova poganica. — Večerja: Mlečen riž, kostanj. — Lipov ocv.

Sreda, 28. dec. Kosilo: Sadje. — Kranco-ska juha. — Obrovtova potica, krompirjevi rezanci in salata. — Jabolčni pečenjak. — Večerja: Pljuva v omaki in polenta.

Četrtek, 29. dec. Kosilo: Sadje. — Spu-sačni rezanci na juhi. — Srna v omaki, pražen riž, salata. — Cvrte. — Večerja: Jajzine s par-mezanom in mešana salata.

Petek, 30. dec. Kosilo: Sadje. — Pretla-čena krompirjeva juha. — Močnati vložki in pa-radiznikova omaka. — Kvašeni flanceti s šadomem. — Večerja: Ocvrte kruhove rezine in mešana vkuha.

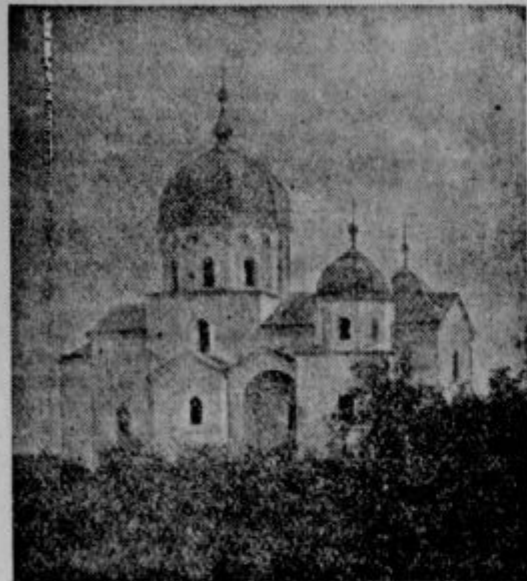
Sobota, 31. dec. Kosilo: Sadje. — Kisa-rogova juha. — Ajlovi žganci in telečja obara. — Sladna kolarica. — Večerja: Spinačne omelete in salata.

Nedelja, 1. jan. 1933. Kosilo: Sadje. — Jedni riž na juhi. — Nadevane telečje prsi ali pečena gos, mešana salata s trdo kuhanimi jajci. — Orehova potica. — Večerja: Mrzel narezek s hrenom in salato. — Lipov čaj in rozinova po-tica.

Dr. Vinko Šarabon:

Manastiri v Srbiji

Kdor se hoče poučiti o umetnosti južnih delov naše države, naj piše v Skopje dr. Meesenlo dopisnico; doktor ga bo počkal ali počkal ter ga nato peljal v muzej. Muzej je po večem nastanjen v zgradbi Trgovske akademije. Velika je tam dvorana, a število nabranih predmetov je tako naraslo, da so prostori že sedaj premajhni. In kaj vse vidiš! Noše juga, z vsemi potankostmi, hiše Arnautov i. dr. v miniaturni, manastiri (samostane) v miniaturni — freske iz vseh velikih manastirskih, tako naravno prelikane, da sem potikal neko spranjo, misleč, da se

Ziča

je stila polvarila v muzeju; itd. itd. In dr. Meesenlo ti vse lepo razloži in pove in takoj uga-ne, kaj ti najbolj prija; pri onem predmetu se potem dalje poudi. Če si v tem hramu umetnosti videl vse one lepe freske, resne obraze srbskih kraljev in kraljic srednjega veka, in če prideš potem na primer v Visoki Dečani ali v Studenico, vidiš same znanee pred seboj. Najbolje narediš, če obiščeš najprvo Skopje in ta muzej in če šele nato pogledaš po dečani in oboji in obiščeš posamezne zadušbine.

Bil sem tako srečen, da sem mogel videti naj-mnemenitnejše manastire našega juga, one lepe usta-mene srednjega veka, katerih veliko umetniško vrednost je pričel pravilno ceniti šele najnovejši čas. Ker se približuje tudi pravoslavni božič, naj spregovorimo še mi o božjih hramih tam dole na jugu, kamor se je zatekal narod v srečnih in brid-kih urah, posebno še v dolgi dobi turškega go-spostva.

O stari srbski umetnosti piše Ale-xander Derooco med drugim: »Pred petsto leti so uničili Turki staro srbsko umetnost, potem ko je bila cvetela okoli tristo let. Razvijala se je pod vplivom močnega Bizanca (Carigrada). Opozarja-mo na najnovejša raziskovanja profesorja Stryzgo-wskega, ki poudarja kot eden najkompetentnejših po-znavalcev neoporečni vpliv vzhodne staro-krščanske umetnosti na vso evropsko umetnost srednjega veka. Razumljivo je, da se jav-lja ta vpliv pri Jugoslovanih bolj kot drugod; saj so bili Jugoslovani direktni mejaši vzhodnorime-kega imperija. Ker je pa imel Balkanski polotok v daljnemstnem primorju najožje stike s tedaj visoko razvito kulturo Italije, se je javljal tukaj zapad-ni katoliški vpliv. Zato moremo reči o ju-goslovanski umetnosti, da je kot samostojen živ-ljenjski pojav mladega in umetniško ekspanzivnega naroda dobila svojo kulturo deloma od pravoslav-nega vzhoda, deloma od katoliškega zapada in da je iz tega razvila relativno izvirnen slog.

Srbi, v sredi med Hrvati in Bolgari, so imeli v svojih goratih pokrajinah najmanjšo prostost gi-

Gračanica

banja in so se razmahnili šele v 12. stoletju; a ta razmah je trajal najdalje in je dosegel najvišjo vi-šino. Stara srbska umetnost, stoječa pod pravoslav-nim in katoliškim vplivom, se razvije v svojem procvitu na koncu srednjega veka in nikakor ne v začetku renesanse, čeprav je časovno med Bizancem in renesanso. Doba Turkov je izbr-i-sala vse stike do onih časov. Etnični svedoci stare srbske umetnosti so kraljevski samostani (ma-nastiri), ki jih je bilo svoj čas na stotine in ki so bili zgrajeni po večini v nedohodnem gorskem ozemlju, tam, kjer je bilo tedaj središče srbske dr-žave. Večina teh manastirskih je popolnoma izginila, o nekaterih pričajo le še razvaline, in le prav malo se jih je ohranilo do sedanjih dni. Srbski kralji so se kosali med seboj, kdo bo sezidal in okrasil naj-lepšo cerkev v najlepšem samostanu; v gradbi cer-kva so videli svojo življenjsko nalogo, koje izved-bo so pospeševali tedanji razmeri do dosti mirni časi. Marsikakšna cerkev je bila zgrajena kot delo pokore za storjene grehe, v starih pred kaznjivo božjo; a obenem so bile cerkve grobnice vladarjev in njihov rodbinskih članov in pogosto tudi grobnice navadnih plemenitajev. V 14. in 15. stoletju si je štel vsak kralj in vsak plemenitnik za dolžnost, da si je zgradil talčno »zadužbino«, ki naj bi vplivala na dušo naroda po zunanji lepoti in po notranjem sijaju. Srbski manastiri so pravi mu-zeji, najbolj žive priče stare srbske kulture in civilizacije.

V prvih časih one lepe umetnostne dobe so bili samostani pod vplivom zapadne umetnosti, za-naj okrašeni z belim in pisanim marmorjem. Naj-lepša proizvodnja te dobe sta samostana Studenica in Visoki Dečani, ki se moreta meriti z najboljšimi umotvori tedanje evropske umetnosti. Pozneje, ko se je javil vpliv Bizanca in Soluna, so opustili za-padni način in so gojili bogato vzhodno mnogo-barvno proboleže z arabeskami iz rdečega opokaste-ga kamna. Gračanica pri Prištini (Kosovo polje) je pravi umetniški dragulj te dobe bizantinske umet-nosti. Tretja doba je doba turške invazije, ko je vse umetnostno življenje zastalo in zamrlo.

Tip cerkve v prvi dobi je orientalska bazilika s kupolo; tovrstne cerkve so Srbi splošno gradili, in so one tudi specifično srbski model. V drugi dobi nastopi že — zlasti v onih krajih, ki so si jih Bizantinci osvojili — bizan-tinski cerkveni vzorec v obliki kri-ža, pogosto s potnimi kupolami. V naslednji dobi se vrši spajanje obeh modelov.

Manastiri onih časov učinkujejo v svojem bo-gatem sijaju izredno reprezentativno. Saj se tudi pri njih gradbi ni prav nič varčevalo. Tako je ustanovitelj nekakega samostana podaril sa-mostanu devetdeset vasi z vsemi njih prebivalci; nekemu drugemu manastiru je bilo podarjenih pet-sto kmečkih družin.

V onih dneh je bilo običajno, da so okrasili vse notranje stene cerkva s freskami; kompozicije kažejo postave v naravni velikosti. Samo v veži neke cerkve vidimo 350 prizorov, in si potem lah-ko predstavljamo bogastvo slik kakšne velike cer-kve v vseh njenih notranjih prostorih. Stensko si-kanje je doseglo višek že v prvi dobi. Dekorativno si-kanje te dobe je nekoliko zastirto po srbskem naturalizmu: monumentalne, mirne, velike posta-ve. Naslednja doba je bila preveč pod vplivom rea-lizma in prirodnosti, vse je bilo nekam prepestro in dekorativno; to je znano, od Srbov in Grkov prevzeto dekadentno bizantinsko slikarstvo. V tretji dobi se uveljavil barok, znak vpliva italijanske re-nesance. — Slikanje fresk je doseglo največji raz-voj v 13. stoletju; in če motrimo slike tedanjih srbskih vladarjev, moramo priznati, da je bilo srbsko slikarstvo tedaj na enem prvih mest v vsej Evropi.

Studenica.

Vse to je bilo doslej malo znano; a nedavni kongres bizantologov v Beogradu, ki so se sešli iz vseh delov sveta, je mnogo pripomogel do natanč-nega poznavanja in pravičnega ocenjevanja one umetnosti, koje zibelka in rednica je bila Stara Srbija.

Prav pošteno je pripekalo solnce 28. septembra, ko sem korakal po lepi cesti od mesteca Kraljeva proti manastiru Ziča. Ze od daleč se je skoz drevje kazala rdeča barva nekdanje prestolnice srbskih nadškofov. Zičo je zgradil kralj Stevan Prvočenani v letih 1207—1220. Ko je bila usta-novljena leta 1209 srbska nadškofija, je postala nje-na prestolnica Ziča, in prvi nadškof je bil veliki sv. Sava. Prijazni menih mi je stavbo razkazal; zgrajena je v dvojnem slogu, v romanskem in bi-zantinskem. V samostanski cerkvi vidiš kiparska dela in freske italijanskega izvora, deloma zelo po-škodovane. Sedaj se vrši restavriranje, ki pa le po-časi napreduje, ker primanjkuje denarja; tako mi je pravil menih. Šest kraljev je bilo tukaj krona-nih, med njimi tudi kralj Peter, leta 1904; za vstop vsakega kralja so napravili posebna vrata in so jih po izstopu takoj zopet zazidali.

Tudi 12. oktober je bil vroč dan. Bil sem takrat v Ohridu, prav dole na jugu naše države. Na cesti sem srečal nekakega gospoda, ki ga nisem poznal. Vprašal sem ga za hotel »Turiste« in sem v svoje veliko presenečenje izvedel, da je ta gospod Slo-venec, in sicer postajanačelnik Majer z Bleda. Brž sva bila prijatelja in sva rekla, da se peljeva na-slednji dan čez Ohridsko jezero do manastira Sv. Naum. Druge jutro smo se peljali štirje Slovenci čez jezero; ponoči sta prispela v Ohrid namreč še gospa in gospod Brajnik iz Ljubljane. Dve uri traja vožnja z motorno ladjico čez to prekrasno je-zero; nebo in jezero se kosata, kdo bo imel lepšo barvo. Ni čudno, da so se že v davno minuli časih ljudje radi nastanili tukaj, kjer so našli lepoto in mir. Polno je ob jezeru manastirskih in manastir-škov, kjer je nastanjen večkrat po en sam samotar. Najstarejši je manastir Sv. Naum, ob južni obali. Ustanovil ga je menda sv. Naum, eden od Metodo-vih učencev, ki so pribežali po smrti sv. Metoda v Bolgarijo in Makedonijo. Središče prve krščanske kulture in civilizacije v južnoslovanskih deželah sta bili jezera Ohrid in Prespa, kjer so bili okoli leta 800 ustanovljeni prvi samostani. Samostan Sv. Naum je bil ustanovljen najbrž okoli leta 900; vsaj tako pravi. Cerkevica z grobom sv. Nauma je majhna, prična, stare slike te strogo opazujejo. Okoli in okoli cerkvice je veliko dvorišče, obdano od samo-stanskih in gospodarskih poslopj. Tako je tudi pri vseh drugih manastirskih (Studenica, Visoki Dečani itd.). Vsa turca, ki pride v samostan, je gost pred-stojnika; to je umirjivo samo ob sebi in se nihče o tem ne razgovarja. Tako smo tudi mi štirje kosili v samostanu, predsedoval je pri mizi prota, kar je tu približno isto kot opat. Po obedu daš kakšen pro-

Sv. Naum.

Od leve na desno: g. Majer, ga. Brajnik, dr. Šarabon, g. Brajnik.

stovoljni dar ali pa tudi nič, če si umazan ali če nimaš. Tri dni moreš biti zastoj v samostanu in imaš tam hrano in stanovanje in pijač. Včasih pri-dejo cele ekspedicije; samostan je na vse priprav-ljen, pa najsi pride na stotine obiskovalcev. Narod hodi molit na grob sv. Nauma zlasti v slučajih hude duševne obolesti, in smo slišali o marsikakšnem čudovitem ozdravljenju. — Z jezera se cerkvice sama nič ne vidi, in nam običajne razglednice cer-kvice sploh ne pokažejo. Pač pa vidiš z jezera sa-mostanska poslopja, v katerih je tudi preprosto, a okusno opremljeno stanovanje kralja in kraljice; in dalje vidiš tudi visok razgledni stolp, o katerem na prvi pogled marsikdo misli, da je to pravi mana-stir. Mi smo šli seveda gor, in pred nami je sanjalo vse to veliko jezero noter gor do Ohrida. Okvir mu delajo nad 2000 m visoke gore, deloma do vrha porasle. Tik za samostanom je albanska meja in ti kpred njo izvira Crni Drim; ogledali smo si nje-gov izvir in se vrnili na ladj, ki je bila medtem obiskala albansko mesto Pogradec.

likosti, po lepoti, po dragocenostih, po umetniških kiparskih delih. Le Visoki Dečani se morejo me-riti s Studenico. Stari lepi glavni portal je sedaj notri v cerkvi, skrit po prizidku; kaže nam na malih vratih nežne arabeske in evcelične navoje. Loka so bolj podkvasti; mnogo je v njih žival-skih podob, polnih življenja. V notranjosti je lep krstni kamen in novi izredno krasni sarkofag Ste-vana Nemanja, darilo kralja Petra. Tudi Stevan Prvočenani je tu pokopan.

Bliža cerkve stoji kapela, z napisom: »Jan, Stevan Uroš, služabnik božji, vnuk sv. Simeona, sin velikega kralja Uroša, kralj vseh srbskih ze-melj in obal, sem sezidal to svetilišče na čast sve-tih in pravičnih Joahima in Ane 1314. Kdor koli bi kdaj to svetilišče razdejal, naj bo proklet od Bo-ga in od mene grešnega človeka.«

V okolici Studenice se nahaja še približno 35 manjših cerkvic, zgrajenih od pobožnih Nemanji-čev za rešitev njih duš. Nad vso to okolico je ne-kaj tajinstvenega. In ta tajinstvenost je šla za me-noj, ko sem se v miraku vračal nazaj proti Ibru, ob pihljanju vetra in daljnem žuborenju vode.

Metohija se imenuje rodovitna kotlina na za-padu od Kosovega polja. Tu zbira svoje vodovje Beli Drim; po izstopu iz Metohije se združuje v Al-baniji s Crnim Drimom, prihajajočim iz Ohrid-skega jezera. Skupna reka Drim teče po severni Albaniji in se izliva v Jadransko morje. Metohija ima veličasten okvir: omenimo zlasti planino Šar-ter divje Prokletije in njih podaljške. Tri večja mesta so v Metohiji, vsa tri bolj ob robu: na jugu Prizren, na zapadu Djakovica, v severozapadnem kotu Peč, ob peneči se Pečanski Bistrici. Ne daleč od Peči proti jugu prihaja iz Prokletij dolinica proti Metohiji; vhod v njo zapira samostan Vi-soki Dečani. Stopil sem iz avtobusa; 17. ok-tobra sem bil tam. Do manastira je dvajset minut. Skoz samo zelenje hodiš, mimo travnikov in po lepem borovem gozdu. Zada pa zaključek ve-ličastnih Prokletij! In to notri so Dečani, ustanova srbskega kralja Stevana Uroša III., zgrajeni v le-

Visoki Dečani.

tih 1327 do 1335. Uroš, umrl 1. 1331, dograditve ni dočkal. Slikarska dela so bila završena še pozne-je, leta 1348. Cerkev je bazilika s tremi ladjami, v sredi je kupola. Plastična je dekoracija na por-talnih in okoli sten, nepozabna ti ostanejo slike, vi-soko gor se dviga strop; zato tudi ime Visoki De-čani. Dobro je ta manastir ohranjen; saj so se sultani sami zanimali zanj in ga ščitili. Stevan Uroš III. je pokopan tu notri. Slučajno sem prišel v cerkev, ko je bila minula popoldanska služba božja. Slike so bile zastirte z oblaki kadičnega di-ma, prijeten vonj me je objel, sam sem bil. Moraš moliti, in če ne bi hotel. Ko sem odhajal, sem se nešteto krat ozrl nazaj; izginjali so obrisi cer-kve, izginili so, samo križ sem še videl, visoko gori nad vrhovi dreves. Slednjč je izginil tudi on. Nikdar ne bom pozabil.

L. Mikuš - Ljubljana

priporoča svojo zalogo dežnikov, solčnikov in sprehalnih palic Popravila točno in solidno

Pristna dalmatinska vina

v novo otvorenem vinotoku priporoča in to Kaštelansko belo, črno in rdečo po Din 9.— za božične praznike od 5 l dalje po Din 7—8. Šolski dvored.

VATA za odeje in v tablah vedno v zalogi

Tovarna vate Arbelter, Maribor

Zahtevajte vzorce in cenik

Božična in novoletna voščila z Ježice in Črnuč

Hranilnica in posojilnica

r. z. z. o. z.

NA JEZICI

želi vsem ježenskim faranom veselo in blagoslovljeno božične praznike ter srečno in blagoslovljeno novo leto, ter hkratu opozarja na izredno ugodno možnost vlaganja prihrankov. Vloge se obrestujejo po 5%, vezane po 6%. Hranilnica posluje v župnišču, ter ima uradne dneve vsako nedeljo po drugi maši.

Varčnost je pogoj sreče!
Svoji k svojim!

Zelet vsem prijateljem Save, številnim kopalcem, svojim obiskovalcem

vesele praznike ter srečno in veselo novo leto!

se vsem za tako prijazen in številen obisk v lanskem letu toplo zahvaljujem

ANTON ŠTIRN

lastnik kopališča in restavracije „Beneške toplice“ na Savi ter vinske trgovine na Ježici

Hkratu že zdaj vabim vse svoje odlične goste k pogostemu obisku v novem, prenovljenem in razširjenem kopališču ob Savi na Ježici

Veselo praznike ter srečno in veselo novo leto 1933 želi vsem cenjenim odjemalcem

ROZA SNOJ

trgovina z mešanimi blagami

Ježica 56

Veselo praznike in blagoslovljeno leto 1933

želi vsem poslovnim prijateljem

Miroslav Brajer
splošno kleparsivo

JEZICA

Obenem se priporoča za izvršitev instalacije vseh vodovodnih, hig. ter toplovodnih naprav.

Čestit Božič ter veselo in srečno novo leto 1933

želi vsem svojim poslovnim prijateljem in znancem

Stavbna tvrdka ERJAVEC

JEZICA pri Ljubljani

Hkratu se priporočam vsem onim, ki še nimajo lastnih domov, pa jih nameravajo graditi, za vsa v to stroko spadajoča dela. Vsa dela izvršujem točno in solidno!

Blagoslovljene praznike ter srečno in veselo novo leto

1933

želi svojim gostom obiskovalcem

Karol Doležal
brivec

Ježica-Stožice-Crnuče

Blagoslovljene praznike ter veselo in srečno novo leto

1933

želita vsem svojim gostom in obiskovalcem

Franc in Franja Pečar

gostilna in trgovina

Črnuče p. Ježica

Veselo praznike ter blagoslovljeno leto 1933 želi

vsem svojim prijateljem, znancem in cenjenim odjemalcem

Ivan Smerke

trgovca

Stožice 33 — p. Ježica

Srečno in veselo novo leto

želi

vsem svojim cenj. obiskovalcem

Marjeta Vilfan

gostilna pri „ALEŠU“

Ježica

Blagoslovljene praznike ter srečno in veselo novo leto želi svojim cenj. odjemalcem

Cunder Jernej

trgovca

Črnuče

Obenem se zahvaljujem za dosedanja obiska ter se priporočam tudi v novem letu!

Veselo praznike in novo leto želi vsem znancem in poslovnim prijateljem

Dečman Franc

posestnik in trgovec z dežel. pridelki

Stožice, p. Ježica

Blagoslovljene praznike in srečno novo leto želi

Lampič Peter

fotograf

Stožice 147

Obenem se priporočam za vsa v fotografsko stroko spadajoča dela, kakor povečave slik i. t. d.

Veselo božične praznike in srečno novo leto 1933 želi

FRANC JUVAN

valični mlin

Sp. Gameljne, pošta St. Vid

Blagoslovljene praznike in veselo novo leto 1933 želi svojim gostom in prijateljem

Krašovec Metka in Lojze

gostilna pri „Florjancu“

Ježica

Blagoslovljene praznike in veselo novo leto želi vsem prijateljem in cenjenim odjemalcem

IVAN RAMOVŽ

gostilna in trgovina

STOŽICE

Blagoslovljene praznike in srečno novo leto 1933 želi vsem cenjenim odjemalcem

Aloiz in Marija Šerjak

mesarija

Stožice 44

Veselo praznike in srečno novo leto želi vsem obiskovalcem

Joško Kunaver

gostilna pri Perdanu

Savljje-Ježica

Veselo praznike in blagoslovljeno leto 1933 želi vsem svojim gostom in obiskovalcem

JOZEF AHLIN

gostilna „Tavčarjev dvor“

JEZICA 66

Veselo božične praznike in srečno novo leto želi

Franc Flerin, klobučarstvo

Domžale

Veselo praznike in obilo sreče v letu 1933 želi svojim odjemalcem

Snoj Marija

trgovina s specijerijo in manufakturami

Malavas - Ježica

Veselo praznike in srečno novo leto želi

Kunaver Franc, kavač

Ježica

Blagoslovljene praznike ter srečno in veselo novo leto vsem odjemalcem želi

Franc in Francka Hudnik

mesarija

Ježica — podružnica Stožice

Veselo božične praznike in srečno novo leto želi prijateljem in cenjenim odjemalcem

IVAN JAKIN

parna pekarna

Stožice-Ježica

Blagoslovljene praznike in veselo novo leto vsem cenjenim odjemalcem želi

Franc in Marija Dobnikar

mesarija

Ježica podružnica Stožice

Veselo praznike in blagoslovljeno novo leto želi vsem svojim naročnikom

G. Šubic

kraljstvo za gospode in dame

Stožice-Ježica

Veselo praznike in srečno novo leto

H. BUZZOLINI

tovarna gorčice znamke „ETOILE“

JEZICA PRI LJUBLJANI

Veselo praznike in srečno novo leto želi

MERHAR IGNACIJ

mizarstvo

SAVLJE 32

Veselo praznike in blagoslovljeno leto 1933 želi vsem svojim cenjenim naročnikom

IVAN GOLTEZ

krojač

Stožice-Ježica

Veselo praznike in srečno novo leto želi svojim odjemalcem

FRANC SITAR, čevljar

Stožice-Ježica

Veselo praznike in mnogo blagoslovov novem letu 1933 želi svojim odjemalcem

JOŽEF TERCELJ

trgovca

Savljje 62

Blagoslovljene praznike ter srečno in veselo novo leto želim vsem svojim cenj. odjemalcem in se najtopleje priporočam za nadaljnja naročila z odličnim spoštovanjem

Gregorinčič Franc

medičar in slaščičar

Ježica

Veselo praznike ter srečno novo leto želi

Stanko Pečnik, trgovec

Stožice

Blagoslovljene praznike in srečno novo leto želi svojim cenjenim odjemalcem

Albin Lampič, krojač

Črnuče-Ježica

Blagoslovljene praznike in veselo novo leto

želita vsem poslovnim prijateljem ter odjemalcem

Rudolf in Ivanka Vidmar

zaloga in trgovina manufakture

Dunajska cesta — Ljubljana

Pekarna Urbančič
v Mali vasi

želi svojim odjemalcem blagoslovljene praznike ter srečno in veselo novo leto

Blagoslovljene praznike in srečno leto 1933 želi svojim odjemalcem

Flerin Karol, mesar

Črnuče

Veselo praznike in srečno novo leto želi ter se priporoča

Josip Dovč

splošno mizarstvo

Savljje 71 - Ježica

Vesel Božič in srečno novo leto žele tvrdke iz Celja

Vsem svojim cenj. strankam vesele božične praznike in srečno novo leto želi
Gošnik Anton
 slikarski mojster
 CELJE, Oška ulica št. 6

Karol Loibner, Celje
 delikatesa — špecerija

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem svojim cenj. strankam želi
Maks Zabukovšek
 Celje
 Močna krojačnica — Velika zaloga pravega angleškega in češkega blaga

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem svojim cenj. odjemalcem želi
ANTON DIMEC, urar
 Celje, Dečkov trg

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi
Ivan Taček
 Celje, Gosposka ulica št. 21
 prva celjska parna barvarija in kemična čistilnica

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem svojim odjemalcem želi
BRATA ŠUMER
 manufakturna trgovina
 CELJE, Prešernova ul. 15
 nasproti nemške cerkve

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem svojim cenj. odjemalcem želi
Kos Josip
 čevljarški mojster
 Celje, Dečkov trg 6

Vesele božične praznike želi
FRANJO DOLŽAN
 galanterijsko in stavbno kleparstvo, koncesionirani vodovodni instalater
 Celje, Za Kresijo

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem svojim cenj. odjemalcem želi
Andrej in Ana Majetič
 trg. specerije
 Celje — Breg

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi vsem svojim cenj. odjemalcem in strankam
Franc E. Vošnjak
 parna pekarna
 Celje — Kralja Petra c.

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem svojim cenj. strankam želi
Anton Oražem
 krojaški mojster
 CELJE, Gledališka ul. 9

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem svojim cenj. odjemalcem in strankam želi
Fr. I. Kulič
 kamnoseški mojster
 Celje, Askerčeva ul.

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem svojim cenj. gostom in odjemalcem želi
Anton Permoser
 mesar in gostilničar
 Gaberje - Celje

Delikatesna trgovina in zajutrkovalnica
Dominika Zamparutti
 Celje

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi vsem svojim cenj. gostom
Roza Zamparutti
 delikatesna trgovina in zajutrkovalnica
 Celje, Aleksandrova ulica 7

Vesele božične praznike vsem svojim cenj. odjemalcem želi
Valentin Hladin
 manufakturna trgovina
 Celje, Prešernova ul.

Gledališki frizer za dame in gospode
R. Grobelnik, Celje
 Centrala: Glavni trg 17
 Filiala: „HIGIEA“ poleg hotela Evrope
 Trajna ondulacija itd. Kopalnica, Pedikura

Vinko ČAMERNIK
 mesl. kamnoseški mojster in podobar
 delavnica za kamnoseško cerkevno umetnost, podobarski atelje
 Celje, Zavodna, cesta na grad

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi
Rafael Salmič
 trgovina s urami, slatinico in različnimi predmeti
 Celje

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem svojim cenj. gostom želi
Restavracija „Narodni dom“
 Minka Lešnik, Celje

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem svojim cenj. gostom želi
tvrdka Petar Matkovič & comp.
 trg. z vinom
 Celje, Gosposka ulica

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem cenj. odjemalcem in strankam želi
Viktor Hohnjec
 mesar - stojnica
 Celje

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi
E. ZDOLSEK
 trgovina s mešanim blagom
 SV. JURIJ ob j. ž.

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem svojim cenj. odjemalcem želi
Franc Sodin
 tovarna opeke
 Ljubčna pri Celju

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi
IVAN in BOGOMIR NARAKS
 sodarizarja
 CELJE — Ločnica pri Zalcu

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem svojim cenjenim strankam želi
Ivan Bizjak krojaški mojster
 Celje, Vodnikova ulica

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi vsem svojim cenjenim odjemalcem
V. Marin, trg. z mešanim blagom
 Celje, Zavodna, cesta na grad

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem svojim cenj. odjemalcem želi
Matevž Zadravec
 pekovski mojster
 CELJE, Gosposka ul.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi
 Celjska konfekcija
Franc Rosman
 Celje, Kralja Petra c. 31

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem svojim cenj. odjemalcem in strankam želi
Drago Gams
 mehanično podjetje
 Celje, Prešernova 16

Vsem cenjenim odjemalcem prav vesele božične praznike in srečno novo leto želi tvrdka
Franc Dobovičnik
 manufakturna in modna trgovina, industrija prebitih odev in perila
 CELJE

Tvornica ogledal Brusilnica stekla
 PRVA CELJSKA
 „KRISTALIJA“
 CELJE, Prešernova ul. 15

FOTO-PELIKAN
 CELJE

želi vsem svojim cenj. strankam vesele božične praznike in veselo novo leto

Vesel Božič in srečno novo leto žele sledeče tvrdke iz Ljubljane

Prva Jugoslovanska tovarna za diaslad, slad in kvas

RUDOLF ZALOKAR

LJUBLJANA — VIČ — TELEFON 2809

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem vesele božične praznike in prav srečno novo leto 1933!

Vesele božične praznike in srečno novo leto 1933 želi tvrdka
Konrad Hrastnik
 splošno kleparstvo
 Ljubljana, Zaloška c. 7.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi svojim cenj. odjemalcem
ANTON WAGNER
 barvarna in kem. čist. oblek
 Radoveljica — podr. Ljubljana
 Vojkova 4 in Slomškova 23

Vesele božične praznike in srečno novo leto 1933 želi
 tvornica zrenil in brusilnica stekla
A. VRHOVEC
 Ljubljana, Za gradom št. 9
 (na koncu Streliške ulice)

Vesele božične praznike in srečno novo leto vam želi
GABRIJELA PERC
 mlekarna
 Ljubljana, Sv. Petra c. 53

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi tvrdka
I. VRHUNC
 trgovina s kurivom
 Ljubljana, Bohoričeva 25.

Vesele božične praznike in srečno novo leto 1933 želi
IVAN MEGLIČ
 splošno ključničarstvo, družba z o. z.
 Ljubljana, Karlovska cesta 22

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi in se priporoča
Franjo Košak
 splošno kleparstvo
 Ljubljana, Rožna dolina VIII/11

Vesele božične praznike in srečno novo leto 1933 želi
HAVLIČEK FRAN
 konces. elektrotehn. podjetje
 Ljubljana, Sv. Petra cesta 5
 Hotel Soča — dvorišče
 Telefon št. 3421

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi cenj. odjemalcem tvrdka

Vinko Rauber
 čevljarški mojster

Zaloška 12 — Moste

Vesele božične praznike in srečno novo leto 1933 želi vsem odjemalcem
FRANJO IN TEREZIJA LEVEC
 gostilna in mesarija
 Ljubljana, Dunajska c. 84 — Šolski drevored

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
 IN SREČNO NOVO LETO
 ŽELI VSEM SVOJIM CENJENIM ODJEMALCEM
LEGAT ŠPECERIJA DELIKATESA
 ZAJTRKOVALNICA
 (ekspres kava)
 LJUBLJANA, MIKLOŠICEVA CESTA ŠTEV. 28

KAVA dnevno sveža iz lastne novodobne pražarne

Vesele božične praznike in srečno novo leto 1933 želi
MATIJA KEŠE
 trgovski vrtnar
 Ljubljana, Linhartova ulica 3

Vesele božične praznike in srečno novo leto vam želi
M. ČESNOVAR — RASKA
 modni salon
 Ljubljana, Tržniška cesta 13/1.

Srečen Božič želim vsem svojim cenj. gostom
Pavla Filipovič, gostilna
 Ljubljana, Ambrožev trg

Vesele božične praznike in srečno novo leto 1933 želi vsem svojim cenjenim odjemalcem
NIKO ZUPAN, parna pekarna
 Ljubljana, Dunajska cesta 58

Vesele božične praznike in srečno novo leto 1933 želi

IVAN ČEH, umetni in trgovski vrtnar
 Ljubljana VII, Gasilska 14

Vesel Božič in srečno novo leto žele tvrdke iz raznih krajev

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi in se priporoča

I. GLAČ

Jugoslovanski ročni izdelalec — Made de Paris
Ljubljana

Gostilna pri Ribčevanu v Mostah

želi vsem cenjenim gostom vesele božične praznike in srečno novo leto. — Se priporoča
Pavel in M. Terdan

Vesele božične praznike in srečno novo leto 1933 želi tvrdka

Valentin Zaletel, splošno kleparstvo
Št. Vid nad Ljubljano

Vesele božične praznike in srečno novo leto 1933 želi tvrdka

Slavko Omejec, čevljarstvo
Št. Vid 87 nad Ljubljano

Vesele božične praznike in srečno novo leto 1933 želi podjetje

Ivan Štrukelj, splošno ključavničarstvo
Št. Vid 15 nad Ljubljano

Vesele božične praznike in srečno novo leto 1933 želi tvrdka

Alojz Bele, krojaštvo
Št. Vid nad Ljubljano

Vesele božične praznike in srečno novo leto 1933 želi

IVAN BERNIK, mesar, JESENICE

Vesele božične praznike in srečno novo leto 1933 želi

Štefan Gjura, splošno čevljarstvo
LJUBLJANA, Linhartova 16, Pleteršnikova 14

Vesele božične praznike in srečno novo leto 1933 želita

Janko in Pavla Bidovec, Kranj, gostilna pri »Starem Mayeru«

Vesele božične praznike in srečno novo leto 1933 želi cenj. strankam

Modni atelje „GENTLEMEN“

Ljubljana

Vesele božične praznike in srečno novo leto 1933 želi ter se priporoča

Franjo Brecl
modno krojaštvo

Ljubljana, Sv. Petra c. 38

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi cenjenim odjemalcem

Franc Kunc
splošno mizarstvo

Ljubljana, Poljanska cesta 21

Vesele božične praznike in srečno novo leto 1933 želi

Franc Bergant

splošno mizarstvo

Dravljice števil. 108

p. št. Vid nad Ljubljano

Prijeten Božič in blagoslovljeno novo leto želi tvrdka

A. Opresnik, Sv. Jurij ob Taboru

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

Maks Cukala, Sv. Jurij ob Taboru

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi gostilna

Gornji Grad **„JOŠKOVA“**

Vesele božične praznike in srečno novo leto želim vsem svojim cenjenim gostom in prijateljem, ter se še za vsa priporočila priporočam za obilen obisk

Franja Račič, Ptuj

gostilničarka, Slomškova ulica 2.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi vsem svojim odjemalcem

GAISER FRANC, Stari trg
Slovenjgradec

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem svojim cenjenim odjemalcem želi

Jože Resman

Zapuže - Lesce

Vesele in srečno božične praznike ter srečno novo leto želim vsem svojim cenj. odjemalcem

STANKO KAPUSIN, Kranj

trgovina z vinom in špecerijo

Vsem svojim cenj. odjemalcem želi vesele božične praznike in srečno novo leto, ter se priporoča za nadaljnjo nakupljenost tvrdka

A. Gabron, Sv. Valburga, Smlednik
trgovina špecerije, manufakture, galanterije in deželnih pridelkov. Pristna štirjerska vina v zaprtih steklenicah.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi vsem svojim odjemalcem

Ivan Bitenc, trgovina koles
Kranj, Kokrsko predmestje 37

IVAN REKAR

špecerija — kolonije — deželni pridelki
KRANJ

Vesele božične praznike in srečno novo leto 1933 želi

Hranilnica in posojilnica v Kranju
reg. zadruga z neom. zavezo

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi

JOSIP ČERNELIČ, manufaktura, KRANJ

Vesele božične praznike in srečno novo leto 1933 želi

Janko Rant, trgovina, Kranj

ILIČ VLADISLAV

elektrotehnično podjetje

Maribor, Aleksandrova c. 24

Vesele božične praznike in srečno novo leto!

Delikatesna trgovina in zaupništvovodnica

S. J. Fabjan

Maribor, Aleksandrova cesta 31

želi vsem čitateljem Slovenca vesele božične praznike in obenem vesele, srečno novo leto.

Najvarnejše in najboljše naložite svoj denar pri

Ljudski posojilnici

reg. zadr. z n. z. v Celju reg. zadr. z n. z.

v novi lastni palači na oglu Kralja Petra c. in Vodnikove ul.

Stanje hranilnih vlog znaša nad 100.000.000 dinarjev

Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji. — Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem

Ogledala, brušena in nebruš. stekla.

Šipe za izločbo, automobile itd. marmorsteklo priporočajo tovarne ogledal in brušenega stekla

„KRISTAL“ d. d.

Centrala: Maribor, Koroška c. 32, Podružnice: Ljubljana VII, Medvedova c. 38, Split, Zrinjska ulica 6.

Kako se veselimo noči.

ko bom spal na mehkem, udobnem spalnem fotelju, ki sem ga kupil pri

FRANC JAGER, tapetnik, Sv. Petra nasip 29

JOSIP BRANDL

tvornica orgelj in klavirjev v Mariboru

izdeluje cerkvene orgle in klavirje vsake velikosti — Renoviranje, popravljanje in uglaševanje istih — Solidna izvršba po nizkih cenah

RUM

NA DROBNO

LIKERJE, VERMUTH, VINO, GRENAK (želodčno grenčico) vse vrste pristnega žganja, šprita in sadne soke dobite po najpovoljnejših pogojih pri
JAKOB PERHAVEC - MARIBOR
Gospodarska ulica št. 9 — Telefon 2580

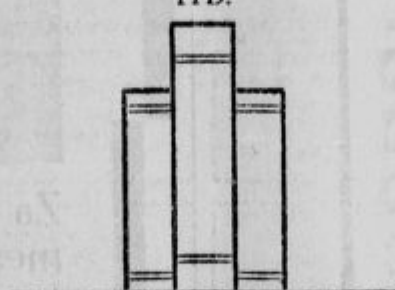
NA DEBELO

Izdelujejo se najnovejši modeli otroških in igračnih vozil, tricikli, razna novejša dvokolesa, šivalni stroji in motorji. Velika izbira. — Najnižje cene. — Ceniki franco.

Tribuna: F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozilov
Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. 191

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKO ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
IL NADSTROPJE

Ni Vas ne stane

če zahtevate naš veliki

KATALOG

Ne le glasbeniki, temveč tudi vsi drugi bo našel v njem mnogo zanimivega. Pišite torej takoj na najbližje odpr. trgovsko hišo v Jugoslaviji

MEINEL & HEROLD

Maribor št. 102

Mandoline . . . Din 99-
Tamburice . . . Din 65-
Gitare . . . Din 149-
Bočne harmonike Din 84-

Lastna tvornica glasbil in harmonik v Nemčiji.

Provandein

Opozorilo prešičerejcem!

Znameniti belgijski preparat, znan širom sveta, ki prepreči bolezn pri svinjah in jih zreži za 2—3 mesece poprej. Tovarna tega izvrstnega preparata je v želji, da ga porabljajo vsi rejci, vsled krize sklenila, da ponovno zniža cene. Izkoristite priliko in kupite takoj pri Vašem trgovcu originalno škatljo ca. 880 gramov, ki stane sedaj samo Din 25.—, in hitro se bodele prepričali o istinitosti naših trditev.

GARANCIJA. V slučaju neuspeha vzamemo neizrabljeno količino nazaj in vrnemo ves denar.

Ako ga v Vašem mestu ne dobite, pišite nam in mi Vam pošljemo vsako količino.

Navodilo uporabe se nahaja v našem jeziku v vsaki škatlji.

Generalni zastopnik za Dravsko banovino
Josip Junc, Ljubljana, Vrtača 4

Čitajte „Slovenca“

Priporočamo Vam
naboljše šivalne stroje
in kolesa

**Adler -
GRITZNER**

Šivalarski
pletilni
stroji
DUBIED

Zaloga v Kranju:
Trgovina Levičnik
edino le pri trdki
Jos. Petelinc, Ljubljana
Telef. št. 2913 na vodo. Telef. št. 2913
Brezplačen ponk v vezenju. Večletno izkušstvo.

PUH - PERJE
R. MIKLAVC LJUBLJANA

Izjava. Obdolženec Vladimir Mikl obžaluje in
trdi, da je dr. Novoselskega, zdravnika pri
Sv. Marjeti, s katerimi se mu je očitano nepravilno,
nestrokovno izvrševanje njegovega zdravniškega
poklica in s katerimi se mu je očitano, da pre-
visoko računa svoj zdravniški honorar, kot ne-
resnične ter se zahvaljuje dr. Novoselskemu za
odstop od kazenskega pregona.

Le „Kontroliran med“

je zanesljivo naraven, čist in brezhiben. Uživate
ga kot hranilo in najučinkovitejše zdravilo zoper
katarje pljuč in grla ter sploh proti prehlajenju.
Nudi Vam ga — »Društvena čebelnica«, zaloga če-
belarskih potrebščin, medu in voska — Ljubljana,
Miklošičeva-Pražakova 13.

Prodajam posestvo

1 km od Novega mesta, in sicer: hiša s tremi
sobami in kletjo, dva svinjaka šupa, velik sadni
vrt in pašnik. Ponudbe na podr. »Slov.« Novo mesto.

PERJE

Puh od 120—250 Din 1 kg. Perje prima 85. I. vrste
70. II. vrste 60. III. vrste 50 Din, polsivo I. 45.
polsivo II. 35. pisano 25 Din za 1 kg. Pošiljam bla-
zine iz dobrega angina, širina in dolžina 80/75,
teža 2 kg, prima vrste 200 Din, I. vrste 170 Din,
II. vrste 140 Din, III. vrste 120 Din, polsivo I. vrste
110 Din, II. vrste 90 Din, pisano perje, teža 3 kg,
95 Din. Pernice 180/110, teža 5 kg, prima vrste
500 Din, I. vrste 470 Din, II. vrste 380 Din, III. vrste
320 Din, polsivo I. vrste 290 Din, pisano perje
6 kg teže, 220 Din — franko Vaša pošta po pov-
zetju. Zahtevajte vzorec! — Adolf Wolkenstein,
Čenopljia (Dunavska banovina).

RIPLANA-INTERLOCK

spodnje perilo je vsled dvojnega
vezenja višek modernega pletenja

Finejše in trpejše
kot navaden trikot

Dobite ga v vseh boljših modnih trgovinah

Izdeluje: „Lana“, Ljubljana

**Ingelen-
„Gigant“**

**Radjski
Sprejemnik
doslej
nedosežene
Rakovosti**

7 Kvalit - 6 oziroma
Bendit - 6 oziroma
kotični postaji
pri 8 kilocikliah
frekvenc, 10 postaj
vse po valovni
dolžini

**Strogo izločite veliko
postaje**

POZOR!

CHEVROLET

POZOR!

originalni nadomestni deli

vsi stalno na zalogi edino le pri autoriziranih General Motors delavnicah:

A. MARINI

Maribor, Tržaška c. 16
Telefon: 24-07

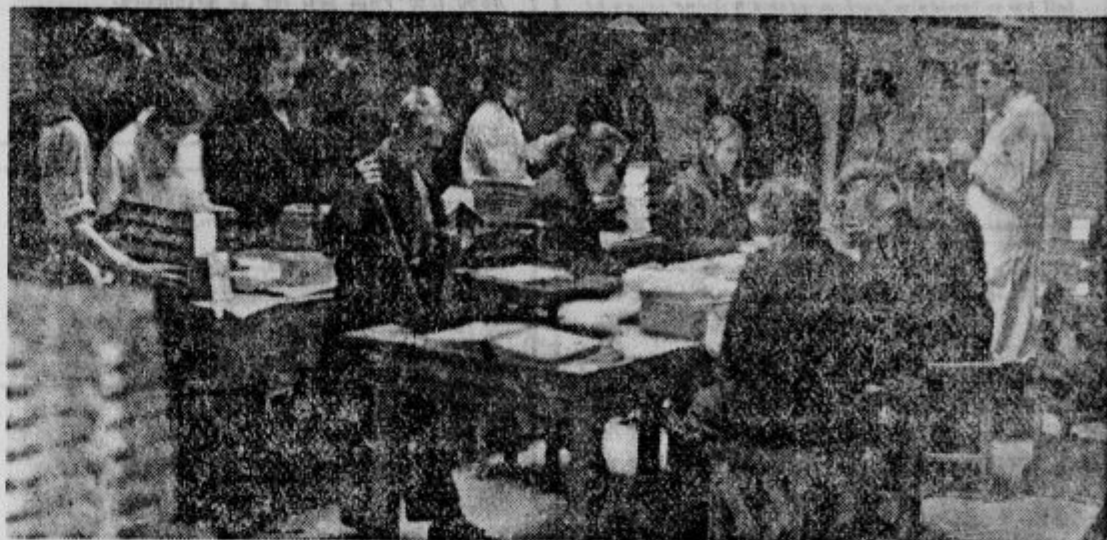
DESA d. z o. z.

Ljubljana, Dunajska c. 24
Telefon: 22-92

S. HASELBACH

Celje, Ljubljanska c. 11
Telefon: 1-63

En oddelek knjigoveznice A. JANEŽIČ

Tudi knjigoveškim izdelkom so se znižale cene.

Vljudno priporočam svojo na novo z najmodernejšimi stroji popolnoma knjigoveznicu in črtnico
trgovskih knjig — Sprejemam v delo vsa v knjigoveško stroko spadajoča dela, od najnavadnejše do
najfinejše vezave, revije, koledarje, šolske knjige, hranilne knjige itd. Vred najmoderneje opreme mi
je mogoče, izdelovati tudi velike naklade, ne samo precizno in v najkrajšem času, temveč tudi po naj-
zmernejših cenah. Ako Vam e kaj ležeče na tem, da si pri ceni prihranite denar, potem Vas prosim,
da, predno oddaste naročilo, zahtevate ceno tudi pri nas. — Za precizno delo prevzamem garancijo.

Telefon 32-20

A. JANEŽIČ, Ljubljana, Florjanska ulica 14

Telefon 32-20

knjigoveznica in črtnica trgovskih knjig.
Naročila se sprejemajo: Gregorčičeva 5

Po duhovitosti največjega tekmeca

B. SHAWA

močnejšega od njega po globini

G. K. CHESTERTONA

nam v slovenščini predstavlja dr. Fran
Kimovec s prevodom knjige napetih in
globokoumnih detektivskih zgodb, ki je
izšla z naslovom

GREHI PRINCA SARADINA

v LEPOSLOVNI KNJIŽNICI

JUGOSLOVANSKE

KNJIGARNE

Knjiga obsega čez 300 strani in je
vezana v grobo angleško platno, ima dvo-
barven ovitek ter kaseto. — Naročnikom
„Leposlovne knjižnice“ bo razposlana med
Božičem in Novim letom. Cena za nena-
ročnike Din 65,—, karton Din 55,—.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA

Za malo denarja — krasna knjižnica na
mesečno plačevanje — v knjižnih zbirkah
jugoslovanske knjigarne — ZASTONJ raz-
pošiljamo prospekt na 16 straneh v bakro-
tisku — Pišite takoj —

NAJLEPŠI DAR ZA NOVO LETO

Naročite obdarovancu knjižne zbirke

JUGOSLOVANSKE KNJIGARNE

**TIVAR
OBLEKE**

ZA GOSPODE

trpežna delavna obleka . . .	Din	240
lepa obleka za vsak dan . . .	Din	290
fina in elegantna obleka . . .	Din	340
posebno gorka obleka . . .	Din	390
fina obleka iz kamgarna . . .	Din	490
najfinejša obleka iz kamgarna	Din	590

ZA OTROKE od let 3, 4—5-6, 7-8—9-10

dobra mornarska obleka . . .	Din	70-130
mornarska obleka iz kamgarna		250-270
obleka po najnovejšem kroju	Din	70-180

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA

BRZOJAVNI NASLOV: GOSPOBANKA

D. D. V LJUBLJANI (MIKLOŠIČEVA CESTA 10)

TELEFON ŠTEV. 2057, 2470, 2979

PODRUŽNICE: Bled, Novi Sad, Kranj, Šibenik,
Maribor, Kočevje, Celje, Sombor, Djakovo, Split.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje

Poslovne zveze s prvovrstnimi zavodi na vseh tržiščih v tuzemstvu in inozemstvu

Mariborske vesti:

26,666.739 dinarjev v zrak

Več nego potrebnih in dohodki mariborske občine — Kolikina večja, vrednost tobaka manjša nego leta 1931 — Koliko so pokadili Mariborčani v letu 1932

Maribor, 23. dec.

Povsod jok in stok o krizi, povsod tožbe, da je denarja čimdalje manj, toda če pogledamo ogromne številke, ki so jih v preteklem letu samo Mariborčani in prebivalci ožje mestne okolice izdali za tobak, vidimo, da kriza le še ni prehuda, da je denarja med ljudmi še še nekaj. V uradih finančne kontrole delajo te dni bilanco o potrošnji tobaka v letošnjem letu, ki bo v nekaj dneh zatonilo. Ogromne so številke, ki pridejo pri seštevajanju skupaj. Ni manj kot 26,666.739 Din znaša vrednost tobačnih izdelkov, ki so jih pogrnali Mariborčani letos v zrak. Ogromna vsota, če pomislimo, da daleč prekaša redne potrebnih in dohodke mariborske občine, ki so preračunani na svojih 20 milijonov! Največ so pokadili Mariborčani letos zopet cigarete. Za njimi sledijo cigare, potem tobak za cigarete in pipo. Čisto na koncu so še nosilci in zvečile, ki pa čim dalje bolj ginejo, ker med mlado generacijo za ti dve vrsti nikotinskega užitka ni več razumevanja. Od cigarete prednjačijo letos najcenejše »Saves« — kot jasek dokaz, da se tudi že med kadilci pozna kriza. Lani so namreč prednjačile še boljše »Zetes«, prej nekaj, ko so bili časi še boljši, pa so si Mariborčani privoščili največ drugih »Vardarjev«. »Saves« so letos pokadili 38,680.960 komadov, »Zetes« 38 mi-

lijonov 044.000, »Vardar« 2,910.000, »Drina« 1 milj. 620.000, »Morava« 410.000, »Nereva« 131.000, »Sumadija« 56.000, »Jadrin« 11.500, »Mignon« 8850, »Kosovo« 7500 in »Karadjordje« 3000. — »Zetes« so še prevladovali nad »Savami« do meseca junija, potem pa so prišle rapidno nazadovati napram cenejši konkurenci. — Cigaretnega tobaka se je spihalo v zrak: »Neretvanski« 370 kg, »Zetski« 1280 in »Savski« 6650 kg. Kakor je razvidno, Mariborčani niso prijatelji lastnorčno zviti cigarete. Piparji pa so si privoščili v enem letu 310 kg »Amerikance« in 19.500 kg »Dunavskega« tobaka. Tudi med kadilci cigar prednjačijo poznizne, cene vrste. Imenitnih cigararjev, ki bi si lahko dnevno privoščili »Perla de Cuba« ali »Flor de Havana«, v Mariboru nimamo. Največ prijateljev imajo mešane inozemske, katerih se je pokadilo 1,230.000 komadov. Njim sledijo »Brazilke« 314.000, nato »Portorike« 218.000, kratke domače 212.000, »Kube« 135.000, tradicionalne viržinke 131.000, »Operas« 66.000, »Trabuco« 13.900, »Regalita« 11.000, »Viržinosas« 12.500 in končno »Perla de Cuba« 120 komadov. Nosilci so ponosilji 270 kg »Snohance« (službeno se mu pravi: burmut), zvečile pa 1776 kg »Klobase«. Cigaretnega papirja se je porabilo pa 314.2000 zavojčkov. Skupna količina vsega pokajenega in drugače uničenega tobaka dosega lanske, v vrednosti pa je letos nazadovala za nad milijon dinarjev, kar je posledica že omenjene prednosti, ki jo pri kadilih uživa cena roba.

Zagonezna zadeva

Maribor, 23. decembra.

Veliko pozornost je vzbudila med mariborskimi občinstvom zagonezna afera, ki se je odigrala v krogih tukašnjih ruskih emigrantov. Pred nekaj meseci se je pojavila v Mariboru mlada elegantna Rusinja, ki se je nastanila pri nekem bivšem podpolkovniku. Baje je prišla Rusinja podpolkovnika nagovarjati, naj se preseli na Japonsko, kjer mu bo s svojimi zvezami pripomogla do lepe službe z visoko dolarsko plačo. — Podpolkovnik je sprejel njeno ponudbo ter se pričel pripravljati na pot na Japonsko. V zadnjem trenutku pa se mu je zdelo le sumljivo in je prijavil zadevo oblastem. Slednje so nemudoma odredile aretacijo Rusinje. Preiskavo je vodil v Mariboru nekaj dni generalni inspektor notranjega ministrstva Antič, ki se je slučajno istočasno nahajal v našem mestu. Odredil je prevoz osumljene Rusinje in tudi podpolkovnika v Belgrad, kjer bodo tamkajšnje varnostne oblasti izvršile podrobno preiskavo.

□ Iz tajne seje občinskega sveta. Najvažnejše vprašanje, ki so ga mariborski občinski svet razpravljali na svoji tajni seji v četrti, je bilo uradovanje v občinskih uradih. To pot je občinski svet spremenil svoj svojaški sklep ter potegnil z veliko glasov z mestnim nabesnikom. Uradovanje v občinskih uradih ostane kakor doslej deljeno na dopolnilsko in popoldansko uradno ure. — V občinsko zvezo je bilo sprejetih 26 novih članov, tri prošnje pa so bile odklonjene. Zagotovilo sprejema je dobilo pet oseb proti plačilu takse 100 Din. — Napredovala sta Ivan Makar in Ferdo Krajnc, upokojen je bil s prejemki 4. kategorije Josip Vidmar, Kern Justina in Frideriku Stancercu sta se priznali dokladi za otroke. — Glede hiše Antona Turka, ki se mora podreti radi regulacije Pobrežne ceste, bo uvedla občina razlastitveno postopanje, ker se ni mogla sporazumeti z lastnikom radi prodaje. — Dovoljenje za gostilniško, oziroma restavracijsko obrt so dobili Basilež Grga, Kuder Marija, Stibler Marija, Pavlič Terezija, Šum Cecilija; Mariji Vouk se je odobrila premostitev gostilne; dovoljenje za obrt bufeta sta dobila Marija Zorčič in Adolf Götzl, za kavarinško obrt Josip Cizelj, odklonjena pa je bila prošnja Osmana Hazovićevića za otvoritev turške kavarne.

□ V stolnici se bo pela za polnočnico Faistova Missa solemnis. Na božično nedeljo ob 10 se bo predvajala Haydnova maša v C-daru; soli, zbor in orkester.

□ Mladinski pokret. Katoliška mladina ima na Stefanovo v rušvenih prostorih ob desetih dopoldne sestankih s poučnim predavanjem.

□ V dvorani Prosvetne zveze bo na Stefanovo ob pol 17 sestanek Poselske zveze. Na sporodu je tudi božična igrice »Cvetlični venček božjemu Detetu«.

□ Premiera. Jutri zvečer na prvi božični praznik je v tukašnjem gledališču premiera znane revijske operete »Pri belem konjčku«. Sodeluje mladane ves operetni in dramski ansambel; dirigent Lojze Herzog, režiser g. Bachman kot gost.

□ Nočno lekarniško službo ima prihodnji teden od vključno 31. t. m. lekarna Albance »Pri sv. Antonu« v Frankopanovi ulici.

□ Posestno gibanje. Ivan Reichman, industrialec iz Maribora je kupil stanovanjsko hišo na Tržaški cesti št. 54 od Maksa Skrobar in njegovih sester za Din 295.950. — Miloš Oset, veletrgovca, je kupil hišo Glavni trg 22 od Leona Čergolja za Din 420.000. — Zasebnica Zofija Lomažič je kupila hišo v Splavarski ulici 3 za 150.000 Din od bratov Riha ter Frančiške Tebenski.

□ Poravnave... Za končane se izrekajo poravnave Stanka Vivoda, mizarja v Ormožu, Rada Pollaka, trgovca v Ormožu in Alojzja Brenčiča, trgovca v Ptuj. — Potrjena je poravnava Josipa Majdiča, restavratvora v Mariboru.

□ Jubilejno leto mladinskega glasila. — Znano mladinsko glasilo »Naš Dom« nastopa 25. leto svojega izhajanja. Te dni je izšla prva številka 25. letnika kot božična priloga »Slovenskega Gospodarja« v novi, okusni obliki. Omenjena številka obsega izredno pestro in bogato gradivo načelnega, organizatorčnega in leposlovnega značaja, razen tega tudi zanimive številne pomenke »fantov od farec, ki si v tem priljubljenem mladinskem mesečniku stalno dopisujejo.« »Naš Dom« urejuje zadnja leta urednik dr. Fran Vatovec, tiska se pa v Cirilovi tiskarni. Posamezna številka stane 1 Din in se dobi v upravi Našega Doma na Koroski cesti 1. Naj bi to mladinsko glasilo prodalo v najširše plasti slovenske katoliške mladine.

□ Promocija Mariborčana. Za doktorja prava je promoviral znani mariborski sportnik in nogometni sodnik Karol Jančič. Iskreno čestitamo!

□ Ubogim na oltar... Za pomožno akcijo so darovali: Neimenovani Din 1000, dr. Andrej Karlin, knezoškof, Din 500, dr. Ivan Tomažič, škof, Din 500, dr. Maks Vrabec, stolni dekan, Din 200, Rudolf Jančič, stolni kanonik, Din 300, Franc Časl, stolni kanonik, Din 250, dr. Vinko Močnik, profesor bogoslovja, Din 100, Alojzij Sirak, lekarnar, Din 100, I. Friedl, hotelir,

LEICHTNER-ROUGE
v novih belih tiskalnih
v tramboise in
ostalih 5 modernih
niansah.

ka, Din 500, Pintar in Lenart, železnina, Din 2000, Gustav Bernhard, trgovec Din 100, Drago Rosina, trgovec, Din 100, Ivan in Anica Ašič, notar, Din 250, Anton Poš, trgovec, Din 100, Gjuro Valjak, kino podjetnik, Din 100, Davorin Tombak, hišni posestnik, Din 200, Alojzij Sprager, elektrotehnik, Din 100, Josip Plemelj, hišni posestnik, Din 300, Mihael Lenč, trgovec, Din 100, Friderik Teichert, polk. v pok., Din 100, Toni Rišav, blagajnik pri trdnici Thoma, Din 100, J. Pipuš, hišni posestnik, Din 100, Uprava posestva »Hausapacher«, en voz krompirja, Prosta Majer, trgovec 18 komadov raznega manufakturnega blaga, Šosterski Ivan, trgovec, obлеко, perilo in obutev.

□ V frančiškanski cerkvi bo pel na božič pri poldvanstih sv. maši pevski zbor Glasbene Matice.

□ Božičnica, ki jo je priredila v nedeljo Krščanska ženska zveza v Narodnem domu, je tudi letos pokazala, kaj zmoreda požrvalnost in vztrajno delo. Pozdravni in slavnostni govor je imel društveni voditelj pred g. prof. Živornik, ki je v vznešeni besedi razvil društveni program in proslavljal delo vnetih članic Krščan, žen. zveze. Izvrgovalci je tudi presv. škof dr. Ivan Tomažič, ki je v lepih in vzpodbudnih besedah bodril k nadaljnjemu delu. Na sporodu so bile tudi še pevske točke, katere je izvajal cerkveni pevski zbor sv. Magdalene pod vodstvom g. I. Hauptmanna, godbene točke Katol. omladine ter enodejanska igra »V svet! noči, katero so izvajale učenke č. šol. sester. Ob tej priliki je bilo obdarovanih 200 revnih članic, članov in otrok v skupnem znesku Din 8100. — Na koncu se je vršila zelo živahna licitacija za božično drevesce. Krščanska ženska zveza se ob lepo uspešni božičnici kar najlepše zahvaljuje vsem, ki so tako ali drugače k temu pripomogli — vsem darovalcem, prijateljem, članom in članicam ter vsem onim, ki so s svojim darovanjem povečali sijaj naše prireditve ter naklonjenemu občinstvu, ki je v lepem številu posetilo prireditve.

□ Prosvetna knjižnica na Aleksandrovi cesti 6 posluje danes od 8 do 12 in od 14 do 18.30.

□ Živahen izvoz divjačine. Klub obilo založenim lovčjem se opaža na trgu veliko pomanjkanje divjačine. Večino postreljene divjadi namreč pokupijo veletrgovci ter jo izvažajo v inozemstvo.

□ Po svetu. Mali Josip Klobasa, dijak prve mešanske šole, je izginil od doma že pred dnevi. Domači so služni prijavili policiji, ki sedaj išče mladega ubežnika.

□ Novo partijo brezposelnih so te dni zanosili pri cestnih delih v magdalenskem predmestju. Skupno je dosedaj delalo 65 oseb, ki se plačujejo iz fonda Pomožne akcije.

□ Radio Maribor. Glavni trg ob Državnem mostu. Vam nudi radionapare in sestavne dele po najugodnejših originalnih cenah. V zalogi ima aparate: Radione, Kapsch, Minerva, Ingelen, Exve, Orion, Eumig, Horyphon, Berliner, Boss, Telefunken, Philips, ojačevalce in zvočnike. Predvajanja brezobvezna. Telefon 26-48.

□ Najboljše kurivo kakor premog, drva in koks dobite pri Branko Mejovšek, Tattenbachova ulica 13, tel. 2457.

□ Podpisani se prisrčno zahvaljujem zakoncema Seifrid, gostilna, Tomšičev dvorec, za blagohotno naklonjenost, katero sta mi izkazala s tem, da sta mi dajala celoletno brezplačno oskrbo. — Anton Dilančič, dijak.

□ Božič mariborskih revežev. Kakor vsako leto, se je tudi letos za božič spomnila mariborska občina svojih revnih občanov, ki preživljajo večer svojega življenja v hiralnicah in oskrbnicah. Včeraj je obiskal v hiralnicah v Muretinah in v Ptuj to reveže vodja mestnega socialnopolitičnega urada g. Brandner, jim v imenu mestne občine voščil veselo praznike ter jim izročil darila, ki jih je naklonila njihova rotna mariborska občina. Danes dopoldne pa se vrši božičnica v mestni oskrbnici, na kateri bodo obdarovani reveži iz Maribora, ki so v oskrbi občine.

□ Zetev smrti. V splošni bolnišnici je umrl bivši tajnik posojilnice v Rušah g. Franc Golob v starosti 56 let. Pogreb bo danes ob 15 iz mrtnišnice na magdalensko pokopališče. — V Pobrežju je umrl 55 letni mesarski pomočnik Matija Kos, Pokopali ga bodo danes ob 14.45 na magdalenskem pokopališču.

□ Preselitev trgovine. Trgovina živilnih strojev in mehaničnih predmetov A. Ussar se je preselila na Aleksandrovo 13. Več v oglasnem delu lista.

□ Rabite nageljne, vence, šopke, ključke telefon št. 27-66. Vrtnarstvo. Jemec. Maribor.

Celje

□ Knjižnica in čitalnica KPD. Odbor KPD naznanja, da bosta knjižnica in čitalnica na Božič zaprta, pač pa bosta odprta na praznik sv. Štefana.

□ Darovi za pomožno akcijo: Industrija 14.138 Din 75 par, trgovci iz Celja 3190 Din, okoliški trgovci 1860 Din, gostilničarji 1965 Din in 1996 porcij hrane, rokodelske obrtne zadruge 1227 Din, odvetniki 2260 Din, Kukovec V. 336 Din, Prekoršek I. 500 Din, iz neke sodne poravnave 310 Din, društvo mestnih nameštencev 100 Din, Ciril-Metodova družba 500 Din, učiteljsvo osnovnih šol 183 Din, ljudska posojilnica 1000 Din, Senica B. 150 Din, neimenovani 100 Din, dekliska mešanska šola 110 Din, Rebeuschečg Marija 100 Din, učiteljsvo drž. trg. šole 60 Din, Rupaik, prof. 100 Din, Evropa d. d. 300 Din, konzumno društvo 240 Din.

□ Sklep prvega semestra na celjski gimnaziji. Včeraj je bil zaključen na tukašnji gimnaziji prvi semester. Uspeh je še precej zadovoljiv. Od 768 dijakov jih je izdelalo 59%, padlo pa 41%. Zaradi slabega uspeha je bilo odstranjenih letos na vsej gimnaziji samo 5 dijakov.

□ Tedenski svinjski sejmi v Celju se bodo zopet vršili od 1. januarja 1933 dalje. Trgovci s svinjami se opozarjajo, da morajo biti vozovi in avtomobili po vsakem prevozu svinj temeljito razkužiti, sicer jim bo dovoz svinj na sejmišče zabranjen.

□ Sport na Stefanovo. Na Stefanovo se bo vršila ob 2 popoldne na igrišču na Glaziji medklubska nogometna tekma v prid brezposelnim nogometašem.

□ Pregled jesenskih prvenstvenih tekem. Jesenskega prvenstvenega tekmovanja se je udeleževalo v celjskem okrožju šest sportnih klubov. Vsak klub je odigral pet iger. Prvenstvo si je pridobil SSK Celje, ki je dobil 8 točk, razliko v golih je 29 : 5, na drugem mestu je SK Atletik, ki ima tudi 8 točk, toda manjšo razliko v golih (22 : 6), na tretjem mestu je SK Olimp, ki ima 8 točk, toda razliko v golih znaša 16 : 10, na četrtem mestu je SK Laško s 4 točkami, nato sledi SK Jugoslavija z dvema točkama in končno SK Šostani z nič točkami.

□ Kje vse živijo ljudje. Da se nahajamo res v stoletju civilizacije, nam dokazuje tudi dejstvo, da mora v neposredni bližini Celja stanovati neka uboga starka v — svinjaku. O zadevi je že po- učen tukašnja policija, katera upamo, da bo ukrenila potrebne korake, da pride starka v stanovanje, ki je človeka dostojno.

Ptuj

Napad na občinskega stražarja. Ko je pretekli terek napovedal občinski stražar Franc Centrh policijsko uro v neki gostilni na Bregu pri Ptuj, sta dva od navzočih gostov skočila po koncu ter ga dejansko napadla. Pobila sta ga na tla ter mu prizadejala hude poškodbe na glavi. Orožniška patrulja, ki je bila o napadu obveščena, je prihitela na lice mesta ter aretirala napadača. Sta to krošnjarja iz Zlatarja na Hrvaškem. Spravili so ju v zapore okrajnega sodišča. Ranjenemu stražniku je nudil prvo pomoč dr. Mrgole.

Cenjenim odjemalcem želim vesele Božične praznike, kakor tudi srečno in udarno novo leto, ter se priporočam za nadaljnjo naklonjenost

Vrabi Martin

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem cenj gostom in prijateljem želja

Joško in Anica Berlič
restavracija pri Pošti

Obsojen. Srečko K., brezposelni delavec iz Radvanja, ki je, kakor smo poročali, osleparil več strank na ta način, da je prejel denar za naročeno milo in zavaroval ljudi za življenje ter si dal kar na roko izplačati premije, se je zagovarjal pred ptujskim sodiščem. Priznal je svoje dejanje, izgovarjal pa se je z bedo in brezposelnostjo. Obsojen je bil na en mesec zaporu ter je kazen sprejel.

Pri sekkanju drv se je hudo ranil na levi roki Ivan Znidarič iz Ptuja. Tako hudo si je razmesaril roko, da se je moral zateči v bolnišnico.

Iz proforske službe. Na ptujsko realno gimnazijo je imenovan kot honorarni profesor Anton Ingolič.

Nočno lekarniško službo ima od sobote 24. do 31. t. m. lekarna »Pri zlatem jelenu« mag. Behrbalk.

Trbovlje

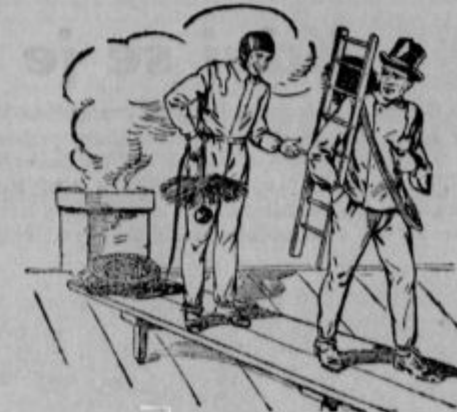
Božičnice. Za božične praznike prirejšajo obdarovanje revnih vedno širši krogi. Lep zgled Vincencijeve konference in ženskega društva vleče in prav je, saj je tudi beše vedno več. V nedeljo so obdarovale šole skupno s Kolom revne učence, občinski ubogi dobivajo med tem tednom približno za praznike, Zveza bojevnikov priredi za revnejše otroke svojih tovarišev. Gosp. Pavlič priredi na Božični praznik ob 1 popoldne v Društvenem domu s celjskimi skavti igro z lutkami in nato obdarovanje največjih siromakov. Hotel je tudi klati vola in ga brezplačno razdeliti starupokojencem, pa so občinske klavnične pristojbine previsoke. Lepo se je spomnil starupokojencev tudi pokrajinski pokopniški sklad. Tako da je za lepi praznik božji ljubezni in dobrote do ljudi večini naših siromakov pomagano, da vsaj za malo časa pozabijo na svoje pomanjkanje in skrb.

Upokojitve uradnikov pri rudniku. TPD je pri racionalizaciji svojih podjetij dosedaj še najbolj prizanašala uradništvu. Sedaj pa je odpuščenih, a obenem upokojenih tudi večje število uradnikov. Imena vseh še niso znana. Samostojni stavbni obrat je opuščen in podrejen zunanjemu obratu. Že dalje časa vedo povedati poučeni, da bo za vse tri rudnike, Hraštink, Zagorje in Trbovlje le en ravnatelj. Dosedaj so bile redukcije nižjih, sedaj pa prihajajo tudi višji na vrsto.

Na Stefanovo popoldne ob pol 4 bodo igrali in peli hrastiški otroci v našem Društvenem domu »Trnulčice«, opero v treh dejanjih. Zraven pa še bo predaval gosp. vikar Zalar o naših rojakih na Holandskem, katere je pred enim letom obiskal. Ker je dohodek namenjen za hrastiško cerkev, vabimo vse na veselo in zanimivo prireditev.

Praznovanje pri rudniku traja ob praznikih od sobote do torka, prihodnjo soboto pa zopet tudi prost, kakor dosedaj.

Nezgode. V rudniku — v jami — je počila cev, ki dovaja vodo za zalivanje. Vsled tega je nastala cela povodenj po nekaterih rovih in ustavila obrat na 3. jasku. Ker se je to zgodilo v ameri starih rovov, ni bilo posebne nevarnosti za zaposlene delavce. Voda je otekala po savskem rovu, nekaj pa so je morali gasilci izčrpati. — Na žičnici Plesko-Retje pa se je strla na ovinku os kolesa, okoli katerega se ovijala žica, ki nosi vozčke z materialom za zalivanje praznih jam.

Kaj je, Ivan,

s tvojo ženo? Prej tako zabavni in veseli, ji je v zadnjem času minila vsaka dobra volja?

— Sati ni čudno, da jo je minila vsa dobra volja. Reva trpi zaradi hemeroidov in si ne moreš predstavlja njenih bolečin.

— Kaj, samo to? Tudi moja žena je imela to nadlogo, pa ji je zdravnik predpisal Poster san in v kratkem času je bila zdrava. To je res izvrstno sredstvo in pr poroči svoji ženi, da ga takoj poskusi.

Poster san mazi stane 31 Din, škatljica začepkov pa 39 Din in se dobio v vsaki lekarni.

Odobreno po min. soc. pol. in narodnega zdravlja S. br. 80 od 19. maja 1932.

Naznanila

Podporno društvo za služkinje v Ljubljani ima svoj redni letni občni zbor na novega leta dan ob 17 v Križevniški ulici št. 2. Vabljenje vse. Predsednica.

Občni zbor zadruge »Dom učiteljic« v Ljubljani se bo vršil v četrtek, dne 29. decembra 1932 ob 9. uri v I. mestni dekl. osn. šoli v Ljubljani. Vabljenje so učiteljice vseh kategorij: — članice in tudi nečlanice. — Naš cilj je zgraditi lep »Dom učiteljic.« Torej skupno na delo!

Ljubljanska Jadranska straža bo čelna svoj letošnji občni zbor dne 16. januarja 1933 in je po odobrenju prosvetnega ministra dovoljena vsem članom Jadranske straže polovična vožnja na železnici. Ta olajšava pa velja že od 12. januarja 1933, tako da morejo vsi potovati v Ljubljano že toliko prej, da se morejo tudi udeležiti običajnega »Večera Jadranske straže« v narodnih nošah, katerega kakor vsako leto priredi ljubljanska Jadranska straža dne 14. januarja 1933 zvečer v vseh prostorih hotela Union v Ljubljani. To ugodnost moramo prav toplotno pozdraviti, ker vlada že sedaj povsod za ta večer precejšnje zanimanje. Prijavile so se nam že gorejske, primorske, koroške, belokranjske, dalmatinske, hrnogorske in najrazličnejše srbske noše, a v prav častnem številu češke noše. Ne dvomimo, da bo tudi letos uspelo Jadranski straži pripraviti vsem obiskovalcem njenega večera prav prijetna presenečenja.

Kat. prosv. društvo na Vrhopolju pri Moravah vabi k predstavi, ki jo priredi na Novega leta dan ob 3 popoldne v prosvetnem domu na Vrhpolju: »Za srečo v nesrečo, žaloigra iz slov. izseljenškega življenja v 3. dejanjih. — Sedeži 4 Din, stojnice 2 Din. — Pridite! — Odbor.

Vojnik. Na Stefanovo uprizoni tukašnji fantovski odsek KPD zanimivo igro: »Guzeje, katero je spisal g. Davorin Petončič. Vsi vljudno vabljeni! V ponedeljek, dne 26. t. m., na Stefanovo, vsi v Suerberje v pevski dom. Ta dan priredi dram. odsek prost. gasil. društva Podgorica igro »Dome, dramo v petih dejanjih. Začetek ob 3 popoldne v pevskem domu v Suerberju. Igra je krasna, režiji v spretnih rokah! — Vabi odbor.

Dol pri Ljubljani. Silvestrov večer priredi naše kat. prosvetno društvo pri pogrnjenih mizah z bogatim sporedom. Začetek ob 8 zvečer. Vse prijatelje vljudno vabimo!

Litija. Sadjarska in vrtnarska podružnica v Litiji bo imela svoj občni zbor na Stefanovo po 10. sv. maši v 6. razr. litijske narodne šole. Člani pa tudi nečlani vljudno vabljeni!

Kat. prosvetno društvo Sv. Jurij ob Taboru nudi vsem svojim prijateljem za božične praznike prav prijetno zabavo. Na Stefanovo uprizoni burko v treh dejanjih »Davek na samec« z božično predigro. Začetek točno ob 3 popoldne v dvorani cerkvene hiše.

Gorje pri Bledu. Kat. bralno društvo je imelo zadnji dve nedelji na svojem odru versko igro »Slehnernik«, katere je vsem ugajala, tako po vsebini, kakor po izvajanju. Da si jo lahko vsi in tudi okoličani ogledajo, se ponovi še enkrat in to zadnji-krat na sv. Štefana popoldne ob pol 4. Za novo leto pa se pripravljajo spevoigra »Sreč in denar« in več pevskih točk — vse izjava pevski zbor. Te vrste prireditve so prav redke, zato bodo pa, upamo, tembolj ugajale in bo to najlepši uvod v novo leto

Cerkveni vestnik

Stolnica. V soboto, na Sveti večer, je ob 7 sklep devetdnevne, slovesne litanije in zahvalna pesem. — Ob 11 ponoči se začne slovesne peie juranje za Božič; popolno slovesna pontifikalna škofova sv. maša. Med sv. mašo in po sv. maši se bo delilo vernikom sv. obhajilo. — V nedeljo, Sveti dan, Božič, bo ob 10 slovesna škofova pontifikalna sv. maša. Zadnje tri tihe sv. maše se začne ob trideletni 11; sv. maša ob pol 12 bo z orgljanjem in petjem. Zjutraj in dopoldne pri pridige, temveč tihe sv. maše, — v popoldne ob 4 bo božična pridiga in nato slovesne litanije M. B. (ljudsko petje, božične pesmi). — Praznik sv. Štefana, ponedeljek: ob 10 slovesna pontifikalna sv. maša.

Cerkvena glasba v stolnici. Pri polnočnici se bo izvajala Skopova Missa S. Benedikti, gradual Premrov, za ofertorij: »Quem vidistis, pastores?«, zložil Bertola; pred sv. mašo in po sv. maši slovesne božične pesmi. — Na Sveti dan pri pontifikalni škofovi sv. maši ob 10: Wagnerjeva Missa »Jubilate Deo«, gradual Premrov, ofertorij Filkejev. Pred mašo in po maši Premrove božične. — Na praznik sv. Štefana ob 10: Filkejeva Missa »Oriens ex altor, gradual Foersterjev, za ofertorij: Müllerjev »O Deus, ego amo te«. — Po sv. maši Riharjeva »Zvečihar nam je rojen zdaj«.

Cerkev v Krizankah. Na praznik rojstva gospodovega ob pol 11 slovesna sv. maša. Izjava se: Missa quinta v F s spremljevanjem instrumentov, zl. dr. A. Faist, Gradual Videmut omnes, zl. P. Griesbacher po ofest. Hodie nobis, zl. I. F. Benz. Tantum ergo, zl. G. Rihar — dr. F. Kimovec; po maši: Noč božična, zl. p. H. Sattner.

Cerkev sv. Jožefa. Na sv. dan ob 3 sv. maša z blagoslovom, pri kateri se pojo božične pesmi naših starejših skladateljev, kakor tudi na kranjsk sv. Štefana.

Kdaj se je Kristus rodil?

O Kristusovem rojstvu poročata evangelista Matej in Luka, drugih virov nimamo. Matej pripoveduje o molitvi Modrih, Luka o molitvi pastirjev. Prvi pridejo torej preprosti ljudje, a tem sledi razumnost. To se zdi navidez dokaj legendarno, vendar imamo v judovskih in rimskih zgodovinah

Katero drevesce bo lepše za naš kot...

več mest, ki nam te lepe božične dogodke (Jezusovo rojstvo) potrjujejo.

O letu in dnevu rojstva pa nismo imeli doslej nobenih točnih podatkov, razen teh, da to štetje, ki ga imamo danes (1932 po Kristusovem rojstvu!), ne odgovarja zgodovini. Po Lukovem poročilu se je Jezus rodil za časa legata Cyrina, o katerem smo prvotno vedeli le to, da je zavladal šele šest let po Kristusovem rojstvu... Kasneje pa so prišli zgodovinarji do sledi: Cyrin je dvakrat vladal. Tu je torej dokaz zamotana zadeva, da bi iskali točnega datuma. Točneje nam odkriva zaveso jutranja zvezda, ki je vodila Modre k Herodu, a končno v Betlehem, kjer je obstala nad blevecem. O tem kasneje.

Postavitve svete noči od 24. na 25. december se je zgodila pod vplivom germanskih praznovanj zimskega sončnega obrata. Pa tudi v starem Orientu je veljal 25. december za rojstveni dan sonca. Nazori vsega tedaj znanega sveta so bili tesno vezani s krščansko tradicijo. Se Melito sirakuški je primerjal Kristusa, ki je prispel v Jordan na krst, s soncem, ki se v oceanu koplje... Lukovo poročilo se pa nikakor ne sklada z decembrom. Zakaj ta mesec je v Palestini deževje, zatorej se pastirji s svojimi čredami umaknejo. Motno je tudi vprašanje glede datuma Heroda Velikega in Heroda Antipe. Po točnem računanju pridemo do sklepa, da bi se Kristus moral roditi okrog 5 do 6 let pred današnjim datumom. Popisovanje namreč,

Prostora! Pred dnevi je vodila »mamica« svojega malega po londonskih ulicah.

ki ga je ukazal cesar Avgust za Sirijo leta 8. pred Kristusom, se je pričelo v Palestini pod cesarskim namestnikom Sentijem Saturninom leta 6. pred Kristusom, dovršilo pa se je pod Publijem Sulpicijem Kvirinijem (ki ga imenujejo knjige tudi Cyrin). Ta je bil cesarski namestnik od 3. do 2. leta pr. Kr. Ta zgodovinski podatek se ujema z novimi računi o pravem rojstnem letu Kristusovem. Po teh je bil Kristus rojen 749. leta po ustanovitvi Rima, ne pa 754. leta, ki ga je Dionizij imel za Kristusovo rojstno leto in ga torej imenoval »prvo leto po Kristusu«.

Dokaj svetlo luč na te nejasne podatke nam prižge zvezda Modrih. Po Mateju so Modri iz Jutrova spoznali čudovito zvezdo za znamenje rojstva Judovskega kralja. Sledili so ji in prispeli v Betlehem, ko je bilo Dete že rojeno. To pa je moralo biti takrat toliko staro, kolikor znaša pot do Jeruzalema. Ko pa je Herod zvedel po njihovih poročilih za novega kralja, je dal poklati vse dečke v starosti dveh let. Potemtakem je moralo biti to potovanje dolgo in težavno. Seveda ni s tem rečeno, da se je zvezda že pred dvema letoma prikazala... Računamo po tem tudi, kje bi bila domovina kralja. Prišli so iz vzhodnih dežel, radi tega je trajalo potovanje nekaj mesecev. Evangelisti jih imenuje Magoi, tako so se imenovali duhovni v Perziji. Ti so se mnogo bavili z naravoslovjem, posebej z zvezdoslovjem. Kasneje se je na Vzhodu pridelovalo ime magi učenjakom sploh. Sveto pismo ničesar ne poroča, kje bi bila domovina Modrih, ki so se prišli pokloniti Mesiju. Najverjetneje je, da so prišli iz Mezopotamije.

Ti Modri so zagledali zvezdo v Jutrovi deželi, pa so takoj spoznali, da je to zvezda judovskega kralja. Na vsem vzhodu so namreč hrepeneče pričakovali nekega kralja-rešitelja. Od ust do ust se je dedovala Balamova prerokba: »Vidim ga, toda ne blizu; zvezda vstaja nad Jakobom; žezlo se dviga nad Izraelom...«

Pod zvezdo Modrih si najlažje mislimo na kak nadnaravni svetlobni pojav. Mnogi učenjaki pa si tolaščijo naravno zvezdo ali meteor.

Tekom stoletij so se police napolnile s knjigami o tej čudoviti zvezdi. Večina pa se ujema v tem tolmačenju: V 7. letu pred Kr. sta stopila Jupiter in Saturn v konstelacijo in sicer tako blizu, da se je od tega pojavila na nebu velika žareča zvezda; in ta konstelacija se je trikrat v istem letu ponovila. Poleg tega se je pokazal Jupiter v nebesnem znamenju ribe; nebesno znamenje ribe pa je znanom veljalo za Jude kot nekaj svetega. Tu imamo razlago, zakaj so Modri takoj pripisali zvezdo judovskemu kralju. — Slehernih 2000 let stopi sonce v novo znamenje zodiaka. Ob Kristusovem rojstvu se je zgodilo, da je sonce stopilo v znamenje ribe. Resnično, izreden slučaj! Po tem vsem razumemo, zakaj je imenoval učeni Tertulijan Kristusa »Ichthys« — riba! In da so si to znamenje privzeli nato vsi kristjani!

Torej ta trojna konstelacija Jupitra in Saturna

Božičnica za čuvaje na morskih svetilnikih Severnega morja

v zvezdnem znamenju ribe je bila za modre ključ naj se odpravijo na pot k novorojenemu kralju. Te tri konstelacije so si sledile v maju, oktobru in v 4. decembru leta 6. Modri so se torej najkasneje sredi oktobra dvignili in najkasneje 4. decembra prispeli v Jeruzalem.

Kakor vidimo, je zgodovina Kristusovega rojstva dokaj zamotana, ker so takrat premalo zapisovali dogodke. Vendar pa so cerkveni zgodovinarji izluščili iz teh skopih zapisov jedno, ki se točno ujema s svetim pismom. Da pa praznujemo božič 25. decembra, je naš razumljivo, če pomislimo, s koliko ljubeznijo so viseli naši poganski pradedje na svojih običajih: 25. decembra so praznovali zimski sončni obrat, rojstvo mladega sonca, ki je zmagalo temotno zimo! In ko so prišli krščanski misijonarji, so samo sprevrgli besede: »To mlado sonce je Boge, ki se v jaslicah rodi za vse človeštvo. Vaš in naš Boge! In tako je ostal 25. december za nekdanje pagane in za kristjane kot dan rojstva malega Boga, božička. Na ta način so se naši dedje kaj lahko spreobrili v zveste spoznavce Kristusove.

Egiptovski kralj Fuad se pelje na otvoritev parlamenta

Prepovedani Gandijevi filmi

Indijska vlada je strogo nastopila proti filmskim propagandam za Gandija. Prepovedala je namreč vse filme, ki kažejo njegovo bivanje v Evropi kakor tudi one filme, kjer se vidijo scene njegove aretacije v Indiji. S tem hoče indijska vlada zadušiti zanimanje za zaprtega borca indijske svobode.

Božični zakladi ameriških vin čakajo...

Prvi skok

Otok srečnih

To je pravzaprav pravični naslov, vendar po kaže resnične ljudi. Otok srečnih se imenuje Tangier in leži v Chesapeake-zalivu, na atlantski ameriški strani. Ze tristo let je neznatno selišče obljudeno, pa še zmerom žive tamkašnji ljudje v istih razmerah in navadah, kakršne so prinesli iz svoje prvotne domovine. Okrog leta 1629. se je naselilo na otok Tangier šestdeset angleških družin iz Cornwallisa. Tekom stoletij se je to selišče pomnožilo na 1200 glav. Prebivalci otoka Tangier so sami ribiči in izredno bogaboječji. Vsi brez izjeme pripadajo metodistični cerkvi; zgradili so si cerkvice, kjer imajo ob nedeljah trikrat, ob delavniških po dvakrat službo božjo, pri kateri je navzoče

Moskovski delavci se po končanem delu vozijo domov

vse prebivalstvo. O toliko slavljenih tehničnih napravah dvajsetega stoletja nočejo otočani ničesar vedeti. Najnovejši izum na otoku Tangier je pač kolo; avtomobili, radio in podobni predmeti pa so iznajdbe hudičeve, zategadelj se jih branijo ti staroverni prebivalci z vsemi štirimi. Vsi potniki, ki so hoteli prekapčevati z otočani, odhajajo prevarani in brez pogodb.

Ječe otok Tangier ne pozna. Pred desetletji je poslala ameriška vlada staro ladjo, ki naj bi služila za ječo tem mirnim otočanom. Ti pa so se globoko užaljeni uprli, zažgali ladjo in jo potopili. Do nedavna niso prebivalci Tangiera poznali nikakega denarja; med njimi je vladala zamenjalna trgovina, kjer so kupovali obleke in posodje z ribami. Medsebojne spore poravnava župnik, ki je edini gospodar otoka. Tradicijsko življenje otočanov se javlja tudi v jeziku in v družinskem odnosu. Mešanih zakonov z drugimi ljudstvi ne poznajo, sicer pa se tuji sami ogibljejo revnega selišča. Občevalni jezik je angleški, toda ta je tak, kakor ga več nikjer na svetu ne govorijo, niti v Ameriki pa tudi v Angliji sami ne. Je to namreč stari angleški dialekt. Otok je raven in ves prepreden s prekepi. Hišice čipe prijazno skrite v grmovih in podnebje je vse leto miho. Prebivalci otoka Tangier so zadovoljni; nihče se ne pritožuje nad samoto in pomanjkanjem. In vprav ta odločnost od ostalega sveta in njegovih napredkov je vzrok, zakaj so ti ljudje tako srečni in ne poznajo tožba.

Prebivalci pokrajin ob Amurju v azijski Rusiji — potomci mandžursko-lunguških plemen — žive še danes na zelo nizki stopnji kulture. Nizji lovec in ribič. Pričujoča dama, ki je iz rodu Goltov, nosi na hrbtu privezanega otroka, a zvesta spremljevalka ji je pipa, s katero odganja komarje, ki jih je izredno mnogo v teh krajih.

Božične razglednice

Sleherna ustanova, ki jo že dalj časa rabimo, nam je enostavna zadeva. Nikoli se ne vprašamo, kdo in zakaj jo je začel. Tako so med drugim zanimive božične razglednice. Te se pravzaprav začnajo z londonskim slikarjem Dobsonom. Ta mož je pred 90 leti naslikal smrečno vejico na karti, pa jo poslal svojemu prijatelju. Dve leti kasneje je naslikal podobno božično razglednico sir Henrik Cole. Kot član kraljevske akademije pa jo je pomnožil na 1000 kesov. Šele 20 let za tem pa je prišla božična razglednica med širše plasti in zavzela običaj, ki ga imamo še danes. Iz Anglije se poletelo božične razglednice na vse štiri strani sveta. Samo v Angliji razpošljejo med božičnimi prazniki nad 30.000.000 takih razglednic...

Tisočkrat na najvišjem nemškem vrhu Zugspitze! Bavarski planinski vodnik Ivan Erhardt, imenovan »švicarski Bartl«, se je za svojo 75. letnico rojstva vzpel tisočkrat na ta najvišji vrh

Stari letaki

Potniki, ki potujejo po francoskih vasih, se mnogokrat začudijo, ko zagledajo na primer letak iz leta 1914, kjer poziva vojaška oblast na mobilizacijo za svetovno vojno. Taki letaki še danes mnogokje vise, posebno na kakem zavarovanem prostoru. Toda kaj bi rekli, če bi videli letak, ki visi že nad 100 let! Približno 30 km južno od Toulouse, v vasi Noé, visi na pol razpadlih vratih ukaz iz leta 1814. Podpis je od ruskega barona Sackena, ki je bil poveljnik zveznih čet. Tekst je v ruskem in francoskem jeziku, a javlja težko kazen slehernemu, ki bi oviral promet poštne voz.

Še o operacijah mandljev

Gospod dr. Furlan, (ki hoče nepoklicano in prostovoljno igrati vlogo sodnika nad mojim delom), je smatral za potrebno — ne da bi jaz koga apostrofiriral ali kaj vprašal — da odgovorim na moj tozadevni članek v »Slovenec« z dne 8. dec. t. l. Moram torej tudi jaz izjaviti to pot — čeprav nerad — podati še enkrat svoje mnenje, toda v poljudnejši obliki.

V splošnem sva si precej edina, kar lahko potrdi bralec obeh člankov sam. Edina pa ne moreva biti pri njegovem opisu, kako sijajno vpliva totalna, t. j. celotna odstranitev mandljev.

Na kratko navajam še enkrat, da pri teh operacijah pridejo v vpostev tri mandlji; dva, katere matere vidijo pri otrocih v ustih zadaj ob jeziku kot orehe velike odelbine in en mandelj, ki je zadaj za nosom nad malim jezikom, ki je za lajka neviden. Ta tretji mandelj — žrelnica ovira, če je prevelik, kar je posebej pri otrocih vpoštevati, dihanje, ker ne pusti pot zraku, ki naj prihaja skozi nos, skozi vrh žrela in nato skozi grlo in sapnik v pljuča. Ker ne prepusti dovolj zraka za pljuča, trpe otroci s povečano žrelnico na oteženo dihanje in zato na slabem spanju, da se ne naspne ponoči, da pridejo zaspani v šolo, da radi tega ne napredujejo in duševno zaostajajo; tudi tripi vsled tega prebava in muogotnost nastopajo tudi druga splošna obolenja vseh povečane žrelnice. To namreč ovira tudi čiščenje nosnega sluzja, ki zaostaja in povzroča pljučne in nosne katarje in ev. vnetja, ki se razširjajo včasih tudi na ušesa.

Zato trdim še enkrat: že odstranitev žrelnice same in ev. le delna odstranitev ustnih mandljev, če so res povečani (in le v toliko, kolikor so povečani) bo dosegla odpravo vseh teh navedenih težkoč in vso ono blagotaj, katero pripisuje g. dr. Furlan, šele totalni odstranitvi mandljev. Zato ne more trditi, da je dokazan tak uspeh, da so otroci po operaciji duševno in telesno kot prej, šele po totalni odstranitvi mandljev, če ga mi in marsikdo drugi po opisanem načinu dan na dan dosegamo. Ne totalna odprava navadnih mandljev, temveč odstranitev žrelnice odpravi imenovane težkoče ter ustvarja od g. dr. Furlana popisani uspeh, katerega pa on zvrta na celotno odstranitev mandljev.

Operirancem, katerim se je odstranila le žrelnica in ev. še samo povečani del vidnih mandljev, ostane še vedno glavni del mandljev in ta operacija je v primeri s celotno odstranitvijo lahka, za bolnika skorajda neboleča in, kar je glavno v teh dneh, tudi relativno zelo poceni. Totalna odstranitev vseh mandljev pa naj se izvrši le tedaj, kadar sili v to kak poseben težak povod, ki je za doseg gotovega cilja neobhodno potreben. Vsaj dandanes se niče ne ve za sigurno, kako funkcijo ali kak pomen imajo ti mandlji. Če so res bolni in se domneva, da so vzrok kakih težkih bolezni, pa naj se odstranijo čisto v božjem imenu.

Sklicevanje na ameriško medicino je pa popolnoma nepotrebnost, vsaj vemo, da je glavni in bolji del ameriške medicine pričen na evropskih klinikah. Ameriški zdravniki se bodijo namreč v masah učit na evropske univerze in zato more biti pri presoji teh vprašanj merodajno le mnenje njih, to je evropskih učenjakov in kapacitet.

Še druga točka mojega spisa je, s katero se ne strinjava. To je moja navedba, da je na glavni pariski kliniki zaznamoval v oktobru zdravnik pacijente z mandlji za operacijo v marcu prihodnjega leta. Pripominjam k temu, da so dvojni vidiki — indikacije za operacijo mandljev. Pri nekaterih je podana absolutna, t. j. neodložljiva indikacija (povod) za odstranitev, pri drugih relativna, t. j. eventualna; če bo tedaj čez pet mesecev slabše ali drugače izgledalo kot momentano, pa bomo ev. operirali. S tem sem hotel le poudarjati, da ni potrebno vseh mandljev takoj operirati.

Omenjam pri tej priliki nadalje, da se ne samo v naši stroki, temveč tudi v kirurški sploh poskušajo zmanjšati število in težo operacij. Tako se obolenje raka na jeziku, tonzilah, grlu in pri ženskih organih po možnosti ne operirajo več, temveč se zdravi z radijem z boljšimi uspehi. Odebele žile na nogah se z injekcijami dajo večinoma z lahkoto ozdraviti, medtem ko so se ne davno radi tega izvrševale težke operacije in so morali bolniki ležati cele tedne itd. Medicina stremi čim dalje bolj ohranjevati in z lažjimi metodami kot so težke operacije, priti do cilja. Če dosežemo isto z manjšimi posegi, zakaj bi odstranjevali torej mandlje, posebno pri otrocih popolnoma, tem manj, ker je ta operacija za male bolnike, pa tudi za žep staršev, neprimerno težja kot so konservativnejše metode.

Nadalje se trdi, da so v okolici mandljev alične tvorbe in da jih radi tega po mišljenju nekaterih (ena več ali manj kot n. pr. gobe na trgu —) smemo odstranjevati. Treba je pomisliti, da je gotovo delovanje slinih tkanih na raznih krajih najbrže različno; vsaj imamo tudi pet prstov, ki je delovanje vsakega sigurno različno (če smem rabiti to drastično primero). Kar se tiče rasti otrok, pa priporočam, da naj se še enkrat prebere moj tozadevni stavek.

Na novo naj navedem, da ima človek v otroških letih organe, ki v poznejši dobi počasi izginejo. Med te spadajo timus — brizice in pa tudi mandelini. Zakaj se zmanjšajo ko doraste človek? Ali ni tu mogoče kak logičen sklep, da vplivajo na pravilni razvoj telesa? Bodi temu kakorkoli, za nas veljajo sledeče smernice: Ako ne vem, kako nalogo ima kak organ v človeškem telesu, ga ne bom brez prav posebnega povoda odstranjeval, kar pa izvršujemo vselej, kadar je podan tak vzrok. Po tako veliki praksi, kot smo jo imeli mi v bolnici in jo še imamo in ki se moremo pohvaliti s tako lepimi uspehi, da se moremo kosati glede najtežjih operacij (operacije mandljev so prava bagatela) tudi z najboljšimi klinikami — pa naj se mi to priznava ali ne —: naj mi bo dovoljeno trditi, da smo na najboljši poti in da nimamo povoda drugače delovati. Prosto pa naj bo vsakemu drugače delati, ako se je res svoje stroke temeljito naučil in če meni po svoji vesti, da je drugače boljše. Toda težko bo iti preko izvajanj slavne univerzitetne prof. dr. Marschicka in a Dunaju, ki je prav pred kratkim sledeče izjavil v dunajskem zdravniškem društvu: da tudi gnojni zamaški mandljev še niso znak za kronično vnetje in da njih prisotnost še ne opravičuje odstranitve mandljev; pa tudi če je kronično vnetje že dokazano, ta se more isto pozdraviti tudi brez operacije.

Glede tega priporočam direktno pomenek z g. univ. prof. dr. Marschickom, jaz pa za nadaljnja ankoraškoli tozadevna objavljanja ali polemike nimam ne časa več in ne volje.

P. S.

Oglasil se je pa glede operacije mandljev še en gospod, kateremu moram tudi jaz pojasniti samo znanosti na lupo ter bolnikom v prid drugo plat

zvona. Ze takoj začetkom piše, da se vse operacije v medicini vrše po matematično striktnih predpisih. To je pa res najnovejše. V nobeni stroki nima matematika manj upravlila kot ravno v izvrševanju zdravniškega poklica, ker niti pri eni in isti bolezni ni vselej enak potek in ni možno določiti vnaprej zdravljenja do konca, ker je nebroj vmesnih simptomov, ki sproti odredajo sedaj to, sedaj ono zdravljenje. Nadalje odreka pisec zdravnikom v bolnici pravico po lastnem preudarku in po lastnih skušnjah zdravljenje, in rabi pri tem lepo besedo domišljavost. Opozorjam, da mora vsak dr. medicince zdraviti tako, kot mu veste vleva in, če meni, da bo boljši uspeh dosegel na drugačen način, kot se ga rabi običajno, je to le njegova sveta dolžnost, na katero je prisegel. Tembolj mora to storiti primarij bolnice, ki ima v Ljubljani celo pravico izobraževati specialiste, radi česar se stališče pisca nasprotnega članka nikakor ne more primerjati z onim primarija. Kje je torej nezaljšana domišljavost doma?

Pojasniti moram nadalje, da imamo tudi po totalni odstranitvi mandljev priliko videti angine zelo mnogokrat. Ni res, da že enkratna angina poda vzrok za popolno odstranitev mandljev. Ni res, da ogromna večina učenjakov zanika funkcijo zdravih mandljev. V podkrepitev tega ter v podkrepitev naziranja, da se mandlji često po nepotrebnem docela operirajo ter da moja prejšnja izvajanja odgovarjajo v znanstvenem ter operativno tehničnem oziru današnjemu stanju, navajam sledeče:

Po velikih mestih imajo zdravniki svoja združenja. Pri znanstvenih sestankih izbirejo vedno najboljšega strokovnjaka, da referira o najnovej-

Kurenčkova Neška ma tud beseda

Mejduni, kdu b s mislu, de se uja babnce tku razburle zavle moja pisajna. Sej jest sm tla vnder ldem dobr, de b na mel tuk skrb za pumajkajna gnarja, ke treba ni. A b na blu bi prou, de b nubeda na mou gnar, kokr pa zdej, ke ga maja nahter tuk, de na veja, kam z nim, dnuh ga pa še tuk nimaja, kulkr je za nuhtam čruga? Babe sa prsmuje, jest na morem drgač rečt.

Vi na veste, kašn špetaki je bu uia na sreda na plac, ke sa babnce mene zagledale, ke sm tam pr ennu štant za fržou glihala. Use se je tri ukul mene in use sa breščale ukul mene, ket ose. In zmierale sa me, de še nkol tega. Use sa m rekle, sam člouk ne. Pulcaj sa prdri ud ush plat, ke sa mulele, de je nahrulu pulcaj in začeu iz pendfekaun mahat, kakr de b muhe pudiu.

Za gnar se gre, za gnar, sa spet use naenkai zadržale, kokr na kumanda.

Za kašn gnar? A ga mate preveč, a ga vam je kdu ukradu?

Kdu nam u gnar ukradu, ke ga nkol nē nimama.

Asin, pol pa tih budite pa moučte in glejte, de se m zgebeče izpred uči. Mi na lajdama nubenah demanstraci. Ala, foravija!

Asin, gessa Kurenčkova, zdej nej pa uni puvaja, za kua ta špetaki, se je ubnu pulcaj ud mene, ke sa se babnce mal razale.

Use skp je ena figa. Vaja, gessud pulcaj, jest sm zadnē u »Slovenec« pisala, de nej b gnar čisti udprau. Kene, tu vnder na gre, da b ga en mol kar na kupe, pa ga še skp grabl, drugem ga pa spet manka na ush konech in krajeh. Če sta Adam pa Eva brez gnarja gvirala, za kua b pa glih mi na mogli. Seveda b ga na smou mt nubeda nē. Tu b se dal pa le na ta viža uštimat, de b se gnar čisti udprau, de b na mogli bt nubene baharije več, pa obcuu tudi ne — — —

Nej na zamerja, gessa, de jh motm. Prauja, de b tud pol nubenah obcuu na blu? Slisja, ge-

Med slovenskimi društvi v Belgradu

Belgrad, 20. decembra.

Sezona prosvetnega dela je v polnem jeku. Je mnogo samo ob sebi umevnih razlogov, da prosvetna društva poleti ne morejo tako intenzivno razvijati svojega programa kakor v zimskem času. V obče, ne samo v Belgradu. Sedaj pa je zima, in se je pričelo.

Kulturne organizacije tukajšnjih Slovencev so se z vso vno močjo lotile dela. »Cankar« je otvoril sezono z Golarjevo »Vdovo Rošinko«. Baje je privedel uspeha. Vsaj »Cankarjevec« tako zatrjuje. Sedaj pripravljajo menda Gunglovo dramo »Sine«. Nekateri niso za ta reportar, artistično vodstvo pa je; drugi, ki takih stvari ne »razumejo«, naj se ne vtičkajo. Skromno bi pripomnil, da »Vdova Rošinka« ni vzgoja. Vesela je, in s te strani bi bila zadovoljiva — kar v duhu časa. Mi pa smo s tem »duhom časa« in s temi neobgljenimi razmerami tako zelo nezadovoljni. — Sicer pa: vsa čast! Radi dobre volje in pridnosti, »Cankarjevec« pevski zbor se marljivo uri. Dvakrat na teden. Začeli so s P. Šavšimi harmonizacijami dolenjskih napitnic, kakor »Sladko je vince iz krške dolince« itd. — »Cankarjevec« Miklavžev večer se je prav lepo obnesel. Dvorana nabito polna, na galerijah so kar stali vso noč, ker ni bilo — miz.

Miklavž je bil zelo zgovoren in darenčljiv. V besedah in dejanju. Ko je govoril, sem imel vtis, da sem na dobro obisknem — shodu. Parkeljni »Cankarjevec« Miklavža so bili na moč podjetni, četudi niso pretiravali v dostojnosti. Itd. Konec, kakor napovedano v programu: zjutraj. Tiste ljube domačosti, ki je idol Miklavževih večerov, pa ni bilo. Vsem je pač težko ustreči.

Prosvetno društvo iz Krunske ulice nas bo iznenadilo okoli Sv. treh kraljev (7. januarja) z lepo prireditvijo. Skrbno pripravljajo »Desetega brata«, ki ga bo to pot podal g. Kristijan Terčič, bivši član Narodnega gledališča v Ljubljani in Mariboru. Krjavlja pa g. Vladimir Slamer, tudi bivši član Ljubljanskega, zagrebškega in osješkega gledališča. Druge vloge so premišljeno zasledene, vedinoma po intelektualnih. Režira Terčič. Dilettantski ansambl »Prosvetnega društva« je trenutno sestavljen iz prav dobrih moči, idealnih mladih ljudi, ki z vzorno discipliniranostjo in rednim udeleževanjem skušajo demonstrirati svojo dobro voljo,

sem stanju kakega znanstveno perečega vprašanja. Tako so zbrali za referatno o vprašanju operacije mandljev v Breslau univerzitetnega docenta dr. Junga, ki pravi sledeče:

Tonzilolomijo, to je delno odstranitev mandljev izvršujemo mi — pravi univerzitetni docent dr. Jung — pri otrocih, ki imajo zelo velike mandlje, kateri kvarijo govorico in povzročajo težko dihanje ter otežujejo požiranje v ta namen, da jih zmanjšamo.

Nadalje pravi univerzitetni docent dr. Jung: Povečane mandlje kot take vzeto iz vidika kroničnega vnetja pri nas pri odraslih ne odstranjujemo, docela, temveč jih samo deloma odstranjujemo, če ovirajo govorjenje, dihanje ali požiranje.

Da pade s tem ves članek nasprotnika, ki smo ga včeraj brali, v vodo, je jasno, ker je gotovo, da gospodje profesorji na breslavske kliniki ne slišijo travo rasti. Če se dodam mnenje univerzitetnega profesorja dr. Singerja, ki v svojem poročilu pred enim tednom o revmatizmu direktno pravi, da se je pri operacijah mandljev delalo preveč in, če se enkrat ponovim besede dunajskega univerzitetnega profesorja dr. Marschicka, ki je bil na Dunaju referent za to vprašanje: Da se morejo tudi kronično vneti mandlji pozdraviti brez operacije, potem menim, da je bil ves včerajšnji tozadevni članek nasprotnikov odveč, neutemeljen in radi raznih pripomb neresen.

Zafrkacije pa padejo nazaj na tistega, ki jih je zapisal.

Priporočam pa toplo vankomur, da zasleduje najnovejše izsledke znanosti.

Primarij dr. Josip Pogačnik.

Opomba uredništva. S tem člankom je za nas debata o operacijah mandljev zaključena, ki se bo pa po potrebi mogla nadaljevati v kaki znanstveni reviji.

Odkritosrčna beseda revmatične bolnim

Da Togat resnično pomaga pri revmatizmu, do kazu e sledeče:

»Da sem že preje poznal Togat tablete, koliko mojih dolgoletnih revmatičnih bolečin bi si pritrnil in koliko trpljenja preprečil. Zelo sem srečen, ker lahko odkrito rečem, da so Togat tablete resnično učinkujejo zdravilo brez vsakih stranskih pojavov od strani srca ali želodca. Vsakemu ga bom rad priporočal. Še enkrat hvala: S. Stojanovič, služitelj Uprave vodovoda O. G. B., Beograd, Kn. Mihajlova ulica št. 3c.

Togat tablete uspešno in hitro učinkujejo proti revmatizmu, protinu, ishljasi, gripu, živčnim bolečinam in ozeblinam. Čez 6.000 zdravnikov priporoča v uradno potrjenih ocenah uporabo Togala. Dobi se v vseh aptekah.

Odobr. od Minist. soc. pol. in nar. zdravja S. Br. 8415 od 22. oktobra 1932.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Sobota, dne 24. decembra: 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče. 17.00 Otroški božični večer: Božiček prihaja (Jože Vovk). 17.30 Salonski kvintet: Božične pesmi. 18.15 Božično zvonjenje. 18.30 Božični nagovor. 19.00 Recitacija (Fr. Lipah). 20.00 Operni kvartet (gospe Gjurgje-nac - sopran, Kreft-Spanova - alt, gg. Gostič - tenor, Marjan Rus - bas. 20.45 Citrski tercet »Ves-nac in otro solo, g. Mezgolič. 22.00 Komorni zbor. 22.45 Reprodicirana glasba. 23.30 Zvonjenje k pol-nočnici. 24.00 Prenos polnočnice iz St. peterske cerkve v Ljubljani.

Nedelja, 25. decembra: 9.30 Božični običaji v Slovenski krajini (Vilko Novak) 10.00 Prenos cerk-vne glasbe iz stolnice 11.00 Koncert Radio kvar-tela 12.00 Čas, poročila, plošče 15.00 Prenos iz raz-etave lahkih kamarkov-vrvicev (Licej) 15.30 Sa-lonski kvintet 16.30 Božična blagovest in karitas (E. Bojc) 17.00 Oktet »Ljubljanskega Zvonca« poje starobojne pesmi 19.30 Prenos Smetanove opere »Poljub« iz Prage 22.30 Čas, poročila, plošče.

Ponedeljek, 26. decembra: 7.30 Travnistivo (ing. Turk) 8.00 Nasveti za kmetovalce 8.15 Gimnasti-ka (M. Dobovšek) 8.40 Karitas in narodna vzgoja (E. Bojc) 9.00 Versko predavanje (p. dr. R. Tominc) 9.30 Prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerk-ve 10.00 O svetlobnih in zvočnih pojavih v atmo-sferi (dr. Čadež) 10.30 Noemi, božični večer (gđna Pelens) 11.00 Salonski kvintet: Opereta ura 12.00 Čas, poročila, plošče 15.00 Kvartet Pilih 16.15 Slovensko glasbo izvajal Salonski kvintet 17.00 Reportaža iz Kranja: Stefanovanje na Stari poti 20.00 Slovenski plesi, prenos iz Prage 22.00 Čas, poročila, plošče 22.15 Salonski kvintet.

Torek, 27. decembra: 12.15 Radio kvartet 12.45 Dnevne vesti 13.00 Čas, radio kvartet, borra 13.50 Salonski kvintet: Ura Petrasovih valčkov 18.50 Na-cionalna vzgoja (dr. Gogala) 19.00 Poglavje iz karita-tivne zgodovine (E. Bojc) 19.30 Jadransko morje v-ekom let (g. Marjanovič) 20.00 Čajkovski: VII. sim-fonija na ploščah 20.45 Opereta ura. Sodelujejo: gđna Majdičeva, g. Jelačin in orkester Triglav 22.00 Čas, poročila 22.15 Prenos iz kavarne Zvezda.

Drugi programi

Sobota, dne 24. decembra:

Zagreb: 19.25 Orgle. 19.30 Božične melodije. 20.30 Orgle. 21.00 Božična glasba. — Milano: 19.00 Plošče. — Stuttgart: 20.15 Božični zbori. 21.00 Bo-žični zvonovi. — Toulouse: 21.00 Koncert starih francoskih melodij. 22.00 Harmonika. — Berlin: 19.40 Božični zbori. 21.50 Sveta noč. — Belgrad: 21.00 Prenos polnočnice. — Rim: 20.45 Božični kon-cert. — Beromünster: 19.30 Zvonjenje. 19.10. Poročila. 19.15 Božični večer. 23.30 Polnočnica. — Lan-genberg: 20.00 Prenos iz Betlehema. 20.20 Koncert 21.45 Božična glasba. — Praga: 21.45 Božična ma-ša. — Dunaj: 19.00 Božič osamljenih. 19.40 Božič-ne melodije. 20.30 Mir na zemlji. 21.00 Nemški zvo-novi.

Nedelja, 25. decembra:

Zagreb: 19.30 »Poljub«, prenos iz Prage — Milan: 20.30 Opera — Stuttgart: 20.30 Operna glas-ba — Belgrad: 19.50 Vijolina 20.30 Operni dueti 21.30 Radio orkester — Rim: 20.45 Opera — Beromünster: 20.00 Božični večer 21.40 Operni večer — Langenberg: 20.00 Božični koncert — Parga: 19.30 Opera — Dunaj: 19.45 Božična glasba 20.15 Božič-na igra — Budapest: 19.40 Opereta — Varšava: 20.00 Prenos 21.00 Solifstovski koncert.

Ponedeljek, 26. decembra:

Zagreb: 20.15 Praga — Milan: 20.30 Komorna glasba 22.00 Orkestralni koncert — Stuttgart: 19.00 Koncert — Toulouse: 19.30 Simfonični koncert 20.00 Arje iz operet — Berlin: 20.35 Wagner: Nürnb-erški mojstri-pevec — Belgrad: 20.00 Prenos opere — Beromünster: 20.05 Melodije — Langenberg: 20.00 Koncert — Praga: 20.15 Prenos koncerta — Du-naj: 20.00 Koncert 22.55 London — Budapest: 20.00 Prenos opere, nato koncert ciganskega orkestra — Varšava: 20.00 Tri želje, opereta.

Torek, 27. decembra:

Zagreb: 20.00 Kompozicijski večer Božidara Kunca 21.00 Vokalni koncert — Milan: 20.50 Pre-nos operete — Toulouse: 20.45 Harmonika 21.30 Koncert — Belgrad: 19.20 Narodne pesmi 20.00 Prenos z Dunaja — Rim: 20.45 Koncert — Beromünster: 20.00 Cirkuska princesa, opereta — Lan-genberg: 20.00 Berlin — Dunaj: 19.25 Pucini, »Tosca« — Budapest: 20.45 Koncert opernega or-kestra — Varšava: 20.00 Ljudski koncert 22.15 Plesna glasba.

Naše dijaštvo

Na rednem obnem zboru Akademskega kluba elektrotehnikov dne 3. decembra 1932. je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik: Frilih Marjan, podpredsednik: Vuga Odon, tajnik: Sink Borut, blaginjak: Krisper Jože, knjižničar I.: Quaiser, knjižničar II.: Schustersechitz Adolf, debatni referent: Lampret Branko, arhivar: Ste-gu Anita, zapisnikar: Franc Vladimir, revzorji: Strekelj Vladimir, Adamč Milan.

Kroni

Anton Lap vrtnarstvo — Kranj, poleg Narodnega doma Sopki venet, cvetlice itd.

Ob pojavih slabosti

in nezadostnem kroženju krvi, ki se pojavlja pri človeku, ako so mu oslabele živci in mišičevje, mnogi hvalijo drgnjenje s Fellerjevim Elsafluidom. Proti revmatičnim

bolečinam, prehladu, za masazo, trganju v členkih, bolečinam v križu, obrazu in vsem telesu, ga imajte stalno pri hiši. Kadar je človek duševno in telesno utrujen, ga osveži in pokrepi nekoliko kapljic blagodišečega Elsafluida. Uporablja se že nad 35 let kot zanesljivo domače sredstvo. Dobiva se vseh apotekah in tozadevnih trgovinah po 6 Din, 9 Din 26 Din. Po pošti najmanj en paket (9 poizkusnih ali 6 dvojnih ali 2 veliki spec. steklenici) 58 Din, dva taka paketa 102 Din pri lekarnarju EUGEN V. FELLER, Stubica Donja, Elsatrg 134, Savska banovina.

Odobreno od Min. soc. pol. in nar. zdravja Sp. br. 369 od 24. 11. 1932.

Naše denarstvo ob koncu leta

Vse gospodarsko življenje je še vedno v zaostoj in trpi od krize. Ta dejstva tudi na zunanjo lahko spoznamo. Položaj postaja vedno bolj zamočan zaradi tega, ker so posamezni problemi medsebojno močno prepleteni in tako njihova odvisnost postaja vedno širša in globlja. Manjka še vedno zaupanje, kredit je popolnoma izumrl, posojila ni mogoče dobiti niti za najnujnejše potrebe, podležnost dalje peša, delavnost je do skrajnosti omejena, delovni kapitali so zamrzni. Vse je zašlo v nekako zagato, iz katere je težko najti izhod. Pogled v bodočnost je še vedno nejasen, toda ne brezupen. Obstojte pač prirodnih sil, ki vedno posežejo vnaš, kjer bi se hotelo umetno napravljati ravnotežje ter ne dopuste, da bi trajno obstojalo ono, kar ni v skladu z naravnimi zakoni in dejanskim stanjem.

Razmere na denarnem trgu se zadnji časi niso dosti izpremenile. Še vedno vlada težka kredna nisa denarnega kriza. Tudi izpremembe o kmetijskih dolgovih, ki so v tem stopile v veljavo, ne bodo prinesle olajšave, ki se pričakuje. Ako hočemo, da pride naše denarstvo na pot ozdravitve, bo treba še novih bolj učinkovitih ukrepov.

Kakor že rečeno, prvi in najvažnejši predpogoj za zboljšanje razmer je, kakor splošno znano, ta, da denarni zavodi zadobe tako razpoložljivost denarnih sredstev, da bodo v stanju zopet odvarjati kredite in izdajati posojila. Dokler ne oživi kredit, na dotok novih vlog sploh ne moremo računati. Dokler so izplačila vlog podvržena omejitvam in vlagatelj ni siguran, da s svojim denarjem v banki ali hranilnici vsak čas poljubno razpolaga, je težaviranje denarja razumljivo in se ne da preprečiti, čeprav je s tem združena izguba obresti in tudi event. škoda.

Smeo lahko trdimo, da so pri nas danes veliko večje pomena psihološki momenti, kakor pa trenutni materialni učinek, kar je znak, da preživljamo težko krizo zaupanja. Iz kompleksa gospodarskih vprašanj, ki so danes aktualna, bi se moralo torej vzeti v resitve najprej vse one važne zadeve, ki so v stanju, da vrnejo zaupanje najširšim slojem našega prebivalstva. Učinkoviti je treba, da na razpoložljive splošnosti ne vpliva toliko neugodno baš trenutno težko stanje, marveč deluje mnogo bolj kvarno mnenje in pričakovanje, da se položaj še dalje slabša, da situacija še ni ustaljena in da še nismo dosegli stabilizacije. Vsa negotovost, zlasti v gospodarstvu, se sama po sebi najslabše vpliva in je v stanju, da zožuje podležnost in omejuje promet. Z ozirom na izredne razmere je danes vsakdo za strah in vznemirjenost še bolj dovzeten kakor pa v normalnih časih. Okolice je vredno, da golovi brezvestni spekulanti pod vplivom dostikrat neresenih vesti izkoristijo napačno razpoloženje nepoučenega ljudstva v svoj prid. Med taka dejanja bi mogli šteti tudi spekulacijske kupčije s hranilnimi in vložnimi knjižicami denarnih zavodov, za kar bi se morale oblasti vsakakor zanimati.

Druge enako pereče vprašanje je prilagoditev obrestne mere sedanjim razmeram gospodarstva in denarnega trga. Tozadevne pozitivne ukrepe so napravile že nekatere evropske države. Nesporno drži ugotovitev, da je znižanje obrestne mere ravno sedaj za obvladje denarnega prometa in za zboljšanje kreditnih razmer od eminentnega pomena in izredne važnosti. Obrestna mera je pač regulator denarnega mehanizma in produktivne delavnosti. Pa tudi drugače vsepovsod opažamo vedno več potrebo po upoštevanju pravega vrednotenja denarja in kapitala, ki je mogoče edino le v gospodarskim razmeram primerni obrestni meri, o čemer pa danes ne moremo govoriti, ker ta svoji že več kot leto dni na nepremični točki. Zato bi se njena vreditev predhodno morala izvesti s posebnimi ukrepi. Inicijativa pri ureditvi obrestne mere pripada vsakakor Narodni banki. V soglasju z njo po predlogu stanovskih organizacij denarnih zavodov naj bi se sklenilo znižanje obrestne mere pri denarnih zavodih, veljavno brez razlike za vse, bodisi privatne ali državne ustanove. Kot pravilo naj bi veljalo, da naj bodo obrestne mere bančnih privatnih denarnih zavodov v skladu z onimi, ki jih plačujejo z uredbo zaščiteni zavodi, ker nikakor ni upravičeno, da v tem oziru z močjo zakona posamezniki uživajo posebne kondicije.

Pokrajinskim upravam banovin bi se moralo prepustiti, da določijo višino obrestne mere v okviru z zakonom določene najvišje in najnižje točke, primerno krajevnim razmeram in v sporazumu z denarnimi ustanovami, ker so gospodarske prilike v posameznih banovinah tako različne, da rešitev tega vprašanja za celo državo na enotni način ni

kakor ni mogoča. Z znižanjem obrestne mere bi se mogel izdatno ublažiti pritisk, pod katerim ječi prezadolžena produkcija, kmetiči in delavski stan, zmanjšala bi se tudi brezposelnost. Nizka obrestna mera je v stanju, da vzdrži gospodarstvo iz zaostaja, da omogoči dvig cen ter da poveča potrebo konzuma. Večina vlagateljev bi gotovo razumevala, da je znižanje obrestne mere za okrepitev denarnih zavodov danes nujno potrebno, ker jim je le na ta način dana možnost, da se čimprej prilagode novi situaciji in skrajnemu obsegu dobičkonosnih poslov.

S stanjem našega denarstva ozir. naše valute je prav tesno zvezano vprašanje izvoza in uvoza naših proizvodov, kakor neugodno vpliva na tečaj valute v inozemstvu ravno izpad izvoza in pomanjkanje deviz, medtem ko na drugi strani vidimo, da je pri aktivni trgovinski bilanci tudi s prav nizkim zlatim kritjem mogoče ohraniti stabilnost valute brez vsakega kolebanja tečaja. Dober primer v tem nam kaže Nemčija. Od velike važnosti je torej naloga naše trgovinske politike, da omogoči izvozni trgovini, da premaga mnoge ovire, ki preprečujejo izvoz naših agrarnih pridelkov in izdelkov in izdelkov, kajti za enkrat je le na ta način mogoče devizno podlago naši valuti zvišati in ojačiti.

Problem denarništa in njegove ozdravitve mora zadobiti čimprej smoteno rešitev. Čim dalje bi ga odlegli od vrednote s tolažbo, da ga valed nepoznanih dejstev samo začasno odložimo, toliko težja bo njegova pravilna in ustrezajoča rešitev. Če nikdar poprej, obstojajo sedaj razni momenti, ko je treba neustrašeno pogledati resnici v obraz in dovesti gospodarstvo na pot bolj potrebne finančne in kreditne reorganizacije.

OUZO v novembru

Število zavarovancev pri Okrožnem uradu v Ljubljani je znašalo meseca novembra povprečno 77.388, kar pomeni v primeri z oktobrom zmanjšanje samo za 515 članov. V primeri z novembrom lanskega leta je število zavarovancev padlo za 10.407. Iz vsega tega sklepa Okrožni urad v Ljubljani, da se je gospodarska kriza nekoliko omilila, oziroma poenostila. Statistično bi se to dalo utemeljiti, vendar se nam zdi, da je treba vpoštevati še druge faktorje. Res je lani od oktobra na novembra padlo število zavarovancev od 92.574 na 87.795, dočim je letos padlo le od 77.933 na 77.388. Na drugi strani pa je treba vpoštevati, da je bil padec skoro enak v primeri z letom 1930, katero moramo smatrati za normalnejše. Razlika v primeri z letom 1932 je bila dne 1. novembra -21.034, dne 30. novembra pa samo še 20.785. Razlika se torej bistveno ni izpremenila. Veseli pa bi bili, če bi se optimizem izkazal, da je upravičeno na mestu.

Zdravstvene razmere zavarovancev dovolj v mesecu novembru izgledajo nekoliko boljše nego lansko leto, ker je odstotek bolnikov manjši pri moških za 0,23%, pri ženskah za 0,57% in pri moških in ženskah skupaj za 0,40%. V tem zmanjšanju odstotka je pa upoštevana tudi skrajšanje bolnopolne dobe od 52 na 26 tednov itd. Radi tega so ostale zdravstvene razmere delavskega skoraj nespremenjene v stvarnem pogledu.

Istotako je oslabele nazadovanje delavskih plač. Padec povprečne dnevne zavarovane meze, katere odgovarja približno faktičnemu dnevnemu zaslužku povprečnega delavstva, je znašal napram prejšnjemu letu:

junija	Din 1,84
julija	2,20
avgusta	2,41
septembra	2,42
oktobra	2,30
novembra	2,01

Celokupna dnevna zavarovana meza vseh zavarovanih delavcev je padla v novembru za Din 423.720,80 (v oktobru za Din 563.900,40, v septembru za Din 661.683,00) in je znašala povprečno dnevno Din 1.841,199.—

Neosnovane vesti o vlogah v denarnih zavodih. Zveza jugoslovanskih hranilnic nam pošilja v obljavo:

Ker se med občinstvom širijo popolnoma neosnovane vesti, da bodo vlagatelji denarnih zavodov izgubili do 40% svojih vlog, ugotavljamo, da so take tatarske vesti brez vsake podlage in utegnejo izvirati iz napačnega tolmačenja zakona o zaščiti kmetov, katerim se bo baje dolg odpisal, ako

so plačevali 40% ali morda celo višje obresti od svojih dolgov. V naši banovini pa tako visokih obresti ni plačeval noben kmet in tudi, ko bi jih bil, se to vlagatelj prav nič ne tiče. Ti naj ohranijo mirno kri, ker bodo dobili vse svoje vloge z obrestmi vred nazaj. Treba bo pač malo potrpljenja, ker se posojila ne dajo kar čez noč izterjati.

Okrožni odbori obrtniških združenj. Trgovinski minister je izdal pravilnik o nalogah in osnovanju okrožnih odborov obrtniških združenj.

Borzo

Dne 23. decembra 1932.

Denar

V današnjem deviznem prometu so ostali neizpremenjeni tečaji Berlina, Bruslja, Curiha in Prage. Popustili so tečaji Londona, Newyorka, Pariza in Trsta. Naraseli je edino Amsterdam. Odstotek ažia je ostal neizpremenjen.

Devizni promet je ta teden skupno znašal na ljubljanski borzi 1,6 milij. Din in je bil posebnostno znan v šilingih in dolarjih. Prejšnje tedne je znašal devizni promet: 2,0, 1,8, 1,9 in 1,1 milij. Din.

Danes je na ljubljanski borzi notiral avstrijski šiling 8,85—8,92, na zagrebški borzi pa je bilo zaključenih 20.000 šilingov po 8,85. Grški boni so notirali 35—36 brez zaključkov.

Ljubljana. Amsterdam 2312,07—2323,43, Berlin 1369,03—1379,83, Bruselj 796,91—800,85, Curih 1108,35—1113,85, London 191,14—192,74, Newyork 5734,64—5762,90, Pariz 224,65—225,77, Praga 170,45—171,31, Trst 294,35—296,75.

Curih. Pariz 20,2675, London 17,23, Newyork 519,25, Bruselj 71,90, Milan 26,575, Madrid 42,35, Amsterdam 208,60, Berlin 123,70, Stockholm 94,40, Oslo 89, Kopenhagen 89,30, Sofija 3,76, Praga 15,38, Varšava 58,15, Atene 2,80, Carigrad 2,50, Bukarešta 3,085.

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 50.200 Din.

Vrednostni papirji

Tendence za državne papirje je čvrsta, tečaji pa so ostali večinoma na večerajni višini. Promet je bil znaten in je znašal na zagrebški borzi: vojna škoda 1500 kom., 8% Blerovo posojilo 9000 dol. in 7% Blerovo posojilo 9000 dol. Poleg tega je bilo zaključenih 50 kom. delnic Privilegirane agrarne banke, ki so popustile v tečaju od 270 na 255.

K tedenskem pregledu je pripomniti, da je bilo dne 21. t. m. zaključenih na ljubljanski borzi eksekutivno 20 kom. delnic Srbske banke v Zagrebu po tečaju 50 Din za komad.

Ljubljana. 7% invest. pos. 50 den., vojna škoda 245 bl., 8% Bler. pos. 42—43, 7% Bler. pos. 39 den., Ruše 125 den.

Zagreb. Državni papirji: 7% inv. pos. 50 den., agrarni 26—29, vojna škoda 240—241 (240, 242), 12, 240—241 (238, 240), 2, 225—228 (220, 227), 6% begl. obv. 35—36, 8% Bler. pos. 42—24,75 (42,25), 7% Bler. pos. 39—40 (39, 39,50), 7% pos. DHB 44—45. — Delnice: Narodna banka 4200—4400, Priv. agr. banka 255—260 (255, 270), Nar. šum. 30 bl., Gutmann 45—60, Sečerača Osjek 100 bl., Sečerača Bleč. kerek 800—1100, Impeks 50 den., Osj. ljev. 200 den., Iais 30—39, Trboveljska 170—175, Dubrovačka 100—180.

Belgrad. Narodna banka 4450 den. (4400), Priv. agr. banka 260—262 (262, 260), 7% inv. pos. 52 bl., agrarni 28—29 (28), vojna škoda 242—243 (243, 240), 2, 225—226, 6% begl. obv. 35,50—36 (35,75, 35,50), 8% Bler. pos. 43—44 (43, 42,50), 7% Bler. pos. 38,50—39,50 (39,50).

Dunaj. Podan.-savska-jadrana. 62,30, Aussiger Chemische 124, Mundua 52,50, Alpine 11,45, Trboveljska 22, Rima Murany 22,35.

Žitni trg

Na žitnem trgu je danes cena pšenice ostala neizpremenjena. Pripomniti pa je, da so tečaji, katere smo že večeraj imenovali, postali nominalni, ker se prodajalci držijo zelo rezervirano. Blaga je izredno malo na trgu, ker vse čaka na nadaljnji razvoj pri lik in na boljše cene. Moka in koruza sta ostali v ceni neizpremenjeni.

Novi Sad. Vse neizpremenjeno, Promet: 42 vagonov.

Sombor. Pšenica bač. okl. Sombor 156—158, gorbač. 160—162, slav. 156—158, erem. 158—160, bač. petiška 164—166, ban. 155—157, ban. potiška 163—165, moka bač., ban. št. Og. 255—270, št. 2 235—250, št. 5 215—225, št. 6 172—182,50. Ostalo neizpremenjeno. Promet: 33 vagonov.

Chicago. Pšenica marec 45,25, maj 45,50, dec. 43,50, koruza marec 25,75, maj 27,625, dec. 20,75, rž marec 22,375, maj 22,75.

Winnipeg. Pšenica dec. 40,50, maj 42,50, julij 43,75.

Moste pri Ljubljani

»Božično kantato« vprizori naše Prosvetno društvo na Stefanovo. Da bo vsem možno si ogledati lepo spevoigrro, zato bo predstava popoldne ob pol 4 in druga pa zvečer ob 8.

Dev. Marija v Polju

Vincencijeva konferenca je v teh dneh obdajala okoli 40 revnih in brezposelnih družin z živili in kurivom, kar so darovali dobri farani. Pomoči je še treba.

Radi krize preneha prosvetno društvo »Polje« s svojimi rednimi kino-predstavami. Zadnji redni se vršila oba božična praznika. Po novem letu pa enkrat na mesec. Pri sedanjih krizi je pa običajno prizadeto tudi naše prosvetno gospodarstvo, zato se občinstvo naproša, da pridno poseđa društvene igre, ki bodo poslej vsake 14 dni. Društvo si bo prizadevalo, da bo tudi razvijanim gledalcem nudilo res prvostrenske igre. Prve pridejo novi moderni »Trije kraljice« in »Sleherneke«. Na Silvestrovo pa bo zabavala na odru »Cerkvena miša«.

Ruše

Vesele praznike in božični mir želi »Slovenec« vsem svojim naročnikom in čitateljem v Rušah!

Pomožna akcija za ruško občino je začela de lovati. Pretekli četrtek so se prvič razdelila živila. Akcijo vodi g. občinski tajnik Stani, gospodar pa je g. Franjo Knaplež. Skladišče je v Košeninovi hiši.

Osebnost. Gdč. Likar Marija, učiteljica na osnovni šoli, je imenovana za učiteljico na gospodinskih šolah in ji je poverjeno začasno vodstvo gospodinskega tečaja v Rušah, dokler prejšnja voditeljica ne ozdravi.

Pišee

Smrt kosč. Umrli je pred kratkim v 77. letu starosti gdč. Ivana Höglberger. Ni je več med nami one blage duše, ki je prav dobro razumela Zvečičarjeve besede: »Kar ste storili kateremu tej mojih najmanjših bratov, ste meni storili.« Kdo izmed revnih in potrebnih je ni poznal? Saj so se vsako uro, da vsako minuto skoraj zbiral rezevi okrog nje. In za vsakega je imela lepo besedo in radodarni roko. Bila je pokojna gospodinja svoj čas v Gradcu učiteljica glasbe v francoskem zavodu Presvetega Srca (Sacre Coeurs). Odtod je imela prijatelje v vseh deželah — rope. Saj so jo pa tudi obiskovali na njenem hričku nad sv. Mihaelom ves čas njenega zaslužnega pokoja. Važno iz življenja gospodine Ivane pa je, da je bila krščena in birmana v Brežicah od slovenskega svetnika Antona Martina Slomška. Še prvo obhajilo je hotela prejeti iz skofovih rok, a so ji izjavili: »Zato boš pa morala priti v Maribor.« Kar pa ni šla. V boleznih je iskala pomoči in utehe pri Krizanem, saj je dvakrat, prav vspodbudno prejel sv. zakramente. Počivaj v miru blaga duša!

Prosvetno delo. Kakor že poročano na tem mestu, smo dobili za prosvetno društvo lastno dvorano, ki smo jo ob priliki 15 letnice Krekove proslave 11. t. m. tudi otvorili. Sedaj pa se društvo pripravlja na uprizoritev ljudske igre v 5 dejanjih Guzaj. Igra je dramatisacija istoimenke Golčeve povesti. Dramatiziral jo je naš bogoslovček g. Davorin Petančič, ki se zadnjič čas prav čisto bavi z dramatikom. Predstava bo na Stefanovo popoldne. Pri vsem bo še ta posebnost, da bo v Pišecah krstna predstava, ki jo režira avtor sam. Med ljudstvom vlada velikansko zanimanje. Igra sama je pa že v tisku v Cirilovi ti-karni v Mariboru in izide koncem januarja 1933. Društva, ki bodo kunila 5 knjig imenovane igre, jo bodo lahko uprizorila brez vsake taktijeme.

Laško

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi Drago Bernard, frizer za dame in gospode, Laško.

Kapela pri Radencih. Na Stefanovo ob 17 priredi bralno društvo v restavraciji g. Maršika krasno igro »Pri kapelici«. Prijatelji poštna zabave pridite!

Slovenske gorice. Pri Sv. Benediktu na Stefanovo svečana akademija v proslavo 60 letnice g. dekana Fr. Gomilšeka. Na sporedu so razne pevске, godbene točke in na slavnostni govor Gomilšekovega učenca Fr. Zebota.

Lorna Doone

Roman iz Exmoora

Lorna je bila zelo vesela materinih darov in tudi njenemu staremu stricu, grofu Brandiru, je ugajalo naše izborna domače maslo. Starec je bil popolnoma gluhi, pa mu nisem mogel nikakor pojasniti svojih zadevčin do njegove nečakinje. Vendar sem ga kolikor toliko pridobil zase, ko je zvedel, da sem rešil njegovo varovanko iz rok Doonov, ki jih je on preziral in sovražil. Dovolil mi je prestopiti prag njegove graščine, kadar me je volja. Na srečo sem kmalu imel priliko, da sem staremu gospodu grofu to njegovo uslugo z dejanjem povrnil.

Neki dan mi je namreč dejala Lorna vsa iz sebe:

»Nazadnje mu moram le povedati, John, tega molčanja ne morem več prenašati.«

»Poskusi torej,« sem odvrnil, misleč, da govori o najini ljubezni. Vse do tedaj sva si bila namreč zaman prizadevala, da bi svojo zadevo gluhemu grofu dostojno pojasnila.

Lorna je zmajala z glavo. »V mislih imam nesrečnega Alana Brandira,« je dejala. »Kaj meniš, ali ni moja dolžnost, da povem svojemu stricu, kako žalostno je padel njegov mladi sin od Doonske roke?«

»Premisliva poprej dobro, kaj misli stari grof sam o tem, nemara bi mu ta novica več škodovala, kakor pa koristila.«

»Saj veš, da sva mu že večkrat pravila to. Stric pa kar naprej misli, da njegov sin Alan še živi. Tudi svojo oporoko je napravil v tem smislu, ker ga upa pred svojo smrtjo še videti. Alanova soba je vedno pripravljena, steklenica izbornega vina

stoji na njegov mizi in stari stric, ki sam ne kadil, hodi pogosto v mesto in prinaša novega tobaka za sina. Nič mu ni bolj pri srcu, kakor da bi se Alan poročil z menoj. Na vse načine ekbrbi za mojo vzgojo, samo da bi se mu bolj prikupila, kadar se vrne. Celo par nogavic sem morala že splesti zanj. Kolikokrat bi bila ubogemu očetu že rada povedala resnico o nesrečnem Alanu, ki počiva že toliko let pod rušo v Doonski dolini.«

»Ako starec zve resnico, bo tudi sam kaj kmalu ležal pod rušo. Nada je kruh življenja.«

Lorna je potemtakem sklenila, da starec ne sme zvedeti resnice.

Ker je stari grof dan na dan pričakoval sina domov in mu je na vsak način hotel ohraniti njegovo dedščino, je zaklepal svoje zlato v velik železen zaboj, ki je bil privezan s težko verigo na steno njegove spalnice. Ko sem se neki septembarski večer, ko so bili dnevi že krajši, poslovil od Lorne, sem se odhajajoč še enkrat ozrl na Lorno, pa sem opazil ne daleč od graščine dva moška, ki sta se skrila v bližnje grmovje in se skrivaj ekbrno razgledovala.

To se mi je zdelo sumljivo. Domislil sem se grofovega zaboja z denarjem, pa sem sklenil ostati v bližini, da bi v slučaju potrebe prepodil tatove. Ker sta me lopova nedvomno videla, sem se moško napotil po glavni cesti naprej, da ne bi zbudil v njih suma, in ko sem v bližnji krmi nekaj malega povečerjal, sem se po stranski poti vrnil h graščini. Medtem je postalo temno kakor v rogu. Skril sem se v bližnjo goščavo in pazno prisluškval.

Kake dve uri sem tako prihuljeno čakal, polnoč menda ni bila več daleč in vse luči v graščini so že davno ugasnile. Zdajci sem zaslišal tenak življenjski in tri temne postavbe so smuknile mimo in belo preplekanim zidom proti onemu delu pri-

tišja, kjer so bile sobe grofovih hlapcev. Eno od oken se je od znotraj previdno odprlo, začul sem tiho šepetanje, na kar so vsi trije moški splezali ekoki okno in izginili v hiši.

Na žalost nisem imel nobenega drugega orožja pri sebi kakor svojo močno palico. Previdno sem sledil žaru njihove svetilke in se čvrsto odločil, da bom grdim lopovom izbil tatinske skomine. Tako sem bil počasi dospel v grofovo spalnico, ki me je bila že nekoč Lorna povedla vanjo, da bi mi pokazala krasna stenska opna. Gluhi starec je mirno spal za zaklenjenimi vrati, a tatovi so jih pravkar odprli z vlomilskimi drogovi. Dva od njih sta se baš mučila, da bi odprla železno omaro, kar se jima pa, kakor je bilo videti, ni posrečilo. Tretji je pa stal z nabito pištolo ob grofovi postelji ter se zaklinjal, da ga bo pri tej priči ustrelil, če mu ne izroči ključev.

Starec je naposled sprevidel, kaj hočejo od njega. »Ključa ne dobite,« je zakričal; »zlato je last mojega sina Alana in nihče se ga ne sme dotakniti.«

Tedaj se pripravite na smrt,« je zarohnel razbojnik in napel petelina. Toda še preden je utegnil sprožiti, sem mu izpodbil čevljske pištole, da se je strel zaril v strop, hkratu sem pa z vso močjo udaril s palico razbojnika po glavi.

Ko sta druga dva videla, da je njun tovariš telebnil na tla, sta z lovskimi nožem in s pištolo navallala name. Hitro sem zmotal težke posteljne zaves, se skril za njimi, dvignil omamljenega lopova in ga držal kot ščit pred seboj. Pištola se je sprožila in strel je predrl moj ščit. Z njegovima tovarišema sem kaj kmalu opravil. Premagal sem ju, ju povezal z močnimi vrvmi, ju izročil hišniku, vrlemu škotu, sam sem pa odhitel po stražnike. Ti so lopove takoj odgnali v ječo in drugo jutro so že stali pred sodnikom.

Pred sodnijo se je šele izkazalo, kako dober lov sem napravil. Oni trije vlomilci namreč niso bili navadni tatovi, ampak tudi državi nevarni ljudje, ki so bili v veliki nemilosti pri kralju in bi jih morali že zdavnaj prijeti. Ta je bila zame povsem nepričakovana sreča, kajti brez lastne zaslug sem bil deležen velike hvale in priznanja. Sodnik je bil nadvse prijazen z menoj in mnogo nepoznanim ljudem je stiskalo roko. Čestitali so mi in mi ponujali denarja, da bi si kupil novo obleko, če bi me slučajno kralj poklical predse.

Kralj si je dal od starega Brandira mahoma sestaviti poročilo o tem dogodku in je izrazil svoje zadovoljstvo, da so oni trije odpadniki pod ključem. Še isto popoldne so me poklicali pred kralja. Ko sem stal s povešeno glavo spoštljivo v sprejemni dvorani, je kralj s kraljico ob strani milostno stopil k meni.

Velel mi je, naj mu pogledam v oči, kakar me je pozorno premeril od nog do glave. »Zdi se mi, da sem te že enkrat videl, mladeč,« je dejal. »Tvoje postavbe ni tako lahko pozabiti. Govori, kje je bilo to?«

»V kraljevski kapeli, Veličanstvo,« sem se odrezal plaho. Reči sem hotel: v predvorju kaple.

Mrke poteze kralja Jakoba so se razjasnile. »Veseli me, da je največji med mojimi podaniki — največji, kajpada, po telesu — tudi dober katolik. Tega se ti ni treba sramovati; kmalu napoči čas, ko se bodo vsi ljudje s ponosom pripoznali za pravoverne.« Ko je to govoril, so se mu mrke oči tako čudno zablskale, da se mu nisem upal ugovarjati.

»To je gotovo veliki John Ridd, ki mi je draga Lorna tolikokrat o njem pripovedovala,« je segla vmes kraljica.

»Izkazal si velikou uslugo državi,« je prišel iz

Tudi naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 5 (paviljon)

lahko plačate naročnino za «Slovenca», «Doma-ljuba» in «Bogoljubas», naročate inserate in dobite razne informacije — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne
Telefonska številka 3030.

Plisarniški prostori

ob Tyrševi (Dunajski) cesti se oddajo v najem. Informacije daje Stabna družba, Tyrševa c. 17, telefon 20-16.

Pristna dalmatinska vina:

kaštelansko, belo, črno, rdeče liter po Din 8— nudi novootvorjeni vinotoč v Šolskem drevoredu št. 8 Ljubljana

Tovarna furnirja

Ivan Zakotnik

Ljubljana, Kobaridska 45

Zaloga raznovrstnega domačega in eksotičnega furnirja, vezan b ploše, trdga prekuhanega lesa za mizarje. — Interurban 2379

Najlepše novoletno voščilo

je obleka kupljena v

Trpinovem bazaru, Maribor

Vetrinjska ulica 15

Prolin

deformira členke. Preprečite to z zdravljenjem na domu s Pistyanskim blatnim obkladkom «Gamakompresa». Dobite ga v vsaki lekarni. Informacije: Poslovnica Pistyana, Zagreb, Strossmayerjev trg 1/II.

Naznanilo!

Vsem cenj gostom najljubše naznanjam, da je za praznike prispelo dalmatinsko vino najboljšje kvalitete iz otoka Visa, katerega točim a Din 10—, brez ulico Din 8—. Na zalogi so tudi fina desertna vina, kakor prošek in vermut, pristni doma žgani tropinovec in olivno olje. Priporoča se dobra domača kuhinja, vsak terek in petek polenovka, vsak dan morske ribe.

Za obilen obisk se priporoča

M. S. Radilović, gostilna Tratnik

Oružarna J. PASTUOVIĆ
Z G. REB. Zrinjevac 15 - Telefon 88-49

Izravno zastopstvo za Jugoslovijsko (vornice F. N. (Fabrique Nationale)
Čez 200 vrst orožja in municije, 80 vrst pušk

Kvalitetne «JELEN» prazne in polne patrone
Novosti: F. N. Browning «BABY» pistola kal. 6,35

«Jovske puške, revolverji, pištole, alarm pištole za plašenje vionilca, moralno obrambo za turiste in sportiste. Strela oči Stanley avtomatiki al. 6 in 7 mm suziš. Iski svrhi kakor Em-Ge pištole 6 in 7 mm. — Resnim interesom pošljim novi cenik od novembra 1932 brezplačno.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi Iordka

Franc Zaletel, veležagljarno
v Št. Vidu nad Ljubljano

KUPIMO vsako količino

smrekove skorje

zdrave kakovosti. Ponudbe na

Tovarno strojil družba z o. z.
Majšperk

Jernej Vombergar

slikarski mojster v Cerkljah pri Kranju
naznanja, da prevzema zopet vsa

črko-, soboslikarska in plesarska dela

solidno in po najnižjih dnevnih cenah. Moderni vzorci za sobe na razpolago. Za zimski čas sprejema zlasti črkoslikarska dela, ki jih izvršuje pozimi ceneje nego poleti (napise, firme itd.). Izvršuje tudi kulise za podeželske odre po nizki ceni, na kar se posebej opozarja vsa društva.

Anton Fuchs

kleparška delavnica, Gosposvet-ska cesta 16, «Pri Levu»

izvršuje vsa kleparška in lesocement-na dela pri novih zgradbah, kakor tudi pri starih, najsolidnejše, po zmernih cenah.

Poštene poverjenike

za zavarovanje, in sicer po enega v Ljubljani, Mariboru, Celju, Ptuj, Murski Soboti, Kranju, Novem mestu in Kočevju, sprejememo z januarjem leta 1933. — Vsak mora poznati dobro krajevne razmere svojega okoliša, biti mora delaven, čistega značaja in neomadeževane preteklosti. — Zastopniki samopomoči in pomožnih blaginjske se ne sprejemajo. — Honorar po dogovoru in sposobnosti; sposobni in pošteni dobe lahko stalno plačo. — Samo resne ponudbe s priloženo znamko Din 2 za odgovor, je poslati na upravo «Slovenca» v Mariboru pod značko «Poverjenik» števil. 18.088.

Pohitite

z naročilom, ako še nimate

Družinske Pratičke 1933

Zaloga poide še pred novim letom!

Slovenska kuhinja v Beogradu

sprejema abonente na prvovrstno ter ceneno hrano. Postrežba vsestransko točna in solidna. Priporoča se tudi gostom, ki posetijo Beograd.

Za obilen obisk se priporoča

«SLOVENSKA MENZA»
BEOGRAD - Kosovska 13 (pritličje)

Augustin P. se zahvaljujem ter se še v nadalje priporočam za vse avtovožnje z mojo elegantno 6 sedežno limuzino ter voščim vsem vsojim strankam vesele božične praznike

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob smrti naše nadvse ljubljene in dobre mame, stare mame itd.

Marije Krašovec roj. Jaklič

se tem potom najtopleje zahvaljujem.

Osobito pa se zahvaljujem duhovnemu svetniku g. I. Hladniku, za tolažilo ob času njene bolezni, gosp. dr. Fedranu, vsem darovalcem vencev in cvetja in končno vsem prijateljem in znancem, ki so našo nepozabno mamo v tako častnem številu spremili na njeni zadnji poti.

Vsem in vsakemu naša ponovna iskrena zahvala.

Št. Vid pri Stični, dne 24. decembra 1932.

Zalujoči ostali.

nova govoriti kralj. »Grof Brandir, dober katolik in zvest podanik, je po tvoji zaslugi ostal živ in oni lopovi bodo prejeli zaslužen kazni. Zares, krasno naključje je hotelo, da sta ustrelila svojega lovca. Izprosi si katerokoli milost. Kaj ti je na srečo?»

Pričel sem razmišljati. »Moja mati mi je vedno govorila, da bi bil vreden viteškega grba, ker sem obiskoval latinsko šolo v Tivertonu. Zelo bi me veselilo, če bi mi bila dodeljena ta čast.«

»Pogumeno dečko,« je s smehom dejal kralj kraljici. »Povej mi kaj podrobnostnega o svojih rodbinskih razmerah, John Ridd.«

»Veličanstvo, Riddovi živimo že izza časov kralja Alfreda kot svobodniki na svojem posestvu. Zadnja leta smo imeli bogate žetve in bi lahko domovno zastopali svoj grbovni štít. Vendarle ne prosim zaradi sebe te časti.«

»Ako res izhajaš iz tako starega in zvestega rodu in si nam izkazal toliko uslug, boš dobil grb, sinko, kakor ga želiš, pa še kaj povrh.«

Namignil je svojim spremljevalcem, naj mu prinesejo njegov meč. Se preden sem se dobro zavedel, kaj namerava storiti z menoj, mi je zapovedal poklekati, nakar se mi je dotaknil z golim mečem ramen, rekoč: »S tem te povitežujem. Vstani, John Ridd.«

Zmeden in omamljen sem se dvignil. Kaj bodo rekli rekli Snoweovi k temu?

Zahvaljujem se najvdaneje, Veličanstvo, sem zajekal.

Pričeli smo se posvetovati glede zunanosti grba. Po mojem okusu naj bi mi naslikali na enem polju grba kravo, na drugem konja, pod njima pa zasneženo čredo. Toda izdelovalec grbov so mi dejali, da morajo biti na grbu poneszorjeni tehtni dogodki iz življenja moje rodbine. Črn krolar na rdečem polju, dvoglavi neresec na srebrni osnovi, tri-

je kruh in adrogu in stoječ lev poleg pšenicega klasu na zelenem polju, bi bil po njihovem mnenju najprimernejši grb zame. Sklicevali so se predvsem na vojno kralja Alfreda z Danei, ki so se je moji predniki baje udeležili. Za geslo so mi po daljšem posvetovanju izbrali tole: »Riddov štít bodi vedno zmagovit.« To so mi hoteli prevesti v latinščino, kar sem pa odklonil. Kralju je bil grb silno povšeči, toda plačati ga ni hotel, ker je bil zelo drag. Na srečo se je kraljica izkazala tako plemenito, da je poravnala stroške.

Lorna je bila zelo ponosna na moje novo čast in me je v šali tolikokrat imenovala »sir John«, da sem ji moral naposled to preprodati. Zavzela se je zame pri kraljici, da sem bil posej prost slednjega osumljenja in sem dobil popolno prostost. Potemtakem mi ni bilo treba čakati povratka strašnega Jeffreya, ki je na zapadu neusmiljeno vršil kravro pravico, da je v potokih tekla kri ujetih upornikov.

Grof Brandir se mi ni mogel dovolj zahvaliti, ker sem mu rešil življenje in tudi zaklade, ki jih je hranil za svojega sina Alana. Predstavil me je raznim londonskim odličnim krogom, pa sem bil kmalu splošno znan in priljubljen. Lahko bi bil ostal v Londonu in dosegel srečno bodočnost, toda sree me je vlekel nazaj na domače barje in v drago rodno hišo.

Tudi moja Lorna je hrepnela po življenju na kmetih, toda tedaj je še nisem smel povesti s seboj. Ob slovesu se je bridko jokala in mi dala poln kovčeg darov za mater, Anko in Liziko.

Doma v Ploveru Barrowsu so me sprejeli tako slovesno, da se mi kaj takega ne bi niti sanjalo. Bližnji in daljni sosede so prihitali in me obisali s čestitkami in gostoljubjem. Mami na čast so pridelali sijajno pojedino, kjer je vsacek pilo in jedlo na moje zdravje.

Božič je tu!

Vsak pričakuje kako darilo Darovalec in obdarovane našega Super Inductance aparata se bo leta in leta veselil tega darila. Ste izpolnili davno željo Vaših dragih? Ako ne, storite to z darilom Super Inductance aparata. Naš Super Inductance bo ustregel željam Vaših. Mi garantiramo za naše proizvode.

Za bližajoče praznike posebno olajšani plačilni pogoji.

PHILIPS

830 "Super Inductance"

Stare plemiške rodbine naše grofije so me nekaj časa zaradi moje nove časti malo po strani gledale. Ko so pa videle, da skromno kmetujem doma kakor nekoč in se ne silim v njihove vrste, so postale prijaznejše do mene in me hvalile zaradi moje skromnosti.

Sestindeseto poglavje.

Iz oči v oči.

Ko je zima minila, niso hoteli Dooni več mirovati, kakor so se bili zavezali. Prejemali so od sedev vsak teden pitane vola, dvajset ovac, dva srnaka, šestdeset peharov moke, tri in pol polovnjaka sadjeca, sto funtov sveč in še mnogo drugih dajatev, tako da so lahko udobno in brezskrbno živeli. Toda to jim ni zadostovalo. Vkljub svojim zaobljubam in pogodbam so pričeli zopet posegati v tujo imovino in jezlariti v bližnjo okolico na razbojniške pohode. Nedavno so odvedli s seboj dve zali mladenki, bherki neke kremlarice. Ko so kmalu nato izvršili novo kruto nasilje, je ogorčenost med ljudstvom prikipela do vrha.

Krištof Badoock, pošten najemnik v okraju Martinhoeju, je mirno in srečno živel s svojo dobro mlado ženo Marjeto. Neki večer v februarju moža dolgo ni bilo s polja, ki ga je pripravljal za jarno, in Marjeta ga je pričakovala z večerjo pri svetlo osnaženem ognjišču. V naročju je imela svojega zalega, zdravega sinčka, ki je šele pred kratkim shodil in se s pomočjo kuhinjskih stolov s težavo držal pekonci in se učil hoditi.

Nenadoma so se kuhinjske duri odprle. Marjeta je veselo vstala, misleč, da je prišel Krištof domov. Namesto njega je pa zagledala pred seboj šest velikih, oboroženih možakarjev. Zakričala je od strahu in hotela zbežati, toda v tem hipu sta jo že zgrabila dva krepka in divja razbojnika. Zaman je bilo njeno vpitje in rotenje. Izgubila sta ji otroka

iz naročja in ga vrgla na tla, a njo sta onemanečeno odvedla s seboj. Nekdo od Doonov, kajti le-ti so bili razbojniki, je skočil z njo na konja in zaklical tovarišem, naj openiho hišo, nakar je izginil.

Ostali tovariši so odšli v zgornjico in prebrskali vse kote in omare. Ker so pa le malo kraje vrednega našli, so preklinjajoč priropotali nazaj v kuhinjo. Dekla, ki je hotela pomiriti otroka, se je ob pogledu na razbojnike od strahu skrila v peč in je pustila otroka samega na deski v kuhinji.

Dooni so začeli premetavati lonec in ponve, pa niso mogli najti drugega ko nekaj slanice, jajce in sira. Razočarani v svojem pričakovanju so pričeli zbijati burke in obkladati siromašno družino z divjaškimi poskoki. Naposled so se lotili plakajočega dečka in nekdo od njih je dejal porogljivo: »Hej, tovariši, igrano se mašo žogo, da bomo videli, kako spretno roke imamo.«

S temi besedami je zgrabil drgetajočega otroka in ga zalučil ko žogo pod strop. Njegov tovariš je prestregel padajočega z rokami in pričela sta se z njim žogati toliko časa, da je dečko za vedno onemel. Mrtvo truplo so zverinski možakarji vrgli v kot, na kar so skočili na konje in odpekali.

Nesrečnega očeta Krištofa je ta kruta novica spravila skoraj ob pamet. Z zbeganimi, očitajimi očmi, dasi brez solz, je pohajal okoli. Njegova noma bolečina nas je bolj presunila, kakor nas bi bilo njegovo tarnanje in rotenje. Doonskega nasilja in krutosti mora biti konec! Na pomoč vlade nismo mogli dosti računati, kajti tej je bilo več do kaznovanja razkropljenih Monmouthovih pristašev, kakor pa do ščititja ognjišča mirnih državljanov. Ker je ogorčenost rasla od dneva do dneva, smo začeli ugibati, kako bi si sami pomagali zoper Doonska nasilja. Neprestano so se zbirali vaščani okoli mene in me sili, naj prevzamem vodstvo novega pohoda na Doone

Mali oglasi

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi svojim cenjenim naročnikom
MAVRICIJ POBESKA, čevljarji mojster
 naslednik trdnice Fr. Szantner
 Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 7/1

Muzbakejo

Fant
 s 4 razredi gimnazije, z znanjem latinščine, prosi mesta v drogeriji ali knjigarni. Pojasnila v upravi »Slovenca« pod 100. (a)

Boljši šivilji
 plačani do 1000 Din, ako sprejme v prakso šiviljsko pomočnico z lastnim strojem. Ponudbe pod zn. »Kjerko« 18.170 na upr. »Slovenca« (a)

Dekle
 vajeno kmetijskega dela, išče službo v mestu ali okolici. Naslov v upravi »Slovenca« 18.126. (a)

Posredovalnica Mrak
 v Ljubljani, oddaja pridna dekleta. (a)

Trgovski pomočnik
 mešane stroke išče službo v mestu ali na deželi. Lahko položi nekaj kavicje. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Zmožen« 18.261. (a)

Odpušeni profesor
 več administrativnih poslov, išče kakve pisarniške zaposlitve; gre tudi za vzgojitelja. Naslov v podružnici »Slovenca« v Celju. (a)

Iščem službo
 majerja s 4 delavskimi močmi. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor, pod »Majer« 18.233. (a)

Trgovski pomočnik
 mešane stroke želi izpremeniti mesto s 1. januarjem ali pozneje. Ponudbe pod »Pošten in hvaležen« 18.241 na upravo »Slovenca« (a)

Gospodična

s trgovsko šolo, srednjih let, vajena vseh pisarniških del, šivanja, gospodinjstva ter ima veselje do otrok, išče primerno zaposlitev pri krščanski družini. Ponudbe na upravo »Slovenca« Maribor, pod »Značko« »Poštena« štev. 17.292.

Hlapec
 rajen konj in vsega poljskega dela, išče službo z novim letom. Ivan Černe, vas Dolina, p. Mirna. (a)

Gospodična
 s 7 razr. gimnazije in trg. tečajem želi službo blaginjičarke ali v pisarni. Naslov v upravi »Slov.« pod štev. 18.171. (a)

Služkinja
 ubogljiva in snažna, vajena vseh hišnih del ter nekoliko kuhanja — želi službo pri dobri krščanski družini. Naslov: L. C., Ljubljana, Livarska ul. 6. (a)

Hotelir
 Slovenec, v tridesetih letih, prvovrsten strokovnjak, reprezentativen in energičen, z bogatimi inozemskimi praksami, dober organizator, dolgoletni vodja zimskih sportnih hotelov, perfekten v nemškem in češkem jeziku, išče mesto vodstva v hotelu, restavraciji ali kavarni. Cenjene dopise na upravo »Slov.« pod »Inozemske prakse« štev. 18.116. (a)

Mlinar
 (mlin. monter) s svojim orodjem, ki zna delati žitne čistilnice za zдроб, išče službo s 1. januarjem v kmetičem ali umetnem mlinu. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 17.960 (a)

Dekle-šivilja
 išče mesto sobarice ali kaj sličnega pri dobri krščanski družini. Cenj. ponudbe na upravo »Sl.« pod »Dekle-šivilja štev. 17.959. (a)

Mlinar

zmožen vsakega dela — išče službo. Gre tudi na deželo. Naslov pove upr. »Slov.« pod št. 18.050. (a)

Muzbodobne

Gospodična
 vajena knjigovodstva ter boljše rodbine, z lepim nastopom, se sprejme kot blaginjičarka v modno trgovino. Pismene ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Inteligentna« 18.134. (b)

Kuharica
 dobra, skromna in čista, srednje starosti, samo tak, ki je bila v dobri hiši in z dolgim sprječevalom, se sprejme z novim letom. — Predstaviti se od 1. do 2. ure ali pismene ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Zanesljiva« št. 18.133. (b)

Kmečki fant
 nadarjen, zmožen kavicje se sprejme kot šoferski praktikant (sofer). Dopisi pod zn. »15.000« štev. 18.192 na upr. »Slov.« (b)

Ženska
 zdrava, poštena, ki zna kuhati in drugo pri hiši, dobi takoj službo pri župniku Slovenca na Hrvaškem ob meji Kranjske. Zivine ni. Naslov pove upr. »Slov.« pod štev. 18.185. (b)

Frizer
 ki se hoče osamosvojiti, dobi na razpolago opremljen lokal v manjšem industrijskem kraju. V poštev pridejo neozelenjeni, damskega dela večji. Ponudbe nasloviti: Celje, poštni predal 1. (b)

Krajevne zastopnike
 za Ljubljano in Maribor išče domača tekstilna tovarna. Pridne in solidne moči, dobro vpeljene v konfekcijske in trgovine, naj se javijo na Publicitatis d. d., Zagreb, Ilica 9, pod »Provizijski zastopnik« (b)

Kuharico
 samostojno, varčno, snažno in popolnoma zdravo sprejme večja trg. hiša v mestu na deželi. Ponudbe pod »Vodovod v kuhinji« 18.228. (b)

Kontoristinja
 s perf. znanjem slov. in nemščine — sprejem v trgovsko pisarno v mestu na deželi. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe z živopisom, prepisi izprečeval in zahtevki pod »Za vsa kontorna dela« 18.226 na upravo. (b)

Kuharico
 samostojno, varčno, snažno in popolnoma zdravo sprejme večja trg. hiša v mestu na deželi. Ponudbe pod »Vodovod v kuhinji« 18.228. (b)

Kontoristinja
 s perf. znanjem slov. in nemščine — sprejem v trgovsko pisarno v mestu na deželi. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe z živopisom, prepisi izprečeval in zahtevki pod »Za vsa kontorna dela« 18.226 na upravo. (b)

Služkinja
 ubogljiva in snažna, vajena vseh hišnih del ter nekoliko kuhanja — želi službo pri dobri krščanski družini. Naslov: L. C., Ljubljana, Livarska ul. 6. (a)

Hotelir
 Slovenec, v tridesetih letih, prvovrsten strokovnjak, reprezentativen in energičen, z bogatimi inozemskimi praksami, dober organizator, dolgoletni vodja zimskih sportnih hotelov, perfekten v nemškem in češkem jeziku, išče mesto vodstva v hotelu, restavraciji ali kavarni. Cenjene dopise na upravo »Slov.« pod »Inozemske prakse« štev. 18.116. (a)

Mlinar
 (mlin. monter) s svojim orodjem, ki zna delati žitne čistilnice za zдроб, išče službo s 1. januarjem v kmetičem ali umetnem mlinu. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 17.960 (a)

Dekle-šivilja
 išče mesto sobarice ali kaj sličnega pri dobri krščanski družini. Cenj. ponudbe na upravo »Sl.« pod »Dekle-šivilja štev. 17.959. (a)

Dekle

pošteno in pridno, vajeno molže, kmetijskih in gospodinskih del, se sprejme v pomoč gospodinj v dobro krščansko hišo. — Nastop čimprej. Naslov v upravi »Slovenca« pod 18.286. b

Sprejem siroto
 kot pomoč v gospodinjstvu. Služba stalna. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Lažja dela« 18.224. b

Trgovski pomočnik
 mešane stroke, za manufakturni in galanterijski oddelek, ki aranžira tudi izložbe, z znanjem nemščine, se sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe pod zn. »Agilen« 18.225 na upravo. (b)

Zastopnike
 za obisk trgovcev iščemo za vse okraje. — Ponudbe na upravo »Slovenca« v Mariboru pod »Dober zaslužek« 2133. (b)

Služkinjo
 zmožno samostojne mešč. kuhe, išče družino z enoletnim otrokom. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 18.281. (b)

Strojne vezilje
 ki so delale na Kettenstichmaschine, išče tovarno rokavice v Zagrebu. — Ponudbe na »Osma« industrija rokavic, Zagreb, Jukičeva 14. (b)

Služkinjo
 zdravo, pridno, vajeno vseh del in meščanske kuhe, sprejme boljše družina brez otrok. Ponudbe z zahtevami in sprečevali na upravo »Slov.« pod »Urna, čista in poštena« štev. 18.157. (b)

Dekle
 s kuharskim znanjem, čisto, resno in pošteno sprejem k trem osebam. Ponudbe pod »Dolga sprječevala« št. 18.160 na upr. »Slov.« (b)

Zasluzek
 vsem, ki hočejo stalen zaslužek! Po novem letu ne bomo vzel nikogar več, ker jih bo kmalu dosti prijavljenih. Zato pišite še danes na Rapid, Ljubljana, poštni predal 245. Priložite za pojasnila 3 Din v znamkah. (z)

Zadnji poziv
 vsem, ki hočejo stalen zaslužek! Po novem letu ne bomo vzel nikogar več, ker jih bo kmalu dosti prijavljenih. Zato pišite še danes na Rapid, Ljubljana, poštni predal 245. Priložite za pojasnila 3 Din v znamkah. (z)

Hranilne knjižice
 denarnih zavodov kupim proti gotovini. Ponudbe pod »Kompenzacija« št. 18.302 na upravo »Slov.« Maribor. (d)

6000 Din
 iščem za takoj proti dobri obresti in varnosti. Ponudbe pod »Varno« 18.209 na upravo »Slovenca« (d)

Posojilo
 5000 Din iščem. Vrnem v 6 mesecih 6000 Din. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Absolutna varnost« št. 18.123. (d)

Vajenci

Učenec
 poštenih staršev, spreten, dober računar, se sprejme v trgovino mešanega blaga pri Antonu Lavre, Slovenjgradec. (v)

Učenca
 nadarjenega in spretnega, sprejem v trgovino z mešanim blagom. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Sedež gremij. šole« št. 18.227. (v)

Poštene poverjenike
 za zavarovanje, in sicer po enega v Ljubljani, Mariboru, Celju, Ptuj, Murski Soboti, Kranju, Novem mestu in Kočevju, sprejemmo z januarjem leta 1953. — Vsak mora poznati dobro krajevne razmere svojega okoliša, biti mora delaven, čistejša značaja in neomadeževane preteklosti. — Zastopniki samopomni in pomožnih blaginj se ne sprejemajo. — Honorar po dogovoru in sposobnosti; sposobni in pošteni dobe lahko stalno plačo. — Samo resne ponudbe s priloženo znamko Din 2 za odgovor, je poslani na upravo »Slovenca« v Mariboru pod značko »Poverjenik« štev. 18.038. (a)

Ali se bojite uspeha?

Nobena druga razlaga ni mogoča za to, da se še vedno niste prepričali, kaj zmorejete

naši mali in veliki oglasi

za Vas osebno ali pa za Vašo trgovino. Posebno zdaj za novo leto se Vam nudi ugodna prilika

Mlada deklica

bi se rada izučila za šiviljo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Pridna in zdrava« 18.291. (v)

Vajenca

za mizarstvo obrt sprejme F. Kunc, Poljanska cesta št. 21, Ljubljana. (v)

Mizarskega vajenca
 sprejme Stefan Marčijan, Dob pri Domžalah. (v)

18 leten fant
 pošten, bi šel kot brivski vajenec. Ivan Jereb, Sv. Jurij ob Taboru. (v)

Pekovski vajenec
 poštenih staršev, zdrav in zanesljiv, kateri ima veselje do te obrti, se išče za pekarno v sredini mesta. Naslov pove upravo »Slovenca« pod 18.049. v

Mizar. vajenca
 sprejme Ivan Šemrl, mizar, Poljanska c. 69, Ljubljana. (v)

Učenko
 v trgovino mešanega blaga sprejme V. Reš, Rače. (v)

Sprejme se
 učenec ali učenka iz dobre hiše. A. Rednak, Tebarje. (v)

Denar
 kupite ali prodaste najbolje pri Komanditni družbi M. Jankole, Ljubljana, Selenburgova ul. 6/II. Telefon 30-52. (d)

Brezobrestna posojila
 za odkup zemljiško knjižnega dolga, nakup posestva in zidav biš podeljuje »Zadruga«, Ljubljana, poštni predal 307. Išče zastopnike! (d)

Hranilne knjižice
 denarnih zavodov kupim proti gotovini. Ponudbe pod »Kompenzacija« št. 18.302 na upravo »Slov.« Maribor. (d)

6000 Din
 iščem za takoj proti dobri obresti in varnosti. Ponudbe pod »Varno« 18.209 na upravo »Slovenca« (d)

Posojilo
 5000 Din iščem. Vrnem v 6 mesecih 6000 Din. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Absolutna varnost« št. 18.123. (d)

6000 Din
 iščem za takoj proti dobri obresti in varnosti. Ponudbe pod »Varno« 18.209 na upravo »Slovenca« (d)

Posojilo
 5000 Din iščem. Vrnem v 6 mesecih 6000 Din. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Absolutna varnost« št. 18.123. (d)

Ženitbe

Za svojo osamelo
 sorodnico starejših let, ki poseduje do 200.000 Din, prijetne zunanosti in neomadeževane preteklosti, iščem dobrosrčnega in miroljubnega moža, drž. nameščena ali dobro situiranega gospoda nad 46 let. Na neanonimno se ne odgovarja. Ponudbe pod »Miroljubna« 17.991 na upravo »Slovenca«. (z)

Resna žen. ponudba!
 Trgovca mirnega značaja, s čisto preteklostjo, s 400 tisoč Din gotovine, 30 let star, želi znanja in svrhe ženitve z gospodično, ki bi bila lepega vedenja. — Prednost imajo gde, iz te stroke in ki posedujejo hišo, da je že vpeljana ali primerna za to obrt. Dopise s sliko, katero se vrne, poslani na upravo »Slov.« pod št. 18.262 (z)

Resna žen. ponudba!
 Trgovca mirnega značaja, s čisto preteklostjo, s 400 tisoč Din gotovine, 30 let star, želi znanja in svrhe ženitve z gospodično, ki bi bila lepega vedenja. — Prednost imajo gde, iz te stroke in ki posedujejo hišo, da je že vpeljana ali primerna za to obrt. Dopise s sliko, katero se vrne, poslani na upravo »Slov.« pod št. 18.262 (z)

Obrotnik, trgovec

z več koncesijami, v prometnem kraju Gorenjske, želi takoj poročiti pridno dekle ali vdovo brez otrok, katera bi vložila v podjetje 70—100.000 Din. Resne ponudbe na upravo »Slovenca« pod znač. »Pridne roke« 18.294. (z)

Kmečki fant
 z 12.000 Din dote želi poročiti dekle, staro do 30 let, z malim posestvom. — Ponudbe pod »Pošten in pridne« 18.243 na upravo »Slovenca«. (z)

Vdovec
 večji posestnik in trgovec z lesom, star 52 let, želi poročiti dekle ali vdovo, staro 35—50 let in z doto 50—100.000 Din. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Molk« štev. 18.151. (z)

Poročiti se želim
 s poštenim, od 20 let dalje starim dekletom, ki ima gotovine od 80.000 Din naprej. Star sem 24 let, vrednost mojega imetja je 350.000 Din, poleg tega imam dve obrti v hiši. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Sreča« štev. 17.998. (z)

Mlad posestnik
 na Gorenjskem, želi poznanstva v svrhu ženitve, s pošteno nevesto, staro 18—28 let iz kmetijske družine, in s 70—150.000 Din gotovine. Le resne ponudbe s sliko poslani na upr. »Slov.« pod zn. »Takojšnja ženitev« štev. 18.077. (z)

Šoferska šola
 E. Čeh
 (bivša Carmenikova šoferska šola) Ljubljana, Dunajska c. 36
 Šola za poklicne šoferje in avtomobiliste. Prospekti in pojasnila zastojni in franko.

Nemščino
 in druge srednješolske predmete instruiram akademik. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Uspeh« št. 18.204. (u)

Dame pozor!
 Redni pouk v krojnem risanju in prirojanju damskih oblek za dom in poklic se vrši pri strokovno izpravljeni učiteljici ter lastnici modnega ateljeja: Rozi Medved, Ljubljana, Mestni trg 24/1 nasproti magistrata. Istotam se izdelujejo plašči, kostumi, obleke itd po zmerni ceni. Dobijo se kroji po meri. (u)

Šoferska šola
 E. Čeh
 (bivša Carmenikova šoferska šola) Ljubljana, Dunajska c. 36
 Šola za poklicne šoferje in avtomobiliste. Prospekti in pojasnila zastojni in franko.

Nemščino
 in druge srednješolske predmete instruiram akademik. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Uspeh« št. 18.204. (u)

Dame pozor!
 Redni pouk v krojnem risanju in prirojanju damskih oblek za dom in poklic se vrši pri strokovno izpravljeni učiteljici ter lastnici modnega ateljeja: Rozi Medved, Ljubljana, Mestni trg 24/1 nasproti magistrata. Istotam se izdelujejo plašči, kostumi, obleke itd po zmerni ceni. Dobijo se kroji po meri. (u)

Šoferska šola
 E. Čeh
 (bivša Carmenikova šoferska šola) Ljubljana, Dunajska c. 36
 Šola za poklicne šoferje in avtomobiliste. Prospekti in pojasnila zastojni in franko.

Stanovanja

ISČEJO:
Prazno sobo
 s posebnim vhomom za ceno do 100 Din iščem s 1. januarjem. — Najraje v Šiški. Ponudbe prosim na upravo »Slovenca« pod »Šiška«. (s)

Stanovanje
 3—4 sob, v centru mesta, išče mirna, stalna stranka za februar. Ponudbe pod »Točna plačnica« 18.282 na upravo »Slovenca«. c

ODDAJO:
Komfort. stanovanje
 dveh velikih sob, sobe za služkinjo, predsobe, kuhinje, šrambe, kopalnice, balkona, pralnice in kleti, se 1. februarja odda. — Informacije: Tržaška c. 8. (n)

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1'—; ženitovanjski oglaš Din 2'—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10'—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 5 mm visoka poltina vrstica po Din 2'50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Damske plašče za zimo

toplo podložene v cenah od Din 280— naprej nudi

F. I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra c. 29

Velika izbira v posebnem oddelku za konfekcijo. Lastni atelje za izdelavo plaščev, zato so cene brez konkurence

Na Jesenicah
 v bližini kolodvora se odda večsobno stanovanje s pritliklinami in vrtom. Poizve se v podružnici »Slovenca«. (z)

Stanovanje
 dvosobno in trisobno s pritliklinami, takoj oddam. Riharjeva ul. 1, Mirje. (z)

Stanovanje
 trisobno, komfortno urejeno, z vsemi pritliklinami, v centru mesta, se odda v najem takoj ali s 1. februarjem. Naslov v upravi »Slovenca« pod 18.252. z

Stanovanje
 dvosobno s kabineto se odda takoj ali s 1. febr. v najem. Naslov v upravi »Slovenca« pod 18.252. z

Enosobno stanovanje
 se odda 1. januarja ali februarja. Zgornja Šiška, Špančeva pot 229. (z)

Stanovanje
 večje, v centru mesta odda L. Rot, Mestni trg 5. (z)

Sobo
 s kuhinjo in podstrešno sobo oddam. Kosovo polje 148, Šiška. (z)

Gospodični
 oddam lepo sobo za 200 Din. Vprašati: Zorc, Dunajska cesta 36. (s)

Sobe
 za pisarne v prometni ulici oddam v najem s 1. februarjem. Naslov v upravi »Slovenca« pod 18.252. n

Samsko stanovanje
 lepo — garzon z vsem komfortom, v novi hiši, solčna lega — se odda mirni osebi. Vprašati je: Dvofakova ulica 12, pritličje, desno. (s)

Lepo sobo
 blizu bolnice oddam dvema finejšima gospodoma ali gospodičnima, event. s hrano. Ogledati od 11 do 2 pop. Naslov v upravi »Slovenca« 18.208. (s)

Vnajem
 v bližini rudnika v Senovem pri Rajhenburgu arondirano posestvo 12 ha s hišo in 6 gospodarskimi poslopiji z vsi pritliklini. Lepi vinogradi in sadovnjaki. Cena 200.000 Din. — Ponudbe na notarijat v Sevnici. (p)

ODDAJO:
Oddam lokal
 v sredini mesta v novi zgradbi. Istotam napredaj 2 kopalni banji in 2 peči. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 18.178. (n)

Štiri pisarniške sobe
 v pritličju se oddajo s 1. februarjem. Poizve se: Rojina, Kolodvorska ulica 8. (n)

Krasen lokal
 kot pisarna in več garaž odda proti zelo ugodni najemini mestna zastavljajnica, Poljanska 15. (n)

Oddajo se takoj
 ali pozneje v sredini mesta lepa, suha skladišča, pripravnata tudi za obrt ali delavnice. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 16.323. (n)

Kakor sem jaz,
 tako tudi Ti s prevzemom mojih lokalov in najem — postaneš v 5 letih bogat. Primerno za vsakega agilnega in podjetnega trgovca ali obrtnika, čigar žena je večša tujskemu prometu. Prevzem po dogovoru. Potrebno le 30.000 Din, z večjim kapitalom prednost. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Bled—okolica« 18.223. (n)

Trgovina
 na zelo prometnem kraju, zraven večjega kolodvora na Dolenjskem se takoj odda v najem. V hiši je stanovanje. Naslov v upr. »Slov.« pod štev. 18.202. (n)

Večje posestvo
 z živim in mrtvim inventarjem napredaj. — Zahtevajte podrobnejše podatke potom dopisa na podružnico uprave »Slovenca« v Mariboru pod št. 200.000. (p)

Nova hiša
 enodružinska, stanovanjska, z velikim vrtom — pripraven za perutnino — na Ježici, se zamenja za obremenjeno hišo v bližini Ljubljane. Naslov v upr. »Slov.« pod štev. 18.202. (p)

Naprodaj je
 malo posestvo s sadonosnikom, eno njivo

Sanke, smučke

v veliki izbiri dobite poceni pri
sportnem oddelku trdke

Radioval LJUBLJANA
Dalmatinova ul. 13

V najem
oddam hišo z dobro ideočo trgovino, z obrtom, inventarjem, gospodarskim poslopjem in vrtom. Pojasnila daje Josip Jančigaj, Moravce pri Domžalah. p

Kupim parcelo
v okolici Rakovnika, takoj plačam. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 18.284. (p)

Hišo
eno- ali dvostanovanjsko, z nekaj zemljišča in vrtom kupim v ljubljanski okolici. Naslov pove uprava »Slovenca« 18.288. (p)

Hiša
dvodružinska, naprodaj v Dev. Mar. v Polju pri kolodvoru. Naslov v upravi »Slovenca« 18.289. (p)

Kupimo
srednje veliko hišo ali vilo blizu centra ali malo izven. - Cenjene ponudbe poslati na upravo »Slov.« pod »Poštenjak« 18.293. p

Poizvedbe

Zatekel se je
pes volčjak, ki čuje na ime »Tiger«. Vrne se naj proti dobri nagradi lastniku Tovarne bičevnikov, Celje, Zagrad 31. Istotam kupimo velikega psa-čuvaja, tudi volčjaka ali mladega bernardinca. (e)

Objave

Mizarja
samostojnega, sprejem kot kompanjona na zelo prometni točki na Gorinskem. Prednost imajo lastniki kompletnih strojev ali posameznih, ali pa kapital za nakup strojev. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Sigurna zaposlitev« št. 18.169. (o)

Preklicujem
izjavo, s katero sem želel gospoda Ivana Robeznika, Krani, 21. dec. 1932. Rok Bajžeti. (o)

Oglejte si
začgo moških klobukov. Krasn izbira, nizke cene. Preoblikovanje 25-45 D. Franc Bernik, dr. z o. z., Dunajska cesta 14, vhod poleg trgovine Agnola.

Dobro urejeno zimsko KEGLJIŠČE
z novimi gostilniškimi prostori otvori na dan sv. Stefana v Spodnjem Kašlu 6, nasproti postaje Zalog, v gostilni »PRI ZIMOVC«
Za jedajo in pijačo preskrbljeno. - Za obilen obisk se priporočata MICI in FILIP TORNIČ.

Mizarji pozor!

Ako hočete dobiti naročila - morate imeti nov nemški katalog 135 modernih spalnic, jedilnic in gosposkih sob, 38x27 cm, 60 strani, ki stane samo 135 Din; ter kuhinjski katalog 100 modernih kuhinj (Reformküchen) za 120 D. Samozastopstvo: LUDVIK ILERŠIČ Gregorčičeva 15/I. Fotniki in preprodajalci se iščejo. (s)

Novi cenik znamk
za leto 1933 je izšel. - Vsebuje cene znamk 477 držav vsega sveta. Cenik pošljem zastonj. - Najstarejša trgovina znamk v Jugoslaviji Izidor Steiner, Zagreb, Masarykova ulica 5. (r)

Kupimo
več m³ češnjavih plovov, 5-10 cm debelih, od 2 m dolžine naprej, suhih in boljše kvalitete, negračvih. - Ponudbe samo iz prve roke na Remec-Co. Ljubljana, Kersnikova 7.

Rabljeno orodje
prešo za luknjanje železa, vrtni stroj in škarje za rezanje železa in pločevine kupim. Kmet Ferdo, Trebnje. (k)

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah CERNE, luvler Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Srebrne krone
staro zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Isče se
Marija Bevk, rojena 1877 v Trebnjem - radi dediščine. Nien naslov naj se sporoči na Bevk Antona, Dol. Stara vas, p. St. Jernej, Dolenjsko. (o)

OBLEKO PERILO
manufakturo kupite najceneje pri Krošlju na Smartinski cesti (pri železniškem mostu), Ljubljana. (c)

Začetnica
stara 14-15 let, zmožna računati v mali trgovini, se sprejme. Imela bi vso oskrbo v hiši. Pojasnila daje uprava »Slov.« pod št. 17.962. (o)

Glasba
Klavirji,
pianini prvovrstnih inozemskih znamk, tudi na obroke, od 11.000 Din naprej nudi »Muzika« - Ljubljana, Sv. Petra cesta 40. (g)

Ivan Kacin Domžale
Izdeluje pianine in harmonije za društva, orkestre, cerkve. Popravlja prenovljuje, ugašuje po zelo nizkih cenah. Tudi na delna odplačila. Zahtevajte cenik Zalog: Ljubljana Tabor 6

Radio
4-čevni, z zvočnikom in akumulatorjem, naprodaj. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 18.097. (i)

FILATELIJA

Prodaj
dva lepa konja, 4½ in 6 let stara, srednje teška, rdeča, dobra vozača. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 18.263. (i)

Pohištvo!
raznih vrst: vrtno, balkonske in stopniške ograje, dimn. vrata, brzoaparilnike, nudi po najnižjih cenah ključ, podjetje Ciril Podraž, 1g pri Ljubljani.

Štedilnike
115 Din
1 m³ žaganih bukovih drv, prvovrstnih, franko hiša, nudi Velepič, Sv. Jerneja cesta 25. Telefon 27-08. (t)

Nogavice, rokavice, robce, perilo, torbice, kravate
nizke cene samo pri PETELINC-u Ljubljana, ob vodi blizu Prešernovega spomenika.

Sir trapist
samo 12 Din kg. Mlekarna, Mediatova hiša, Dunajska cesta 17. (i)

Damske smuč, obleke
kompletne, s čepico, v različnih fazonah, kakor tudi same hlače, nudi po najnižjih cenah F. I. Gorčar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29. (i)

Semena
sadnega, gozdnega in lepotišnega dreva dobite pri trvdki »Šuma«, Ljubljana, Dvořakova 3. Zahtevajte ponudbe! (i)

Zaradi preselitve
prodajam svojo hišo z garažo in vrtom. - Inž. A. Štebi, Rožni dolina, cesta X št. 6. Od 11-12 in od 14-15. (p)

Po nizki ceni
prodajam več parov smuč. Izdelujem jih tudi po naročilu v raznih barvah in solidno. Naročite pismeno! Andrej Prešeren, Radovljica, Predtrg 24. (i)

Vino
po 3 in 4 Din, zajamčeno pristno. Zupni urad Sv. Vid pri Ptuj. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice razno kuhinjsko posodo - osobito opreme za neveste, razno okovje za mizarje in vse v železninsko stroko spadajoče predmete. Stanko Florjančič, železnina, Sv. Petra cesta 35. (i)

Prodajam
na hranilne knjižice

KURJE PERJE, NEČEHANO

kg po Din 6.— pri odvzemu 15 kg, razpošilja
VILJEM ABT, eksport — MARIBOR
 Kupujem po najvišjih cenah vse vrste divjačine

Božične
reklamne cene
krznenih plaščev
in kožuhovine
nudi trdka
L. ROT
 LJUBLJANA,
 MESTNI TRG 5

Velika zaloga

klavirjev glasovirjev, pianinov, svetovno znanih znamk: Ehrbar, Stingl, Förster itd.

T. BAUERLE

Maribor, Gosposka ulica 56

Izvršuje vsakovrstna popravila, oglaševanje in tu ti posojuje. Se priporoča!

SRETAN BOŽIČ

Lela Skofjanc *Marta Jemnič*
M. Cvanic *M. Cvanic* *M. Cvanic*
PUBLICITAS
OGLASNI ZAVOD
1932

Preselitveno naznanilo!

Naznanjam ceni, občinstvu, da sem preselil svojo trgovino s šivalnimi stroji, kolesi in motornimi kolesi iz Trga svobode štev. 2 na

Aleksandrovo c. 13

Z odličnim spoštovanjem

ALOJZ USSAR

zaloga šivalnih strojev, koles in motorjev
 MARIBOR, Aleksandrova cesta 13

Stari hvarski prošek
 Vino za praznike (okrepčilo in rekonvalescentel). Izbrano, več let staro vino. Zaradi krize znižane cene! Din 16.— liter franko pošta Grablje ali železniška postaja Split-Metković.
 Po pošti pošljem sodeček 15 litrov, po železnici 50 litrov in več. Vse po povzetju. Sode vzamem nazaj.
 Poskusite ta odlični prošek pa se boste prepričali.
LOVRO TUDOR, uzor, vinogr., Malo Grablje, Hvar, Dalmac.

Za Božič

priporočam ure, zlatnino, srebrnino, briljante in jedilno orodje z 20% popustom.

IVAN PAKIZ

Ljubljana, Pred Skolijo 15

Dalmatinska vina

vsakemu dobro znana kvaliteta iz lastnih vinogradov Vam nudi za božič znana točilnica iz Sv. Petra c. 25 sedaj **Čaukarjevo nabrežje 5 in Breg 2.**

Se priporoča

I. A. SUNARA
Renomirana in znana trgovina s čevlji R. Vukašinović
 Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Vam nudi tudi sedaj čevlje prvovrstnega solidnega dela, lepe farone, najprimernejše oblike za hodo po najnižjih možnih cenah in v največji izbiri.

Čevlji za gospode samo . . . Din 98.— do 198.—

Čevlji za dame samo . . . Din 95.— do 198.—

Prvovrstni smučarski čevli . . . Din 298.—

Prvovrstni škornji za gospode, dame in deco po meri. Čevlji po meri in reparature hitro in poceni!

Vodne turbine

avtom. regulatorje, zatvornice, žage venecijanke, garature za mline itd. izdeluje

G. F. Schneider podjetje za zgradbo vodnih turbin

Škofja Loka (Dravska banovina)

Prvovrstne reference!

Najnižje cene!

ODEJE IZ PUHA

iz francoskega leskečega satena ca 130x190 cm Din 850.—
 iz sivnega brkata . . . ca 130x190 cm Din 980.—
 na obeh straneh iz svil. . . rokata ca 130x190 cm Din 1280.—
 V vsi modrih pastelnih barvah. Vzorci po želji brezplačni. Navadite barvo, ki je zelite
„POSTELJINA“ H. WEISS, Zagreb, Ilica 76/a

Fr. Ševčik - Ljubljana ŽIDOVSKA ULICA 8

Orožje in municija za lov, šport in obrambo — Lovske puške, pištole, revolverji, alarm pištole za straženje
 Zahtevajte cenike! Telefon 33-78

Zavesa, posteljna pregrinjala
 namizne prti, prtiče itd krasno vezene in po nizkih cenah dobite pri

MATEK & MIKEŠ, LJUBLJANA (poleg hotela Štrukelj)

Vezanje oprem za neveste monogrami, gumboice
 entlanje ažuriranje in predtiskanje
 Velika izbira predtiskanih ženskih ročnih del.

Kemična čistilnica
 in parna barvarna

Anton Koliaš - Kranj

Savsko predmestje št. 38

Priporoča se za čiščenje, barvanje in impregniranje moske in ženske garderobe.

Stanovanje

eno sobno, in eno štirisobno se odda s 1. januarjem na Bregu št 20

Brežice Cenj gostom in priateljem zeliva veselo božične praznike in srečno novo leto A. C. LUKEŽ gostilna, avtošola, prenočišče Srečno se abonenti Gostilna pri Savi

Ptički pojo, kot da je maj!

Obiščite

RAZSTAVO KANARČKOV ŽLAHTNIH VRVIVCEV

ki se vrši v Liceju, na Bleiweisovi cesti v Ljubljani, na Božič in Stefanovo, to je 25. in 26. decembra 1932.

Naiceneiše

je samo ono blago, ki je najboljše! Zato ne sme cena odločati!

Smuči

smuške čevlje, smučsko opremo in potrebščine za smučarje domače in norveško blago, boste kupili najbolje le v trgovini

A. GOREC

d. z o. z., Ljubljana

v palači Ljubljanske kreditne banke
 in Gosposvetska cesta 14, delavnica.

Za zimске soorte samo najboljše blago!

Nabogatejša izbira, strokovna posrežba, montaža in popravila

Pozor! Traovci!**IGNAC REBOLJ**

TRZIN - Trigovec z deželimi in mlevskimi izdelki

Prvovrstni koruzni in činkvanti zdrob, najboljšo pšenično, rženo, ajdovo, koruzno in krmilno koruzno moko ter vse mlevske izdelke nudim po najnižjih cenah.

Vzajemna zavarovalnica
 Ljubljana

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

ZAVARUJE: 1. požar, 2. vlom, nezgode, jamstvo, kasko, steklo, zvonove, 3. življenjska zavarovanja v vseh modernih kombinacijah, posmrtninsko zavarovanje „Karitas“

Zavarujte sebe in svoje imetje edino pri domači slovenski zavarovalnici.

Po
znatno
nižjih
cenah

PERJE**E. VAJDA Čakovec**

Telefon št. 59, 60, 3, 4

kokošje, purje, gosje in račje, naravno, s strojem čiščeno in čehano dobavlja v vsaki množini

Vzorci se pošiljajo brezplačno in franko